
Vergaderjaar 2008–2009

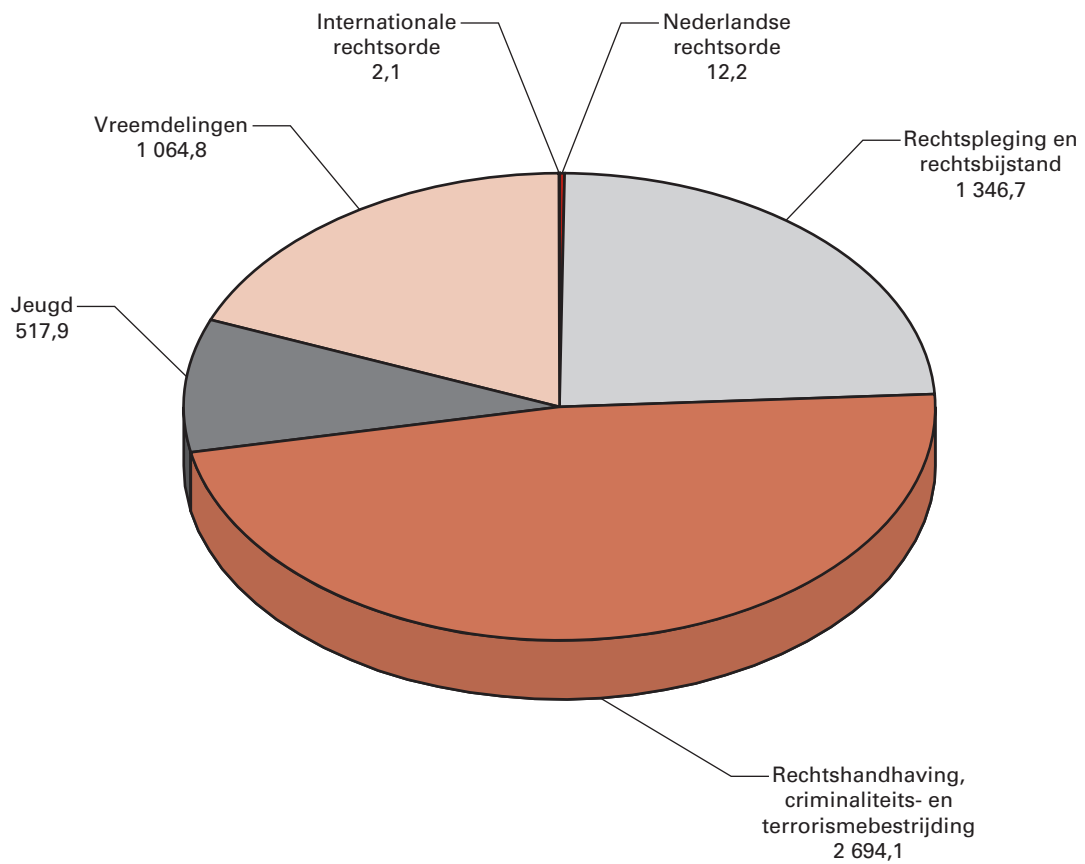
31 924 VI

**Jaarverslag en slotwet Ministerie van Justitie
2008**

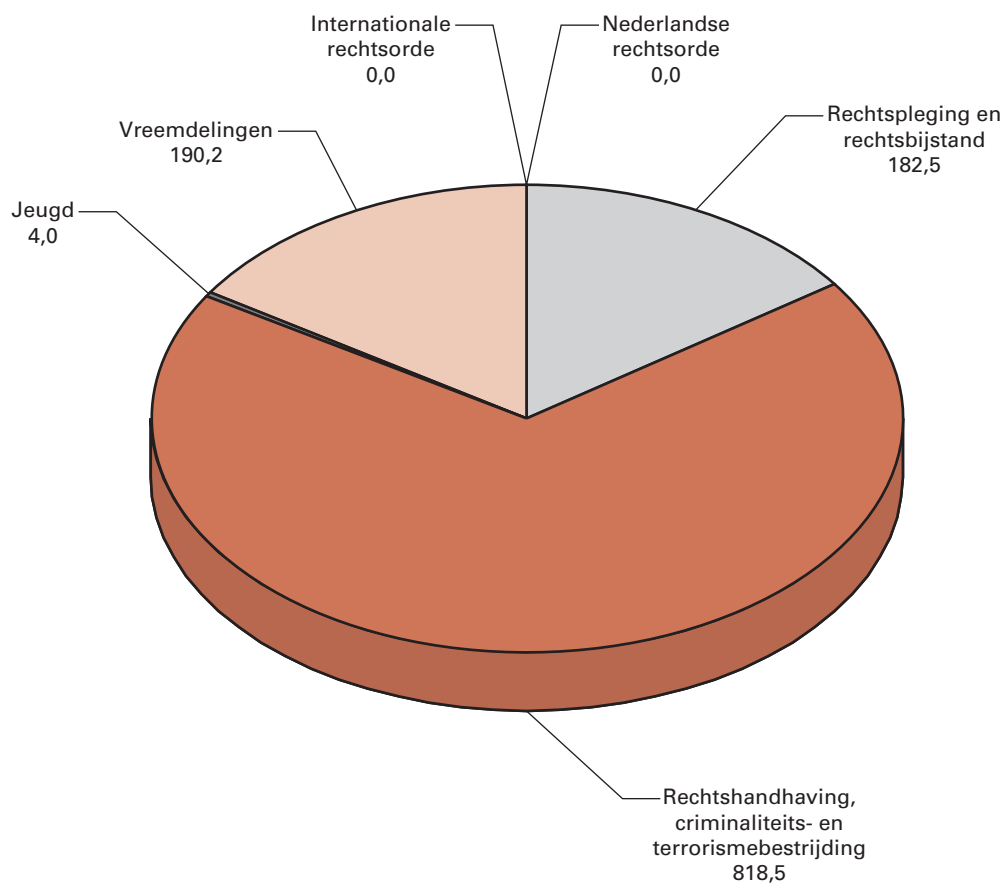
Nr. 1

JAARVERSLAG VAN HET MINISTERIE VAN JUSTITIE (VI)
Aangeboden 20 mei 2009

Gerealiseerde uitgaven 2008 (bedragen x € 1 miljoen)
Totaal € 5 825,6 miljoen

Gerealiseerde ontvangsten 2008 (bedragen x € 1 miljoen)
Totaal € 1 201,3 miljoen

INHOUDSOPGAVE

A. Algemeen		6
Hoofdstuk 1	Aanbieding en dechargeverlening	6
Hoofdstuk 2	Leeswijzer	9
B. Beleidsverslag		12
Hoofdstuk 3	Beleidsprioriteiten	12
Hoofdstuk 4	Beleidsartikelen	28
	11 Nederlandse rechtsorde	28
	12 Rechtspleging en rechtsbijstand	33
	13 Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding	43
	14 Jeugd	69
	15 Vreemdelingen	78
	17 Internationale rechtsorde	95
Hoofdstuk 5	Niet-Beleidsartikelen	99
Hoofdstuk 6	Bedrijfsvoeringsparagraaf	102
Hoofdstuk 7	Toezichtrelatie ZBO/RWT	104
Hoofdstuk 8	Raad voor de rechtspraak	106
C. Jaarrekening		108
Hoofdstuk 9	Verantwoordingsstaat	108
Hoofdstuk 10	Departementale saldibalans	109
Hoofdstuk 11	Baten-Lastendiensten	118
	Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)	119
	Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)	124
	Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB)	130
	Nederlands Forensisch Instituut (NFI)	134
	Justitiële Uitvoeringsdienst Toetsing, Integriteit, Screening (Dienst Justis)	138
	Gemeenschappelijke Beheerorganisatie (GBO)	143
D. Bijlagen		147
Hoofdstuk 12	Overzichtsconstructie – Asiel en Migratie	147
Hoofdstuk 13	Toezeggingen aan de Algemene Rekenkamer	154
Hoofdstuk 14	Overzicht uit publieke middelen gefinancierde topinkomens bij het ministerie van Justitie	156
Hoofdstuk 15	Overzicht niet-financiële informatie over inkoop van adviseurs en tijdelijk personeel	157
Hoofdstuk 16	Lijst met afkortingen	158
Hoofdstuk 17	Overzicht van voortgang wetsvoorstellen/ wetgevingsinitiatieven	164
Stroomschema's:		
Strafrechtketen		170
Wet administratieve handhaving verkeersvoorschriften		171
Bestuurlijke boete		172
Vreemdelingenketen		173

A. ALGEMEEN

HOOFDSTUK 1 – AANBIEDING VAN HET JAARVERSLAG EN VERZOEK TOT DECHARGEVERLENING

AANBIEDING EN DECHARGEVERLENING

AAN de Voorzitters van de Eerste en de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Hierbij bied ik, mede namens de Staatssecretaris van Justitie, het departementale jaarverslag van het ministerie van Justitie over het jaar 2008 aan.

Onder verwijzing naar de artikelen 63 en 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verzoek ik de beide Kamers van de Staten-Generaal de Minister van Justitie decharge te verlenen over het in het jaar 2008 gevoerde financiële beheer.

Ten behoeve van de oordeelsvorming van de Staten-Generaal over dit verzoek tot dechargeverlening is door de Algemene Rekenkamer als externe controleur op grond van artikel 82 van de Comptabiliteitswet 2001 een rapport opgesteld. Dit rapport wordt separaat door de Algemene Rekenkamer aan de Staten-Generaal aangeboden. Het rapport bevat de bevindingen en het oordeel van de Rekenkamer met betrekking tot:

- a. het gevoerde financieel en materieelbeheer;
- b. de ten behoeve van dat beheer bijgehouden administraties;
- c. de financiële informatie in het jaarverslag;
- d. de betrokken saldibalans;
- e. de totstandkoming van de informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering;
- f. de in het jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering.

Bij het besluit tot dechargeverlening dienen verder de volgende, wettelijk voorgeschreven, stukken te worden betrokken:

- a. het Financieel Jaarverslag van het Rijk over 2008;
- b. het voorstel van de Slotwet over het jaar 2008, dat met het onderhavige jaarverslag samenhangt;
- c. het rapport van de Algemene Rekenkamer over het jaar 2008 met betrekking tot het onderzoek van de centrale administratie van 's Rijks schatkist en van het Financieel Jaarverslag van het Rijk;
- d. de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot de in het Financieel Jaarverslag van het Rijk over 2008 opgenomen rekening van uitgaven en ontvangsten van het Rijk over 2008, alsmede met betrekking tot de Saldibalans van het Rijk over 2008 (de verklaring van goedkeuring, bedoeld in artikel 83, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001).

Het besluit tot dechargeverlening kan niet worden genomen, voordat de betrokken Slotwet is aangenomen en voordat de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer is ontvangen.

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Dechargeverlening door de Tweede Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dat de Tweede Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van Tweede Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van artikel 64, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, ter behandeling doorgezonden aan de voorzitter van de Eerste Kamer.

Dechargeverlening door de Eerste Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal dat de Eerste Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van de Eerste Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van artikel 64, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, doorgezonden aan de Minister van Financiën.

HOOFDSTUK 2 – LEESWIJZER

Algemeen

In dit Departementaal Jaarverslag 2008 legt de Minister van Justitie verantwoording af over het gevoerde beleid, de bereikte resultaten van dit beleid en de kosten van het beleid in 2008.

Dit jaarverslag valt uiteen in:

- deel A Algemeen;
- deel B Beleidsverslag;
- deel C Jaarrekening;
- deel D Bijlagen.

Deel A – Algemeen

In deel A zijn opgenomen het verzoek tot dechargeverlening aan de Voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer van de Staten-Generaal en deze leeswijzer.

Deel B – Beleidsverslag

In deel B wordt ingegaan op de beleidsmatige resultaten. Hoofdstuk 3 Beleidsprioriteiten geeft een inzicht in de voortgang van de doelstellingen uit het kabinetsprogramma 2007–2011. Hoofdstuk 4 Beleidsartikelen schetst per beleidsartikel de resultaten van het in 2008 gevoerde beleid. Hierbij is nadrukkelijk gekeken naar de doelstellingen uit de begroting 2008. De realisatie van deze doelstellingen wordt in dit jaarverslag toegelicht, evenals de politiek en maatschappelijk relevante resultaten. Hoofdstuk 5 bevat de Niet-beleidsartikelen. In deel B is opgenomen de Bedrijfsvoeringsparagraaf (hoofdstuk 6), een overzicht Toezichtrelatie ZBO/RWT (hoofdstuk 7) en het hoofdstuk Raad voor de rechtspraak (hoofdstuk 8).

De indeling van de beleidsartikelen volgt de indeling van de begroting 2008, te weten:

- 11 Nederlandse rechtsorde;
- 12 Rechtspleging en rechtsbijstand;
- 13 Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding;
- 14 Jeugd;
- 15 Vreemdelingen;
- 17 Internationale rechtsorde.

Naast deze beleidsartikelen kent Justitie ook een drietal Niet-beleidsartikelen, te weten:

- 91 Algemeen;
- 92 Nominaal en onvoorzien;
- 93 Geheim.

Deel C – Jaarrekening

Deel C bestaat uit de verantwoordingsstaat van het departement, de departementale saldibalans en de samenvattende verantwoordingsstaat van de baten-lastendiensten. Per baten-lastendienst wordt de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht gepresenteerd.

In de beleidsartikelen in deel B is het jaarrekeninggedeelte terug te vinden in de tabellen budgettaire gevolgen van beleid met bijbehorende financiële toelichting. In de toelichtende paragraaf zijn in de regel alle verschillen en mutaties toegelicht die groter zijn dan € 5 miljoen, danwel politiek of anderszins relevant. Mutaties die in eerdere begrotingsstukken (waar-

onder suppletoire begrotingen) aan de Tweede Kamer zijn gemeld, zijn in de financiële toelichting op hoofdlijnen vermeld.

Deel D – Bijlagen

Deel D bevat de volgende bijlagen:

- Overzichtsconstructie Asiel en Migratie;
- Toezeggingen aan de Algemene Rekenkamer;
- Overzicht uit publieke middelen gefinancierde topinkomens bij het ministerie van Justitie;
- Overzicht niet-financiële informatie over inkoop van adviseurs en tijdelijk personeel;
- Overzichten in 2008 in werking getreden wetsvoorstellen.

Tevens zijn als sluitstuk van het jaarverslag stroomschema's opgenomen voor de strafrechtketen, voor de Wet administratieve handhaving verkeersvoorschriften, bestuurlijke boete en voor de vreemdelingenketen. Deze schema's bieden inzicht in de diverse organisatieonderdelen die deel uitmaken van de keten en hun onderlinge relaties.

Afspraken ten aanzien van de begroting 2008

Zoals in de begroting 2008 is vermeld heeft het ministerie van Justitie met betrekking tot een aantal punten specifieke afspraken gemaakt met het ministerie van Financiën. De afspraken die ook doorwerken in deze verantwoording worden hieronder gememoreerd.

Positionering apparaatsuitgaven

Alle apparaatsbudgetten van beleids- en stafdirecties zijn – met uitzondering van het apparaatsbudget van de Directie Wetgeving – bij het Niet-beleidsartikel 91 «Effectieve besturing van het Justitie-apparaat» ondergebracht. De apparaatsbudgetten van de Directie Wetgeving staan op de artikelen 11 «Nederlandse rechtsorde» en 17 «Internationale rechtsorde».

Subsidies

Bij de tabellen met de budgettaire gevolgen van beleid worden subsidieverplichtingen niet gespecificeerd.

Toelichten van programma- en apparaatsuitgaven met volume- en prijsgegevens

In overleg met het ministerie van Financiën is afgeweken van het toelichten van apparaats- en programma-uitgaven met volume- en prijsgegevens indien Justitie dit niet zinvol acht.

Outcome- en outputindicatoren

Bij de operationele doelstellingen 11.1, 13.6 en 17.7 ontbreken outcome- en outputindicatoren. Dit betreft prestaties of activiteiten die zich lastig in kwantificeerbare gegevens laten uitdrukken.

Raad voor de rechtspraak

In de Wet op de rechterlijke organisatie is de verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering geattribueerd aan de gerechten en aan de Raad voor de rechtspraak. Daarmee heeft de Minister van Justitie geen directe verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering. Wel heeft de Minister een verantwoordelijkheid als toezichthouder.

De bekostigingswijze is volledig gebaseerd op outputfinanciering. Voor de Raad voor de rechtspraak is een apart hoofdstuk opgenomen (deel B, hoofdstuk 8).

Gehanteerde toerekeningsleutels

Het komt voor dat een budgethouder of een organisatie-eenheid een bijdrage levert aan meerdere doelstellingen. Indien geen betere informatie voorhanden is, zijn bij de verantwoording 2008 de toerekeningsleutels toegepast zoals gehanteerd bij de begroting 2008.

Derdeninformatie

Daar waar informatie van derden is opgenomen, wordt dit specifiek in de toelichting bij de betreffende operationele doelstelling vermeld.

Positionering baten-lastendiensten

De bijdragen aan alle uitvoerende diensten, inclusief de baten-lastendiensten van het ministerie van Justitie, worden wat betreft de begrotingsindeling aangemerkt als programma-uitgaven.

Overige punten

Relatie rijksbijdrage en baten-lastendiensten

Het ministerie van Justitie verstrekt aan de diverse baten-lastendiensten (IND, DJI, CJIB, NFI, Dienst Justis en GBO) een jaarlijkse bijdrage. Omdat deze diensten vaak beschikken over meerdere inkomstenbronnen en zij onder andere hun uitgaven ten laste kunnen brengen van meerdere jaren is het niveau van de gerealiseerde uitgaven ten laste van het ministerie meestal niet gelijk aan de kosten van het agentschap in het betreffende kalenderjaar. In de Justitiebegroting en het Jaarverslag zijn de (gerealiseerde) bijdragen op de betreffende operationele doelstellingen vermeld. Voor een juist beeld van de kosten en het exploitatieresultaat van de baten-lastendiensten wordt verwezen naar de specifieke verantwoording over de baten-lastendiensten (deel C, hoofdstuk 11).

B. BELEIDSVERSLAG

HOOFDSTUK 3 – BELEIDSPRIORITEITEN

A. Beleidsprogramma

BELEIDSDOELSTELLING 13

Vergroting van de aantrekkelijkheid van Nederland voor kenniswerkers

Modern migratiebeleid

De uitvoering van het project «Modern Migratiebeleid» is in 2008 voortgezet. Dit beoogt een innovatief en eigentijds migratie-beleid te ontwikkelen, met als uitgangspunt een restrictief toelatingsbeleid waarbinnen aandacht is voor de behoefte aan migranten en hun bijdrage aan de Nederlandse samenleving. Justitie gaat de toelatingsregels aanzienlijk vereenvoudigen en de toelatings-procedures versnellen. Centraal staan een grotere rol en eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager in de vreemdelingen-rechtelijke procedures. In 2008 is de blauwdruk Modern Migratiebeleid met de Tweede Kamer besproken (TK 20 573, nr. 10). Deze blauwdruk is een uitwerking van de beleidsnotitie «Naar een modern migratiebeleid» van mei 2006. Op basis hiervan is tevens een begin gemaakt met de herziening van de Vreemdelingenwet 2000, het Vreemdelingenbesluit 2000 en het Voorschrift Vreemdelingen 2000, alsmede van gerelateerde wet- en regelgeving. Tenslotte is in 2008 een speciale toelatings-regeling uitgewerkt voor hoogopgeleide vreemdelingen die aan een buitenlandse topuniversiteit zijn afgestudeerd en in Nederland werk als kennismigrant zoeken. Deze regeling, die op 1 januari 2009 in werking is getreden, heeft het karakter van een proeftuin en een looptijd van twee jaar.

De IND heeft verschillende proeftuinen voortgezet en opgestart om ervaring op te doen met het modern migratiebeleid. In mei 2008 is een experiment begonnen voor een kortere en eenvoudiger toegangs- en verblijf-procedure via het Expatcenter Amsterdam Arena. Daarnaast gaat de IND de aanvraagmogelijkheden van een verblijfsvergunning voor kennismigranten en hun gezinsleden vereenvoudigen. In oktober 2008 is een gezamenlijk loket van IND en CWI geopend voor de behandeling van gecombineerde aanvragen voor verblijfsvergunningen en tewerkstellingsvergunningen. Verder is de dienstverlening aan buitenlandse studenten verbeterd, onder meer door het experimenteren met een centrale aanvraagprocedure voor de verlenging van verblijfsvergunningen van studenten.

BELEIDSDOELSTELLING 49

Door gerichte maatregelen bevorderen van een respectvolle omgang van mensen met elkaar en van fatsoen in het maatschappelijke verkeer.

Gedragcodes in de buurt en op school

Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid en Codename Future hebben in opdracht van Justitie pilots met gedragcodes in buurten en op scholen uitgevoerd. Eind 2008 is gestart met een vervolg. Het aantal buurtbemiddelingsprojecten is uitgebreid naar 110. Verder is een specifieke aanpak ontwikkeld voor jongerenbuurtbemiddeling en een uniforme aanpak voor leerlingbemiddeling.

BELEIDSDOELSTELLING 50/PROJECT 10

Een reductie van de criminaliteit met 25 procent in 2010 ten opzichte van 2002

Veiligheid begint bij voorkomen

Een verdere daling van criminaliteit in Nederland vraagt om een integrale aanpak, die diverse instrumenten combineert. Binnen het project «Veiligheid begint bij Voorkomen» wordt daarom geïnvesteerd in een effectieve en efficiënte samenwerking. Niet alleen met de andere departementen (BZK, EZ, OCW, JenG en WWI) maar ook met meer uitvoerende organisaties als het Openbaar Ministerie (OM), gemeenten, politie en maatschappelijke organisaties als de woningcorporaties en jeugd-, onderwijs- en zorginstellingen. Het zijn de gezamenlijke inspanningen van deze organisaties die Nederland veiliger hebben gemaakt.

Hoofddoelstelling van het project is een reductie van criminaliteit, fysieke verloedering en ernstige sociale overlast met 25 procent in 2010 ten opzichte van 2002. Dit percentage is nader geoperationaliseerd in 19 procent minder geweldsdelicten, een verbetering van het ophelderingspercentage met 15 procent, een daling van criminaliteit tegen ondernemingen met 25 procent en een daling van recidive met 10 procentpunt. Veel maatregelen richten zich op instrumentontwikkeling, het aanpassen of vergroten van wettelijke bevoegdheden en duurzame versterking van de betrokken organisaties. De maatschappelijke effecten van dit project zijn nog niet volledig zichtbaar, maar de voortgang wordt jaarlijks gemeten aan de hand van de uitkomsten van de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) en de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB).

Wel blijkt uit de eerste voortgangsrapportage van het project (TK 28 684, nr. 178) dat het in Nederland opnieuw veiliger is geworden. Trendrapportages tonen dat de criminaliteit sinds 2002 structureel is gedaald. Het criminaliteitsniveau, gemeten door slachtofferenquêtes, ligt nu 20 tot 25 procent lager dan aan het begin van deze eeuw. Dit betreft niet alleen lichtere vormen van criminaliteit, maar ook de zware. Zo is er minder moord, doodslag en inbraak en worden minder overvallen gepleegd. Het project ligt derhalve goed op koers. Voor een verdere reductie van de overlast en criminaliteit blijft een intensieve aanpak, gericht op preventie en repressie vanzelfsprekend geboden.

19 procent minder geweldsdelicten

Eergerelateerd geweld

De aanpak van eergerelateerd geweld richt zich op verbetering van de lokale situatie. De weerbaarheid van gemeenschappen wordt vergroot en professionals beter in staat gesteld om eerproblematiek te signaleren en in te grijpen. De resultaten zijn opgenomen in de vierde voortgangsrapportage van het Programma Eergerelateerd Geweld (TK 30 388, nr. 30). Zo is eergerelateerd geweld bij de politie inmiddels een vast onderdeel van de opleiding aan de politieacademie.

(Super-)snelrecht

Met de introductie van snelrecht en supersnelrecht geeft Justitie een signaal af dat gewelddadig gedrag niet wordt getolereerd en direct wordt bestraft. Op de rechtbanken is in 2008 een voorziening ingericht om bepaalde zaken binnen de termijn van inbewaringstelling (14 dagen) ter zitting te brengen (snelrecht). Supersnelrecht betekent dat verdachten binnen de termijn van de inverzekeringstelling, dus binnen drie dagen, worden berecht. In het kader van de jaarwisseling 2008/2009 is in de vier grote steden naast het snelrecht ook het supersnelrecht toegepast.

Beleidsprioriteiten

Plan van aanpak huiselijk geweld	In 2008 is het plan van aanpak Huiselijk geweld tot 2011 «De volgende fase» (TK 28 345, nr. 70) aan de Tweede Kamer gestuurd. De actiepunten uit het plan van aanpak zijn gericht op het bevorderen van een doorlopende aanpak – van preventie en signaleren tot interveniëren – die alle doelgroepen bereikt en effectief is. Belangrijke thema's in 2008 waren de meldcode, het huisverbod en de publiekscampagne. De Tweede Kamer is geïnformeerd over de meldcode voor huiselijk geweld, eerge relateerd geweld, kindermishandeling en vrouwelijke genitale verminking (TK 28 345, nr. 72). De voorbereidingen van de Wet tijdelijk huisverbod vormden een belangrijk aandachtspunt in 2008. Ook dit jaar is er weer een publiekscampagne huiselijk geweld geweest. Vooral het bereik van radio en <i>free publicity</i> was goed.
Verbetering van het ophelderingspercentage met 15 procent	De ambitie is dat deze kabinetsperiode het ophelderingspercentage met 15 procent stijgt ten opzichte van 2006 tot 26,3 procent. In 2007 was dit 22,7 procent. Op dit moment zijn de cijfers over 2008 nog niet beschikbaar. Jaarlijks worden 125 forensisch assistenten door de regiokorpsen aangesteld om aan deze doelstelling bij te dragen. Het afgelopen jaar is dit aantal succesvol ingevuld.
Daling van criminaliteit tegen ondernemingen met 25 procent	Het derde Convenant Aanpak Winkelcriminaliteit is getekend. Hierin zijn met de detailhandel afspraken gemaakt over de verdere aanpak van winkelcriminaliteit, in het bijzonder van overvallen. Een onderzoek naar de aard en omvang van acquisitiefraude is gestart. Er zijn praktische handreikingen ontwikkeld ten behoeve van veiligheid in de bouw, in de ambulante handel en voor het tegengaan van heling.
<i>Daling recidive met 10 procentpunt</i>	
Invoering netwerk- en trajectberaad nazorg	In 2008 is de landelijke uitrol van het netwerk- en trajectberaad gestart in het kader van de nazorg. Dit zorgt voor een sluitende samenwerking tussen de verschillende partijen betrokken bij de nazorg voor jeugdigen. Het gezamenlijk vaststellen van overkoepelende projectdoelen bevordert een consistente begeleiding gedurende het hele traject. De uitrol van het netwerk- en trajectberaad is onderdeel van het programma «Aanpak jeugdcriminaliteit» dat in 2008 is gestart. Het programma richt zich op de volgende punten: vroegtijdig ingrijpen, een persoonsgerichte aanpak, een snelle en consequente jeugdketen en passende nazorg (TK 28 684, nr. 178).
De invoering van de Wet voorwaardelijke invrijheidstelling	De Wet voorwaardelijke invrijheidstelling is op 1 juli 2008 in werking getreden. Daarmee is het systeem van vervroegde invrijheidstelling omgevormd tot een voorwaardelijke invrijheidstelling. Voortaan kan een veroordeelde die een gevangenisstraf van meer dan één jaar opgelegd heeft gekregen, alleen nog onder voorwaarden vervroegd worden vrijgelaten. Algemene voorwaarde is dat de veroordeelde tijdens zijn proeftijd niet opnieuw een delict pleegt. Ook kunnen aan de veroordeelde bijzondere voorwaarden worden opgelegd, bijvoorbeeld een alcoholverbod of het volgen van een gedragsinterventie of behandeling. Deze worden afgestemd op de persoon, het soort delict en het recidiverisico. Als de veroordeelde de voorwaarden niet naleeft, kan de invrijheidstelling worden herroepen. De veroordeelde moet dan alsnog de rest van de straf of een deel daarvan uitzitten. De verwachting is dat door de voorwaardelijke invrijheidstelling minder mensen recidiveren. In 2008 zijn de eerste twintig gedetineerden op voorwaarden vrijgekomen.

Inkoop forensische zorg

In de forensische sector (waaronder Tbs) zijn in korte tijd essentiële wijzigingen doorgevoerd. De belangrijkste betreft de inrichting van een inkoopfunctie bij Justitie, waarbij is aangesloten bij de gebruikelijke structuur in de gezondheidszorg. Door het gericht inkopen van forensische zorg sluit het zorgaanbod beter aan op de vraag. Justitie heeft sinds 1 januari 2008 met bijna 70 GGZ-instellingen contracten afgesloten. Minstens zo belangrijk is goede aansluiting van de juridische systemen. Daarvoor is in 2008 de voorbereiding gestart voor de Wet forensische zorg en de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg. Deze wetten moeten er voor zorgen dat patiënten naadloos van het ene naar het andere systeem kunnen overgaan, zonder dat er juridische belemmeringen zijn.

Verloftoetsing in de Tbs

Een professionelere verloftoetsing geeft een extra waarborg dat de kans op recidive correct wordt ingeschat. Sinds 1 januari 2008 worden alle verlofaanvragen in de Tbs beoordeeld door het Adviescollege verloftoetsing (Avt). Het Avt waarborgt een inhoudelijke toets van alle verlofaanvragen en adviseert daarover aan de Minister van Justitie.

DOELSTELLING 54

Uiterlijk in 2011 geen coffeeshops meer in de nabijheid van scholen

Samen met de Minister van BZK is met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat alle gemeenten in 2011 een afstandscriterium hanteren van minimaal 250 meter tussen scholen en coffeeshops, danwel andere drempelverhogende maatregelen treffen. Bij het verschijnen van de voortgangsrapportage van het project «Veiligheid begint bij Voorkomen» in oktober 2008 beschikten 85 van de 106 gemeenten met één of meer coffeeshops over een afstandscriterium.

DOELSTELLING 56

Nieuw identificatiesysteem in 2010 in gebruik

Via een deugdelijke vaststelling en controle van de identiteit van verdachten en veroordeelden kunnen administratieve fouten, identiteitsfraude en persoonsverwisselingen in de strafrechtsketen worden tegengegaan. Eind 2010 moet een nieuwe systematiek zijn ingevoerd om de identiteit van verdachten en veroordeelden vast te stellen. In 2008 is een wetsvoorstel dat de identiteitsvaststelling in de strafrechtsketen regelt op 2 december 2008 door de Tweede Kamer aangenomen (TK 31 436, nr. 1-2). De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) is bovendien overgegaan op de Basisvoorziening Biometrie. Dit project vormt een onderdeel van het Justitiebrede Programma «Informatievoorziening Strafrechtsketen» (Progis).

DOELSTELLING 57

Een steviger aanpak van georganiseerde misdaad, fraude en cybercrime

In het kader van het project «Veiligheid begint bij Voorkomen» gaat Justitie de aanpak van ernstige vormen van criminaliteit – financieel-economische criminaliteit, cybercriminaliteit en georganiseerde misdaad – versterken. Dit betreft zowel de strafrechtelijke als de bestuurlijke aanpak.

De implementatie van de programma's en de uitwerking van de maatregelen is in 2008 voortgezet. Zeven thema's zijn geselecteerd: mensenhandel/mensensmokkel, georganiseerde hennepcultuur, kinderporno, heling op internet, onverklaarbaar vermogen/witwassen, vastgoed, en ICT als doelwit van cybercrime. Op deze thema's worden zogeheten «proef-

Beleidsprioriteiten

tuinen» ingericht, die zijn gekoppeld aan concrete opsporingsonderzoeken. In 2008 zijn proeftuinen gestart op de thema's mensenhandel en georganiseerde hennepcultuur. Het aantal proeftuinen zal oplopen tot maximaal 28 (vier per thema) in de jaren daarna.

Taskforces mensenhandel en hennepcultuur

Ook zijn Taskforces ingesteld op het terrein van mensenhandel en de georganiseerde hennepcultuur. Deze maken gebruik van het zogeheten barrièremodel: door het opwerpen van hindernissen voor iedere schakel in de keten wordt de criminaliteit teruggedrongen. Daarnaast is geïnvesteerd in de capaciteit. Bij het OM is bijvoorbeeld capaciteit toegevoegd ter versterking van de analysefunctie, financieel onderzoeken en ontneming. Ook bij de politie is de analysecapaciteit uitgebreid. Ten slotte is extra capaciteit gerealiseerd bij de Fiscale Inlichtingen- en opsporingsdienst-Economische Controledienst (FIOD-ECD) voor de bestrijding van witwassen.

Aanpak misbruik en criminaliteit in de vastgoedsector

Het vertrouwen in onze economische instituties is essentieel voor maatschappelijk welzijn en economische groei op lange termijn. De vastgoedsector is kwetsbaar gebleken voor misbruik. Fraude, witwassen en georganiseerde misdaad vormen hier een structurele dreiging. In 2008 heeft daarom de aanpak van misbruik en criminaliteit rond vastgoedfraude vorm gekregen (TK 29 911, nr. 16). Ook hier wordt ingezet op gezamenlijk en geïntegreerd optreden tegen misbruik en criminaliteit in de sector en op versterkte regie. De beleidsmatige onderwerpen en maatregelen worden opgepakt door een Nationale Regiegroep Aanpak Misbruik Vastgoed.

Emergo

Het project «Emergo» heeft tot doel criminele opportuniteitsstructuren in het Amsterdamse Wallengebied aan te pakken. De gemeente Amsterdam werkt hierin nauw samen met Justitie en BZK; daarnaast zijn ook het Openbaar Ministerie, de politie en de belastingdienst betrokken in het project, dat in 2008 van start is gegaan. Er is onder meer een juridisch kader voor gegevensuitwisseling ontwikkeld. Belangrijk onderdeel is verder de analyse van informatie met als doel kennisvergaring en doelgerichte interventies.

De internationale samenwerking werd in 2008 versterkt op het terrein van internationale rechtshulp, de informatie-uitwisseling via Interpol, de samenwerking met Europol en een aantal Noord-Europese landen op het terrein van mensenhandel. Daarnaast wordt meer samengewerkt met derde landen die als bron- of transitland bij de bestrijding van georganiseerde misdaad zijn betrokken. De belangrijkste internationale ambities uit de drie versterkingsprogramma's zijn ook opgenomen in de voorbereiding op het Stockholm Programma. Bovendien zijn eind 2008 ten behoeve van dit programma de Beneluxpapers aan de Europese Commissie aangeboden.

Doelstelling 58

Prostitutie onderwerpen aan scherper vergunningenbeleid

Doel van de Wet regulering prostitutie is de prostitutiesector aan een strikter en meer uniform vergunningenbeleid te onderwerpen. Een conceptwetsvoorstel is eind 2008 in consultatie gebracht. Bij de uitvoering is ook de VNG nadrukkelijk betrokken.

Doelstelling 59

Het tegengaan van radicalisering

Notice and Take Down-gedragscode Op 9 oktober 2008 is de gedragscode Notice and Take Down gelanceerd. De basisprincipes van de gedragslijn betreffen onder meer publiek-private samenwerking, zelfregulering, gelijkwaardigheid van partijen en vrijwillige, doch geen vrijblijvende deelname aan de code. De aangesloten bedrijven – 85 procent van de accessproviders en een deel van de hosting-providers – geven met de code een duidelijk signaal dat internet niet bedoeld is voor illegale praktijken. In de code is door de deelnemers een heldere rolverdeling afgesproken voor het verwijderen van illegale informatie op internet. Op die manier moeten meldingen voortaan worden afgehandeld. Internetgebruikers die illegale inhoud tegenkomen, melden dit in principe bij degene die de inhoud geplaatst heeft. Als dit niet mogelijk is kan men bij de eerstvolgende in de keten terecht. Dat is bijvoorbeeld de beheerder van een discussieforum, het bedrijf dat de betreffende website «host», de serviceprovider en uiteindelijk de politie. Deze spannen zich samen in om de informatie alsnog uit de lucht te halen.

Doelstelling 60

Versterken verdediging tegen catastrofaal terrorisme

Maatregelen ter fysieke beveiliging in publieke onderzoeksinstellingen Gezien de disproportionele effecten die een aanslag teweeg kan brengen blijft een gecoördineerde inspanning, gericht op het minimaliseren van de kans op CBRN-terrorisme (Chemisch, Biologisch, Radiologisch en Nuclear-terrorisme), noodzakelijk. Het traject gericht op verhoging van de CBRN-security heeft een extra impuls gekregen, doordat het kabinet € 96,8 miljoen beschikbaar heeft gesteld voor de periode 2008–2013. Het leeuwendeel van de middelen wordt ingezet voor weerstandsverhoging bij risicovolle CBRN-onderzoeksinstellingen, zoals ziekenhuizen, laboratoria en universiteiten. Voor de gehele periode 2008–2013 gaat het daarbij om € 76 miljoen. Conform de planning is de implementatie van de maatregelen bij de eerste en tweede serie objecten gestart. Tevens is voor deze periode € 20,8 miljoen beschikbaar voor de versterking van (forensisch) onderzoek op het gebied van CBRN. Zo wordt de opsporingstaak versterkt en de respons verbeterd als zich een incident voordoet. De implementatie van deze versterking van de respons verloopt conform planning.

Doelstelling 62

Veiligheidshuizen in grotere steden

In Veiligheidshuizen werken Justitie, politie, gemeenten en jeugd- en zorginstellingen samen aan de aanpak van criminaliteit en overlast. Doelstelling is dat eind 2009 met de inrichting van circa 40 Veiligheidshuizen een landelijke dekking is gerealiseerd. Eind 2008 telde Nederland 28 Veiligheidshuizen. In diverse andere gemeenten vond planvorming plaats om in 2009 Veiligheidshuizen te kunnen opzetten. Ter ondersteuning van de Veiligheidshuizen zijn een handreiking, een website en een kenniskring ontwikkeld.

Doelstelling 66

Het voor 2011 introduceren van een wettelijk kader voor de maatschappelijke onderneming

In december 2008 heeft de ministerraad ingestemd met een wetsvoorstel dat regels aan het Burgerlijk Wetboek toevoegt voor stichtingen en verenigingen die een maatschappelijke onderneming instandhouden. Daarbij gaat het vooral om onderwijsinstellingen, zorginstellingen en woningcorporaties. Het wetsvoorstel is naar de Raad van State gezonden voor advies en zal, naar verwachting, in het voorjaar van 2009 bij de Tweede Kamer worden ingediend.

Het voorstel is totstandgekomen na een uitvoerige consultatieprocedure en overleg met ministeries en brancheorganisaties. Het bevat een besluitvormingsstructuur voor de instellingen in de semi-publieke sector die recht doet aan enerzijds hun ondernemingsgerichte attitude en anderzijds de maatschappelijke functie. De regels versterken de herkenbaarheid in het rechtsverkeer, het economische verkeer en ook het interne toezicht. Bestuurders en toezichthouders kunnen door de belanghebbenden ter verantwoording worden geroepen. Het voorstel versterkt de zelfregulering, doordat de branchecodes die in de diverse sectoren zijn opgesteld juridisch in de besluitvormingsstructuur worden verankerd. Ook bevat het voorstel nieuwe mogelijkheden, zoals het aantrekken van particulier kapitaal zonder dat aandeelhouders een beslissende stem over de koers van de onderneming krijgen. De nieuwe regels zullen de maatschappelijke ondernemingen daarmee een sterkere positie en nieuwe impulsen kunnen geven voor het behartigen van hun maatschappelijke taak.

Doelstelling 70

Het verbeteren en versnellen van de asielprocedure en het aanpassen van de vreemdelingenwet

In het Regeerakkoord is aangegeven dat mede naar aanleiding van het rapport-Scheltema (TK 29 344, nr. 67) de toelatingsprocedure asiel zal worden verbeterd. Daarop is in 2008 besloten de zorgvuldigheid van de algemene procedure in het aanmeldcentrum te verhogen waardoor de totale procedure kan worden verkort. Ook krijgen asielzoekers opvang gedurende de beroepsprocedure na de afwijzende beschikking in het aanmeldcentrum.

Daarnaast wordt ingezet op de vermindering van het aantal herhaalde asielaanvragen en reguliere aanvragen en worden maatregelen genomen ter vergroting van de effectiviteit van de terugkeer. De invoeringsdatum voor de wijzigingen is gepland in 2011.

Doelstelling 71

Het daadwerkelijk doen terugkeren van vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf hebben

In lijn met het bestuursakkoord met de VNG van mei 2007 zijn in 2008 maatregelen aangekondigd en genomen om de asielprocedure sneller en zorgvuldiger te maken. Zelfstandige terugkeer van migranten wordt gestimuleerd, onder meer door financiële regelingen. Ook gaat Justitie meer samenwerken met landen van herkomst en transit op het terrein van terugkeer en herintegratie van eigen onderdanen, capaciteitsopbouw ten behoeve van migratie, bescherming van vluchtelingen en bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel.

Beleidsprioriteiten

In Europees verband zijn onder meer de volgende prioriteiten vastgesteld: de structurele inbedding van het onderwerp terugkeer (migratie) in buitenlands EU-beleid, EU-gecoördineerde herintegratie-ondersteuning van derde landen, afspraken over terugkeer met derde landen door creatieve, brede inzet van carrots en sticks (die zich niet noodzakelijkerwijs beperken tot het migratieterrein), de opzet van enkele proef National Returnee Programmes, het opzetten van het Europees ondersteuningsbureau Asiel en tot slot bevorderen dat de EU-Terugkeer-ambassadeur daadwerkelijk en actief wordt ingezet.

Doelstelling 72

Een verbeterde werking van de Vreemdelingenwet en het uitvoeren van een pardonregeling

Nalatenschap oude Vreemdelingenwet

Op grond van de Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet zijn 25 000 à 30 000 personen in aanmerking gekomen voor een verblijfsvergunning en van hen zijn in 2007 en 2008 inmiddels rond de 19 600 door gemeenten gehuisvest.

Doelstellingen Beleidsprogramma «Samen werken, Samen leven»

Onderstaande tabel geeft inzicht in de doelstellingen uit het beleidsprogramma 2007–2011 voorzover betrekking hebbend op Justitie. Daarbij wordt verwezen naar het beleidsartikel, waarin wordt bijgedragen aan het realiseren van die doelstelling.

Beleidsprioriteiten

Doelstellingen		Beleidsartikel(en)
Pijler 2. Een innovatieve, concurrerende en ondernemende economie		
2.1 Meer en meer excellente hoger opgeleiden	Vergroting van de aantrekkelijkheid van Nederland voor kenniswerkers	15 Vreemdelingen
2.2 Kennis en innovatie van maatschappelijke vraagstukken	Het versterken van het innovatief vermogen van de Nederlandse economie	13 Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding
2.3 Vernieuwend ondernemerschap	Minder regels, minder instrumenten, minder loketten	11 Nederlandse rechtsorde
Pijler 5. Veiligheid, stabiliteit en respect		
5.2 Aanpak van agressie, geweld, diefstal en criminaliteit tegen ondernemingen	Een reductie van de criminaliteit met 25% in 2010 ten opzichte van 2002 door: <ul style="list-style-type: none"> ● 19% minder geweldsdelicten ● 5% minder vermogensdelicten ● verbetering ophelderingspercentage met 15% ● daling criminaliteit tegen ondernemingen met 25% ● daling recidive met 10%-punt. 	13 Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding 14 Jeugd
5.4 Identiteitsvaststelling, technologie en informatie-uitwisseling	Nieuw identificatiesysteem in 2010 in gebruik	13 Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding
5.5 Bestrijding van vormen van ernstige criminaliteit	Een steviger aanpak van georganiseerde misdaad, fraude en cybercrime	12 Rechtspleging en Rechtsbijstand 13 Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding
5.6 Terrorismebestrijding en tegengaan radicalisering	Prostitutie onderwerpen aan scherper vergunningenbeleid Het tegengaan van radicalisering	13 Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding 13 Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding
5.7 Effectieve organisatie van de veiligheidsketen	Versterken verdediging tegen catastrofaal terrorisme Veiligheidshuizen in grotere steden Samenwerkingsverbanden binnen de organisatie van de veiligheid worden versterkt met betrokkenheid van de burger	13 Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding 13 Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding 13 Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding
6. Overheid en dienstbare publieke sector		
6.3 De publieke dienstverlening merkbaar verbeteren	Het oplossen van de 10 meest gevoelde knelpunten bij administratieve lasten	11 Nederlandse rechtsorde
6.4 Asiel en migratie	Het verbeteren en versnellen van de asielprocedure Het daadwerkelijk doen terugkeren van vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf hebben Verbeterde werking van de Vreemdelingenwet en het uitvoeren van een pardonregeling	15 Vreemdelingen 15 Vreemdelingen 15 Vreemdelingen

B. Overzichtstabel met beleidsmatige mutaties en conclusies 2008

							x € 1000
	Beleids- artikel	Ontwerp- begroting 2008	Realisatie 2008	Beleidsmatige conclusie	Toelichting		
Beleidsprogramma							
<i>Pijler 2</i>							
1	15	10 000	10 000	Voortzetting van beleid	Het programma «Vernieuwing IND» zal verder worden uitgevoerd.		
<i>Pijler 5</i>							
2	12, 13	9 700	9 000	OM: Doorontwikkeling van beleid	Het OM heeft in 2008 in de eigen organisatie geïnvesteerd om een programmatische aanpak van georganiseerde criminaliteit mogelijk te maken.		
3	12, 13, 91	12 200	12 200	Opzetten van Veiligheidshuizen Tegengaan van Identiteitsfraude Capaciteit DNA onderzoek is geborgd	Onderzoekscapaciteit DNA-onderzoek is op orde gebracht.		
4	12, 91	1 500	200				
5	13, 14	34 600	34 600	Voortzetting van het beleid	De Tweede Kamer is in het najaar geïnformeerd over de recidiveaanpak van het kabinet (TK 24 587, nr. 299), (TK 28 684, nr. 178)		
6	13, 91	5 000	3 700	Voortzetting van het beleid	De Tweede Kamer is medio 2008 geïnformeerd over de recidiveaanpak van het kabinet (TK 24 587, nr. 299)		
7	13, 91	3 700	800	Programma wordt uitgevoerd	Opzetten Forensisch Field Lab waardoor sporen bij een CBRN Plaats Delict sneller en efficiënter kunnen worden veiliggesteld		
Overige beleidsmatige prioriteiten							
8	12	- 25 000	- 25 200	Discussie loopt in 2009 door	Op 24 oktober en 17 december 2008 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de wijze waarop taakstelling rechtsbijstand zal worden ingevuld. Hierover heeft inmiddels in 2009 nader overleg met de Tweede Kamer plaatsgevonden (TK 31 753 VI, nr. 1 en 2)		
9	12	15 000	15 000	Afgerond	Ten tijde van het opstellen van de begroting 2008 was de prognose van de instroom van het aantal toevoegingen en schuldsaneringszaken en de daarbij behorende kosten hoger dan de beschikbare budget.		
10	13	- 25 000	- 25 000	Voortzetting van beleid	De opgelegde taakstelling uit het Coalitieakkoord wordt vanwege de afgenomen capaciteitsbehoefte deels door alternatieve maatregelen gerealiseerd.		

Beleidsprioriteiten

x € 1000						
	Beleids- artikel	Ontwerp- begroting 2008	Realisatie 2008	Beleidsmatige conclusie	Toelichting	
11	Capacitaire maatregelen: Brand- veiligheidsmaatregelen Uitbreiding JLI plaatsen Vreemdelingenbewaringplaatsen	13, 14, 15 82 000 32 600 8 500	78 962 21 700 16 859	Voortzetting van beleid Voortzetting van beleid Voortzetting van beleid	DJI heeft in 2008 verder uitvoering gegeven aan het Programma «Veiligheid DJI». De productietaakstelling is in 2008 aangepast aan de verminderde capaciteitsbehoefte. In 2008 zijn gemiddeld 2168 plaatsen gerealiseerd.	
12	Beleidsmatige verhoging Boeten en Transacties (ontvangsten)	13 90 000	55 000	Vanaf 2009 zal de taakstelling- gegeven het volumenniveau begroting 2008 gerealiseerd worden.	Per 1 april 2008 zijn de boetes in het kader van de WAHV en de feitgecodeerde transacties verhoogd met 20%.	
13	Taakstelling fraudebestrijding (ontvangsten)	13 0	0	Voortzetting van beleid		
14	Programmabegroting Jeugd en gezin	14 - 333 047	- 333 047		Betreft de begroting van de Minister voor Jeugd en Gezin.	
15	Hogere instroom OTS en voogdij bij BJZ	14 0	n.v.t.	Betreft de begroting van de Minister voor Jeugd en Gezin		
16	COA	15 137 800	225 276	Voortzetting van beleid	Alle gerechtigden zijn in 2008 opgevangen.	
17	VNG	15 27 500	22 100	Voortzetting van het beleid	Het bestuursakkoord met de VNG wordt uitgevoerd.	
18	Besparing modern migratiebeleid	15 0	0	Voor 2008 n.v.t.		
19	Legesproblematiek IND	15 0	32 500	n.v.t.		
20	Brandveiligheidsmaatregelen COA	15 32 000	36 900	Voortzetting van beleid	Aanpassingen in gebouwen en de hogere bezetting van veiligheidspersoneel vergroten de veiligheid in de opvanglocaties.	
21	Overgang DI&I (naar VROM en WWI)	(16) 91, 92 - 438 913	0	Voortzetting van beleid	Budgetoverheveling naar de Minister voor WWI.	
22	Efficiëntyaakstelling	92 - 8 164	0	Afgerond	Budgetten zijn toegedeeld.	

- Negatieve reeks = lagere uitgaven/hogere ontvangsten

Beleidsprioriteiten

1. Modern migratiebeleid

Een noodzakelijk voorwaarde voor de invoering van het Modern Migratiebeleid is een goed functionerend IND informatiesysteem, voorzien in het programma «Vernieuwing IND». De middelen zijn in 2008 aangewend voor de uitvoering van het programma.

2. Georganiseerde criminaliteit

In het kader van bovengenoemd onderwerp heeft het Openbaar Ministerie in het jaar 2008 zijn capaciteit uitgebreid op het Landelijk Parket, het Functioneel Parket, de arrondissementale parketten, de ressortsparketorganisatie en het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM) met voornamelijk Officieren van Justitie, Advocaat-generaals, parketsecretarissen en administratief medewerkers. Nieuwe opleidingen zijn ontwikkeld, bestaande zijn gereviseerd.

Binnen deze pijler zijn zeven thema's benoemd te weten mensenhandel, georganiseerde hennepcultuur, kinderpornografie, cybercrime als doelwit van criminaliteit, vastgoed, fraude/heling op Internet, witwassen/onverklaarbaar vermogen. Op de eerste drie thema's zijn in 2008 samen met de politie proeftuinen ingericht waar met behulp van innovatieve opsporingsmethoden en/of de programmatische aanpak opsporingsonderzoeken ter hand worden genomen. Op de overige thema's wordt nu onder andere een proeftuin Fraude op Internet voorbereid en gaat het BOOM voor het witwassen/ontnemen van crimineel vermogen eveneens deelnemen aan proeftuinen.

3. Effectieve veiligheidsorganisatie

Ten behoeve van de verbetering van de kwaliteit van de rechtspraak is een reeks aanvullende middelen toegekend. Vanuit Pijler 5 is hier voor in 2008 € 6,6 miljoen beschikbaar gesteld. De middelen voor kwaliteit zijn verwerkt in de kostprijzen. Met de Raad voor de rechtspraak zijn concrete kwaliteitsdoelstellingen afgesproken. Rapportage over de voortgang hiervan vindt plaats via het jaarverslag van de rechtspraak. Verder is € 1,8 miljoen aan het NFI ten behoeve van het de onderzoekscapaciteit ter beschikking gesteld. Deze middelen zijn volledig aangewend om de benodigde capaciteit voor DNA-onderzoek op orde te brengen. Ook is € 0,9 miljoen naar het Openbaar Ministerie voor de inrichting van Veiligheidshuizen gegaan, dit bedrag is volledig besteed aan het opzetten van de veiligheidshuizen in verschillende regio's en grote steden. Met het instellen van de veiligheidshuizen moet de lokale verbinding tussen bestuur-justitie door een structureel driehoeksoverleg tussen Justitie, politie en bestuur worden versterkt. Ten slotte is nog € 2,5 miljoen aan het tegengaan van Identiteitsfraude besteed. Dit is in het kader van het programma «Progis» besteed aan diverse projecten op het gebied van biometrie.

4. Overlast

Aan het Nationaal Platform Personenschade is ter intensivering van de geschilbeslechting een subsidie van € 200 000 gegeven.

5. Jeugd en recidivisten

– Jeugd

Van de Pijler 5 middelen voor jeugd is een gedeelte over gegaan naar DJI ten behoeve van de capaciteit (zie hiervoor punt 11). De resterende Pijler 5 middelen zijn ingezet op het programma «Aanpak jeugdcriminaliteit» dat in 2008 van start is gegaan. Zo zijn de zogenaamde netwerk- en trajectberaden gefinancierd. Daarnaast zijn middelen aangewend voor de

Beleidsprioriteiten

ontwikkeling en implementatie van gedragsinterventies en voor de informatieontsluiting in de jeugdstrafrechtketen.

– Intensivering nazorg ex-gedetineerden

Verbetering van de kwaliteit van screening en informatieoverdracht van MMD-ers (medewerker maatschappelijke dienstverlening) aan gemeenten, onder andere door monitoren van het screeningsproces, het scholen van MMD-ers en het houden van een enquête onder gemeenten over de ervaringen met de screening en informatieoverdracht (via het Digitaal Platform Nazorg).

– Aanpak van veelplegers

Naar aanleiding van diverse onderzoeken zijn verbetermaatregelen opgesteld voor de tenuitvoerlegging van de ISD-maatregel. De maatregelen richten zich met name op het verbeteren van de diagnostiek, de toerusting van het personeel, de doorstroom naar de zorginstelling en een meer geleidelijke overgang naar de extramurale fase. De verbeteringen worden in 2009 ingevoerd.

– Toezicht op Tbs'ers

In 2008 is het forensisch psychiatrisch toezicht (fpt) op Tbs-gestelden ontwikkeld. De reclasseringsorganisaties en fpc's zijn vanuit hun expertise gezamenlijk betrokken bij het toezicht op en behandeling van de Tbs-gestelden gedurende het gehele uitstroomtraject. De continuïteit en geleidelijke afbouw in behandeling en resocialisatie zijn zodoende beter gewaarborgd. Het fpt is gebaseerd op in het buitenland werkzaam gebleken toezichtprogramma's.

Deze vernieuwde vorm van toezicht is vanaf mei 2008 beproefd in tien forensisch psychiatrische centra en bij alle reclasseringsorganisaties. De testfase wordt geëvalueerd en de uitkomsten van dit onderzoek zullen eind 2009 gereed zijn. Daarnaast is als onderdeel van het fpt het aantal beschikbare uren voor reclasseringstoezicht verviervoudigd en is er een 24-uurs-dienst ingesteld opdat ook buiten kantooruren voortvarend op risico's of ernstige incidenten kan worden gereageerd.

6. Geweld, agressie, diefstal en respect

Ten behoeve van de aanpak van eengerelateerd geweld zijn tweejarige pilots voor de opvang van minderjarige meisjes die slachtoffer zijn van eengerelateerd geweld in Friesland, Rotterdam en opvanghuis «De Bocht» gestart. Verder is geïnvesteerd in forensische opsporing (uitbreiding van de capaciteit) in verband met de toename van het aantal forensisch assistenten bij de politie.

Naast de genoemde aanpak van huiselijk en eengerelateerd geweld, is medio 2008 een start gemaakt met de aanpak van geweld in het (semi) publieke domein met als doel door een combinatie van preventieve en repressieve maatregelen een bijdrage te leveren aan de Kabinetsdoelstelling van 20% minder gewelddelicten aan het eind van de kabinetsperiode ten opzichte van het peiljaar in 2002.

7. Terrorisme en radicalisering

Aan het Nederlands Forensisch Instituut is voor 2008 een bedrag ter beschikking gesteld van € 2,4 miljoen ten behoeve van het beter, sneller en zorgvuldiger veiligstellen van sporen van daders en slachtoffers op een met CBRN-materiaal besmette Plaats van Delict. Om dit te realiseren ontwikkelt het NFI onder meer een Forensisch Field Lab. Vanwege het zoeken naar een juiste locatie en het opstellen van contracten daartoe is

Beleidsprioriteiten

de projectuitvoering vertraagd, waardoor er in 2008 € 1,6 miljoen niet besteed is.

8. Taakstelling rechtsbijstand en 9. Rechtsbijstand en schuldsanering

De taakstelling op de rechtsbijstand bedroeg voor het jaar 2008 oorspronkelijk € 25 miljoen. Dit bedrag is bij de behandeling van de Justitiebegroting door een Kamermeerderheid geamendeerd (amendement Heerts c.s., TK 31 200 VI nr. 29), waardoor voor de taakstelling voor het jaar 2008 een bedrag resteerde van € 10 miljoen. Om deze taakstelling te realiseren is de voorschotregeling aangepast en de administratieve lasten-toeslag bij ambtshalve straftoevoegingen geschrapt. Bij elkaar leverden deze twee maatregelen € 10,2 miljoen op.

10. Meerpersoonscelgebruik

In verband met besparingen die bereikt moeten worden door middel van het intensiveren van het meerpersoonscelgebruik, is op grond van het Coalitieakkoord een taakstelling opgelegd (€ 25 miljoen in 2008 en € 50 miljoen structureel vanaf 2009). Sinds de totstandkoming van het Coalitieakkoord is de capaciteitsbehoefte van het gevangeniswezen gedaald en daardoor zijn de uitbreidingsmogelijkheden meerpersoonscelgebruik afgenomen. Er wordt thans vanuit gegaan dat het mogelijk is op termijn te komen tot een structurele besparing van circa € 17 miljoen door middel van uitbreiding van het meerpersoonscelgebruik (in vervangende nieuwbouw en voorzover bouwkundig mogelijk in bestaande gebouwen). De oorspronkelijk opgelegde taakstelling blijft onverkort van kracht. Middels alternatieve maatregelen dienen binnen de Dienst Justitiële Inrichtingen de resterende besparingen gerealiseerd te worden.

11. Capacitaire maatregelen: Brandveiligheidsmaatregelen, Uitbreiding JJI plaatsen en Vreemdelingenbewaringplaatsen

– Brandveiligheid

In 2008 heeft DJI uitvoering gegeven aan het Programma Veiligheid DJI. Dit programma betreft onder andere brandveiligheidsmaatregelen waaronder gebouwelijke aanpassingen, samen met de Rijksgebouwendienst, maar ook het aanscherpen van veiligheidsprocedures waaronder voorschriften, plannen en modellen voor calamiteiten, evacuatie, ontruiming, opvang en nazorg.

Betreffende C2000 is in 2008 in de voertuigen en locaties van Dienst Vervoer & Ondersteuning (DV&O) het C2000 communicatiesysteem volledig operationeel geworden en is in een aantal inrichtingen de binnenhuisdekking ten behoeve van externe hulpverleners gerealiseerd. In 2008 is van de aan de Justitiebegroting toegevoegde middelen € 3 miljoen overgeboekt naar de Programmabegroting van Jeugd en Gezin. Deze overboeking van brandveiligheidsmiddelen hangt samen met de overdracht van 536 plaatsen van de bestaande capaciteit van de Justitiële Jeugdinrichtingen naar het gesloten jeugdzorgdomein.

– Uitbreiding JJI plaatsen

De prognose uitkomsten van eind 2007 lieten een aanzienlijk lagere capaciteitsbehoefte voor jeugdigen met voorlopige hechtenis, (vervangende) jeugddetentie en/of een Pij-maatregel zien.

Als gevolg van de lagere capaciteitsbehoefte is de productietaakstelling 2008 met 208 plaatsen neerwaarts bijgesteld. Vanwege deze capaciteitsreductie is de begrotingsstand verlaagd met € 21,9 miljoen. Voorts is de begrotingsstand verhoogd met € 4 miljoen in verband met het realiseren van 36 plaatsen ten behoeve van minderjarige vreemdelingen. Ten slotte is € 7 miljoen extra beschikbaar gekomen voor kwaliteitsverbeteringen in

Beleidsprioriteiten

het kader van het Visiedocument voor de overige strafrechtelijk geplaatste jeugdigen en de verbetermaatregelen in reactie op de door de gezamenlijke inspecties geconstateerde tekortkomingen in de JJI's.

– Uitbreiding vreemdelingenbewaringplaatsen

De capaciteit van de vreemdelingenbewaring is structureel uitgebreid. De capacitaire taakstelling voor 2008 is in dit kader met 133 plaatsen verhoogd tot 2174 plaatsen. In 2008 zijn gemiddeld 2168 plaatsen gerealiseerd.

12. Beleidsmatige verhoging Boeten en Transacties (ontvangsten)

De tarieven van de verkeersboeten en feitgecodeerde transacties zijn per 1 april 2008 verhoogd met 20%. In het Coalitieakkoord is echter rekening gehouden met een verhoging van de tarieven Boeten en Transacties per 1 januari 2008. Dit betekent dat de taakstelling in 2008 niet volledig gerealiseerd kon worden.

13. Taakstelling fraudebestrijding (ontvangsten)

Er wordt meer OM-capaciteit ingezet ten behoeve van de bestrijding van fraude naar aanleiding van OM-versterkingsgelden. Vanuit het specialistische karakter van het Functioneel Parket (FP) heeft de werving en selectie zich toegespitst op externe specialisten op de terreinen faillissementsfraude, fiscale fraude en de financiële toezichtswetgeving teneinde de expertise van het FP te vergroten, en tevens is gewerkt aan de vormgeving van een aantal Publiek Private Partnerships, veelal in de vorm van een handhavingsarrangement op de terreinen verzekeringsfraude, faillissementsfraude en acquisitiefraude.

14. Programmabegroting Jeugd en Gezin

In verband met de instelling van de Programmabegroting Jeugd en Gezin zijn de budgetten voor Jeugdbescherming overgeheveld naar de begroting van deze nieuwe Minister.

15. Hogere instroom OTS en voogdij bij BJZ

Dit betreft de begroting van de Minister voor Jeugd en Gezin.

16. COA

De sterke daling van de afgelopen jaren is tot een einde gekomen. De totale bezetting van de COA opvang schommelt sinds het voorjaar van 2008 rond de 20 000 plaatsen. Enerzijds is er sprake van een duidelijke uitstroom, onder andere vanwege de voortvarende uitplaatsing van statushouders die op grond van de Regeling een vergunning hebben ontvangen, anderzijds is er sprake van een stijgende instroom in de opvang als direct gevolg van een aanmerkelijk stijgende asielinstroom bij de IND. De hogere asielinstroom brengt niet alleen een stijging in de bezetting van de Tijdelijke Noodvoorzieningen Vreemdelingen (TNV) met zich mee, maar ook een langere verblijfsduur. Daardoor is het noodzakelijk geworden het niveau van de voorzieningen in de TNV te verhogen.

17. VNG

In het bestuursakkoord van Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) van 25 mei 2007 is € 55 miljoen toegezegd ter tegemoetkoming van diverse kosten die door gemeenten worden gemaakt bij de uitvoering van de Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet. Aan de gemeenten wordt een bedrag toegekend van € 3 400 per gehuisveste sociale eenheid. Voor de huisvestingen van eind 2007 en de eerste helft van 2008 is aan gemeenten € 22,1 miljoen betaald.

Beleidsprioriteiten

18. Besparing modern migratiebeleid

Besparingen hebben zich in 2008 nog niet voorgedaan.

19. Legesproblematiek IND

De legesopbrengsten zoals die geraamd zijn in de begroting zijn niet gerealiseerd. De oorzaken hiervan zijn onder meer de lagere productie en het achterblijven van de ontvangsten voor naturalisatie.

20. Brandveiligheidsmaatregelen COA

In 2008 zijn door het COA brandveiligheidsaanpassingen aangebracht in de opvanglocaties. Daarnaast is de bezetting van veiligheidspersoneel vergroot van één naar drie personen per opvanglocatie. Doordat het aantal opvanggerechtigden groter was dan geraamd waren meer locaties nodig. De kosten van de brandveiligheidsmaatregelen zijn hoger.

21. Overgang DI&I (naar VROM en WWI)

In het regeerakkoord is overeengekomen dat de onderwerpen inburgering en integratie onder verantwoordelijkheid zullen vallen van de Minister voor WWI. In verband hiermee is het totale budget overgegaan van Justitie naar VROM.

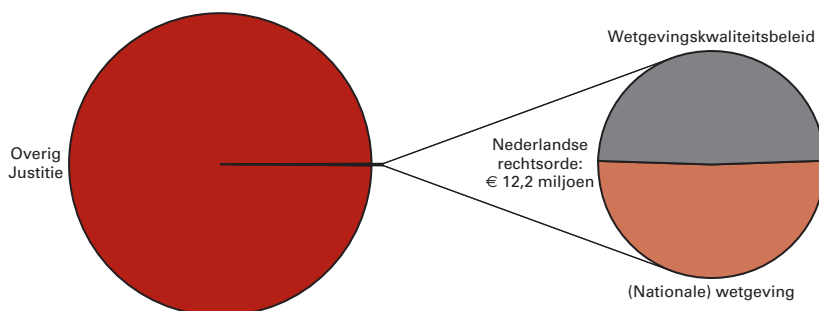
22. Efficiencytaakstelling

Het bedrag dat op dit artikel was ondergebracht betreft een deel van de efficiency-taakstelling. Dit was nog niet toegedeeld aan de betreffende onderdelen binnen Justitie. Deze toedeling heeft in de loop van 2008 alsnog plaatsgevonden. Op dit artikel zelf waren dus uiteindelijk geen budgetten meer aanwezig en evenmin zijn er uitgaven op geboekt.

HOOFDSTUK 4 – BELEIDSARTIKELEN

11 NEDERLANDSE RECHTSORDE

Realisatie begrotingsuitgaven Justitie € 5 825,6 miljoen
art. 11 Nederlandse rechtsorde 0,2%

Algemene doelstelling

Een goed functionerende rechtsorde, waarbinnen samenleving en burger tot hun recht komen.

Doelbereiking en maatschappelijke effecten

De zorg voor een goed functionerende rechtsorde komt onder meer tot uitdrukking in het beheer en onderhoud van de algemene wetboeken en de Algemene wet bestuursrecht. Zwaartepunten lagen in 2008 bij wetgeving op het gebied van veiligheid en bestrijding van criminaliteit, vereenvoudiging en stroomlijning van het rechtsverkeer en de uitvoering van internationale en Europese verplichtingen. In 2008 is bijzondere aandacht geschonken aan tijdige implementatie van Europese richtlijnen, verordeningen en kaderbesluiten.

De zorg voor een goed functionerende rechtsorde komt ook tot uiting door voorstellen tot regelgeving te toetsen aan Europees rechtelijke en grondwettelijke verplichtingen, proportionaliteit, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Het Coalitieakkoord vond zijn vertaling in een integraal wetgevingsbeleid (TK 31 731).

Externe factoren

De voorbereiding van nieuwe staatkundige verhoudingen met de Nederlandse Antillen vergde een intensieve operatie tot aanpassing van wet- en regelgeving, in nauw overleg met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de andere departementen en met de Antilliaanse en Arubaanse overheden. Ook de voorbereiding van wetgeving betreffende de inrichting van de rechterlijke macht en de juridische beroepen mondde uit in nieuwe wetsvoorstellen.

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid

Omschrijving	Doelstelling	Start	Afgerond	Vindplaats
Effectenonderzoek ex-post Voorbereiding Evaluatie Wet Inburgering Buitenland	11.1	2005	2008	www.wodc.nl
Overig evaluatieonderzoek Researchsynthese van Wetsevaluaties	11.1	2005	2008	www.wodc.nl

Budgettaire gevolgen van beleid						x € 1000
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Verplichtingen	12 220	8 690	11 450	12 289	10 682	1 607
Apparaat-uitgaven	12 315	10 030	11 237	12 187	10 682	1 505
11.1 (Nationale) wetgeving	5 658	5 469	6 238	6 219	5 440	779
11.1.1 Directie Wetgeving	5 658	5 469	6 238	6 219	5 440	779
11.2 Wetgevingskwaliteitsbeleid	6 657	4 561	4 999	5 968	5 242	726
11.2.1 Directie Wetgeving	6 657	4 561	4 999	5 968	5 242	726
Ontvangsten	21	1 265	608	34	0	34

Operationele doelstelling 11.1

Het tot stand brengen van wet- en regelgeving ter uitvoering van de grondwettelijke opdracht het burgerlijk recht, het strafrecht en het burgerlijk- en strafprocesrecht in algemene wetboeken en algemene regels van bestuursrecht bij wet vast te leggen. Ook wordt regelgeving tot stand gebracht ter realisering van de beleidsdoelen van Justitie en de adequate implementatie van internationale regelgeving in de Nederlandse rechtsorde.

Doelbereiking

Straf- en sanctierecht

De wetsvoorstellen die strekken tot verwezenlijking van het Coalitie-akkoord liggen goed op schema. Hetzelfde geldt voor de tijdige en adequate implementatie van de internationale regelgeving, zoals de EU-kaderbesluiten. Ook de voortgang van de wetsvoorstellen met betrekking tot de herziening van het Wetboek van Strafvordering en die met betrekking tot het project «Strafvordering 2011» verloopt nagenoeg volgens plan.

Staats- en bestuursrecht

De doelstellingen uit de begroting 2008 zijn voor een groot deel gerealiseerd. In het bijzonder op de terreinen staatkundige hervormingen op de Antillen en een doelmatiger en beter handhaafbaar systeem van vreemdelingenrecht dat in overeenstemming is met internationale normen. Daarnaast kan worden genoemd de aan de eisen van deze tijd aangepaste regels inzake de rechtspleging en rechtsbijstand. Belangrijke voortgang is geboekt met het in overeenstemming brengen van privacyregelgeving met Europese normen.

Privaatrecht

Aan de programma's voor modernisering van onder andere het ondernemingsrecht, het auteursrecht, het burgerlijk procesrecht en het aansprakelijkheidsrecht is bijgedragen door indiening van wetsvoorstellen en het entameren van nationale en internationale discussies. Ook hebben wetten en wetsvoorstellen burgers en het bedrijfsleven in staat gesteld gebruik te maken van digitalisering, waardoor lasten kunnen worden verminderd.

Instrumenten

Instrumenten		
	Doelstelling	Realisatie
Ontwikkelingen in 2008 in het Straf- en sanctierecht	11.1	Ja
Ontwikkelingen in 2008 in het Staats- en bestuursrecht	11.1	Ja
Ontwikkelingen in 2008 in het Privaatrecht	11.1	Ja

Toelichting instrumenten

Straf- en sanctierecht

De wetgeving ter uitvoering van het Coalitieakkoord is deels afgerond, deels in voorbereiding genomen en deels nog in behandeling bij de Tweede en Eerste Kamer der Staten-Generaal (zie bijlage hoofdstuk 17). Hetzelfde geldt voor de EU-implementatiewetgeving, de wetgeving ter herziening van het Wetboek van Strafvordering, alsmede overige uitvoeringsregelgeving op het terrein van de Raad van Europa of de Verenigde Naties.

Staats- en bestuursrecht

Belangrijke wetsvoorstellen op het terrein van het vreemdelingenrecht (zoals modern migratiebeleid en een herziening van de asielpprocedure) zijn in gereedheid gebracht voor de parlementaire procedure. Cruciale besluitvorming met betrekking tot de staatkundige hervorming heeft ertoe geleid dat het grootste deel van de noodzakelijke wetgeving voor advies aan de Raad van State is voorgelegd. Verschillende stukken wetgeving met betrekking tot rechterlijke organisatie en rechtsbijstand zijn parlementair behandeld of zelfs afgerond. Complexe Europese privacyregels (internationale gegevensuitwisseling) zijn vertaald naar nationale wetgeving en bij het parlement ingediend.

Privaatrecht

De wet afschaffing procuraat trad in 2008 in werking en het wetsvoorstel griffierechten is ingediend. Hiermee is gevolg gegeven aan het kabinetsstandpunt over de fundamentele herbezinning burgerlijk procesrecht (TK 30 951, nr. 1).

Het wetsvoorstel deelgeschillen is ingediend en de schriftelijke voorbereiding voor de Tweede Kamer is voltooid. De samenvatting van de fiscale en commerciële jaarrekening is voltooid. Wetsvoorstellen over spreekrecht van de ondernemingsraad en de maatschappelijke onderneming bereikten de Raad van State. Wetsvoorstellen over het toezicht op auteursrechtorganisaties en bestuur en toezicht in naamloze vennootschappen zijn ingediend. In 2008 bereikte voorts wetten over het huisverbod, de adoptie door paren van gelijk geslacht, het ouderschapsplan en het gezamenlijk gezag het staatsblad. De Rijkswet op het Nederlanderschap is aangepast in verband met de verklaring van verbondenheid. Ook is een wijziging in verband met dubbele nationaliteit bij de Tweede Kamer ingediend. De wetten ter uitvoering van richtlijnen over onder andere oneerlijke handelspraktijken, grensoverschrijdende fusie, jaarrekeningrecht, transparantievoorschriften, accountantscontrole, kapitaalbescherming en fusie en splitsing bereikten het Staatsblad. De behandeling van uitvoeringswetten over geringe vorderingen, betalingsbevel en betekeningverordening in de Tweede Kamer werd afgerond.

Internationale aandacht was er voor de herziening van de wet collectieve afwikkeling massaschade door een internationaal congres in oktober en presentaties tijdens diverse internationale bijeenkomsten. De Tweede Kamer is over de herziening van de Wet collectieve afwikkeling massaschade bericht. Verder is begonnen met de aanpassing van de voorschriften voor Burgerlijke stand en Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) waardoor gebruik kan worden gemaakt van digitale communicatiemiddelen en burgers niet langer zelf papieren afschriften moeten aanleveren als zij willen trouwen.

Realisatie meetbare gegevens bij de algemene doelstelling

Volume en prestatiegegevens

In hoofdstuk 17 (bijlagen) is de voortgang van de belangrijkste onderwerpen en wetgevingsinitiatieven weergegeven die in de begroting 2008 expliciet zijn genoemd.

Operationele doelstelling 11.2

Het bevorderen van de bruikbaarheid van wetten en regels, van de onderlinge samenhang en consistentie van de wetgeving en van een beheerste ontwikkeling van wet- en regelgeving.

Doelbereiking

Wetgevingsbeleid

De speerpunten voor het wetgevingsbeleid in deze kabinetsperiode zijn verwoord in de nota «Vertrouwen in wetgeving» (TK 31 731, nr. 1) en de kabinetsreactie op het rapport van de visitatiecommissie juridische functie en wetgeving «Met recht verbonden» (TK 31 201, nr. 32). Door vorm te geven aan deze speerpunten wordt ook bijgedragen aan kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen voor vermindering van regeldruk.

Instrumenten	Doelstelling	Realisatie
Toetsing	11.2	Ja
Doorlichting	11.2	Ja
Vergemakkelijken en verbeteren van de voorbereiding van regelgeving	11.2	Ja
Ontwikkeling en gebruik van ICT ten behoeve van wetgevingskwaliteit en wetgevingsproces.	11.2	Ja
Kenniscentrum Wetgeving en Academie voor wetgeving	11.2	Ja
Interdepartementale commissies	11.2	Ja
Kwaliteit en doorwerking van Europese regelgeving	11.2	Ja
Vermindering van regeldruk	11.2	Ja

Toelichting instrumenten

Toetsing

Toetsing van ontwerpregelgeving is een doorlopende activiteit. In 2008 kon een belangrijke voortgang worden geboekt bij de ontwikkeling van een integraal afwegingskader voor beleid en wetgeving. Dat draagt bij aan verbetering van de besluitvorming doordat het aantal toetsmomenten wordt beperkt en een betere afstemming van toetsen onderling wordt bereikt.

Beleidsartikelen

Doorlichting

Het kabinetsbeleid is er op gericht de regeldruk te verminderen. Voor de resultaten kan verwezen worden naar de Voortgangsrapportage regeldruk bedrijven (TK 29 515, nr. 269) (zie ook www.rr.nl, voortgangsrapportage Regiegroep regeldruk bedrijven van 6 november 2008). In 2008 heeft een doorlichting van vergunningstelsels voorschriften plaatsgevonden. Het kabinetsstandpunt Lex Silencio (TK 29 515, nr. 274) bevat de uitkomsten van deze doorlichting.

Vergemakkelijken en verbeteren van de voorbereiding van regelgeving

Het betreft een doorlopende activiteit die een nieuwe impuls heeft gekregen door het Programma «Versterking Juridische Functie Rijk», waarmee uitvoering wordt gegeven aan het kabinetsstandpunt over het visitatierapport juridische functie en wetgeving.

Ontwikkeling en gebruik van ICT ten behoeve van wetgevingskwaliteit en wetgevingsproces

De initiatieven op het terrein van ICT zijn ondergebracht in het Programma «LEGIS». LEGIS is gericht op de ontwikkeling van een architectuur voor wetgeving en wetgevingsproces die het proces en product optimaliseert ten behoeve van betere uitvoerbaarheid, transparantie en participatie. LEGIS sluit aan bij de architectuur van MARIJ en NORA, standaarden en best practices geïnitieerd door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Kenniscentrum Wetgeving en Academie voor Wetgeving

Het betreft een doorlopende activiteit.

Per 1 mei werd ingericht het Clearinghouse voor systematische wets-evaluatie. Het Clearinghouse is gericht op het vergaren en breed beschikbaar stellen van kennis van de werking van wetgeving (TK 29 279, nr. 80).

Vermindering regeldruk

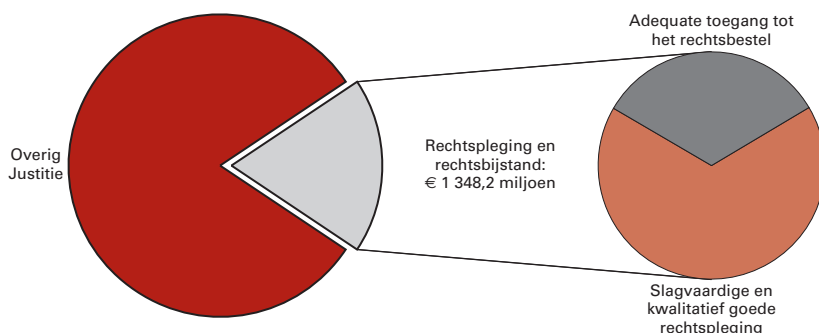
De genomen en nog te nemen maatregelen op het terrein van (het verminderen van) regeldruk zijn aan de Tweede Kamer bericht (TK 31 731, nr. 3).

Realisatie meetbare gegevens bij de algemene doelstelling

Voor een overzicht van de in 2008 tot stand gekomen wetten bij de algemene doelstelling wordt verwezen naar Hoofdstuk 17 (bijlagen) Overzicht van de in 2008 tot stand gekomen wetten.

12 RECHTSPLEGING EN RECHTSBIJSTAND

Realisatie begrotingsuitgaven Justitie € 5 825,6 miljoen
art. 12 Rechtspleging en rechtsbijstand 23,1%

Algemene doelstelling

Een slagvaardige, toegankelijke en doelmatige rechtspleging, waaronder begrepen de buitengerechtelijke alternatieven van geschilbeslechting.

Doelbereiking en maatschappelijke effecten:

In 2008 is gewerkt aan een kwaliteitsimpuls voor het rechtsbestel, waardoor het komende jaren doelmatiger, slagvaardiger en toegankelijker wordt. Daarmee is uitvoering gegeven aan de Meerjaren Beleidsagenda Rechtsbestel 2007–2011. In 2007 was de rechtspraak onderwerp van een beleidsdoorlichting (TK 31 444 VI, nr. 1). De ontwikkelingen in 2008 waren niet dermate ingrijpend, dat de ingezette koers wijziging behoefde. Dit wordt nader toegelicht onder operationele doelstelling 12.1.

Ten gevolge van de steeds complexere problematiek waarmee de burger wordt geconfronteerd, worden steeds hogere eisen gesteld aan het rechtsbestel. Een goede toegang tot het recht betekent dat de burger toegang moet hebben tot relevante informatie, goede (gesubsidieerde) rechtsbijstand en effectieve officiële procedures (onder andere de rechter). Dit wordt verder uitgewerkt onder operationele doelstelling 12.2.

Externe factoren

In de beleidsdoorlichting «Toegang tot het Recht» (TK 31 753, nr. 1) zijn factoren genoemd die – naast het overheidsbeleid – van invloed zijn op de doelbereiking en de maatschappelijke effecten van het beleid. In algemene zin gaat het om de ongelijke verdeling van geld, kennis en vaardigheden om toegang te verwerven.

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid

Omschrijving	Doelstelling	Start	Afgerond	Vindplaats
Beleidsdoorlichting				
Adequate toegang tot het rechtsbestel	12.2	2008	2008	www.wodc.nl ¹
Overig evaluatieonderzoek				
Evaluatie videoconferentie in strafrecht en in vreemdelingsbewaringszaken	12.1	2005	2008	www.wodc.nl
Justitie in de Buurt nieuwe stijl (veiligheidshuizen)	12.1	2007	2009 ²	
Monitor mediation 2008	12.2	2006	2008	www.wodc.nl
Tendrapportage notariaat 2006	12.2	2006	2008	www.wodc.nl

¹ Aanvankelijk gepland in 2010, maar op verzoek van de Staatssecretaris in 2008 uitgevoerd.

² Dit evaluatieonderzoek is uitgesteld vanwege vertraging bij interviews.

Beleidsartikelen

Budgettaire gevolgen van beleid							x € 1000
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil	
Verplichtingen	1 242 906	541 460	1 359 205	1 314 339	1 328 683	- 14 344	
Programma-uitgaven	1 245 699	1 290 788	1 314 684	1 346 680	1 328 683	17 997	
12.1 Slagvaardige en kwalitatief goede rechtspleging	823 652	863 468	867 148	901 738	882 205	19 533	
12.1.1 Raad voor de rechtspraak – gerechten	785 396	815 555	825 370	857 353	842 478	14 875	
12.1.2 Hoge Raad	21 793	25 396	28 057	28 671	27 832	839	
12.1.3 Overige diensten	16 463	22 517	13 721	15 714	11 895	3 819	
12.2 Adequate toegang tot het rechtsbestel	422 047	427 320	447 536	444 942	446 478	- 1 536	
12.2.1 Raden voor Rechtsbijstand	370 052	397 372	419 619	420 012	410 786	9 226	
12.2.2 Overig	51 995	29 948	27 917	24 930	35 692	- 10 762	
Ontvangsten	250 859	180 292	176 444	182 519	186 295	- 3 776	
Waarvan griffie-ontvangsten	168 058	163 487	156 305	162 850	177 926	- 15 076	

Financiële toelichting

Verplichtingen

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2008 en de realisatie over 2008 wordt voornamelijk verklaard door:

- Een neerwaartse bijstelling van de productieafspraken met de Raad voor de rechtspraak van bijna € 9 miljoen in verband met een lagere instroom en de toevoeging van de loon- en prijsbijstelling van ruim € 23 miljoen;
- In 2008 zijn de verplichtingen van de Raad voor de Rechtsbijstand voor 2009 aangegaan. Als gevolg van de taakstelling Rechtsbijstand is deze verplichting voor 2009 € 25 miljoen lager.

Naast bovengenoemde punten wordt verwezen naar de toelichting zoals opgenomen bij de uitgaven.

Uitgaven

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2008 en de realisatie over 2008 wordt voornamelijk verklaard door:

- Een neerwaartse bijstelling van de productieafspraken met de Raad voor de rechtspraak van bijna € 9 miljoen in verband met een lagere instroom en de toevoeging van de loon- en prijsbijstelling van ruim € 23 miljoen;
- De toevoeging van de loon- en prijsbijstelling bij de Raden voor de rechtsbijstand van ongeveer € 9 miljoen;
- Vertraging in de uitvoering van het project kwaliteit archiefbeheer notariaat waardoor een meevaller van € 1,5 miljoen is ontstaan;
- Het aantal schuldsaneringstrajecten in 2008 was aanzienlijk lager dan geraamd waardoor € 3 miljoen aan uitgavenruimte is vrijgevallen;
- Voor de inbedding van mediation bij de juridische loketten en de gerechten waren minder middelen nodig dan geraamd. Hierdoor is in 2008 een meevaller ontstaan van € 1,5 miljoen.

Ontvangsten

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2008 en de realisatie over 2008 wordt voornamelijk verklaard door:

- De tegenvallende instroom van zaken bij de rechtspraak en daarnaast de veranderde samenstelling van deze instroom zijn de opbrengsten griffierechten lager dan oorspronkelijk geraamd;
- Enkele grotere eenmalige ontvangsten die hebben geleid tot een meevaller van € 7,2 miljoen.

Operationele doelstelling 12.1

Het scheppen van voorwaarden voor en het instandhouden van een stelsel voor slagvaardige, toegankelijke en doelmatige rechtspleging.

Doelbereiking

In 2007 was de rechtspraak onderwerp van een beleidsdoorlichting (TK 31 444 VI, nr. 1). De conclusies van deze beleidsdoorlichting gaven aanleiding de kwaliteit van de rechtspraak verder te versterken onder andere op permanente educatie en het meelesen van enkelvoudige zaken. Er is meer ruimte voor meervoudige zittingen, instructie en feitenonderzoek en goede bewijsmotivering (Promis). De visie op een nieuwe indeling van rechtspraak en Openbaar Ministerie is aan de Tweede Kamer gezonden (TK 29 279, nr. 85). In 2008 heeft de Raad voor de rechtspraak gewerkt aan een portaal dat tot doel heeft de rechtspraak digitaal toegankelijk te maken (www.loket.rechtspraak.nl). Door het wegnemen van wettelijke belemmeringen voor digitale toegankelijkheid wordt deze ontwikkeling ondersteund. In 2008 is met de Raad voor de rechtspraak overeengekomen videoconferentie in te voeren, opdat horen op afstand mogelijk wordt gemaakt.

Instrumenten

Kwaliteit en professionaliteit van de rechtspraak

In 2008 zijn door de rechtspraak onder meer normen ontwikkeld voor kwaliteitsindicatoren voor de permanente educatie van de rechtspraak. Verder is geïnvesteerd in het meelesen van enkelvoudige zaken, meer ruimte voor meervoudige zittingen, instructie en feitenonderzoek en goede bewijsvoering.

Modernisering Rechtspraak

In 2008 is het wetsvoorstel Evaluatiewet modernisering rechterlijke organisatie (wetsvoorstel Deetman) voor consultatie gestuurd aan belanghebbende partijen. Dit wetsvoorstel geeft uitvoering aan de aanbevelingen van de Commissie Deetman (TK 29 279, nrs. 47 en 55) door het bieden van ruimte en flexibiliteit aan de rechtspraak om bestaande en toekomstige vraagstukken en knelpunten op te lossen.

Een slagvaardige rechtspraak

De Rechtspraak krijgt in het wetsvoorstel Deetman mogelijkheden om binnen de ressorten meer te gaan samenwerken en krijgt een eigen verantwoordelijkheid bij het vaststellen van het nevenlocatiebeleid. Het wetsvoorstel creëert een voorziening op basis waarvan concentratie van rechtspraak bij algemene maatregel van bestuur geregeld kan worden.

Een toegankelijke rechtspraak

Daarnaast bevat dit wetsvoorstel voorzieningen die – met het oog op de vergroting van de toegankelijkheid van de rechtspraak – een ruimere toepassing van de eenvoudige kantonprocedure beogen. De competentiegrens van de kantonrechter wordt verhoogd naar 25 000 euro.

Beleidsartikelen

Het is evident dat moderne technologie enorme kansen biedt om het rechtsbestel beter toegankelijk te maken en de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen organisaties uit het rechtsbestel te verbeteren. Toch verloopt de daadwerkelijk invoering van ICT-projecten, vooral als hier meerdere ketenpartijen bij zijn betrokken, soms moeizaam.

Justitie heeft daarom in 2008 gekozen voor een programmatische aanpak van dit probleem. In het programma «Rechtsbestel» (e-Justice) werken diverse organisaties uit het rechtsbestel samen aan de verbetering van de invoering van ketenbrede ICT-projecten. Het programma verbindt nationale met internationale ontwikkelingen door een actieve inzet op het terrein van «European e-Justice». Dit is een initiatief vanuit de Europese Unie om het grensoverschrijdend gebruik van moderne technologie te bevorderen en te werken aan een internetportaal voor burgers en juridische professionals.

Concrete resultaten die in 2008 zijn geboekt zijn: de afspraak tussen de Raad voor de rechtspraak en de Dienst Justitiële Inrichtingen om videoconferentie landelijk in te voeren, de afspraak tussen het ministerie van Justitie, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Raad voor de rechtspraak en diverse tuchtcolleges om tuchtrechtelijke uitspraken te publiceren op een centrale website en de afspraak tussen de Koninklijke Beroepsorganisatie voor Gerechtsdeurwaarders en de Raad voor de rechtspraak om de mogelijkheid te creëren dagvaardingen digitaal aan te leveren bij de rechtbank.

Doelmatigheid

Het wetsvoorstel Deetman heeft ook tot doel om voorbereidingen te kunnen treffen voor de implementatie van een nieuwe gerechtelijke kaart. In 2008 zijn de uitgangspunten weergegeven voor de herindeling van de gerechtelijke kaart (TK 29 279, nr. 85).

Bij rechtbanken, detentiecentra voor vreemdelingen en Huizen van Bewaring is apparatuur voor videoconferentie geplaatst, die het horen op afstand mogelijk maakt. Het voorkomt onnodig en voor gedetineerden belastend vervoer van en naar de rechtbanken. Met de Raad voor de rechtspraak is overeengekomen om videoconferentie landelijk in te voeren.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

In het hoofdstuk 8 van de Raad voor de rechtspraak en het jaarverslag van de Raad voor de rechtspraak wordt ingegaan op de volume en prestatiegegevens, concrete ontwikkelingen en de gevolgen voor de doorlooptijden.

Meerjarige productieontwikkeling rechtspraak						
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Totaal productie *	1 740 454	1 751 421	1 725 301	1 827 279	1 755 234	72 045

* alleen de PxQ gefinancierde productieaantallen, dus exclusief CBB

Het aantal afgehandelde zaken nam evenals de instroom toe. In 2008 stroomden ruim 1,8 miljoen zaken in bij de gerechten, ten opzichte van 2007 een toename van 6 procent. Na de lichte instroomdaling in 2007

Beleidsartikelen

is er nu dus weer een sterke groei te zien. Het aantal afgehandelde zaken nam evenals de instroom met 6 procent toe.

Gerealiseerde instroom en uitstroom Hoge Raad						
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Totaal						
<i>Straf</i>						
Instroom	3 670	3 599	3 943	3 685	3 850	- 165
Uitstroom	3 668	3 370	3 419	3 375	3 700	- 325
<i>Civiel</i>						
Instroom	513	542	582	585	530	55
Uitstroom	494	504	498	588	510	78
<i>Belasting</i>						
Instroom	1 498	922	760	748	900	- 152
Uitstroom	1 212	1 115	939	1 037	1 100	- 63
Totaal						
Instroom	5 681	5 063	5 285	5 018	5 280	- 262
Uitstroom	5 374	4 989	4 856	5 000	5 310	- 310

Toelichting kengetallen

Uit de voorlopige cijfers van de Hoge Raad blijkt dat bij zowel strafrecht als bij belastingrecht de instroom van zaken achter is gebleven bij de begrote aantallen. Dit geldt tevens voor de uitstroom van zaken, echter bij belastingzaken is wel sprake van een toename van de uitstroom van 10% ten opzichte van 2007. De trend van een stijgende instroom over de afgelopen drie jaar heeft zich in 2008 niet doorgezet. Dit beeld blijkt ook uit de voorlopige cijfers van de rechtspraak in eerste aanleg en het hoger beroep over 2008 en verklaart de afwijking ten opzichte van de begroting 2008. Met de name het grote aantal herzieningszaken in 2008 en de toenemende complexiteit van zaken verklaart het niveau van de uitstroom van strafzaken in 2008.

Voor civiele zaken is zowel bij de instroom als bij de uitstroom sprake van een stijging ten opzichte van de begrote aantallen. Ook is de uitstroom van civiele zaken met 18% gestegen ten opzichte van 2007. Het aantal intrekkingen en roeyementen van civiele zaken is in 2008 verdubbeld naar 49 zaken en daarnaast zijn 55 meer uitspraken gedaan in 2008 door inzet van meer capaciteit.

In het Rapport van de commissie normstellende rol van de Hoge Raad (TK 29 279, nr. 69) heeft de Hoge Raad mogelijkheden aangegeven om op een gewijzigde manier zijn zaken af te handelen. De nader uitgewerkte aanpak voor het behandelen van zaken zal in de jaren 2009 en met name in 2010 effect gaan hebben op de uitstroom van zaken.

Operationele doelstelling 12.2

Het waarborgen van een effectieve toegang tot het rechtsbestel zodat burgers en bedrijven hun in de rechtsorde neergelegde rechten in en buiten rechte te gelde kunnen maken.

Doelbereiking

Burgers en bedrijven moeten een effectieve toegang hebben tot het rechtsbestel. Uit de in 2008 afgeronde beleidsdoorlichting «Toegang tot het Recht» (TK 31 753, nr. 1) blijkt dat de toegang tot het rechtsbestel, de (gesubsidieerde) rechtsbijstand, goed is. Justitie levert naast deze gesubsidieerde rechtsbijstand ook andere bijdragen aan de toegang tot het recht. Er zijn veel instrumenten die op een of andere wijze bijdragen aan de oplossing van problemen. Daarbij gaat het enerzijds om particuliere initiatieven en anderzijds om overheidsinitiatieven. De aard van het probleem bepaalt tot welke instantie de burger zich wendt. Rechtsbijstand is het einde van vele ketens. Dat betekent dat beleidswijzigingen soms zorgen voor een vergroting van het beroep op de gesubsidieerde rechtsbijstand. Dit is de achtergrond voor de activiteiten van Justitie in 2008. In 2008 is de basis gelegd voor het versterken van de rol van de advocaat in het rechtsbestel door het kabinetsstandpunt op het rapport van de commissie Van Wijmen (TK 30 800VI, nr. 13). Met de Tweede Kamer is beraadslaagd over de taakstelling op de gesubsidieerde rechtsbijstand, waarbij aandacht is voor de wijze waarop de rechtsbijstand interacteert met de overige ketens in het rechtsbestel.

Instrumenten

Rechtsbijstand

In 2008 is gezocht naar een wijze waarop de financiële taakstelling van € 50 miljoen zou kunnen worden ingevuld met behoud van de toegang tot het rechtsbestel en kwalitatief goede juridische bijstand. Gezien de complexiteit en de meervoudige belangenafweging was het overleg met de Tweede Kamer over de voorgestelde maatregelen in december 2008 nog niet afgerond en wordt in 2009 voortgezet. In 2008 zijn met alle belanghebbende partijen op een interactieve wijze voorstellen ontwikkeld voor de bezuiniging op en de verdere verbetering van het stelstel van gesubsidieerde rechtsbijstand.

Begin 2009 is het wetsvoorstel ingediend tot aanpassing van de Wet op de rechtsbijstand in verband met de bestuurlijke centralisatie van de raden voor rechtsbijstand (TK 31 835, nr. 6). Vooruitlopend op de benodigde aanpassing van de wetgeving is afgesproken dat binnen de huidige kaders van de Wet op de rechtsbijstand wordt geanticipeerd op de wettelijke vastlegging van één Raad voor Rechtsbijstand. Dit betekent dat twee directeuren en één Raad van Advies zijn aangesteld en bevoegdheid is verleend voor de besturing van de vijf afzonderlijke raden.

De stelselwijziging asielrechtsbijstand is voltooid. Op 1 juni 2008 is de subsidieverlening aan de Stichting Rechtsbijstand Asiel Nederland (SRAN) beëindigd. De formele ontbinding van de SRAN was op 1 september 2008 een feit. Vanaf 1 september 2008 werd de SRAN nog voortgezet als wachtgeldstichting, ten behoeve van afgevoerd personeel van de SRAN.

Positioneren van de advocatuur

Ook in 2008 is de advocatuur maatschappelijk prominent in beeld gekomen. Daarbij is naast de effecten van bezuinigingen op de rechtsbijstand ook de integriteit van de advocatuur aan de orde gekomen in relatie met de verhoogde aandacht voor malafide vastgoed- en witwaspraktijken. Door de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) is in 2008 een conceptverordening opgesteld die ten doel heeft de kaders voor de financiële integriteit binnen de advocatuur aan te scherpen. Voorts zal het toezicht hierop door het instellen van speciale onderzoeksteams worden versterkt. In 2008 is een start gemaakt met de uitwerking van het kabinetsstandpunt

Beleidsartikelen

op het rapport van de commissie Van Wijmen inzake de kernwaarden van de advocatuur.

Met de resultaatgerelateerde beloningsvorm «no win no fee» wordt de beloning gerelateerd aan het door de advocaat gewerkte aantal uren maar kan deze bij een negatief resultaat nihil zijn. De cliënt heeft inzicht in de tijd die aan zijn zaak is besteed. Een experiment is voorzien. Eind 2008 was er nog geen overeenstemming bereikt met de NOvA over de wijze waarop een experiment vorm zou moeten krijgen.

Versterken van de professionele dienstverlening van de notaris

Evenals de advocaten zijn ook de notarissen in beeld gekomen naar aanleiding van onderzoeken naar malafide vastgoed- en witwaspraktijken. In 2008 is een conceptwetsvoorstel opgesteld en in consultatie gebracht dat de Wet op het notarisambt wijzigt. De wijzigingen hebben in hoge mate betrekking op het versterken van de kwaliteit van de dienstverlening van het notariaat en het verhogen van de integriteit van de notaris. Voorts is voorgesteld de bevoegdheden voor de toezichthouder op het notariaat uit te breiden. Door de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) is in 2008 een verordening op de kwaliteit vastgesteld die het mogelijk maakt notarissen te onderwerpen aan collegiale toetsing. Deze verordening treedt op 2 januari 2009 in werking. Voorts is door de KNB een aantal richtlijnen aangescherpt dat moet leiden tot een vergroting van het bewustzijn van het notariaat voor malafide transacties.

Huisvesting notariële archieven verbeteren

Op 3 december 2008 heeft officiële opening plaatsgevonden van de landelijke bewaarplaats van notariële protocollen bij de Landelijke Archief Selectiedienst te Winschoten. Daarmee is een oplossing gerealiseerd voor de ontstane tekorten aan archiefopslag van de notariële protocollen in de 19 algemene bewaarplaatsen bij de arrondissementen. Hiermee is naast het capaciteitsvraagstuk ook de professionalisering van de archiefopslag ter hand genomen.

Schuldsanering

Uit de vierde Monitor Schuldsanering (TK 31 700VI, nr. 11) blijkt dat door de jaren heen ruim zeven op de tien verzoekers bereid en in staat is om zich drie jaar lang maximaal voor hun schuldeisers in te spannen en krijgen aan het einde van deze rechtbankprocedure bij rechterlijk vonnis de «schone lei», dat wil zeggen een schuldenvrije toekomst. Uit onderzoek door de Raad voor rechtsbijstand is gebleken dat slechts 10% van de schuldenaren aan wie ooit door de rechter de schone lei is verstrekt wederom in de problematische schulden geraakt.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Rechtsbijstand						
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Apparaat						
<i>Apparaatuitgaven Raden voor rechtsbijstand</i>						
Prijs (x € 1)	41,0	41,7	51,5	52,7	51,5	1,2
Volume	381 269	391 277	386 231	405 974	397 354	8 620
<i>Vaste kosten (incl. automatisering, projecten)</i>						
(x € 1000)	7 504	6 987	2 265	2 341	2 265	76
Programma						
<i>Strafzaken (ambtshalve)</i>						
Prijs (x € 1)	1 066	1 065	1 079	1 094	1 093	1
Volume (afgegeven toevoegingen)	98 743	103 757	102 617	105 792	111 401	- 5 609
<i>Strafzaken (regulier)</i>						
Eigen bijdrage (x € 1)	73	73	74	76	74	2
Prijs (x € 1) (excl. Eigen bijdrage)	671	666	688	701	697	4
Volume (afgegeven toevoegingen)	40 405	48 783	50 688	52 711	50 447	2 264
<i>Civiel</i>						
Eigen bijdrage (x € 1)	161	161	164	148	164	- 16
Prijs (x € 1) (excl. Eigen bijdrage)	704	701	708	754	719	35
Volume (afgegeven toevoegingen)	196 823	217 351	216 888	228 241	218 496	9 745
<i>Inverzekeringstellingen</i>						
Prijs (x € 1)	247	249	252	260	255	5
Volume	90 958	88 887	82 465	82 923	94 452	- 1 1529
<i>Juridisch Loket*</i>						
Vaste kosten (x € 1000)		22 292	20 734	21 581	21 681	- 100
Volume (aantal)		575 314	599 383	654 451	639 000	15 451
<i>Lichte adviestoevoegingen*</i>						
Prijs (x € 1)		239	240	249	213	36
Volume		17 588	19 846	16 556	24 000	- 7 444
<i>Asiel</i>						
Prijs (x € 1)	3 018	2 668	2 583	1 821	2 218	- 397
Volume (instroom asielzoekers)	8 520	9 261	8 384	14 173	10 500	3 673

* In verband met de stelselwijziging zijn de kengetallen voor het Juridisch Loket en de lichte adviestoevoeging pas vanaf 2006 relevant.

Toelichting kengetallen

Prijsverschillen

De afwijkingen in de prijzen ten opzichte van de begroting zijn over het algemeen gering.

- De afwijking in de prijs bij de civiele toevoeging wordt verklaard door een combinatie van indexering van het uurtarief en een (driejaarlijkse) herijking van de prijzen in 2007;
- Bij de herijking van de prijs bij civiele toevoegingen is er met name sprake geweest van een herijking van de gemiddelde eigen bijdrage. Door een lichte stijging van het aandeel toevoegingen in de laagste inkomenscategorie is de gemiddelde eigen bijdrage gedaald;
- Bij de lichte adviestoevoeging is de afwijking in de prijs het gevolg van het uitblijven van de goedkeuring van het wetsvoorstel dat betrekking heeft op de stelselwijziging. Hierdoor kon in 2008 voor de lichte advies-

Beleidsartikelen

toevoeging slechts de lage eigen bijdrage van het voormalige verlengde spreekuur (€ 13,50) worden geïnd, in plaats van het in het wetsvoorstel opgenomen tarief van € 38 voor de laagste twee inkomenscategorieën en € 69 voor de overige inkomenscategorieën. Bij het opstellen van de begroting 2008 is er vanuit gegaan dat het wetsvoorstel in 2008 van kracht zou zijn.

Volumeverschillen

- De afwijking in het volume bij civiele toevoeging is met name het gevolg van een kortdurend oplopen van de werkvoorraad bij de raden eind 2007. Deze werkvoorraad is begin 2008 weggewerkt. Hierdoor is het aantal afgegeven toevoegingen in 2008 ogenschijnlijk veel hoger dan in 2007 en ten opzichte van de begroting. Indien gecorrigeerd wordt voor dit (inhaal)effect zijn de afwijkingen aanzienlijk kleiner;
- De afwijking in het volume bij straf en piket heeft te maken met een te hoge prognose van de aantallen – met name op het terrein van vreemdelingenbewaringzaken – ten tijde van het opstellen van de begroting;
- het aantal lichte adviestoevoegingen is lager dan oorspronkelijk geraamd; het aantal lijkt zich te stabiliseren op een niveau van tussen de 16 000 en 20 000;
- De rechtzoekende weet de weg naar Het Juridisch Loket inmiddels goed te vinden: in 2008 is het aantal klantcontacten weer gestegen. Dit jaar is voor het eerst de oorspronkelijke productieraming (ruimschoots) gehaald;
- Het aantal asielzoekers is ten opzichte van de ramingen dit jaar fors gestegen. Bij het opstellen van de begroting werd nog uitgegaan van een instroom van 10 500. Deze prognose is later bijgesteld naar 16 000. De rechtsbijstandkosten in enig jaar bij asiel lopen niet synchroon met de hoogte van de instroom in datzelfde jaar. De gemiddelde kosten per instromende asielzoeker zijn hierdoor relatief laag.

Voor nadere analyses wordt verwezen naar de Monitor Gesubsidieerde Rechtsbijstand (TK 31 700, nr. 7).

Volume- en prestatiegegevens

Juridische beroepsgroepen						Aantal
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Aantal notariskantoren	768	808	952	854	808	46
Aantal notarissen	1 440	1 474	1 507	1 480	1 474	6
Aantal gerechtsdeurwaarderskantoren	241	175	255	265	175	90
Aantal gerechtsdeurwaarders	377	376	389	384	376	8
Aantal advocatenkantoren	3 428	3 656	3 762	4 427	3 656	771
Aantal advocaten	13 765	14 274	14 882	15 561	14 274	1 287

Toelichting kengetallen

Voor het opstellen van de begroting 2008 zijn de op dat moment beschikbare realisatiecijfers (2006) als uitgangspunt gehanteerd. Dit brengt met zich mee dat deze ramingen – met name voor het aantal advocaten – en gerechtsdeurwaarderskantoren – (enigszins) achterlopen op de ontwikkelingen.

Volume- en prestatiegegevens

Mediation	Aantal					
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Slagingspercentage mediations binnen het justitiële domein (%)	50	62	57	59	60	- 1
Verwijzing door de rechter	720	2 151	3 355	3 708	10 000	- 6 292
Verwijzing door het Juridisch Loket	166	1 433	2 137	2 419	2 500	- 81
Afgegeven mediation toevoegingen	400	2 572	4 570	5 524	5 000	524

Toelichting kengetallen

Het aantal toevoegingen dat is afgegeven door Raad voor rechtsbijstand is hoger (circa 10%) dan begroot. De verwijzingen door de rechter zijn in 2008 ten opzichte van 2007 toegenomen (circa 11%), maar aanzienlijk lager dan geprognosticeerd. Hiervoor is een aantal oorzaken te noemen:

- De bekendheid van rechtzoekenden met mediation neemt toe waardoor meer rechtzoekenden al voor de gang naar de rechter mediation proberen;
- Als gevolg van ontwikkelingen zoals «Andere Overheid» worden zaken door betrokken partijen zelf eerder in het traject afgedaan;
- Rechters passen zelf de mediationvaardigheden, die zij hebben opgedaan in de verwijzingstrainingen, meer toe, waardoor doorverwijzing (vaak) niet meer nodig is.

De hierboven genoemde factoren zijn onderwerp van een evaluatieonderzoek dat in 2009 wordt afgerond.

Volume- en prestatiegegevens

Schuldsanering	Aantal					
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
<i>Uitvoeringslasten Raden voor rechtsbijstand</i>						
Prijs (x € 1)	27	27	27	38	28	10
Volume (aantal Wsnp-zaken)	12 212	12 259	12 295	9 197	12 259	3 062
<i>Programmauitgaven Raden voor rechtsbijstand</i>						
Prijs (x € 1)	1 291	1 305	1 321	1 488	1 326	162
Volume (aantal Wsnp-zaken)	12 212	12 259	12 295	9 197	12 259	3 062
<i>Bewindvoerders</i>						
Aantal bewindvoerders	1 324	1 170	1 311	1 040	1 170	130

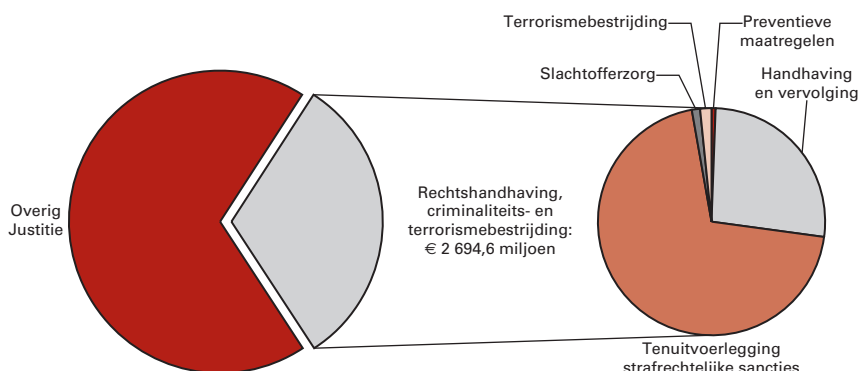
Toelichting kengetallen

De volumedaling die in 2008 plaats vond is onder andere een gevolg van de strengere toelatingsprocedure van de Wsnp sinds 1 januari 2008. Voor een nadere analyse wordt verwezen naar de Monitor Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp), Vierde Meting (TK 31 700 VI, nr. 11).

13 RECHTSHANDHAVING, CRIMINALITEITS- EN TERRORISMEBESTRIJDING

Realisatie begrotingsuitgaven Justitie € 5 825,6 miljoen

art. 13 Rechtshandhaving, criminaliteits- en terrorismebestrijding 46,2%

Algemene doelstelling

Een goed functionerende rechtshandhaving en sanctietoepassing, waaronder begrepen het voorkomen en bestrijden van nationale en grensoverschrijdende criminaliteit en terrorisme.

Doelbereiking en maatschappelijke effecten

De trend dat criminaliteit in Nederland minder wordt, heeft zich in 2008 doorgezet. Die vermindering geldt niet alleen voor de lichtere, maar ook voor de zwaardere vormen van criminaliteit.

In het kader van preventie is onder andere uitvoering gegeven aan het Programma «Geweld». Dit programma houdt zich naast algemene preventie gericht op onder andere scholen en buurten ook bezig met een personsgerichte preventieve en repressieve aanpak voor geweldplegers. In 2008 is tevens verder gegaan met de aanpak van eengerelateerd geweld. De aanpak van georganiseerde criminaliteit is verder verstevigd. Dat geldt evenzeer voor de bestrijding van cybercrime en financieel-economische criminaliteit. Voor elk van deze onderwerpen is een versterkingsprogramma in uitvoering genomen door politie en Openbaar Ministerie, maar waarin ook de rol van het openbaar bestuur bij het tegengaan van dit soort criminaliteit een prominente plaats heeft.

Ten behoeve van een effectieve tenuitvoerlegging van de strafrechtelijke sancties en maatregelen is in 2008 ingezet op de effectiviteit van sancties, nazorg en een adequate sanctie capaciteit.

De zorg voor slachtoffers van criminaliteit is in 2008 verder verbeterd onder andere middels het traject «Slachtoffers Centraal». Dit is ten goede gekomen aan de kwaliteit van de organisatie van de slachtofferzorg en de schaderegeling voor het slachtoffer.

Op het gebied van terrorismebestrijding lag de nadruk op het voorkomen van radicalisering en het weerbaar maken van de samenleving tegen extremisme.

Externe factoren

Een goed functionerende strafrechtsketen hangt mede af van een aantal externe factoren. Om deze factoren te beperken is in 2008 gewerkt aan het verbeteren van de samenwerking in de keten, zo is onder andere gewerkt aan de informatievoorziening in de strafrechtsketen, Veiligheidshuizen, Justitie in de Buurt, Arrondissementale Justitiële Beraden, het versterken

van de opsporing en vervolging, het verbeteren van de samenwerking in het politiebestedel, systematisch handhaven, het verbeteren van de internationale informatie-uitwisseling en justitiële en politieke samenwerking. Ten behoeve van de nazorg aan ex-gedetineerden is gewerkt aan een Samenwerkingsmodel nazorg en is de pilot arbeidstoeleiding gestart, waarbij wordt samengewerkt tussen penitentiaire inrichting en arbeidstoeleidende organisaties. In de beleidsprioriteiten en onder de operationele doelstellingen worden deze onderwerpen verder uitgewerkt.

Realisatie meetbare gegevens bij de algemene doelstelling

De doelstellingen¹ van Veiligheid begint bij Voorkomen, het kabinetsprogramma waarin verschillende ministeries samenwerken aan de bestrijding van de criminaliteit, zijn nader geoperationaliseerd in onder andere:

- 20% minder geweldsdelicten;
- 25% minder criminaliteit tegen ondernemingen (ten opzichte van 2004);
- 15% meer opgehelderde delicten;
- 10%-punt minder recidive (jeugd én volwassenen);

Voor de duur van het project «Veiligheid begint bij Voorkomen» wordt de Tweede Kamer jaarlijks geïnformeerd over de totale voortgang van het project. De Tweede Kamer wordt separaat geïnformeerd over de resultaten van de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM), de Monitor Criminaliteit bedrijfsleven (MCB) en de recidivemonitor. De eerste voortgangsrapportage van het project «Veiligheid begint bij voorkomen» is op 24 oktober 2008 aangeboden aan de Tweede Kamer (TK 28 684, nr. 178). De ICM over 2008 is aangeboden op 31 maart 2009 (TK 28 684, nr. 209).

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid				
Omschrijving	Doelstelling	Start	Afgerond	Vindplaats
Effectenonderzoek ex-post				
Evaluatie Doe Normaal-contract	13.1	2006	2008	www.wodc.nl
Proces en effectmeting programmatische aanpak mensenhandel	13.3	2007	2009	¹
Evaluatie beginselenwet verpleging Tbs-ers	13.4	2007	2009	²
Overig evaluatieonderzoek				
Voormeting DNA-veroordeelden	13.2	2005	2008	www.wodc.nl
Recidivemeting bij DNA-veroordeelden	13.3	2005	2009	³
Procesevaluatie Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden	13.3	2006	2008	www.wodc.nl
Onderzoek (proces) wet DNA-onderzoek in strafzaken (wet 1 november 2001) over het jaar 2004	13.3	2006	2008	www.wodc.nl
Evaluatie pilots samenwerking bestuursrecht en strafrecht bij milieu-handhaving	13.3	2006	2008	www.wodc.nl
Monitor veelplegers 2007	13.4	2007	2008	www.wodc.nl
Evaluatie experimenten Electronic Monitoring	13.4	2007	2008	www.wodc.nl
Actualisering recidivemeting Gevangeniswezen 2007	13.4	2007	2008	www.wodc.nl
Actualisering recidivemeting Tbs 2007	13.4	2007	2009	⁴
Actualisering recidivemeting Justitiële Jeugdinstelling (JJI) 2007	13.4	2007	2008	www.wodc.nl

¹ In de begrotingen 2009 van Justitie en BZK zijn de doelstellingen van Veiligheid begint bij Voorkomen nogmaals toegelicht (TK 31 700 VI, nr. 2 en TK 31 700 VII, nr. 2).

Beleidsartikelen

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid				
Omschrijving	Doelstelling	Start	Afgerond	Vindplaats
De implementatie van Tbs in het gevangeniswezen: een proces-evaluatie	13.4	2006	2008	www.wodc.nl
Evaluatie pilot toepassing van technieken op gebied van electronic monitoring binnen een penitentiaire inrichting	13.4	2006	2008	www.wodc.nl
Voorziening voor Tbs-gestelde ongewenste vreemdelingen	13.4	2007	2008	www.wodc.nl
Actualisering sancties 2007	13.4	2007	2008	www.wodc.nl

¹ Dit evaluatieonderzoek is uitgesteld vanwege capaciteitsgebrek i.v.m. onvoorziene vele interviews.

² Dit evaluatieonderzoek is uitgesteld vanwege de planning (van concept naar eindrapportage) en capaciteitsgebrek.

³ Dit evaluatieonderzoek is uitgesteld vanwege langere observatietermijn die benodigd is om recidive te bepalen.

⁴ Tbs wordt niet jaarlijks gerapporteerd.

Budgettaire gevolgen van beleid						x € 1000
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Verplichtingen	2 075 534	2 127 707	2 349 592	2 722 045	2 521 479	200 566
Waarvan garanties	2 654	2 759	3 631	134	4 327	- 4 193
Programma-uitgaven	2 017 163	2 118 339	2 504 516	2 694 104	2 521 479	172 625
13.1 Preventieve maatregelen	13 106	13 555	11 865	15 322	10 678	4 644
13.1.1 Dienst Justis	2 765	898	596	4 313	331	3 982
13.1.2 Overig	10 341	12 657	11 269	11 009	10 347	662
13.2 opsporing en forensisch onderzoek*	58 653	71 166	72 929	0	0	0
13.2.1 NFI*	424 946	54 509	57 911	0	0	0
13.2.2 Overig*	15 707	16 657	15 018	0	0	0
13.3 Handhaving en vervolging*	522 705	536 681	564 701	716 149	637 711	78 438
13.3.1 Rechtshandhaving	6 715	16 529	19 774	82 941	59 544	23 397
13.3.2 Openbaar Ministerie	515 990	520 152	544 927	570 903	513 771	57 132
13.3.3 NFI	424 946	54 509	57 911	62 305	64 396	- 2 091
13.4 Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties	1 384 149	1 442 548	1 793 652	1 886 853	1 804 618	82 235
13.4.1 DJI-gevangeniswezen-regulier	1 041 598	1 057 474	1 103 134	1 043 547	1 059 454	- 15 907
13.4.2 DJI-Tbs	103 421	130 894	403 169	532 803	420 923	111 880
13.4.3 Reclasseringsorganisaties	118 354	119 943	148 227	211 715	230 643	- 18 928
13.4.4 SRN – taakstraffen	33 812	40 121	41 403	0	0	0
13.4.5 CJIB	82 266	89 346	92 221	93 503	87 972	5 531
13.4.6 Overig	4 698	4 770	5 498	5 285	5 626	- 341
13.5 Slachtofferzorg	25 995	25 835	31 001	32 331	35 859	- 3 528
13.5.1 Slachtofferhulp Nederland (SHN)	11 039	12 438	13 334	14 706	14 715	- 9
13.5.2 Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM)	14 956	13 397	17 667	17 625	21 144	- 3 519
13.6 Terrorismebestrijding	12 555	28 554	30 368	43 449	32 613	10 836
13.6.1 NCTb	11 055	25 494	27 241	40 352	29 493	10 859
13.6.2 IND	1 500	3 060	3 127	3 097	3 120	- 23
Ontvangsten	673 144	727 730	841 973	818 542	832 679	- 14 137
Waarvan Boeten & Transacties	639 807	679 906	718 012	731 143	815 546	- 84 403
Waarvan Pluk ze	11 453	17 541	23 572	23 401	12 820	10 581

* Er heeft een wijziging plaatsgevonden in de budgettenstructuur. Hierdoor is een aantal budgetten verplaatst.

Toelichting

In 2008 is onder meer wetenschappelijk evaluatie- en effectonderzoek verricht op het terrein van mensenhandel, recidive bij DNA-veroordeelden, en omtrent de Veiligheidshuizen (Justitie in de Buurt nieuwe Stijl). Daarnaast verscheen in 2008 onder meer Criminaliteit en Rechtshandhaving 2007: Ontwikkelingen en Samenhangen, een periodiek naslagwerk van het WODC en het CBS over criminaliteit en rechtshandhaving in Nederland.

Financiële toelichting

Verplichtingen

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2008 en de realisatie over 2008 wordt voornamelijk verklaard door:

Operationele doelstelling 13.3

- In voorgaande jaren zijn de verplichtingen al voor meerdere jaren vastgelegd en in 2008 daadwerkelijk tot betaling gekomen, waardoor de verplichtingenruimte (ruim € 9 miljoen) niet benodigd was;
- Diverse kleine posten (totaal circa € 8 miljoen) zoals een overboeking voor Veiligheidshuizen en het Justitieel casusoverleg Jeugd.

Operationele doelstelling 13.4

- Openstaande verplichtingen van circa € 18 miljoen. Deze worden deels veroorzaakt door de onderuitputting van circa € 3 miljoen bij vertraging in de uitgaven bij een aantal projecten van de 3RO (onder andere onderzoeken en taakstraffen onderzoek), project Veelplegers/ISD en programma Tbs en een deel van de subsidies (DEMO/Vrijwilligers) die verplicht zijn in 2998 en die worden verrekend in 2009.

Operationele doelstelling 13.6

- Het verschil tussen vastgestelde begroting en de realisatie wordt voornamelijk verklaard doordat de verplichtingen voor het project camera-toezicht meerjarige zijn vastgelegd.

Voor het overige zijn de verplichtingen in overeenstemming met hetgeen onder uitgaven wordt toegelicht.

Uitgaven

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2008 en de realisatie over 2008 wordt voornamelijk verklaard door:

Operationele doelstelling 13.3

- De overheveling van het budget (€ 27 miljoen) schadeloosstellingen van het apparaatartikel 91 naar operationeel doel 13.3 om de samenhang met de rechterlijke uitspraken beter tot zijn recht te doen komen. Bij Voorjaarsnota 2008 is het budget verhoogd tot het actuele uitgaven-niveau;
- Een desaldering van € 4 miljoen, omdat de Justitiële informatiedienst (Just-ID) naast een aantal reguliere taken ook een aantal opdrachten voor derden uitvoert, zoals beheer van systemen. De vergoedingen voor deze opdrachten zijn door middel van een desaldering toegevoegd aan het uitgavenkader. Hierdoor is ook aanzienlijk meer verplicht;
- Budgetophogingen voor in totaal € 55,5 miljoen bij het Openbaar Ministerie (OM) voor onder andere Pijler 5 (€ 4 miljoen), desalderingen voor PlukZe, verschillende personeelsgerelateerde ontvangsten en ontvangsten uit de reguliere bedrijfsvoering (€ 15 miljoen), drugs-zaken Schiphol (€ 4 miljoen), toevoeging van loon- en prijsbijstelling

(€ 14 miljoen), tegenvaller bij GPS (€ 5 miljoen). Naast budgetophogingen was er ook nog sprake van hogere uitgaven aan personeelskosten, inclusief gewijzigde sociale lasten, in 2008 (€ 1,6 miljoen).

Operationele doelstelling 13.4

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2008 en de realisatie over 2008 wordt voornamelijk verklaard door:

- Een verlaging van de bijdrage met € 42,7 miljoen als gevolg van het neerwaarts bijstellen van de capaciteit in verband met een lagere behoefte aan celcapaciteit. Hierbij is rekening gehouden met het aanhouden van tijdelijke reservecapaciteit die, indien nodig, relatief snel weer in gebruik kan worden genomen;
- Een verhoging van de bijdrage van DJI met € 9,9 miljoen ten behoeve van het intensiveren van de samenwerking tussen het gevangeniswezen en de drie reclasseringsorganisaties (3RO);
- Een verhoging van de bijdrage met € 6 miljoen ten behoeve van de aanschaffing van apparatuur, beheer, onderhoud en opleidingen ter voorkoming van persoonsverwisseling en identiteitsfraude (biometrie gevangeniswezen);
- Een verhoging van de bijdrage met € 8,1 miljoen in verband met het opheffen van het arrestantenregime naar aanleiding van het aannemen van de motie Weekers (TK 30 800 VI, nr. 7) en het intrekken van het beleidsplan DBM-V;
- Een correctie bij de eerste supplettoire begroting 2008 van de verlaging van de begrotingsstand 2008 met € 15 miljoen naar aanleiding van het amendement Heerts c.s. (TK 31 200 VI, nr. 29);
- Een verlaging van de bijdrage met € 16,9 miljoen in verband met de vertraging van capaciteitsuitbreidingen in de sector Tbs (100 plaatsen), als gevolg van aangescherpte brandveiligheidseisen en grondvervuiling;
- Een additionele overboeking ad € 59,5 miljoen vanuit het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten ten behoeve van de inkoop van forensische zorg in het strafrechtelijk kader;
- Een verhoging van de bijdrage met € 11,1 miljoen ter financiering van de groei van de inkoop van forensische zorg in het strafrechtelijk kader;
- Een verschil van circa € 19 miljoen is onder andere ontstaan door mutaties die betrekking hebben op verschillende beleidsonderwerpen waar programma's en/of projecten voor zijn ingericht. Het gaat hier om overhevelingen in het kader van Voorwaardelijke Invrijheidsstelling (€ 4 miljoen), Optimalisering voorwaardelijke sancties (€ 0,8 miljoen), Justitiële verslavingszorg (€ 3,2 miljoen), ISD en Veelplegers (€ 1,1 miljoen), oprichting Adviescollege verloftoetsing (€ 0,5 miljoen) en terugdringen recidive (€ 9,9 miljoen);
- De kosten die verbonden zijn aan het convenant tussen het CJIB en de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVvK) (€ 1 miljoen); De intensivering van de inning in de fase van «verhaal zonder dwang» (€ 1 miljoen); De kosten van enkele projecten zoals voorwaardelijke invrijheidsstelling (circa € 1,5 miljoen);
- Verhoging van de bijdrage met € 39,2 miljoen in verband met loon- en prijsbijstelling 2008.

Operationele doelstelling 13.5

- Een onderuitputting bij slachtofferzorg door de vertraging die is ontstaan in het wijzigingstraject van de Wet SGM (het nog niet kunnen uitbreiden van de doelgroep met nabestaanden) en het in 2008 nog

Beleidsartikelen

niet kunnen realiseren van de (gedeeltelijke) inflatiecorrectie van de normbedragen.

Operationele doelstelling 13.6

- In 2008 is circa € 10 miljoen extra uitgegeven. Dit is met name het gevolg van onvoorziene uitgaven in verband met ministeriële aanwijzing nr. 5530979/08 en 55319931/08 inzake de extra beveiligingskosten van de burgerluchthavens.

Ontvangsten

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2008 en de realisatie over 2008 wordt voornamelijk verklaard door:

Operationele doelstelling 13.3

- Desalderingen (€ 15 miljoen) voor reguliere ontvangsten en een ophoging van het PlukZe kader met € 5 miljoen;
- Een meeropbrengst bij PlukZe van € 5,6 miljoen.

Operationele doelstelling 13.4

- De tegenvaller bij Boeten & Transacties is voor circa € 38 miljoen te wijten aan de politieacties en voor circa € 12 miljoen aan het onderhoud aan het systeem voor trajectcontroles. De resterende € 35 miljoen is veroorzaakt doordat de verhoging van de boetes met 20% – ten behoeve van het realiseren van de taakstelling uit het Coalitieakkoord – niet tijdig kon worden ingevoerd.

Operationele doelstelling 13.1

Het bewerkstelligen van een doeltreffende preventie van criminaliteit.

Doelbereiking

Een doeltreffende preventie is een belangrijk onderdeel van een effectieve en efficiënte rechtshandhaving. Het preventiebeleid heeft zich in 2008 gericht op het aanpakken van agressie en geweld, het aanpakken van criminaliteit in het bedrijfsleven, het bevorderen van integriteit en het toezicht op kansspelen.

Instrumenten

Instrumenten		
	Doelstelling	Realisatie
Aanpak van agressie en geweld	13.1	Ja
Aanpakken criminaliteit in het bedrijfsleven	13.1	Ja
Bevorderen van integriteit	13.1	Ja
Kansspelen	13.1	
Parlementaire behandeling herziene Wet op de kansspelen		Nee
Starten oprichten kansspelautoriteit		Ja

Toelichting instrumenten

Aanpak van agressie en geweld

Het Actieplan tegen Geweld is in 2008 omgevormd tot het Programma «Geweld», waarbij de resterende maatregelen uit het actieplan zijn opgenomen in het programma, dat bovendien is aangevuld met extra maatregelen voor een persoonsgerichte preventieve en repressieve aanpak van

Beleidsartikelen

geweldsplegers. Het programma is in vier pijlers onderverdeeld: algemene preventie van expressief geweld in buurten en op scholen; aanpak van stimuli voor geweldpleging (alcohol, wapens en geweldsbeelden); preventieve aanpak van risicogroepen voor geweldpleging en de persoonlijke aanpak van geweldplegers. In 2008 is een plan- en procesevaluatie uitgevoerd naar leerlingbemiddeling, zijn pilots uitgevoerd met gedragscodes op school en is een pilot uitgevoerd met de lesmethode C&SCO/RIPP. Het aantal buurtbemiddelingsprojecten is gestegen van 70 naar 110. De pilot naar de registratie van alcoholgerelateerde geweldsdelicten is uitgevoerd en geëvalueerd, de ontwikkeling van een landelijke modelaanpak Halt-afdoening Alcohol is van start gegaan, de checklisten voor preventieve controle op wapens in de horeca en op scholen zijn verspreid, een nulmeting naar de lokale samenwerking bij de aanpak van wapens is uitgevoerd, het onderzoek naar het functioneren van Kijkwijzer en PEGI¹ is voltooid en er zijn afspraken gemaakt met de audiovisuele branche over betere bescherming van minderjarigen tegen schadelijk beeldmateriaal. Voorts is gestart met de werving van scholen voor deelname aan de Agressie Regulatie Training en zijn in samenwerking met ketenpartners voorbereidingen getroffen voor een lokale modelopstelling in Almere voor de aanpak van geweldplegers.

Aanpakken criminaliteit in het bedrijfsleven

De projecten uit de actieplannen Veilig Ondernemen deel 1 en deel 2 zijn inmiddels vrijwel afgerond. De uitvoering van de projecten uit het Actieplan Veilig Ondernemen deel 3 is in 2008 voortvarend ter hand genomen. In november is het derde Convenant Aanpak Winkelcriminaliteit getekend, waarbinnen met de detailhandel afspraken zijn gemaakt over de verdere aanpak van winkelcriminaliteit, in het bijzonder van overvallen. Een onderzoek naar de aard en omvang van acquisitiefraude is gestart. Er zijn praktische handreikingen ontwikkeld ten behoeve van veiligheid in de bouw, in de ambulante handel en voor het tegengaan van heling.

Bevorderen van integriteit

Naar aanleiding van de evaluatie van de Verklaring omtrent het gedrag zijn de beleidsregels voor de verklaring omtrent gedrag in 2008 integraal herzien. De strengere screening op zedendelicten is daarin meegenomen. De Wet Bevordering Integere Besluitvorming Openbaar Bestuur (BIBOB) wordt, als gevolg van de evaluatie van de wet, aangepast. Deze wordt uitgebreid met de sectoren vastgoed (voorzover een bestuursorgaan optreedt als civiele partij), exploitatie van speelautomaten en headshops (TK 31 109, nr. 4). Tevens wordt de bescherming van belanghebbenden beter geregeld door belanghebbenden, met in achtneming van de wettelijke beperkingen, een advies te verstrekken en externe bezwaarschommisies de mogelijkheid te geven een BIBOB-advies in te kunnen zien ten behoeve van de bezwaarschriftprocedures. Bestuursorganen kunnen voor die sectoren waarop de wet BIBOB van toepassing is justitiële en strafvorderlijke gegevens ontvangen over de vergunningaanvragers. Daarnaast maakt de aanpassing van de wet het mogelijk dat het openbaar bestuur een betere informatiepositie krijgt om zich te beschermen tegen het ongewenste faciliteren van criminaliteit. De Tweede Kamer is hierover eind 2008 per brief geïnformeerd (TK 31 109 VI, nr. 4).

Kansspelen

De Minister van Justitie heeft de Tweede Kamer (TK 24 557, nr. 93) geïnformeerd over de herziening van de Wet op de kansspelen en de oprichting van de kansspelautoriteit. De herziening van de Wet op de kansspelen heeft vertraging opgelopen als gevolg van de adviezen uit de consultatie-

¹ Pan European Game Information.

Beleidsartikelen

ronde. Aanpassingen zijn tevens nodig om in de toekomst de Europees-rechtelijke houdbaarheid van het stelsel te borgen. Daarnaast heeft de oprichting van de kansspelautoriteit prioriteit gekregen. In dat kader is een tussentijdse wijziging van de Wet op de kansspelen doorgevoerd.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Prestatiegegevens Dienst Justis	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
<i>Verklaring van geen bezwaar inzake nieuwe statuten en wijziging van statuten vennootschappen</i>						
Aantal beslissingen	72 781	85 397	88 856	86 073	85 000	1 073
Doorlooptijden schriftelijke en elektronische aanvragen in 6 dagen (%)	52	83	70	92	95	- 3
<i>Verzoeken tot geslachtsnaamwijziging</i>						
Aantal beslissingen (inclusief buiten behandelingstelling)	4 619	3 054	3 303	3 321	3 500	- 179
Doorlooptijd (%) binnen 6 maanden	78	89	85	90	80	10
<i>Aanvragen BIBOB</i>						
Aantal adviezen	71	127	197	261	300	- 39
Doorlooptijden (%) binnen 8 weken	73	14	8	19	100	- 81
<i>Aanvragen VOG</i>						
Aantal beslissingen natuurlijke personen	258 083	277 720	370 029	467 647	400 000	67 647
Doorlooptijden: binnen 4 weken (%)	95	100	n.v.t.	99	80	19
Doorlooptijden: binnen 3 weken (%) m.i.v. 2008			98	92	80	12
2 weken						
Aantal beslissingen rechtspersonen	1 024	2 137	3 043	3 653	8 000	- 4 347
Doorlooptijden: binnen 4 weken (%)	95	100	90	91	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting kengetallen

Ten opzichte van de begroting is van de volgende producten minder gerealiseerd dan verwacht; Naamswijziging (- 5%) en Bibob (- 13%). VOG rechtspersonen is met 54% achtergebleven op de verwachting. Dit in verband met het niet invoeren van de integriteitverklaringen aanbestedingen en beroepsgoederenvervoer. Echter ten opzichte van 2007 is er sprake van een stijging van 20%.

Operationele doelstelling 13.3

Het bewerkstelligen van een effectieve en doelmatige opsporing en vervolging en de verbetering van de samenwerking in EU-verband en op internationaal niveau op het terrein van Justitie en politie.

Doelbereiking

Om recht te kunnen doen is het achterhalen van feiten en omstandigheden rondom gepleegde strafbare feiten (opsporing) essentieel. Opsporing is behalve een kerntaak van de politie ook de kerntaak van de bijzondere opsporingsdiensten. Justitie hecht groot belang aan het realiseren van goede resultaten in de opsporing. De opsporing is, na(ast) preventie, immers de basis voor het functioneren van (de rest van) de rechtshandhavingsketen.

Het overtreden van regels moet worden bestraft om:

Beleidsartikelen

- De rechtsorde te herstellen door vergelding van de geschonden norm;
- De sociale veiligheid te waarborgen;
- Het geschonden rechtsgevoel van burgers te herstellen.

Veel aandacht is in 2008 uitgegaan naar criminaliteit die in het oog springt, zoals geweld op straat. Daarnaast is ook het zoeklicht gericht op minder zichtbare maar in hun uitwerking ondermijnende verschijnselen waaronder georganiseerde misdaad en corruptie van maatschappelijke sectoren; evenals onveiligheid op de «elektronische snelweg» (cyber-crime) en financieel-economische criminaliteit die het wederzijds vertrouwen aantasten dat nodig is voor zakelijke transacties. Evident is dat zulke verschijnselen niet alleen nationaal zijn aangepakt maar ook internationaal.

Instrumenten

Bestrijden van drugs

De internationale samenwerking is in 2008 verder versterkt. In Maastricht werken vertegenwoordigers van de Duitse en Belgische Openbare Ministeries samen met het Nederlandse. Ook met het project «Borderlines» is de aanpak van grensoverschrijdende drugsoverlast verder geïntensiveerd. Goede resultaten, zowel voor wat betreft aanhoudingen als de verbetering van de samenwerking, zijn voorts gehaald met de Joint Hit Teams. Tot slot neemt Nederland door middel van de inzet van een politie-liason deel aan het Maritime Analysis and Operations Centre-Narcotics te Lissabon met name om cocaïnesmokkel via de zee en vanuit West-Afrika te bestrijden.

Bestrijden van georganiseerde misdaad

Het Openbaar Ministerie en de politie hebben verder gewerkt aan de versterking van capaciteit en organisatie voor de bestrijding van georganiseerde misdaad. De verdere professionalisering van de Nationale Recherche en samenwerking tussen de Nationale Recherche, de bovenregionale recherche en de regio's was daar onderdeel van, evenals het versterken van de capaciteit voor financiële opsporing en intelligence. De bij de bestrijding van mensenhandel gebruikte programmatische aanpak wordt inmiddels ook toegepast bij de aanpak van georganiseerde hennep-teelt en criminaliteit in de vastgoedsector. Dit betekent dat naast het strafrecht ook andere middelen worden ingezet om deze fenomenen te bestrijden. De versterking van de bestuurlijke aanpak kreeg vorm in een aantal verbeteringen van de toepassing van de Wet bevordering van integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (BIBOB). De modernisering van het bestuursverbod met de daarvoor benodigde voorbereidingen voor aanpassing van wetgeving is in gang gezet.

Verbeteren van de informatievoorziening in de strafrechtketen

Op 24 april 2008 is een wetsvoorstel Identiteitsvaststelling verdachten, veroordeelden en getuigen bij de Tweede Kamer ingediend (TK 31 436, nr. 1-2). Dit wetsvoorstel is op 2 december 2008 door de Kamer aangenomen. Parallel aan de opstelling van het wetsvoorstel is in 2008 een omvangrijk programma in gang gezet ter voorbereiding van de implementatie van de wet.

Reduceren van criminaliteit door afspraken met politie

Al in 2007 zijn de landelijke prioriteiten voor de politie voor 2008 tot 2011 vastgesteld. Voor Justitie is uiteraard het aantal door de politie aan het Openbaar Ministerie aan te leveren verdachten van belang. Vorig jaar is het eerste jaar dat de landelijke prioriteiten zijn uitgevoerd. In het Jaarver-

Beleidsartikelen

slag Nederlandse Politie (JNP) 2008 wordt verantwoording afgelegd over de verwezenlijking van de landelijke doelstellingen. Het JNP 2008 wordt tegelijkertijd met het jaarverslag 2008 van de ministeries van Justitie en van BZK in mei 2009 aangeboden aan de Tweede Kamer.

Beheersen en reguleren van prostitutie

In 2008 is het Wetsvoorstel regulering prostitutie geschreven en gereedgemaakt voor indiening bij de Tweede Kamer. Dat is mede tot stand gekomen op basis van een onderzoek naar de mogelijkheid klanten van prostituties strafrechtelijk aansprakelijk te stellen. In genoemd wetsvoorstel worden prostituanten strafrechtelijk aansprakelijk gesteld bij misstanden of wanneer zij gebruik maken van illegale prostituties.

Verbeteren van de samenwerking in het politiebestedel

Uit de derde voortgangsrapportage van de korpsbeheerders, het rapport van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid en monitoring door de beide departementen van de samenwerkingsafspraken blijkt dat er weliswaar beter wordt samengewerkt tussen de politiekorpsen, maar ook dat nog een aantal belangrijke stappen is te zetten. Die zijn opgenomen in het kabinetsstandpunt «samenwerkingsafspraken en politiewet» (TK 29 628, nr. 110).

Toerusten «frontlinie»: kwaliteit en professionaliteit. Versterken van de opsporing en vervolging

De tweede voortgangsrapportage van het meerjarige Programma «Versterking Opsporing en Vervolging» is met de Tweede Kamer besproken (TK 31 200 VI, nr. 180). In 2008 is in het kader van het programma onder meer het wetsvoorstel deskundige in strafzaken opgesteld (EK 3116, nr. A) en is de totstandkoming van het landelijk deskundigenregister ter hand genomen. Ook is een landelijk volgsysteem voor stukken van overtuiging geïntroduceerd. Het experiment raadsman bij politieverhoor is in 2008 in uitvoering genomen.

Systematisch handhaven

In het programma «Handhaven met Effect» krijgt het streven naar de verdere professionalisering van de decentrale handhaving gestalte. In 2008 heeft dit onder meer geleid tot enkele onderzoeken met aanbevelingen op het gebied van integrale samenwerking en tot professionaliseringstrajecten voor de handhaving in de provincies Zeeland en Noord-Brabant. In het kader van kennisoverdracht zijn er regionale bijeenkomsten georganiseerd over de bestuurlijke boete overlast en de bestuurlijke strafbeschikking.

Innoveren

Vernieuwing is noodzakelijk om de opsporing en vervolging effectief te houden en effectiever te maken. Om de innovatie te stimuleren is het programma «Opsporingsmiddelen en Technologie» gestart. Dit programma, dat ook beoogt om knelpunten weg te nemen, sluit aan bij het programma «Integraal Multidisciplinair Panel ter advisering over Convergerende Technologieën» (IMPACT), waarin naast de ministeries van Justitie en BZK ook het ministerie van Defensie, het Rathenau Instituut, het Telematica Instituut en de Universiteit van Tilburg participeren.

Internationale, Europese agenda. Verbeteren van de informatie uitwisseling

Voorbeelden van maatregelen op het gebied van justitiële en politieke samenwerking zijn het Nederlandse initiatief voor versterking van de

Beleidsartikelen

operationele samenwerking met Europol in de Noordwestelijke Regio van de EU op het terrein van mensenhandel, de ingebruikname van de nationale adapter waarmee het KLPD informatie kan leveren aan het Europol Informatie Systeem (EIS), de stationering van een verbindingsofficier bij het Maritime Analysis and Operations Centre-Narcotics (MAOC-N) in Lissabon, waarin zeven EU-landen samenwerken om drugsmokkel vanuit West-Afrika tegen te gaan, en het akkoord van de JBZ-Raad met het Raadsbesluit dat de operationele rol van Eurojust bij de bestrijding van georganiseerde criminaliteit en terrorisme in de EU zal versterken.

Justitiële en politieke samenwerking

In 2008 is bekeken met welke landen nadere afspraken moeten worden gemaakt op het terrein van de internationale rechtshulp in strafzaken. Dit leidde tot het starten van onderhandelingen met Indonesië die moeten leiden tot een Memorandum of Understanding op dit gebied. Met betrekking tot overbrenging van Nederlandse gedetineerden zijn in 2008 alle landen aangezocht waarin Nederlanders vast zitten. Dit om te peilen of het nodig is een verdrag te sluiten op het punt van de overbrenging van die gedetineerden naar Nederland, zodat zij hun straf hier kunnen uitzitten. De onderhandelingen met Brazilië zijn in 2008, als eerste, afgerond.

Internationaal Strafhof en internationale tribunalen

Nederland speelt een belangrijke rol in het internationale recht. In 2008 is voortvarend aan de verdere uitbouw van die positie gewerkt. Voor het Internationaal Strafhof is bijvoorbeeld beleid ontwikkeld om het Hof maximaal in zijn werk te faciliteren. Vorig jaar heeft voorts in het teken gestaan van de komst van het Speciaal Tribunaal Libanon naar Den Haag. Het juridisch grondwerk voor de komst van dit tribunaal is, in afwachting van de komst van dit tribunaal, voltooid.

Dataretentie

Medio 2008 is het wetsvoorstel Bewaarplicht telecommunicatiegegevens (EK 31 145, nr. A) aangeboden aan de Eerste Kamer. In november heeft de vaste commissie voor Justitie experts gehoord over de uitvoeringsaspecten van het wetsvoorstel. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van die wet is alvast het Besluit beveiliging gegevens aftappen telecommunicatie (TK 31 145, nr. 9) gewijzigd en zal daarom tegelijkertijd met het wetsvoorstel Bewaarplicht telecommunicatiegegevens in werking kunnen treden.

OM-afdoening

In 2008 zijn ter uitvoering van de Wet OM-afdoening de volgende mijlpalen gehaald. Op 1 februari 2008 is de zaakstroom met betrekking tot artikel 8 Wegenverkeerswet (WVW) van start gegaan in de arrondissementen Amsterdam en Den Bosch. Het gaat daarbij om relatief lichte gevallen van dronken rijden die door middel van een officiersstrafbeschikking met een geldboete worden afgedaan. In 2009 wordt de implementatie van deze zaakstroom afgerond. Ten opzichte van de oorspronkelijke planning is hierbij enige vertraging opgetreden vanwege de complexiteit van het hiervoor in te richten elektronische berichtenverkeer in samenhang met systeemvernieuwingen bij betrokken ketenpartners. De introductie van de politiestrafbeschikking is ten opzichte van de oorspronkelijke planning (2008) uitgesteld. De reden daarvan is dat voorrang is gegeven aan de introductie van de bestuurlijke strafbeschikking voor overlastfeiten. In 2008 hebben voorbereidingen plaatsgevonden om deze strafbeschikking met ingang van 1 januari 2009 op basis van artikel 257a Sv te introduceren in de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht.

Beleidsartikelen

In de oorspronkelijke planning was ook plaats ingeruimd voor het onderbrengen van artikel 30 van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorvoertuigen (WAM; onverzekerd rijden) in de OM-afdoening en was het de bedoeling deze als eerste modaliteit na artikel 8 WVV te introduceren. Inmiddels wordt overwogen de zaakstroom van artikel 30 WAM niet in de Wet OM-afdoening onder te brengen, maar in de Wet administratief-rechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wet Mulder). Het voordeel daarvan is dat opnemings in de Wet Mulder in vergelijking tot opnemings in de Wet OM-afdoening de effectiviteit van de handhaving nog meer vergroot, en dat er bij de verdere implementatie van de Wet OM-afdoening meer ruimte voor de introductie van andere afdoeningsmodaliteiten ontstaat.

De onderwerpen eergereleerd geweld, Justitie in de buurt, Arrondissementale Justitiële Beraden, minder zichtbare criminaliteit, financieel economische criminaliteit inclusief Plukze en fraudebestrijding en cybercrime zijn toegelicht in Hoofdstuk 3 (beleidsprioriteiten).

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Dienst Justis	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
<i>Particuliere beveiliging en opsporing (PBO)</i>						
Aantal beslissingen vergunningaanvragen	768	681	936	1 193	800	393
<i>Buitengewone opsporingsambtenaren (BOA)</i>						
Aantal beslissingen	5 683	5 904	6 955	6 583	6 200	383
<i>Wet wapens en munitie/Flora- en Faunawet (WWM)</i>						
Aantal administratieve beroepen	78	60	31	186	80	106
Aantal verzoeken om ontheffing WWM	182	207	191	220	180	40
Doorlooptijden (%)						
<i>Particuliere beveiliging en opsporing</i>						
Beslissingen vergunningaanvragen binnen 16 weken	91	83	60	85	90	- 5
<i>Buitengewone opsporingsambtenaren</i>						
Beslissingen binnen 16 weken (verzoek art. 1a)	98	82	78	97	90	7
Beslissingen binnen 4 weken (verzoek art. 1b/1c)	99	81	73	100		
<i>Wet wapens en munitie/Flora- en Faunawet</i>						
Administratieve beroepen binnen 16 weken	52	40	0	6	75	- 69
Verzoeken om ontheffing WWM binnen 12 weken	90	95	43	91	75	16

Toelichting kengetallen

In 2008 is voor alle werkprocessen meer geproduceerd dan begroot, BOA (6%), WWM ontheffingen (22%), PBO (49%) en WWM beroepen (133%). De hogere realisatie wordt veroorzaakt door onder andere het wegwerken achterstanden van WWM-beroepen. De hogere instroom van PBO-weigeringen en intrekkingen wordt waarschijnlijk veroorzaakt door een verscherpt toezicht op de naleving van de regelgeving.

De doelstelling van de doorlooptijd van WWM beroepen wordt niet gerealiseerd doordat verouderde zaken deel uit maken van de werkvoorraad.

Volume- en prestatiegegevens

Nederlands Forensisch Instituut	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Productie-aantallen						
Forensisch onderzoek						
– interne producten	140 014	162 431	171 544	–	221 818	–
– externe producten			41 400	53 500	–	–
Research & Development (uren)	66 389	59 710	77 330	78 027	76 770	1 257
Kennis en Expertise (uren)	31 529	66 710	43 437	45 390	72 162	– 26 772
Kostprijzen						
Forensisch onderzoek						
–interne producten	206	180	205	–	174	–
–externe producten	1 152*	1 025	–	–	–	–
Research & Development (per uur)	121	142	123	–	143	–
Kennis en Expertise (per uur)	193	158	230	–	161	–
Aanvragen afgehandeld binnen de afgesproken tijd* (%)	85%	62%	61%	73%	85%	– 12%

* De kostprijs 2007 is niet helemaal vergelijkbaar met 2008 maar een benadering. Dit wordt veroorzaakt door een reorganisatie wat effect heeft gehad op de interne doorbelasting van kosten en door de splitsing en samenvoeging van productgroepen.

Toelichting

In 2008 is de omschakeling gemaakt naar de meting van externe (eindproducten) in plaats van interne producten (halfabrikaten). Daarnaast is een nieuw kostprijsmodel uitgewerkt en geïmplementeerd. Hierdoor zijn van een aantal in de begroting 2008 opgenomen producten geen kostprijzen voorhanden. Van de externe producten (forensisch onderzoek) wordt de gemiddelde kostprijs volgens het nieuwe kostprijsmodel gepresenteerd.

In 2008 zijn minder uren aan kennis en expertise besteed dan begroot, omdat meer tijd is besteed aan forensisch onderzoek.

De groei van het aantal externe producten (forensisch onderzoek) ten opzichte van 2007 (29%) betreft vooral DNA-onderzoek. In 2008 in vergelijking tot 2007 is een significant groter aantal externe producten op tijd geleverd, maar het streefpercentage van 85% op tijd leveren is niet gerealiseerd. Dit is veroorzaakt doordat veel oude zaken zijn weggewerkt die zwaar meewegen in de berekening. Van nieuwe zaken (die in 2008 zijn binnengekomen) is 81% op tijd geleverd.

Volume en prestatiegegevens

Centraal Informatiepunt Onderzoek en Telecommunicatie	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Aantal aanvragers	43	42	42	37	42	5
Aantal aanbieders	22	29	64	101	180	79
Aantal vragen	1 220 518	1 771 941	1 901 024	2 800 000	2 300 000	500 000
Hit-rate (% ¹)	82–93	83–93	84–94	88–94	96	2

¹ Hit-rate is het aantal hits gedeeld door het aantal vragen maal 100%. De hit-rate wordt bepaald door het aantal aangesloten aanbieders, de kwaliteit van de vragen en de kwaliteit van de aangeleverde gegevens. Een hit op een vraag kan een of meerdere antwoorden bevatten.

Toelichting

Ten aanzien van de afname van het aantal aanvragers kan worden opgemerkt dat door de zes units van de Nationale Recherche niet meer apart wordt gerapporteerd. Een groot aantal aanbieders (aangesloten bij het CIOT) is in 2008 gestopt, samengegaan of opgekocht door andere bedrijven. Daarom blijft het aantal aanbieders achter bij hetgeen was geraamd in de begroting 2008. De toename van het aantal bevragingen is volledig toe te schrijven aan een autonome groei van het aantal telefoonnummerbevragingen.

Volume en prestatiegegevens

Meldpunt Ongebruikelijke Transacties	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Aantal ongebruikelijke transacties	181 623	172 865	214 042	388 800	184 000	204 800
Aantal verdachte transacties	38 481	34 531	45 656	54 600	35 000	19 600

Toelichting

Het aantal ontvangen meldingen is zo hoog, omdat een grootmelder van money transfers op aanwijzing van de toezichhouder grote aantallen money transfers met terugwerkende kracht heeft gemeld.

Volume- en prestatiegegevens

Productiecijfers Openbaar Ministerie	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
<i>Productie en prestaties arrondissementsparketten</i>						
Instroom (incl minderjarigen).	264 200	265 500	271 400	260 300	279 500	- 19 200
Minderjarigen	35 000	35 500	37 900	35 500	36 500	- 1 000
<i>Afdoeningen Openbaar Ministerie en rechter</i>						
Overdracht aan buitenland	200	200	300	200	200	0
Onvoorwaardelijke sepot	26 200	27 600	27 300	31 400	27 391	4 009
Onvoorwaardelijke sepot (%)	9,6	10,3	10,1	11,9	9,8	2,1
Transactie en voorwaardelijk sepot	79 200	81 400	73 800	72 800	90 279	- 17 479
Voegen (ter berechting of ad info)	12 200	11 800	11 700	12 000	8 385	3 615
<i>Afdoeningen door de rechter:</i>						
Meervoudige kamer (inclusief economisch en militair)	14 600	13 100	13 000	13 900	13 556	344
Politierechter (inclusief economisch en militair)	117 400	120 300	112 400	111 700	125 775	- 14 075
Kinderrechter	12 200	13 000	13 300	14 000	13 975	25
Interventiepercentage (%)	89	88	88	86	90	- 4
Gemiddelde doorlooptijd (in dagen)	130	133	133	150	130	20
Zaken ouder dan een jaar (wel afgedaan, in %)	6,6	7	7	10	4	6
<i>Jeugdzaken</i>						
Doorloopsnelheid jeugd binnen 3 maanden afgedaan OM (%)	75	79	77	79	80	- 1
<i>Kantonzaken</i>						
Instroom	283 600	287 200	263 800	237 400	280 100	- 42 700
Sepot, transacties en voegen	124 700	112 200	104 800	91 400	115 700	- 24 300
Afdoening door de rechter	160 600	175 000	157 000	158 400	164 400	- 6 000
<i>Mulderzaken</i>						
Instroom beroepen Openbaar Ministerie	327 100	365 800	366 800	343 400	384 000	- 40 600
Uitstroom beroepen Openbaar Ministerie	324 900	362 200	376 500	329 500	384 000	- 54 500

Beleidsartikelen

Productie en prestatie Ressortparketten	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Instroom						
Rechtbankappellen	16 100	16 300	15 700	16 700	16 770	- 70
Kantongerechtsappellen	7 000	6 500	8 800	7 200	6 500	700
Mulderberoepen	1 600	1 500	1 700	2 900	1 800	1 100
Klachten artikel 12 Sv	2 200	2 200	2 200	2 500	2 200	300
Uitstroom						
Rechtbankappellen	18 500	18 200	16 100	12 800	16 770	- 3 970
Kantongerechtsappellen	6 900	7 800	7 900	5 700	6 500	- 800
Mulderberoepen	1 700	1 500	1 700	1 600	1 800	- 200
Klachten artikel 12 Sv	1 600	2 200	2 300	2 500	2 200	300

Toelichting

De in 2008 gerealiseerde instroom en productie van het OM blijven achter bij de begroting.

De instroom van rechtbankzaken blijft achter bij de verwachtingen omdat de regiopolitie de gestelde prestatienormen niet heeft gehaald. Dit ondanks het feit dat deze normen voor 2008 naar beneden zijn bijgesteld. De instroom vanuit de regiopolitie van rechtbankzaken is met 9 500 gedaald.

Ten opzichte van 2007 steeg de uitstroom van rechtbankzaken met 5 200 zaken naar 264 900, maar blijft wel lager dan de begroting. Het OM heeft dus een groter aantal zaken verwerkt. Ook is de algemene indruk dat de zaken die het OM verwerkt, bewerkelijker zijn geworden. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat er meer zaken bij de meervoudige kamer en de kinderrechter zijn afgedaan, en minder bij de politierechter.

Het interventiepercentage daalde naar 86,3% en blijft achter bij de in de begroting opgenomen doelstelling. Deze daling is grotendeels toe te schrijven aan de stijging van het aantal technisch sepots. Dit kan veroorzaakt zijn doordat parketten minder zaken filteren bij de politie, maar alle door de politie aangeboden zaken eerst registreren en vervolgens beoordelen. Hiermee wordt recht gedaan aan de eigen verantwoordelijkheid die de politie heeft voor de kwaliteit van de in te zenden processen verbaal.

De doorlooptijd is in het afgelopen jaar gestegen zodat niet voldaan wordt aan de doelstelling uit de begroting 2008. De stijging van de doorlooptijd is waarschijnlijk veroorzaakt door problemen bij de Centrale Verwerkings-eenheid Openbaar Ministerie (CVOM) met het verwerken van de Artikel 8 Wegenverkeerswetzaken (art. 8 WVV-zaken) en door het tijdsbeslag dat de invoering van het GPS-systeem inneemt bij de parketten. De stijging van de doorlooptijd betekent niet dat het OM ook minder zaken afdoet. Zoals hierboven opgemerkt is juist een groter aantal zaken verwerkt dan in het voorgaande jaar. Voor jeugd ligt de doorloopsnelheid wel nagenoeg op het afgesproken niveau.

Bij de achterblijvende instroom en productie van kanton- en Mulderzaken is er sprake van een directe relatie met de politieacties van begin 2008. Daarnaast speelt bij Mulderzaken de omstandigheid dat trajectcontrole-systemen relatief vaak niet hebben gefunctioneerd door technische problemen. De daling in de instroom van kantonzaken is ongeveer gelijk

Beleidsartikelen

aan de daling van de uitstroom voor wat betreft het aantal septs, transacties en voegingen. Het aantal zaken dat voor de rechter is gebracht blijft min of meer gelijk. Dat laat zien dat vooral de lichtere feiten die het OM zelf kan afdoen, tijdelijk niet door de politie zijn aangeleverd.

Door implementatieproblemen bij de CVOM heeft de uitstroom van Mulderberoepen zich niet gelijk ontwikkeld met de instroom. Deze problemen verklaren ook waarom bij de ressortsparketten de stijging van de instroom van het aantal Mulderberoepen niet geleid heeft tot een hogere uitstroom. Verder valt bij de ressortsparketten de daling in uitstroom van de rechtbankappellen op. Vooral nog is hier geen verklaring voor.

Operationele doelstelling 13.4

Effectieve tenuitvoerlegging van strafrechtelijke sancties en maatregelen.

Doelbereiking

Het doel van een effectieve tenuitvoerlegging van strafrechtelijke sancties en maatregelen is het terugdringen van recidive. Met het programma «Veiligheid begint bij Voorkomen» is dit een speerpunt van het kabinet. In 2008 is ingezet op de effectiviteit van sancties, nazorg en een adequate sanctiecapaciteit.

Instrumenten

Instrumenten	Doelstelling	Realisatie
Effectiviteit en toeleiding naar de maatschappij	13.4	
– Implementatie verbetermaatregelen Tbs		Ja
– Verbeteren van aansluiting tussen justitiële voorzieningen en reguliere zorg		Ja
– Implementeren van detentietrajecten op nazorgvoorzieningen en samenwerkingsmodel gevangeniswezen en reclassering		Ja
– Toetsing en landelijke invoering gedragsinterventies		Ja
– Voortzetting en afronding evaluatie wet-ISD		Ja
– Voorbereiding Wet inwerkingtreding voorwaardelijke invrijheidsstelling		Ja
– Start pilots optimalisering voorwaardelijke sancties		Ja
Sanctiecapaciteit	13.4	
– Voortzetting implementatie Veiligheidsprogramma		Ja
– Optimalisering van brandveiligheidsvoorzieningen DJI		Ja
– Capaciteitsuitbreiding bij de Tbs		Nee
– Beproeving detentieconcept Lelystad		Ja
– Uitbereiden psychiatrische zorg in het gevangeniswezen en uitbreiden psychiatrisch toezicht bij voorwaardelijke Tbs		Ja
– Implementatie moderniseringsoperatie gevangeniswezen		Ja
– Begeleiden wetgevingstraject en voorbereiding implementatie wetsvoorstel thuisdetentie		Ja
– Realiseren taakstelling Regeerakkoord		Ja

Toelichting instrumenten

Effectiviteit en toeleiding naar de maatschappij

De implementatie van de verbetermaatregelen voortvloeiend uit het parlementair onderzoek naar Tbs (TK 29 452, nr. 48) ligt op schema. De Tweede Kamer wordt twee maal per jaar geïnformeerd door een voortgangsrapportage; eventuele vertragingen worden daarin gemeld (TK 29 452, nr. 94). In het kader van de verbetering van de aansluiting tussen justitiële voorzieningen en reguliere zorg (TK 29 452, nrs. 36 en 48) is de pilot «arbeids-toeleiding in detentie» gestart. In deze pilot wordt ervaring opgedaan met samenwerking tussen het Werkbedrijf (voorheen Centrum voor Werk en Inkomen) en DJI met als doel gedetineerden zonder regulier inkomen uit arbeid te bemiddelen naar scholing en/of werk.

In het kader van de sluitende aanpak nazorg is gewerkt aan een Samenwerkingsmodel nazorg waarin de taken en verantwoordelijkheden van Justitie en gemeenten worden vastgelegd. De taakverdeling ziet op informatie-uitwisseling en de leefgebieden huisvesting, werk/inkomen, identiteitsbewijs, schulden en geestelijke gezondheidszorg. Het samenwerkingsmodel is in vergaand concept gereed en wordt voor de zomer 2009 vastgesteld. Om de informatie-uitwisseling te optimaliseren is de kwantiteit en kwaliteit van de screenings van de MMD-ers¹ gemonitord en is over de uitkomsten daarvan met de verantwoordelijken gesproken. Dit heeft geleid tot een hoger aantal screenings en overdrachten.

In 2008 zijn in totaal vijf gedragsinterventies (voorlopig) erkend door de Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie en landelijk ingevoerd (www.justitie.nl/onderwerpen/criminaliteit/erkenningscommissie/). Daarnaast is gestart met de ontwikkeling van nog eens vijf gedragsinterventies.

In 2008 is de procesevaluatie van de maatregel Inrichting Stelselmatige Daders (ISD) afgerond. De evaluatie is begin 2009 vergezeld van een beleidsreactie van de Staatssecretaris van Justitie naar de Tweede Kamer gezonden (TK 31 110, nr. 10).

Op 1 juli 2008 is de Wet voorwaardelijke invrijheidstelling in werking getreden: Gevangenen die langer dan een jaar vast hebben gezeten komen sindsdien onder voorwaarden vrij.

In 2008 is de pilot gestart waarin vier arrondissementen werken aan praktische versterking van voorwaardelijke sancties met het doel gedragsverandering te bewerkstelligen. In Zwolle, Groningen, Maastricht en Amsterdam werken daartoe reclassering, OM en politie nauw samen om het gedrag van geweldsplegers, criminele verslaafden en jong volwassenen aan te pakken. In 2008 is het aantal verslaafden dat onder justitiële titel naar zorg wordt doorgeleid volgens planning gestegen tot circa 3500. Dit sluit aan bij het streven om dit aantal in deze kabinetsperiode te verdubbelen van 3 000 naar 6 000.

Tevens is gewerkt aan extramurale integratietrajecten door²:

- Organisaties als DOOR, Exodus Nederland, Moria en de Ontmoeting (DEMO). Hiervoor was € 7 500 000 beschikbaar gesteld;
- Vrijwilligersorganisaties middels het geven van schoolvoorlichting, het bezoeken van gedetineerden in de PI en de naadloze overdracht. Hiervoor was € 1 500 000 aan vrijwilligerssubsidie beschikbaar;
- De Stichting Epafras ten behoeve van pastorale zorg aan Nederlandse gedetineerden in buitenlandse detentie, die hiervoor € 105 000 ontving.

¹ Medewerker maatschappelijke dienstverlening.

² De genoemde bedragen zijn ten onrechte niet in opgenomen in de verdiepingsbijlage (subsidies) van de begroting 2008.

Sanctiecapaciteit

Naar aanleiding van aangescherpte eisen door de afzonderlijke brandweerkorpsen (TK 24 587, nr. 213) heeft DJI in 2008 onverminderd uitvoering gegeven aan het Programma «Veiligheid DJI». Dit programma betreft onder andere brandveiligheidsmaatregelen waaronder aanpassingen aan gebouwen, samen met de Rijksgebouwendienst, maar ook het aanscherpen van veiligheidsprocedures waaronder voorschriften, plannen en modellen voor calamiteiten, evacuatie, ontruiming, opvang en nazorg. Voor de bedrijfshulpverlening is een operationeel handboek voor de uitvoering opgesteld.

In 2008 is in de voertuigen en locaties van Dienst Vervoer & Ondersteuning (DV&O) het C2000 communicatiesysteem volledig operationeel geworden en is in een aantal inrichtingen de binnenhuisdekking ten behoeve van externe hulpverleners gerealiseerd. De Tweede Kamer wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang van het programma Veiligheid, meest recent bij brief van 9 december 2008 (TK 24 587, nr. 312).

De capaciteit uitbreiding bij de Tbs betreft reguliere behandelplaatsen voor blijvend delictgevaarlijken (TK 29 452, nrs. 10, 35 en 48). Het kader voor uitbreiding van Tbs-capaciteit is bijgesteld van 2047 tot 1947 plaatsen. Deze bijstelling vindt zijn oorzaak in de grondvervuiling bij de Van der Hoevenkliniek in Utrecht, alsmede door aangepaste brandveiligheidseisen bij de voorgenomen bouw van de dependance van de Van der Hoevenkliniek in Amersfoort. Het bijgestelde kader is op drie plaatsen na gehaald; dit heeft te maken met vertraging van bouwprojecten.

De pilot «beproeving detentieconcept Lelystad» is een onderdeel van het Programma «Modernisering Gevangeniswezen» (MGW). Bij brief van 9 december 2008 (TK 24 587, nr. 310) is de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van dit programma. In deze pilot wordt een nieuw detentieconcept uitgetoetst in een speciaal ontworpen gebouw waarin gedetineerden verblijven in zespersoonscellen met veel elektronische voorzieningen. De uitkomsten van de pilot worden aan het eind van het eerste kwartaal 2009 aan de Tweede Kamer voorgelegd.

In 2008 is voor het eerst forensische zorg die in een strafrechtelijk kader wordt verleend rechtstreeks bij de zorginstellingen ingekocht. Daarnaast zijn substantiële stappen gezet in de ontwikkeling van een systeem van onafhankelijke indicatiestelling en van de Diagnose Behandeling en Beveiliging Combinaties (DBBC's), op basis waarvan de forensische zorg zal worden bekostigd.

Eind 2008 is het conceptwetsvoorstel van de Wet forensische zorg, dat het wettelijke kader van het nieuwe stelsel zal vormen, formeel in consultatie gegaan. Dat geldt ook voor het concept van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg. De samenhang tussen deze beide wetsvoorstellen zal de aansluiting tussen de forensische en de reguliere zorg, zoals bepleit in de motie Van de Beeten (EK 2003/0428979 E), versterken. Deze acties zijn onderdeel van het Programma «Vernieuwing Forensische Zorg».

De consultatieronde met betrekking tot het wetsvoorstel inzake thuisdetentie (TK 29 800, nr. 106) heeft in 2008 plaatsgevonden. Naar aanleiding van de uitgebrachte adviezen wordt de wet opnieuw bezien. Een aangepast voorstel van wet zal naar verwachting in 2009 bij de Tweede Kamer worden ingediend.

Ook het realiseren van de financiële taakstelling is een doelstelling van het Programma MGW. In eerder genoemde brief van 9 december 2008 is aangegeven op welke wijze de taakstelling uit het Regeerakkoord en de nog resterende financiële problematiek uit voorgaande jaren zal worden opgelost, zonder dat dit ten koste gaat van het primaire proces en de noodzakelijke inhoudelijke vernieuwingen.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Sanctiecapaciteit	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Intramurale capaciteit verdeeld naar:	15 052	14 950	14 818	14 840	15 123	- 283
Strafrechtelijke sanctiecapaciteit	14 853	14 720	14 705	14 730	14 984	- 254
In bewaringgestelden op politiebureaus	25	134	17	14	25	- 11
VN-cellen	68	84	84	84	84	0
Internationaal Strafhof	3	12	12	12	30	- 18
Bezettingsgraad intramurale capaciteit (%)	95,2	83,5	83,3	77,3	91,3	- 14
Extramurale capaciteit verdeeld naar:	842	848	685	584	859	- 275
(Bijzonder) penitentiare programma's met of zonder elektronisch toezicht	623	652	524	442	659	- 217
Elektronische Detentie	219	196	161	142	200	- 58
Tbs-capaciteit verdeeld naar:	1 502	1 703	1 836	1 944	2 047	- 103
Rijks Tbs-klinieken	511	568	578	411	403	8
Particuliere Tbs-klinieken	797	941	1 064	1 271	1 450	- 179
Tbs-contractplaatsen in GGz- en GHZ-instellingen ¹	194	194	194	262	194	68
Bezettingsgraad Justitiële Tbs-klinieken (%)	96	96,2	96,2	96,8	96	0,8
Pieter Baan Centrum/NIFP ²						
Aantal rapporten	222	220	185			
Aantal plaatsen				32	32	0

¹ M.i.v. 2008 worden de contractplaatsen rechtstreeks door DJI ingekocht.

² M.i.v. 2008 wordt de productie van het PBC niet meer uitgedrukt in rapporten maar in plaatsen.

Toelichting kengetallen

Vanwege de verwachte lagere behoefte aan intramurale sanctiecapaciteit is de capacitaire taakstelling 2008 van het gevangeniswezen in de Justitiebegroting 2009 met 234 plaatsen neerwaarts bijgesteld. Bovendien is de taakstelling neerwaarts bijgesteld omdat 367 reguliere plaatsen zouden worden getransformeerd tot forensische zorgplaatsen voor gedetineerden. Ten opzichte van de bijgestelde taakstelling van 14 522 plaatsen is de gerealiseerde capaciteit 318 plaatsen hoger uitgekomen. De bezetting van de gerealiseerde capaciteit is ook in 2008 met 77,3% ruim beneden de norm van 91,3% gebleven.

De lagere bezetting van de intramurale capaciteit van het gevangeniswezen heeft geleid tot een lagere instroom en onderbezetting van extramurale sanctiemodaliteiten zoals penitentiare programma's (PP's). Bovendien is de uitvoering van de DEMO-organisatie (50 plaatsen) overgedragen aan het bestuursdepartement.

In verband met vertragingen in de lopende uitbreidingsprogramma's is de capacitaire taakstelling 2008 voor de Tbs-capaciteit in de Justitiebegroting 2009 met 100 plaatsen neerwaarts bijgesteld. Ten opzichte van de bijgestelde taakstelling is de gerealiseerde productie 3 plaatsen lager uitgekomen.

Volume- en prestatiegegevens

Gemiddelde prijs	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Intramurale sanctiecapaciteit per plaats per dag	179	181	197	208	193	15
Extramurale sanctiecapaciteit per plaats per dag	67	72	72	60	91	- 31
Tbs-capaciteit per plaats per dag	435	446	449	455	464	- 9
Gemiddelde prijs per rapportage Pieter Baan Centrum	51 823	49 196	65 315			
Gemiddelde prijs per plaats per dag PBC				1 565	962	603

Toelichting kengetallen

De implementatie van zowel bouwkundige als personele investeringen in het kader van de brandveiligheid, alsmede de algemene loon- en prijsontwikkeling in 2008 hebben een opwaarts effect gehad op de dagprijs van de intramurale capaciteit van het gevangeniswezen. Bij de bepaling van de gemiddelde begrotingsprijs is rekening gehouden met het uitgangspunt dat een deel van de capaciteit tegen een lagere prijs gerealiseerd zou kunnen worden. Dit heeft een drukkend effect gehad op de voorcalculatoirische prijs van de totale capaciteit. In de uitvoering is het niet mogelijk gebleken deze kostenreductie bij de daadwerkelijk opgetreden leegstand volledig te realiseren. Ook hierdoor is de gerealiseerde dagprijs hoger uitgekomen.

De lagere prijs van de extramurale sanctiecapaciteit is voornamelijk het gevolg van het overdragen van de uitvoering van de DEMO-organisatie (50 plaatsen met een relatief hoge dagprijs) aan het bestuursdepartement.

Ondanks de loon- en prijsontwikkeling in 2008 is de gerealiseerde dagprijs van de Tbs-capaciteit lager uitgekomen dan begroot. Door de vertraging bij de nieuwbouwprojecten zijn minder plaatsen gerealiseerd dan oorspronkelijk gepland. Door de hogere huisvestingskosten heeft de geplande nieuwbouwcapaciteit een opwaarts effect gehad op de gemiddelde prijs in de begroting 2008. Als gevolg van de lagere realisatie van het aantal nieuwbouwplaatsen is dit effect in mindere mate opgetreden in de gerealiseerde gemiddelde prijs. Bovendien zijn binnen de gerealiseerde capaciteit meer plaatsen tegen (het lagere) verblijfstarief gefinancierd dan was begroot. Ook dit heeft een drukkend effect gehad op de gemiddeld gerealiseerde prijs.

Als gevolg van de invoering van een nieuwe integrale kostprijsystematiek is gebleken dat in de begroting 2008 een te lage prijs voor de plaatsen van het Pieter Baan Centrum is opgenomen. De interne overheadkosten van het NIFP en een deel van de huisvestingskosten (als gevolg van renovatie en verbouwing alsmede de verhuizing van de Oostvaarderskliniek) zijn ten onrechte niet in de begrotingsprijs opgenomen.

Volume- en prestatiegegevens

Productie Reclassering	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
1e contact						
Vroeghulp	16 228	1 766	14 843	15 021	15 506	- 485
Vroeghulp interventie	2 873	3 127	3 056	3 435	3 168	267
Diagnose						
Quick scan				2 911		2 911
RISc	9 017	16 527	18 512	19 563	21 096	- 1 533
Diagnose regulier	26 719	19 694	15 404	14 974	14 681	293
Advisering						
Voorlichtingsrapport	18 382	18 808	16 311	16 160	21 432	- 5 272
Adviesrapport	13 801	15 703	15 229	16 426	12 901	3 525
Maatregelrapport	394	385	449	492	447	45
Toezicht en begeleiding						
Toezicht	20 669	25 648	28 973	30 816	30 933	- 117
Reïntegratieprogramma	6 699	5 395	3 373	2 481	5 253	- 2 772
Toeleiding Zorg	4 479	6 374	7 552	7 572	5 302	2 270
Taakstraffen	34 339	37 501	38 338	34 840	35 519	- 679

Toelichting kengetallen

Het realisatiepercentage van de totaal gewogen productie bedraagt 97% van de geplande productie. Binnen de productportfolio wijkt met name de realisatie van de reïntegratieprogramma's en toeleidingen naar de zorg af. Door de invoering van de, voorlopig projectmatig gefinancierde, nieuwe gedragsinterventies worden de oude reïntegratieprogramma's afgebouwd. De forse afwijking voor toeleiding zorg wordt veroorzaakt door een planning die niet in lijn is met de realisatieontwikkeling van de afgelopen jaren.

Volume- en prestatiegegevens

Dienst Justis	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Gratie						
Aantal beslissingen	4 178	3 887	3 281	2 755	4 000	- 1 245
Aantal voorwaardelijke verleningen	279	205	227	245	200	45
Aantal onvoorwaardelijke verleningen	191	775	565	441	800	- 359
Aantal afwijzingen/buiten behandeling	3 161	2 907	2 489	2 069	3 000	- 931
Doorlooptijd: (%) binnen 6 maanden	80	86	83	85	80	5

Toelichting kengetallen

De productie binnen het werkproces gratie is afgenomen. Deze daling wordt veroorzaakt door het wegwerken van complexe en daardoor tijdrovende achterstandszaken.

Volume- en prestatiegegevens

CJIB	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
<i>WAHV-sancties</i>						
Geïnde zaken (%) binnen 1 jaar	95,1	95,4	95,2	95,7	95	0,7
<i>Boetevonnissen</i>						
Afgedane OH-zaken (%) binnen 1 jaar	63,3	66,6	66,6	71,6	66	5,6
<i>Transacties</i>						
Geïnde zaken (%) binnen 1 jaar	64,5	65,7	66,9	65,7	65	0,7
<i>Schadevergoedingsmaatregelen</i>						
Afgedane zaken (%) binnen 3 jaar	69,7	71,6	78,8	83	75	8
<i>Ontnemingsmaatregelen</i>						
Afgedane zaken (%) binnen 3 jaar	59,9	55,1	50,9	53,6	60	- 6,4

Toelichting kengetallen

Bij de boetevonnissen is het aantal zaken dat door betaling is afgedaan toegenomen. Dit uit zich in een hoger afdoeningpercentage. Bij de schadevergoedingsmaatregelen zijn de effecten van de optimalisatie van de processen, waaronder een meer persoonsgerichte aanpak, zichtbaar in het hogere afdoeningpercentage. Bij de ontnemingsmaatregelen is het afdoeningpercentage lager dan begroot. De oorzaak is voornamelijk gelegen in de samenstelling van de soort zaken; een groter deel van de zaken betreft een bedrag boven de € 10 000. Deze zaken zijn lastiger te innen.

Operationele doelstelling 13.5

Zorg voor slachtoffers van criminaliteit.

Doelbereiking

In 2008 is het verbetertraject «Slachtoffers Centraal» succesvol afgerond. Dit traject heeft geresulteerd in een groot aantal verbeterpunten ten aanzien van de kwaliteit en de organisatie van de slachtofferzorg en de schaderegeling voor het slachtoffer. De implementatie van deze verbeterpunten vindt met name plaats via de pilot slachtofferloketten, waarbij in arrondissementen het Openbaar Ministerie, de politie en Slachtofferhulp Nederland gezamenlijk het slachtoffer tegemoet treden en voorzien in diens specifieke behoeften.

Instrumenten

Instrumenten		
	Doelstelling	Realisatie
Implementeren van het plan «Slachtoffers Centraal»	13.5	Ja
In werking treden Wetsvoorstel «Versterken positie van het slachtoffer in het strafproces» en introduceren van een voorschotregeling voor slachtoffers van geweld- en zedendelicten	13.5	Nee
Continueren van de pilot voor nabestaanden, landelijke uitbreiding van deze pilot en uitbreiding naar ernstige delicten	13.5	Ja
Aanpassen van de Wet Schadefonds geweldsmisdrijven	13.5	Nee

Toelichting instrumenten

In 2008 is gestart met het project «Versterking positie slachtoffer». De maatregelen uit «Slachtoffers Centraal» zijn onderdeel van het project Versterking positie slachtoffers.

De Wet versterking positie slachtoffer in het strafproces (TK 30 143) is daar ook een onderdeel van. Verdere behandeling door de Eerste Kamer van dit wetsvoorstel zal plaatsvinden, nadat verduidelijking heeft plaatsgevonden op het punt van de verschijningsplicht van ouders bij de strafzaak tegen hun minderjarige kind. De voorschotregeling is onderdeel van ditzelfde wetsvoorstel.

De pilot met de voorziening voor nabestaanden, waarin de dienstverlening van Slachtofferhulp Nederland aan nabestaanden van moord en doodslag middels maatwerk wordt verbeterd, is in 2008 gecontinueerd. Het onderzoek loopt tot eind 2009. Ook is gewerkt aan de verwezenlijking van landelijke dekking van de voorziening door een uitbreiding van 3 naar 7 regio's. Voor de wijziging van de Wet Schadefonds geweldsmisdrijven heeft in 2008 de consultatieronde plaatsgevonden. Advies door de Raad van State en verzending aan de Tweede Kamer staan voor 2009 gepland.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Slachtofferhulp Nederland (SHN) en Schadefonds geweldsmisdrijven (SGM)	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Aantal producten Slachtofferhulp Nederland:						
– Intakegesprekken	–	–	–	138 661	120 000	18 661
– Doorverwijzingen	–	–	–	10 233	3 500	6 733
– Praktische ondersteuning	–	–	–	18 618	15 700	2 918
– Emotionele opvang	–	–	–	43 500	27 000	16 500
– Bemiddelingen schade	–	–	–	15 994	13 000	2 994
– Begeleidingen strafproces	–	–	–	4 357	3 000	1 357
– Schriftelijke Slachtoffer Verklaringen/Spreekrecht	–	–	–	3 751	3 200	551
– Ondersteuning voegen	–	–	–	23 551	25 000	– 1 489
Schadefonds geweldsmisdrijven:						
– Aantal beslissingen op eerste aanvraag	4 710	4 118	6 010	5 586	6 000	– 414
– Aantal niet in behandeling genomen/ buiten behandeling gesteld	1 780	2 091	1 728	1 583	2 000	– 417
– Aantal beslissingen op bezwaar	468	398	367	733	600	133

Het relatief grote verschil tussen de geraamde omvang van de dienstverlening van SHN en de realisatie wordt verklaard door de, ten tijde van de overgang naar het nieuwe registratiesysteem en de daarbij gehanteerde, herziene productdefinities, te conservatieve vaststelling van de 8 onderscheiden diensten.

In 2007 en 2008 is de werkvoorraad van eerste aanvragen bij SGM substantieel teruggedrongen. Dit heeft in 2008 geleid tot een forse toename van het aantal beslissingen op bezwaar.

Operationele doelstelling 13.6

Kwalitatief goede beleids- en uitvoeringskaders ten behoeve van terrorismebestrijding gericht op het zoveel mogelijk voorkomen van terroristische aanslagen in Nederland, alsmede het op voorhand beperken van schade als gevolg van een mogelijk terroristische aanslag.

Doelbereiking

De aanpak van terrorisme kent een brede benadering van voorkomen tot voorbereid zijn op een aanslag. Deze benadering vindt zijn uitwerking in de toepassing van de instrumenten. In 2008 zijn de instrumenten voor een belangrijk deel gerealiseerd. Een uitzondering hierop is zijn de projecten cameratoezicht en CBRN.

Instrumenten

Instrumenten	Doelstelling	Realisatie
Het doen uitkomen/opstellen van het Dreigingsbeeld		
Terrorisme Nederland	13.6	Ja
Opstellen van dreigingsanalyses	13.6	Ja
(Internationaal) Antiterrorismebeleid	13.6	Ja
CBRN-terrorisme	13.6	Nee
Internet	13.6	Ja
Aanpak radicaliseringshaarden	13.6	Ja
Mobiele Camera beveiliging	13.6	Ja
Cameratoezicht	13.6	Nee
Inspectie Beveiliging Burgerluchtvaart	13.6	Ja

Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland

In 2008 is het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) volgens planning vier keer verschenen. Het algemene dreigingsniveau is in maart 2008 gewijzigd: van beperkt naar substantieel.

Dreigingsanalyses

Naast dreigingsbeelden worden tevens dreigingsanalyses opgesteld, welke duidelijker gekoppeld zijn aan het object of de persoon tegen wie de (eventuele) dreiging zich richt. Dreigingsanalyses zijn veelal bedoeld voor het nemen van (beveiligings)maatregelen. De NCTb heeft in 2008 voor sectoren die aangesloten zijn op het Alerteringsstelsel Terrorismebestrijding periodiek dreigingsanalyses vervaardigd.

(Internationaal) Antiterrorismebeleid

Op basis van de inhoud van DTN is de samenwerking met een aantal specifieke landen versterkt op voor terrorismebestrijding relevante thema's.

Beveiliging Burgerluchtvaart

De Europese Commissie heeft op 6 november 2007 een voorstel gepresenteerd voor de oprichting van een EU systeem voor de uitwisseling van Passenger Name Records (PNR, gegevens uit het reserveringssysteem van een luchtvaartmaatschappij).

Onder het Franse voorzitterschap is gesproken over de knelpunten in dit dossier, zoals de reikwijdte en de doelbinding van het voorstel, de data-protectie, en de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de Passenger Information Units. Daarbij is nauw samen gewerkt met het Europees Parlement, de autoriteiten voor gegevensbescherming en de transportsector.

Beleidsartikelen

CBRN-terrorisme

In 2008 zijn de maatregelen uitgevoerd die gericht zijn op het versterken van de fysieke beveiliging van publieke onderzoeksinstellingen waar CBRN-materiaal ligt opgeslagen. Dit betreft een meerjarig programma dat in 2012 is afgerond.

Internet

In 2008 is de Nota rechtshandhaving en het internet verschenen en is het Meldpunt Cybercrime geëvalueerd. Er heeft monitoring plaatsgevonden van het gebruik van internet voor radicale en terroristische doeleinden. Daarnaast is de pilot internetsurveillance bij het KLPD afgerond. Door het WODC is een rapport opgesteld over het filteren en blokkeren van informatie op het internet en heeft een groot aantal internetserviceproviders overeenstemming bereikt over een gedragscode Notice and Take Down. Deze code richt zich op een procedure voor tussenpersonen voor het omgaan met meldingen van onrechtmatige en strafbare inhoud op Internet. Voorts is een juridische werkgroep ingesteld die de mogelijkheden onderzoekt om Notice and Take Down ook wettelijk goed te verankeren. Internationaal gezien levert Nederland een bijdrage aan het Europese «Check the Web»-initiatief.

Aanpak radicaliseringshaarden

Interne raadpleging van open bronnen en recente rapportages van de veiligheidsdiensten laten een bestending van het beeld zien van toeneemende matiging en interactie met de omgeving door de bekende radicaliseringshaarden. De gevolgde aanpak binnen het project radicaliseringshaarden lijkt dus zijn vruchten af te werpen. Gelet op de signaleerde ontwikkelingen vindt op dit moment overleg plaats met de rijkspartners omtrent aanpassing van de haardenaanpak. Op verzoek van een aantal gemeenten worden inmiddels op specifieke punten ook maatwerkadviezen gegeven.

Mobiele Camera beveiliging

In 2008 zijn de meeste proeven van de regiopolitie Haaglanden en KLPD succesvol afgerond. Op basis van deze proeven is besloten mobiel cameratoezicht landelijk voor bewaken en beveiligen operationeel te maken.

Cameratoezicht

In 2008 is de tijdelijke subsidieregeling Cameratoezicht in het Openbaar Vervoer (CTOV) ingesteld. In het kader van deze subsidieregeling zijn meerdere projecten goedgekeurd op openbaar vervoer locaties die het Alerteringssysteem Terrorismebestrijding als kwetsbaar aanmerkt. Deze projecten dienen voor het beproeven van samenwerkingsverbanden, werkmethoden en geavanceerde toezichttechnologieën ter voorbereiding van een brede investering door de sector. De afronding van dit project is voorzien in 2011.

Het project «Gemeenschappelijke Meldkamer Infrastructuur» is een publiek/private samenwerking om de beveiliging en publieke veiligheid op Schiphol te beheersen. Het doel van het project betreft het structureel beheersen van de publieke en private beveiliging en veiligheidsoperaties op de luchthaven Schiphol. Uitgangspunt is kwaliteit en efficiencywinst voor alle partijen. Het project bestaat uit meerdere deelprojecten. De uitvoering is in 2008 voortgezet waarbij enkele deelprojecten in 2008 zijn afgerond. De afronding is voorzien in 2009.

Beleidsartikelen

Inspectie Beveiliging Burgerluchtvaart

De Inspectie Beveiliging Burgerluchtvaart heeft in 2008 zes thematische en ketenbrede onderzoeken uitgevoerd naar beveiligingsprocessen op en rond Nederlandse luchthavens. Daarnaast heeft de inspectie in opdracht van de Minister naar aanleiding van de uitzending van Undercover in Nederland in februari 2008 onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het toezicht op Schiphol. Het onderzoeksprogramma heeft een groot aantal aanbevelingen opgeleverd ter verbetering van de kwaliteit en effectiviteit van de beveiliging van de burgerluchtvaart.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Terrorismebestrijding	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Volumegegevens						
Dossiers	517	600	560	525	500	25
Financieel						
Totale kosten	1 251	1 498	1 652	1 609	3 120	- 1 511

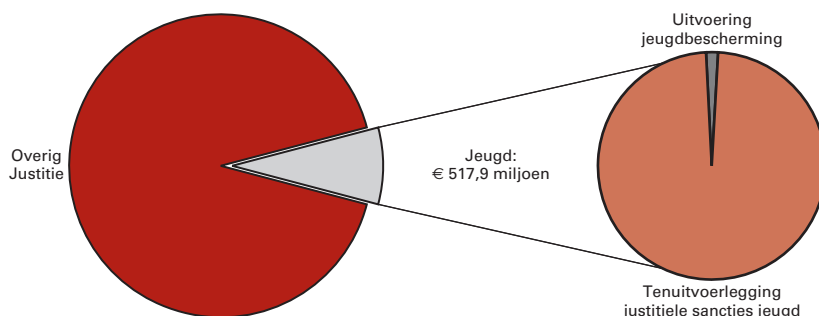
Toelichting

De Immigratie- en Naturalisatiedienst is als organisatie betrokken bij terrorismebestrijding. Diverse onderdelen van de IND hebben in 2008 zowel pro-actief als reactief een bijdrage geleverd aan de bestrijding van het terrorisme in Nederland.

De genoemde dossiers zijn in onderzoek dan wel worden langdurig gemonitord door verschillende onderdelen van de IND. In 2008 heeft dat geleid tot 8 zaken waarbij betrokkenen ongewenst verklaard zijn, 30 zaken waarin een afwijzing/inwilliging van de verblijfsvergunning heeft plaatsgevonden en 6 zaken waarin een uitzetting/verwijdering heeft plaatsgevonden.

14 JEUGD

Realisatie begrotingsuitgaven Justitie € 5 825,6 miljoen
art. 14 Jeugd 8,9%

Algemene doelstelling

Het beschermen van jeugdigen tegen aantasting van een goede opvoedings- en leefsituatie, en het bestrijden en voorkomen van jeugd-delinquentie.

Doelbereiking en maatschappelijke effecten

Om de bescherming van jeugdigen te verbeteren is in 2008 onder andere ingezet op de aanpak van huiselijk geweld en interlandelijke adoptie. De Wet tijdelijk huisverbod is voorbereid en in werking getreden en het kwaliteitskader ten behoeve van de vergunninghouders die zich bezighouden met interlandelijke adoptie is vastgesteld.

In 2008 is gestart met het programma «Aanpak Jeugdcriminaliteit», dat gericht is op recidivevermindering. Dit programma bevat een samenhangend pakket van maatregelen. Het richt zich op effectieve sancties, een snelle tenuitvoerlegging en continuïteit in de begeleiding. Ook is er aandacht voor 12-minners die in aanraking komen met de politie. Delinquent gedrag op een jonge leeftijd is immers een belangrijke voorspeller van later delinquent gedrag.

Externe factoren

Het kabinet stimuleert dat de uitvoerende organisaties op het gebied van jeugdbescherming en de aanpak van jeugdcriminaliteit gezamenlijk en in een zo vroeg mogelijk stadium bedreigende situaties voor jeugdigen signaleren en passende maatregelen treffen. Om de doelstelling te realiseren is Justitie mede afhankelijk van het optreden van en samenwerking met gemeentelijke overheden en overige belanghebbenden, zoals de Bureaus jeugdzorg.

De problematiek van jongeren is deels afhankelijk van ontwikkelingen in de samenleving. Daarnaast spelen gezins- en omgevingskenmerken een rol in het ontstaan van de problematiek. Deze zijn slechts ten dele beïnvloedbaar door Justitie.

Realisatie meetbare gegevens bij de algemene doelstelling

Recidive

Via de jaarlijkse recidivemonitor van het WODC wordt de Tweede Kamer bericht over de meest recente recidive percentages. De recidive percentages met betrekking tot jeugdcriminaliteit zijn hierin ook opgenomen.

Beleidsartikelen

Overzicht onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van beleid					
Omschrijving	Doelstelling	Start	Afgerond	Vindplaats	
Overig evaluatieonderzoek					
Evaluatie nieuwe werkwijze op basis van het landelijk kader forensische diagnostiek jeugd	14.2	2007	2009		¹
Actualisering recidivemeting Justitiële Jeugdinstelling (JJI) 2007	14.2	2007	2008		www.wodc.nl
Planevaluatie van de STOP-reactie	14.2	2006	2008		www.wodc.nl
Procevaluatie van de STOP-reactie	14.2	2006	2008		www.wodc.nl

¹ Dit evaluatie onderzoek is uitgesteld vanwege aanvankelijk gebruik van onbetrouwbaar meetinstrument bij dataverzameling.

Budgettaire gevolgen van beleid							x € 1000
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil	
Verplichtingen	704 076	501 849	1 015 149	481 470	522 336	- 40 866	
Waarvan garanties*	87 100	83 943	80 673	0	77 255	- 77 255	
Programma-uitgaven	713 583	732 505	802 018	517 921	522 336	- 4 415	
14.1 Uitvoering jeugdbescherming	277 572	305 215	339 487	8 635	9 868	- 1 233	
14.1.1 RvdK – civiele maatregelen	109 331	115 935	115 593	4 960	4 800	160	
14.1.2 Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO)	5 647	3 265	4 206	0	0	0	
14.1.3 Bureaus jeugdzorg – (gezins)voogdij	150 749	171 814	205 096	0	0	0	
14.1.4 Overig	11 845	14 201	14 592	3 675	5 068	- 1 393	
14.2 Tenuitvoerlegging justitiële sancties jeugd	370 666	391 810	442 739	509 286	512 468	- 3 182	
14.2.1 DJI – jeugd	293 884	299 075	337 872	333 010	336 793	- 3 783	
14.2.2 RvdK – strafzaken	27 877	31 283	45 556	97 564	85 223	12 341	
14.2.3 HALT	11 233	11 761	11 742	12 909	12 492	417	
14.2.4 Bureaus jeugdzorg – Jeugdreclassering	37 672	49 691	47 569	53 390	53 599	- 209	
14.2.5 Overig	0	0	0	12 413	24 361	- 11 948	
14.3 Voogdij AMV's	65 345	35 480	19 792	0	0	0	
14.3.1 NIDOS – opvang	49 912	25 500	11 998	0	0	0	
14.3.2 NIDOS – voogdij	15 433	9 980	7 794	0	0	0	
Ontvangsten	9 978	18 442	11 838	4 010	1 487	2 523	

* Het feitelijk risico van de verleende garanties aan particuliere jeugdinrichting betreft borgstellingen ten behoeve van het restantbedrag van leningen die particuliere inrichtingen zijn aangegaan ter financiering van de gebouwen. Het daadwerkelijke risico dat het ministerie van Justitie loopt vanwege de verleende garantie kan als laag worden gekwalificeerd.

Financiële toelichting

Verplichtingen

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2008 en de realisatie over 2008 wordt voornamelijk verklaard door:

- De vertraging die is ontstaan in het aangaan van verplichtingen voor 2009 voor de doeluitkering jeugdreclassering aan de provincies. De informatie voor de vaststelling was niet tijdig beschikbaar. De verplichtingen zijn daarom niet zoals gebruikelijk in december 2008 maar in januari 2009 aangegaan (€ 43,9 miljoen);
- Doorlopende verplichtingen die zijn aangegaan in het kader van het project Informatiemanagement en het instrumentarium jeugdstrafrechtssketen en huisvestingskosten van de Raad de Kinderbescherming (€ 2,6 miljoen).

Naast bovengenoemde punten wordt verwezen naar de toelichting zoals opgenomen bij de uitgaven.

Uitgaven

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2008 en de realisatie over 2008 wordt voornamelijk verklaard door:

- Een verlaging van de bijdrage aan DJI met € 21,9 miljoen in verband met een lagere capaciteitsbehoefte voor strafrechtelijke jeugdigen; een verhoging van de bijdrage met € 7 miljoen ten behoeve van verbetermaatregelen in de Justitiële jeugdinrichtingen (JJI's) in reactie op de inspectierapporten; een verhoging van de bijdrage met € 9,8 miljoen in verband met loon- en prijsbijstelling;
- Overboekingen naar de Raad voor de Kinderbescherming bestaande uit € 7,9 miljoen voor de uitvoering van activiteiten voor het programma Jeugdcriminaliteit. Daarnaast is € 2,4 miljoen toegevoegd voor loonontwikkeling. Het resterende verschil van € 2 miljoen heeft voornamelijk betrekking op extra uitgaven voor de ontwikkeling van informatiesystemen.
- Een onderbesteding van € 11,4 miljoen op de aanpak bestrijding jeugdcriminaliteit. Een gedeelte wordt verklaard doordat de voorbereidende werkzaamheden van een aantal onderzoeken en projecten in het kader van het programma «Aanpak jeugdcriminaliteit» meer tijd vergen dan verwacht. Daarnaast is de Wet gedragsbeïnvloeding jeugdigen verlaat inwerking getreden en is voornamelijk een beperkt aantal gedragsmaatregelen opgelegd. Voor het onderdeel Pij/nazorg is aanzienlijk minder uitgegeven dan geraamd doordat de landelijke uitrol van de pilot ten behoeve van de vrijwillige nazorg aan Pij-jongeren meer tijd heeft gekost dan verwacht.

Operationele doelstelling 14.1

Effectieve bescherming en jeugdigen, tegen voor hun opvoeding en ontwikkeling bedreigende situaties, met inzet van juridische dwangmiddelen, en de zorgvuldige behandeling van internationale kinderbeschermingszaken.

Doelbereiking

De doelbereiking wordt beschreven aan de hand van de instrumenten.

Instrumenten

Instrumenten		
	Doelstelling	Realisatie
Tegengaan van huiselijk geweld	14.1	
– Voortzetten interdepartementaal project huiselijk geweld		Ja
– Inventarisatie van de regionale aanpak		Nee
– Inwerking treden van de Wet tijdelijk huisverbod		Ja
Scheppen van randvoorwaarden voor een optimale interlandelijke adoptie	14.1	
– Uitkomen van advies van onafhankelijke commissie		Ja
– Implementatie kwaliteitskader vergunninghouders		Ja

Toelichting instrumenten

Tegengaan van huiselijk geweld

Het interdepartementaal project huiselijk geweld is in 2008 succesvol voortgezet. Dit heeft geresulteerd in een nieuw plan van aanpak (TK 28 345, nr. 70). De Wet tijdelijk huisverbod is inmiddels in werking getreden en heeft binnen de gemeenten tot verschillende huisverboden

Beleidsartikelen

geleid. De inventarisatie van de regionale aanpak huiselijk geweld is niet in 2008 uitgevoerd. Deze wordt in 2009 gestart, zodat de recente veranderingen in de aanpak, als gevolg van de invoering van het huisverbod, meegenomen kunnen worden.

Scheppen van randvoorwaarden voor een optimale interlandelijke adoptie
De (onafhankelijke) Commissie Kalsbeek heeft haar advies uitgebracht over interlandelijke adoptie (TK 31 265, nr. 10). Het kwaliteitskader ten behoeve van een professionele taakvervulling van de vergunninghouders die verantwoordelijk zijn voor de bemiddeling bij interlandelijke adoptie is medio 2008 vastgesteld.

Dit kader is in overleg met de vergunninghouders opgesteld en door hen ondertekend. Daarmee hebben zij zichzelf de nadere kwaliteitseisen opgelegd. Onder meer is vastgelegd welke informatie-eisen gelden voor de vergunninghouders en zijn criteria geformuleerd voor de controle op de bestemming en besteding van gelden in het buitenland en zijn eisen opgesteld ten aanzien van de kwaliteit en deskundigheid van de medewerkers van de vergunninghouders.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Raad voor de Kinderbescherming (civiel)	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Aantal afgedane zaken						
Overig Civiel, waaronder adoptieonderzoek ¹	2 333	2 629	2 547	2 812	2 670	142
Percentage zaken binnen de norm voor doorlooptijden						
Overig civiel, waaronder adoptieonderzoek (norm is 105 dagen)	55%	60%	57%	53%	60%	- 7%

¹ Ook afstemmingsonderzoek, afstandsonderzoek en screening

Toelichting kengetallen

De instroom was in 2008 8% hoger dan in 2007. Een belangrijk deel van deze extra instroom is verwerkt. De hoge instroom heeft gezorgd voor een druk op de doorlooptijden met het gevolg dat de norm voor de doorlooptijden niet is gehaald.

Volume- en prestatiegegevens

Prestatiegegevens Interlandelijke Adoptie	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Aantal voorgelichte aspirant-adoptief ouders	1 104	1 191	1 261	883	1 072	- 189
Gemiddelde wachttijd voor in behandeling nemen aanvraag beginseltoestemming (in maanden)	19	16	15	12	17	- 5

Toelichting kengetallen

In de loop van 2008 is de wachttijd voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een beginseltoestemming teruggelopen van 15 naar 12 maanden. Oorzaken van deze daling zijn een nadrukkelijke afname van het aantal aanvragen en een verhoogd percentage intrekkingen van eerder

Beleidsartikelen

ingediende aanvragen. Dit wordt verklaard door een wereldwijde afname van het aantal voor adoptie beschikbare gezonde kinderen.

Operationele doelstelling 14.2

Het bewerkstelligen van een effectieve aanpak van jeugddelinquenten.

Doelbereiking

De doelbereiking wordt beschreven aan de hand van onderstaande instrumenten.

Instrumenten

	Doelstelling	Realisatie
Aanpakken van jeugdcriminaliteit	14.2	
– Aanpassen van de instrumenten voor signalering, screening en risicotaxatie		Ja
– Ontwikkelen van een sluitende aanpak voor 12-minners		Ja
– Het toetsen van gedragsinterventies door de Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie		Ja
– Onderzoek naar criminaliteit en overlast jeugdgroepen		Nee
– Invoeren uniforme methodieken jeugdreclassering		Gedeeltelijk
– Monitoren van oververtegenwoordiging van Marokkaanse jongeren in de criminaliteit		Ja
Bevorderen van maximale prestatie van de Justitiële Jeugdinrichtingen	14.2	
– Het inwerkingtreden van de Wet gedragsbeïnvloeding jeugdigen		Ja
– Inwerkingtreden van de aangepaste Beginselenwet Justitiële Jeugdinrichtingen		Nee
– De overheveling van JJl's naar Jeugd en Gezin		Ja
– Uitbreiden van capaciteit voor jeugddetentie		Nee
– De implementatie van het verantwoordelijkheidskader nazorg		Ja
– De implementatie van het netwerkberaad		Ja
– Het starten van een plan voor de professionalisering van de medewerkers in de jeugdstrafrechtsketen		Ja
Verbeteren van de Pij-maatregel	14.2	
– Het uitvoeren van pilots t.b.v. meer individuele begeleiding van jongeren		Ja
– Het opzetten van een pilot t.b.v. vrijwillige begeleiding voor 18 + Pij-ers.		Ja
Bevorderen maximale prestaties van Halt	14.2	
– Het ontwikkelen en implementeren van een effectieve en gedifferentieerde Halt-afdoening		Gedeeltelijk

Toelichting instrumenten

Aanpakken van jeugdcriminaliteit

Het aangepaste diagnose-instrumentarium (signalering, screening en risicotaxatie) voor de jeugdstrafrechtsketen is in concept opgeleverd en wordt getest in pilots. Alle ketenpartners zijn intensief bij dit proces betrokken.

Het ontwikkelen van een sluitende aanpak voor 12-minners is breder opgepakt dan in de begroting 2008 is aangekondigd. Dit is onder andere naar aanleiding van de jeugdoverlast in verschillende wijken. De notitie «Overlast door 12-minners: een stevige aanpak» (TK 28 684, nr. 167) geeft aan welke maatregelen getroffen worden.

In de politieregio Gelderland-Midden is een screeningsmethodiek ontwikkeld voor een risicotaxatie van 12-minners. Deze methodiek wordt in 2009 in pilots getest. Voorbereidingen daarvoor zijn gestart.

In samenwerking met de ketenpartners is gewerkt aan een volledig palet van erkende gedragsinterventies dat alle criminogene factoren bestrijkt. Het gaat in totaal om 21 interventies waarvan inmiddels 13 gedragsinterventies (voorlopig) zijn erkend door de Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie (www.justitie.nl/onderwerpen/criminaliteit/erkenningscommissie). Tevens is in 2008 gestart met de implementatie van de (voorlopig) erkende gedragsinterventies.

Het onderzoek naar overlast van jeugdgroepen is uitgesteld. Dit om beter aan te sluiten bij onderzoeken die bij de politie lopen die eveneens jeugdgroepen betreffen. Het onderzoek wordt in 2009 in afstemming met de politie opgestart.

Ten behoeve van een uniform en effectief toezicht door de jeugdreclassering is het handboek methode jeugdreclassering geïmplementeerd. Tevens zijn alle medewerkers geschoold in het werken met deze methodiek. De implementatie van de aangepaste methodiek ITB Harde kern/ CRIEM¹ heeft een kleine vertraging opgelopen, maar begin 2009 zullen ook alle medewerkers getraind zijn in deze nieuwe methodiek.

Het monitoren van de (over)vertegenwoordiging van Marokkaanse jongeren in de criminaliteit is opgenomen in de «Monitor geregistreerde Jeugdcriminaliteit 2009». In deze monitor wordt de ontwikkeling van jeugdcriminaliteit gedocumenteerd en geïnterpreteerd. De resultaten van de monitor worden in 2009 opgeleverd.

Bevorderen van maximale prestatie van de Justitiële Jeugdinrichtingen (JJl's)

Naar aanleiding van kritische rapporten over het functioneren van de justitiële jeugdinrichtingen is een pakket met verbetermaatregelen samengesteld. De maatregelen bestrijken zowel de toeleiding tot de JJl's, de behandeling in de JJl's, als de terugkeer naar de samenleving. In dit kader is het dan ook van groot belang dat het verantwoordelijkheidskader Nazorg heeft geresulteerd in het netwerk- en trajectberaad. Dit is een overlegstructuur van betrokken ketenpartners die zorgt voor een sluitende begeleiding en een gezamenlijk plan van aanpak voor de jeugdige die de JJl in- en uitstromen. De implementatie van het netwerkberaad en het trajectberaad is in 2008 gestart. De Tweede Kamer is geïnformeerd over alle maatregelen die bijdragen aan de kwaliteitsverbeteringen in de JJl's (TK 24 587, nr. 305).

Het wetgevingstraject Beginselenwet justitiële Jeugdinrichtingen is bewust getemporeerd in het kader van de acties naar aanleiding van de rapportages van de gezamenlijke inspecties over de justitiële jeugdinrichtingen zodat enkele punten in de wetgeving meegenomen konden worden (bijvoorbeeld verplichte nazorg). Het wetsvoorstel is in december naar de Raad van State gezonden. De overheveling van de eerste tranche, 5 (delen van) JJl's, heeft in januari 2008 plaatsgevonden. Dit betrof 536 plaatsen.

Begin 2008 zijn nieuwe prognoses met betrekking tot de capaciteit van Justitiële Jeugdinrichtingen beschikbaar gekomen. Deze lieten een aanzienlijk lagere capaciteitsbehoefte zien dan voorzien begroot. Het grootste deel van de (geplande) tijdelijke en structurele capaciteitsuitbreidingen was hiermee overbodig (zie de toelichting onder de tabel Volume- en prestatiegegevens Justitiële Jeugdinrichtingen).

De Justitiële jeugdzorg (de Justitiële Jeugdinrichtingen, de Raad voor de Kinderbescherming en Halt) participeert in het actieplan professionalise-

¹ ITB staat voor Intensieve Traject Begeleiding. Daarbinnen zijn er 2 programma's: ITB Harde kern en ITB CRIEM (Criminaliteit in relatie tot de Integratie van Etnische Minderheden).

Beleidsartikelen

ring. Het plan richt zich op beroepenstructuur, de versterking van beroepsregistratie, beroepscode en tuchtrecht en opleidingen.

Verbeteren van de Pij-maatregel

Begin 2008 zijn bij de justitiële jeugdinrichting Den Hey-Acker en De Sprengen twee pilots gestart ten behoeve van jongeren met een Pij-maatregel die vanwege hun problematiek niet geschikt zijn om in een groep te functioneren. De jongeren zijn geplaatst op speciaal aangewezen afdeling (Individuele Traject Afdeling) en krijgen een op de persoon toegesneden programma. Tevens is in 2008 de evaluatie van de pilot gestart. Op 1 januari 2008 is ook gestart met de pilot vrijwillige nazorg voor jongeren met een Pij-maatregel die 18 jaar of ouder zijn. Voor heel 2008 geldt dat bijna de helft van de doelgroep het aanbod heeft geaccepteerd. De kwaliteitsverbeteringen van de Pij-maatregel zijn opgenomen in de verbetermaatregelen van de JJI's. Bij eerder genoemde brief (TK 24 587, nr. 305) is de Tweede Kamer geïnformeerd.

Bevorderen maximale prestaties van Halt

Ten behoeve van een effectieve en gedifferentieerde Halt-afdoening heeft een doorontwikkeling van deze afdoening plaatsgevonden. De doorontwikkeling is zorgvuldig opgepakt en vindt plaats in afstemming met de trajecten die ketenbreed lopen, zoals het diagnose-instrumentarium jeugdstrafrecht.

Volume- en prestatiegegevens

Justitiële Jeugdinrichtingen	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Capaciteit JJI verdeeld naar:	2 581	2 674	2 768	2 207	2 435	- 228
Rijks Jeugdinrichtingen	1 117	1 163	1 235	1 232	1 278	- 46
Particuliere Jeugdinrichtingen	1 392	1 427	1 445	887	927	- 40
Inkoopplaatsen	72	84	88	88	58	30
Nog nader in te vullen plaatsen					172	- 172
Gemiddelde prijs per plaats per dag (x € 1)	293	301	326	398	349	49
Bezettingsgraad JJI (%)	92,3	90,8	87,8	81,5	95,0	- 13,5
Pij-passanten binnen 3 maanden geplaatst na onherroepelijk worden vonnis (in %)	40	35,6	36	44	60	- 16
Scholings- en trainingsprogramma's (extramuraal, substitutie-effect)	58	75	87	84	89	- 5
Gemiddelde prijs per plaats per dag (x € 1)		31	32	32	32	0

Toelichting kengetallen

Op basis van de capaciteitsprognose van begin 2007 werd een sterke groei van de strafrechtelijke JJI-capaciteit tussen 2007 en 2012 voorzien. Hierop zijn bij de begroting 2008 middelen toegekend ter structurele dekking van de geraamde tekorten. Nieuwe prognose-uitkomsten die begin 2008 beschikbaar kwamen lieten een aanzienlijk lagere capaciteitsbehoefte voor jeugdigen met voorlopige hechtenis, (vervangende) jeugdetentie en/of een Pij-maatregel zien. De capacitaire taakstelling 2008 is daarom in de Justitiebegroting 2009 per saldo met 172 plaatsen neerwaarts bijgesteld tot 2263 plaatsen. Ten opzichte van de bijgestelde taakstelling is de gemiddelde gerealiseerde capaciteit 56 plaatsen lager uitgekomen. De hogere gerealiseerde dagprijs van de intramurale capaciteit is voornamelijk het gevolg van de kwaliteitsimpuls van de verbetermaatregel.

Beleidsartikelen

len (zie onder Bevorderen van maximale prestatie van de Justitiële Jeugdinstellingen). Een deel van de kosten van deze maatregelen is niet direct aan de capaciteit gerelateerd, waardoor als gevolg van de lagere productie de kosten per plaats hoger zijn uitgekomen. Tenslotte hebben de implementatie van zowel bouwkundige als personele investeringen in het kader van de brandveiligheid, alsmede de algemene loon- en prijsontwikkeling in 2008 een opwaarts effect gehad op de dagprijs. De lagere bezetting is grotendeels veroorzaakt door frictieleegstand als gevolg van de vele differentiaties binnen de capaciteit van de justitiële jeugdinstellingen (naar geslacht, aard van de problematiek, mate van beveiliging en dergelijke). Bovendien worden jeugdigen met een strafrechtelijke titel zoveel mogelijk gescheiden geplaatst van jeugdigen met een civielrechtelijke titel.

Volume- en prestatiegegevens

Raad voor de Kinderbescherming	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Aantal afgedane zaken:						
Aantal taakstraffen	20 058	21 847	22 405	22 988	26 321	- 3 333
Percentage geslaagde taakstraffen	86%	86%	85%	86%	85%	1%
Basisonderzoek Raad	31 353	31 053	34 188	33 481	35 717	- 2 236
Vervolgonderzoek Raad	2 771	2 842	2 857	2 533	3 039	- 506
Percentage zaken binnen norm voor doorlooptijden						
Basisonderzoek Raad (norm is 40 dagen)	63%	66%	60%	63%	80%	- 17
Vervolgonderzoek Raad (norm is 115 dagen)	81%	85%	85%	87%	80%	7
Taakstraf Raad (norm is 160 dagen)	78%	79%	80%	81%	80%	1

Toelichting kengetallen

De gemiddelde instroomgroei van 2003 tot en met 2008 bij de basisonderzoeken bedraagt 8% en bij de taakstraffen 6%. Een duidelijke verklaring voor de afvlakkende instroom in strafzaken in 2008 is niet voorhanden. De doorlooptijden voor vervolgonderzoeken en taakstraffen worden conform de norm afgerond. Voor basisonderzoeken zijn de doorlooptijden ten opzichte van 2007 verbeterd, met logistieke en inhoudelijke aanpassingen in de werkprocessen werkt de Raad aan verdere verbeteringen.

Volume- en prestatiegegevens

Halt	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Aantal Halt-afdoeningen	22 913	22 055	23 941	21 894	24 731	- 2 837
- waarvan Stop-reacties	1 597	1 437	1 526	1 312	1 807	- 495
Percentage geslaagde Halt-afdoeningen (%)	91	91	91	91	91	0

Toelichting kengetallen

De realisatie 2008 van Halt laat een daling zien ten opzichte van de raming. Deze daling hangt onder andere samen met prioritering bij de politie deels samenhangend met het imago van Halt en de administratieve last voor de politie.

Volume- en prestatiegegevens

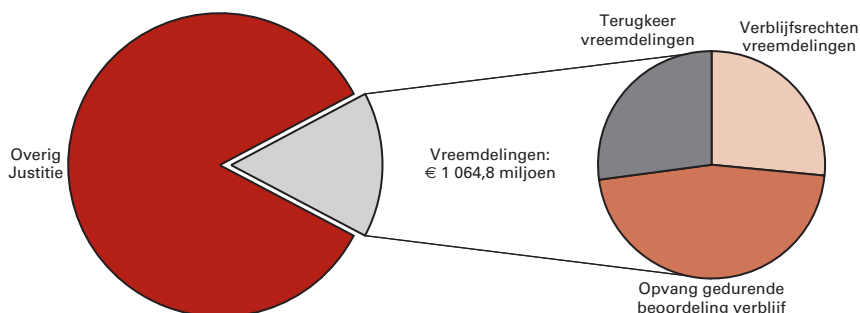
Doorlooptijden Jeugdstrafrechtketen		2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Percentage binnen de normtijd (%) voor:	Norm						
1e verhoor:							
– Haltverwijzing	7 dgn	66	64	67	74	80	– 6
– Ontvangst pv	1 mnd	71	75	74	74	80	– 6
Start Halt-afdoening	2 mnd	66	68	63	72	80	– 8
Melding Raad:							
Rapport basisonderzoek	40 dgn	63	66	60	63	80	– 17
1e verhoor:							
– Afdoening OM	3 mnd	75	79	77	79	80	– 1
– Vonnis ZM	6 mnd	58	59	57	54	80	– 26
Afronding taakstraf	160 dgn	78	79	80	81	80	1

Toelichting kengetallen

In 2008 heeft zich, op de Zittende Magistratuur na, een (kleine) verbetering voorgedaan op de doorlooptijden. Daar de resultaten reeds verschillende jaren achterblijven op de Kalsbeeknormen is dit één van de aandachtspunten binnen het programma «Aanpak jeugdcriminaliteit». In dat kader is in 2008 een onderzoek gestart naar de doorlooptijden in het jeugdstrafrecht. Dit onderzoek zal in 2009 tot concrete verbeterpunten leiden.

15 VREEMDELINGEN

Realisatie begrotingsuitgaven Justitie € 5 825,6 miljoen
art. 15 Vreemdelingen 18,3%

Algemene doelstelling

Een gereguleerde en beheerste toelating tot verblijf in en vertrek uit Nederland of terugkeer van vreemdelingen, die in nationaal en internationaal opzicht maatschappelijk verantwoord zijn.

Doelbereiking en maatschappelijke effecten

In het kader van een innovatief en eigentijds migratiebeleid is in 2008 vooruitgang geboekt met de voorbereiding op het versnellen van toelatingsprocedures door het versterken van de positie van de referent en op het vereenvoudigen van toelatingsregels door herziening van het stelsel van reguliere verblijfsvergunningen. Met het oog op de versnelling van asielprocedures is de behandelcapaciteit uitgebreid en voorts zijn maatregelen genomen om de asielprocedure te bekorten en de zorgvuldigheid tijdens de procedure te verhogen.

Voor illegalen die zich tevens schuldig maken aan criminaliteit of overlast geven is het beleid «uitzetten of vastzetten» (TK 19 637, nr. 1207) van start gegaan, waarbij een persoonsgerichte aanpak wordt gehanteerd.

Externe factoren

Internationale samenwerking

Nederland is betrokken bij de voorbereiding van een integrale visie op het Europese immigratiebeleid en heeft op tal van terreinen bijgedragen aan harmonisatie van het beleid en aan internationale samenwerking.

Medewerking van andere ministeries, andere overheden en instellingen op het terrein van verblijf, opvang, vertrek en terugkeer

Nauwe samenwerking is er geweest met onder meer de ministeries van Buitenlandse Zaken, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu/Wonen, Wijken en Integratie. Gemeenten hebben bijgedragen aan de uitvoering van de Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet door het huisvesten van mensen die op grond van de regeling een verblijfsvergunning kregen.

Beleidsartikelen

Budgettaire gevolgen van beleid							x € 1000
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil	
Verplichtingen	1 020 771	932 691	1 082 070	1 107 045	870 154	236 891	
Waarvan garanties*	0	0	108 100	0	38 100	- 38 100	
Programma-uitgaven	1 099 965	973 400	1 059 944	1 064 761	870 154	194 607	
15.1 verblijfsrechten vreemdelingen	193 262	190 159	234 089	282 036	186 957	95 079	
15.1.1 IND	193 262	190 159	234 089	281 940	186 560	95 380	
15.1.2 Overig	0	0	0	96	397	- 301	
15.2 Opvang gedurende beoordeling verblijf	614 239	495 244	489 987	494 189	400 501	93 688	
15.2.1 Coa en overige opvanginstellingen	598 460	478 496	473 379	458 311	365 935	92 376	
15.2.2 Overige instellingen	15 779	16 748	16 608	35 878	34 566	1 312	
15.3 Terugkeer Vreemdelingen	292 464	287 997	335 868	288 536	282 696	5 840	
15.3.1 DJI – vreemdelingenbewaring	138 731	133 331	205 606	160 693	153 705	6 988	
15.3.2 DJI – uitzetcentra	55 350	53 812	49 908	42 595	41 224	1 371	
15.3.3 IND	89 051	88 235	24 524	23 893	23 640	253	
15.3.4 Overig	9 332	12 619	7 127	7 646	8 428	- 782	
15.3.5 Dienst terugkeer en vertrek	0	0	48 703	53 709	55 699	- 1 990	
Ontvangsten	122 376	136 400	95 842	190 226	71 132	119 094	

* Dit betreft een door Justitie verstrekte garantie behoefte van de COA op een door Financiën beschikbaar gesteld leenplafond voor investeringen. Er bestaat echter geen feitelijk risico dat de garantie tot verplichtingen en uitgaven zal leiden. De garantiestelling is daarom ten onrechte als verplichting opgenomen in de begroting 2008.

Financiële toelichting

Verplichtingen

De verschillen tussen de vastgestelde begroting 2008 en de realisatie 2008 zijn voor wat betreft de verplichtingen op operationele doelstelling 15.1 en 15.3 in overeenstemming met hetgeen onder uitgaven wordt toegelicht. Voor operationele doelstelling 15.2 zijn de kosten van de opvang van 2008 en 2009 grotendeels in december van het voorafgaande jaar vooruit verplicht, waardoor uitgaven en verplichtingen tijdelijk niet met elkaar overeen komen. Over de jaren heen zijn de verplichtingen ook voor operationele doelstelling 15.2 in overeenstemming met hetgeen onder uitgaven wordt toegelicht.

Uitgaven

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2008 en de realisatie over 2008 wordt voornamelijk verklaard door het volgende:

Operationele doelstelling 15.1

- In 2008 hebben zich onvermijdelijke tegenvallers voorgedaan als gevolg van niet ontvangen leges. De oorzaken hiervan zijn onder andere dat de gerealiseerde aantallen producten zijn achtergebleven op de begroting, de geraamde ontvangsten voor naturalisatie zijn achtergebleven en onvoldoende rekening is gehouden met vrijstellingen voor bepaalde groepen, zoals slachtoffers van geweldsmisdrijven. Hiervoor is € 32,5 miljoen toegevoegd;
- De meerjarige efficiencytaakstelling heeft voor 2008 geleid tot een bijstelling van € 2,3 miljoen;
- De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) had ultimo 2007 een negatief eigen vermogen van ruim € 25 miljoen. Dit tekort is veroorzaakt door hogere productiekosten in 2007 ten opzichte van de gehanteerde kostprijzen. Het tekort is, conform de regeling baten- en lastendiensten, aangezuiverd tot nul;

Beleidsartikelen

- In de begroting van 2008 is met een instroom van 10 500 asielzoekers rekeninggehouden. De instroomraming is bijgesteld tot 16 000 asielzoekers. Hiertoe is € 10,5 miljoen toegevoegd;
- Aangezien voor de behandeling van aanvragen in de productgroep Regulier meer tijd benodigd bleek dan voorzien, zijn de productiekosten hoger dan geraamd. Daartoe is € 17 miljoen toegevoegd;
- Ook de productiekosten asiel bleken hoger dan geraamd en daartoe is € 8 miljoen toegevoegd;
- Vanuit het programma «IND bij de Tijd» wordt het IND informatiesysteem vervangen. De financiering van deze investeringen verloopt via de leen- en depositoregeling van het ministerie van Financiën. In 2008 is voor de rente en aflossing van de genoemde investeringen een bedrag van € 1,3 miljoen toegevoegd.

Operationele doelstelling 15.2

- De hogere asielinstroom; in de begroting 2008 is nog rekening gehouden met een instroom van 10 500 personen, vanaf de eerste suppletoire begroting is rekening gehouden met een instroom van 16 000. De hogere instroom leidt tot een bezetting die, hoewel per saldo dalende, hoger is dan in eerdere ramingen. De kosten hiervan bedragen € 77,6 miljoen;
- Voor de kosten van de krimp bij het COA is rekening gehouden met een bedrag van in totaal € 4,8 miljoen;
- In de subsidierelatie met het COA hebben zich loon- en prijsontwikkelingen voorgedaan. Gezien de kostprijsafspraken met het COA bedragen de kosten hiervan € 7 miljoen;
- Aangezien de Tijdelijke Noodvoorziening Vreemdelingen (TNV) was ingericht op een verblijfsduur van drie à vier weken en de verblijfsduur in 2008 langer bleek, werd het noodzakelijk het niveau van de voorzieningen te verhogen. De kosten hiervan bedroegen € 6,25 miljoen.

Operationele doelstelling 15.3

- Een verhoging van de bijdrage met € 3 miljoen ter verbetering van het regime voor kinderen in vreemdelingenbewaring;
- Een verhoging van de bijdrage met € 4,9 miljoen in verband met loon- en prijsbijstelling 2008;
- Daarnaast is € 3 miljoen uitgegeven aan casemanagers bij DT&V.

Ontvangsten

Het verschil tussen de vastgestelde begroting 2008 en de realisatie over 2008 wordt voornamelijk verklaard door:

- Als gevolg van de hogere instroom zijn ook de ODA-ontvangsten (Official Development Assistance) voor de opvang van asielzoekers gedurende het eerste jaar gestegen met € 100 miljoen;
- In 2008 heeft definitieve vaststelling van de subsidie COA over het jaar 2007 plaats gevonden. Als gevolg daarvan is in 2008 ruim € 9,5 miljoen terug ontvangen;
- Daarnaast zijn er ontvangsten van 1,5 miljoen door een terugbetaling van in 2007 teveel betaalde bijdrage van het moederdepartement. Zie hiertoe ook de suppletoire wetten van 2008.

Operationele doelstelling 15.1

Een vreemdeling die een verblijfsvergunning aanvraagt of een verzoek tot naturalisatie indient, krijgt binnen de daarvoor gestelde termijn een besluit uitgereikt.

Doelbereiking

In Europees verband is een integrale visie op de beginselen, de maatregelen en de instrumenten voor het Europees immigratiebeleid bereikt. Voor het asielbeleid is aandacht besteed aan een betere kwaliteit en de vergroting van harmonisering van nationale beschermingsstandaarden, de praktische samenwerking en het bevorderen van verantwoordelijkheid en solidariteit, zowel tussen lidstaten onderling als tussen de Europese Unie en derde landen.

Bij de verbetering van de reguliere procedure in Nederland zijn de eerste resultaten geboekt bij experimenten ter vereenvoudiging van aanvraagmogelijkheden van verblijfsvergunningen.

Instrumenten

Instrumenten		
	Doelstelling	Realisatie
Vernieuwing IND	15.1	Loopt
Harmonisatie, internationale samenwerking en implementatie Europese richtlijnen	15.1	Loopt
Verbetering van de asielprocedure	15.1	Loopt
Verbetering van de reguliere procedure	15.1	Loopt
Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet	15.1	Loopt
Uitgenodigde vluchtelingen	15.1	Loopt

Vernieuwing IND

Het programma «IND bij de tijd» heeft zich in 2008 met name gericht op de vormgeving van de structurele vernieuwing: het nieuwe informatiesysteem, personeelsontwikkeling en verbetering van de dienstverlening. Begin 2008 is de aanbesteding Informatievoorziening (INDIGO) afgerond. In de zomer van 2008 heeft de afronding van het globaal ontwerp (proces en systeemontwerp) plaatsgevonden. In het najaar van 2008 is de realisatiefase van start gegaan.

Binnen het vernieuwingsprogramma is in 2008 een nieuw organisatie-model opgesteld. Eind 2008 is een start gemaakt met de uitvoering en implementatie van een nieuw organisatie-model.

In 2008 zijn acht basisprincipes voor dienstverlening opgesteld. Deze basisprincipes bieden handvatten voor alle medewerkers van de IND om in houding en gedrag vorm te geven aan een betere dienstverlening en klantgerichtheid. De verbeterde dienstverlening komt o.a. tot uitdrukking in de daling van het aantal klachten.

2008 was het laatste jaar van de twinning met de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Deze twinning was succesvol. De IND heeft met hulp van de SVB een aantal structurele veranderingen doorgevoerd op het gebied van dienstverlening en sturen op kwaliteit en tijdigheid. De resultaten hiervan komen mede tot uitdrukking in de stijging van de klanttevredenheid (vanuit onderzoek) en een afname van de aantallen klachten (met ruim 31%).

Harmonisatie, internationale samenwerking en implementatie Europese richtlijnen

In 2008 zijn diverse activiteiten verricht gericht op de vergroting van de internationale samenwerking. Hiertoe behoort ook de voorbereiding en implementatie van diverse Europese richtlijnen.

Beleidsartikelen

Verbetering van de asielprocedure; modern migratiebeleid

Om de effectiviteit van zowel de asielprocedure als het terugkeerbeleid te vergroten is de Tweede Kamer (TK 29 344, nr. 68) in 2008 akkoord gegaan met de volgende voorstellen:

- De asielprocedure wordt verkort en de zorgvuldigheid van de algemene procedure in het aanmeldcentrum wordt verhoogd;
- Na de afwijzende beschikking in het aanmeldcentrum krijgen asielzoekers langer opvang gedurende de beroepsprocedure;
- De toetsing in beroep wordt gewijzigd, zodat het aantal nieuwe asielaanvragen of reguliere aanvragen vermindert;
- Maatregelen worden genomen voor een effectievere terugkeer.

Vooruitlopend op de start van het Project «Invoering verbeterde Asielprocedure» in 2009 is in 2008 een aantal pilots gestart. Zo is geëxperimenteerd met het combineren van de processen in aanmeldcentra (AC's) en onderzoekscentra (OC's) en is begonnen met casemanagement bij de behandeling van asielverzoeken. Dit houdt in dat een medewerker zowel het AC-deel als het OC-deel van de individuele aanvraagprocedure in behandeling heeft. In 2009 worden de pilots geëvalueerd.

De aanhoudend hoge instroom van asielzoekers maakte uitbreiding van de AC-capaciteit noodzakelijk. Per januari 2008 is het Aanmeldcentrum Zevenaar heringericht en is de benodigde capaciteit uitgebreid met 70 fte.

Verbetering van de reguliere procedure

De uitvoering van het project «Modern Migratiebeleid» is in 2008 voortgezet. De Blauwdruk Modern Migratiebeleid (TK 20 573, nr. 10) is met de Tweede Kamer besproken. Als onderdeel van dit beleidsproces en ter voorbereiding van de implementatie zijn de volgende acties ondernomen:

- Begin 2008 is een ex-ante uitvoeringstoets uitgevoerd door bij het modern migratiebeleid betrokken overheidsorganisaties, waaronder primair de IND;
- Op basis van de blauwdruk is tevens een begin gemaakt met de herziening van de Vreemdelingenwet 2000, het Vreemdelingenbesluit 2000 en het Voorschrift Vreemdelingen 2000, alsmede van aanpalende wet- en regelgeving;
- De IND heeft verschillende proeftuinen voortgezet en is nieuwe gestart om vooruitlopend op de implementatie ervaring op te doen met het modern migratiebeleid. In dit kader is bijvoorbeeld in mei 2008 gestart met een experiment voor een kortere en eenvoudiger toegangs- en verblijfprocedure en met het vereenvoudigen van de aanvraagmogelijkheden van een verblijfsvergunning door de referenten voor kennis-migranten en hun gezinsleden;
- In 2008 is een gezamenlijk loket van IND en het CWI (Centrum voor Werk en Inkomen) geopend voor de behandeling van gecombineerde aanvragen voor verblijfsvergunningen en tewerkstellingsvergunningen;
- Daarnaast is de dienstverlening aan buitenlandse studenten verbeterd, onder meer door het experimenteren met een centrale aanvraagprocedure voor de verlenging van verblijfsvergunningen van studenten.

Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet

De Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet, gericht op toelating, huisvesting en inburgering van vreemdelingen die vóór 1 april 2001 hun asielaanvraag hebben ingediend en aantoonbaar het land niet hebben verlaten, is per 1 januari 2009 gesloten. Het aantal vreemdelingen dat sinds de start van de Regeling op 15 juni 2007 in aanmerking is

Beleidsartikelen

gekomen voor een verblijfsvergunning valt binnen de in 2007 uitgesproken verwachting van 25 000 à 30 000 personen. In 2008 zijn tevens de eerder verleende vergunningen voor één jaar omgezet in vergunningen voor onbepaalde tijd. Circa 6 000 personen zijn op grond van contra-indicaties niet in aanmerking gekomen voor een verblijfsvergunning.

Uitgenodigde Vluchtelingen

Het quotum van hervestiging van uitgenodigde vluchtelingen is in 2008 gesteld op 2 000 personen in 4 jaren. In 2008 zijn 711 mensen uitgenodigd. Evenals voorheen blijven jaarlijks ongeveer 30 plaatsen beschikbaar voor mensen van wie de medische behandeling in Nederland reden is voor hervestiging.

Nederland is zich ook in 2008 blijven inzetten om meer landen er toe te bewegen hervestigingspartner van de UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees) te worden. Inmiddels heeft een aantal landen kennis kunnen maken met het Nederlandse hervestigingsprogramma en is in verschillende gremia aandacht gevraagd voor hervestiging.

Rijkswet op het Nederlanderschap

Een aantal regels op het gebied van de verkrijging en het verlies van het Nederlanderschap worden aangepast dan wel aangevuld in het voorstel van rijkswet tot wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap. Een van de wijzigingen heeft betrekking op meervoudige nationaliteit. Een andere maatregel betreft de verplichting van kennis van het Nederlands bij naturalisatie op de Nederlandse Antillen (NA) en Aruba, dit naast de taal die ter plaatse gangbaar is. Voorts wordt sinds mei 2008 in de NA, net als in Aruba, de naturalisatietoets gehanteerd. Dit wetsvoorstel is aan de Tweede Kamer gezonden (TK 31 813 (R1873), nr. 3). Ook worden sinds augustus in de NA en Aruba naturalisatieceremonies gehouden. Het vorenstaande beoogt het proces van verkrijging van het Nederlanderschap in de NA en Aruba verder in lijn te brengen met de gang van zaken in Nederland.

Een integrale visie op het Europese immigratiebeleid

Op 16 juni 2008 heeft de Europese Commissie een mededeling gepubliceerd over de beginselen, maatregelen en instrumenten waarop een gemeenschappelijk immigratiebeleid voor Europa in de komende jaren gebaseerd moet zijn (COM (2008) nr. 359). Nederland was sterk betrokken bij het voorbereiden van deze mededeling.

Hooggekwalificeerde arbeidsmigranten

Om de toegang tot de Nederlandse arbeidsmarkt voor hooggekwalificeerde arbeidsmigranten te vereenvoudigen is in EU-verband onderhandeld over het voorstel voor een richtlijn inzake de voorwaarden voor toelating en verblijf van onderdanen van derde landen. Hooggekwalificeerde arbeidsmigranten die aan de criteria van de richtlijn voldoen kunnen een EU Blue Card krijgen. Deze EU-richtlijn is complementair aan de nationale kennismigrantenregeling. De onderhandelingen ter voorbereiding van de politieke besluitvorming in 2009 zijn in 2008 afgerond.

De rechten van arbeidsmigranten

Ter vergroting van de rechten van arbeidsmigranten is in EU-verband onderhandeld over het voorstel voor een Kaderrichtlijn, onder meer over de invoering van een gecombineerde verblijfs- en tewerkstellingsvergunning.

Beleidsartikelen

Gezinshereniging, Vrij verkeer van personen

De Europese Commissie heeft in 2008 de verslagen over de implementatie van de richtlijnen over gezinshereniging en over vrij verkeer van personen gepubliceerd. Naar aanleiding van het verslag over de implementatie van de richtlijn gezinshereniging zijn kamervragen gesteld (Aanhangsel der Handelingen TK nr. 843 en 845). Op het verslag betreffende de implementatie van de richtlijn vrij verkeer van EU-burgers is een reactie geschreven (TK 19 637 nr. 1252). In 2009 zal op basis van het verslag met de Europese Commissie worden gesproken over een eventuele aanpassing van de richtlijn.

Gemeenschappelijk Europees asielbeleid

In de zomer van 2008 heeft de Europese Commissie in het Beleidsplan Asiel uiteengezet hoe er toegewerkt zal worden naar een Gemeenschappelijk Europees Asiel Systeem in uiterlijk 2012. Onderdelen hiervan zijn een betere kwaliteit en vergroting van harmonisering van nationale beschermingsstandaarden, praktische samenwerking en het bevorderen van verantwoordelijkheid en solidariteit, zowel tussen lidstaten onderling als tussen de EU en derde landen. Daarnaast heeft Nederland bijgedragen aan de voorbereiding van voorstellen voor wijziging van verschillende richtlijnen en aan de totstandkoming van een Europees hervestigingsbeleid.

Visuminformatiesysteem (VIS)

Op 23 juni 2008 is de EU-VIS-Verordening formeel door de JBZ-Raad aangenomen. Het voorstel, waaraan Nederland een constructieve bijdrage leverde, regelt de uitwisseling van data inzake visa voor kort verblijf tussen de lidstaten, waaronder biometrische gegevens van de aanvragers. Daarnaast heeft het VIS onder meer tot doel het faciliteren van de beoordeling van visumaanvragen, het verbeteren van de grenscontroles aan de buitengrenzen, het assisteren bij de beoordeling van de vraag welke EU-lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van asielaanvragen, het bevorderen van de terugkeer van niet-legaal verblijvende vreemdelingen, het versterken van de consulaire samenwerking tussen de Schengen-lidstaten en het bestrijden van fraude en mogelijk misbruik van de visumprocedures. Het VIS draagt bij aan het beschermen van de binnenlandse veiligheid. Het VIS draagt tevens bij tot de identificatie van personen die niet of niet langer voldoen aan de voorwaarden voor toegang of verblijf op het grondgebied van de lidstaten. Nederland heeft hieraan een constructieve bijdrage geleverd.

Solidariteitsfondsen

In het kader van het Europees programma «Solidariteit en het beheer van migratiestromen 2007–2013» heeft de Europese Commissie vier fondsen opengesteld. Justitie heeft in december 2008 de meerjarenprogramma's voor de jaren 2007–2013 en de jaarprogramma's voor de jaren 2007 en 2008 van het Europees Buitengrenzenfonds, Vluchtelingenfonds en Terugkeerfonds bij de Europese Commissie ingediend.

FRONTEX

Nederland heeft in 2008 aan 13 gezamenlijke operaties en 6 gezamenlijke terugkeeroperaties van FRONTEX deelgenomen. De gezamenlijke operaties zijn erop gericht om andere lidstaten te ondersteunen bij het grenstoezicht aan hun buitengrenzen. De lidstaten organiseerden daarnaast gezamenlijke terugkeervluchten met het oog op het effectiever vormgeven van het terugkeerproces door lidstaten.

Beleidsartikelen

Naturalisatieleges

Aan de afdoening van een naturalisatieverzoek zijn kosten voor de overheid verbonden. Om de doorberekening van de kosten aan de burger te verbeteren wordt een tarief- en stelselwijziging beoogd (TK 31 700 VI, nr. 79). Hiermee is in 2008 aangevangen en zal in de loop van 2009 verder zijn beslag krijgen

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Kengetallen Asiel				Realisatie	Begroting	Verschil
	2005	2006	2007	2008	2008	
Volumegegevens						
Asielinstroom	12 350	14 465	9 700	15 300	10 500	4 800
Overige instroom	18 010	10 127	7 000	3 800	5 850	- 2 050
Regulier (asielgerelateerd)	7 070	9 245	5 500	1 600	1 800	- 200
Totale instroom	37 430	33 837	22 300	20 700	18 150	2 550
Afgehandeld:						
- aanvragen	18 520	16 278	14 300	12 900	15 050	- 2 150
- VVA (on)bepaald	8 080	8 892	5 600	1 300	3 204	- 1 904
- Regulier (asielgerelateerd)	5 620	8 422	6 000	1 500	3 244	- 1 744
- Aantal beoordeeld in het kader van nalatenschap oude vreemdelingenwet				5 400	5 000	400
Totaal afgehandeld	32 220	33 952	25 800	21 100	26 498	- 5 398
Statusverleningen	18 340	19 195	13 400	14 300	13 599	701

De asielinstroom is in 2008 significant hoger geweest dan begroot. De stijging van de instroom betreft voornamelijk vreemdelingen met de Irakese en Somalische nationaliteit die een eerste aanvraag indienen. Om het hogere aantal aanvragen in behandeling te kunnen nemen is, naast de opening van een aanmeldcentrum in Zevenaar, de verwerkingscapaciteit van de overige aanmeldcentra vergroot door daar meer personeel in te zetten.

Er is een tijdelijke afname in Vergunning tot Verblijf Asiel (VVA) voor (on)bepaalde tijd in 2008 nu documenten 5 jaar in plaats van 3 jaar geldig zijn. Daarnaast was er sprake van een lagere instroom VVA voor (on)bepaalde tijd en Regulier (asielgerelateerd), en ook dit heeft een lager aantal afhandelingen tot gevolg gehad.

Beleidsartikelen

Kengetallen Regulier	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Volumegegevens						
Instroom						
Machtiging tot Voorlopig Verblijf						
– Gezinsvorming en -hereniging	30 621	22 884	20 800	26 900	13 842	13 058
– Overig	15 679	17 548	19 400	22 500	28 458	– 5 958
Subtotaal MVV	46 300	40 432	40 200	49 400	42 300	7 100
Vergunning tot Verblijf Regulier						
– Eerste aanleg gezinsvorming en -hereniging	29 485	25 770	19 600	22 000	14 175	7 825
– Eerste aanleg overig	69 715	84 632	83 900	38 500	43 025	– 4 525
Subtotaal VRR eerste aanleg	99 200	110 402	103 500	60 500	57 200	3 300
VVR – Verlenging	92 100	125 501	129 300	95 800	98 800	– 3 000
Overig			48 500	19 200	66 500	– 47 300
Visa	17 100	15 814	14 600	8 000	29 000	– 21 000
Totaal Instroom	271 800	292 149	287 600	232 900	293 800	– 60 900
Afgehandeld:						
Machtiging tot Voorlopig Verblijf						
– Gezinsvorming en -hereniging	30 150	25 317	18 700	23 800	13 842	9 958
– Overig	14 850	17 770	19 300	22 100	28 458	– 6 358
Subtotaal MVV	45 000	43 087	38 000	45 900	42 300	3 600
Vergunning tot Verblijf Regulier eerste aanleg						
– Gezinsvorming en -hereniging	34 800	27 354	18 700	22 300	14 175	8 125
– Overig	70 200	82 409	19 300	35 900	43 025	– 7 125
Subtotaal VRR eerste aanleg	105 000	109 763	38 000	58 200	57 200	1 000
VVR – Verlenging	91 700	116 829	140 200	98 400	98 800	– 400
Overig			48 100	18 200	66 500	– 48 300
Visa	16 200	16 273	14 700	8 000	29 000	– 21 000
Totaal afgehandeld	257 900	210 365	296 200	228 700	293 800	– 65 100
Inwilligingen	186 300	199 369	204 400	180 500	205 660	– 25 160

De totale reguliere instroom en de totale productie zijn significant lager dan begroot. Dit is met name het geval bij de producten VVR (voorlopige vergunning regulier) overig en Visa. Bij VVR betreft het voornamelijk een daling van de aanvragen voor vernieuwing van verblijfsdocumenten voor onbepaalde tijd. Deze daling hangt samen met het gebruik van de Regeling Nalatenschap oude Vreemdelingenwet en met het feit dat in 2007 reeds een groot aantal verblijfsdocumenten zijn vernieuwd. Visumaanvragen zijn relatief vaak zelfstandig door de Nederlandse vertegenwoordiging in het buitenland afgehandeld. In de begroting was rekening gehouden met een hogere instroom en afhandeling van visa door de geplande overdracht van de behandeling van visa van Buitenlandse Zaken. Gewijzigde inzichten hebben geleid tot een andere verdeling van verantwoordelijkheden. Justitie is verantwoordelijk voor visa lang verblijf; Buitenlandse Zaken voor visumprocedures kort verblijf.

Het aantal ingestroomde en afgehandelde aanvragen voor een MVV (machtiging tot voorlopig verblijf) is sterk gestegen. De meest opvallende toename bestaat uit nareizende gezinsleden uit Somalië en Irak, gezinshereniging van personen met de Indiase nationaliteit en gezinsvorming van personen met de Turkse, Marokkaanse en Surinaamse nationaliteit.

Beleidsartikelen

Kengetallen Naturalisatie	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Volumegegevens						
Instroom						
– Verzoeken	21 300	28 221	27 100	24 500	26 500	– 2000
– Fraudeonderzoeken				150	200	– 50
Totale instroom	21 300	28 221	27 100	24 650	26 700	– 2 050
Afgehandeld						
– Verzoeken	25 600	23 884	26 700	26 200	26 500	– 300
– Fraudeonderzoeken				300	200	100
Totaal afgehandeld	25 600	23 884	26 700	26 500	26 700	200
Positieve beslissingen	21 680	20 210	22 400	22 900	22 000	900

De instroom is lager dan verwacht. Doordat de afhandeling van de aanvragen op niveau van de begroting is uitgekomen, is de voorraad afgenomen.

Operationele doelstelling 15.2

Asielzoekers die in afwachting zijn van een uitspraak over hun aanvraag voor een verblijfsvergunning worden opgevangen.

Doelbereiking

Gemiddeld zaten in 2008 ruim 20 000 mensen in de opvang, voor het overgrote deel bij het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). Deze mensen moeten veilig worden opgevangen. Er is extra aandacht geweest voor de veiligheid, met name brandveiligheid en de beschermde opvang van kwetsbare groepen en minderjarige asielzoekers op een aparte locatie.

Voor slachtoffers van eerdergerelateerd geweld is de Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorieën vreemdelingen (Rvb) uitgebreid.

Instrumenten

Instrumenten		
	Doelstelling	Realisatie
Opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) van 13–18 jaar en de verdere implementatie van het amv-model voor amv's in de leeftijd van 0–15 jaar	15.2	Loopt
Zorgwet VVTV	15.2	Loopt
Uitbreiding van de reikwijdte van de Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorieën vreemdelingen	15.2	Ja
Beschermde opvang	15.2	Loopt
Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet	15.2	Loopt
Veiligheid	15.2	Loopt

Beleidsartikelen

Opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) van 13–18 jaar en de verdere implementatie van het amv-model voor amv's in de leeftijd van 0–15 jaar

Alle op te vangen amv's zijn in pleeggezinnen geplaatst of zijn opgevangen in kindervoelgroepen, kleine wooneenheden of op campuslocaties.

Zorgwet VVTV (Voorwaardelijke Vergunning Tot Verblijf)

Op grond van de Invoeringswet Vreemdelingenwet 2000 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de afwikkeling van de zorgplicht voor de zogenaamde ex-VVTV'ers in procedure. De doelgroep valt onder de Regeling ter afwikkeling van de oude Vreemdelingenwet. Volgens opgaven van de gemeenten bedroeg de populatie eind 2007 circa 780 personen en eind 2008 nog ruim 50 personen waarvan de procedure zal zijn afgewikkeld.

Uitbreiding van de reikwijdte van de Regeling verstrekkingen aan bepaalde categorieën vreemdelingen

De Rvb is in 2008 uitgebreid voor bepaalde groepen vreemdelingen die te maken hebben met eengerelateerd geweld, geen recht hebben op een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand maar wel rechtmatig in Nederland verblijven.

Voorts is uitvoering gegeven aan de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep dat een bepaalde categorie rechtmatig verblijvende kinderen bij gebrek aan een voorliggende voorziening recht op bijstand krijgt. In 2008 zijn in totaal circa 3 250 Rvb-aanvragen gedaan. In circa 2150 gevallen heeft dit tot een Rvb-beschikking geleid.

Beschermde opvang

Op 1 januari 2008 ging de pilot beschermde opvang formeel van start. Tot op heden is er een positieve tendens waarneembaar ten aanzien van het voorkomen van verdwijningen van meisjes afkomstig uit Nigeria. Echter pas na de eindevaluatie in 2010 kan worden vastgesteld of de doelstellingen van de pilot zijn gehaald.

Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet

In de periode van juli 2007 tot december 2008 zijn ruim 19 600 personen in het kader van de bovengenoemde regeling geregistreerd gehuisvest door gemeenten. Daarmee is het proces van huisvesting van statushouders tot nu toe voorspoedig verlopen.

In het bestuursakkoord van Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) van 25 mei 2007 is € 55 miljoen toegezegd ter tegemoetkoming van diverse kosten die door gemeenten worden gemaakt bij de uitvoering van de Regeling. Aan de gemeenten wordt een bedrag toegekend van € 3 400 per gehuisveste sociale eenheid. In 2008 is de eerste tranche tegemoetkomingen, over de periode juli 2007–juli 2008, aan gemeenten uitgekeerd. Hiermee was circa € 22,1 miljoen gemoeid.

Veiligheid

Mede naar aanleiding van de Schipholbrand zijn ook de COA-locaties onderzocht op brandveiligheid. Het onderzoek gaf aanleiding tot aanpassingen van gebouwen aan brandveiligheidsvereisten en tot het aanstellen van extra medewerkers.

Realisatie meetbare gegevens bij de operationele doelstelling

Volume- en prestatiegegevens

Kengetallen COA				Realisatie	Begroting	Verskil
	2005	2006	2007	2008	2008	
Instroom	5 384	7 755	89 966	13 336	6 000	7 336
Uitstroom	17 380	13 236	10 679	15 061	13 920	1 141
Gemiddelde bezetting in totaal	36 343	27 329	24 618	20 279	17 500	2 779
– waarvan gemiddelde bezetting centrale opvang COA	34 478	26 219	23 735	19 888	17 663	2 225
– waarvan gemiddelde bezetting decentrale opvang	1 761	1 110	883	391	723	– 332
Gemiddelde kosten per bezette opvangplaats:						
– centrale opvang COA (x € 1)	14 282	14 963	17 752	19 001	16 900	2 101
– decentrale opvang (x €1)	4 717	4 768	3 248	3 101	3 161	– 60
Gemiddelde bezetting opgevangen ex-AMV's	3 764	3 519	1 555	970	0	970
Leefgeld per persoon per jaar (x € 1)	11 291	10 929	12 750	3 106	n.v.t.	
Gemiddelde capaciteit Vertrekcentra (vanaf 1/10/04)	600	750	750			
TNV-capaciteit	450	800	400	1 700	400	1 300
Bezetting statushouders	3 472	2 856	5 046	7 658	3 300	4 358
Bezetting AMV's						
COA	442	261	433	561	200	361
Nidos	3 445	2 594	1 888	1 923	2 028	– 105

De totale bezetting van de COA opvang schommelt sinds het voorjaar van 2008 rond de 20 000 plaatsen. Enerzijds is er sprake van een duidelijke uitstroom, onder andere vanwege de voortvarende uitplaatsing van statushouders die op grond van de Regeling een vergunning hebben ontvangen, anderzijds moeten méér mensen worden opgevangen als gevolg van de stijgende asielinstroom in 2008. De toename in de kosten van de centrale opvang is toe te schrijven aan prijsstijgingen, de samenstelling van de populatie en correctieboekingen.

In loop van 2008 bleek dat er sprake was van een meer structurele hogere instroom. Doordat het opbouwen van de capaciteit bij de IND en het inwerken van personeel enige tijd in beslag nam, steeg het aantal personen in de Tijdelijke Noodvoorziening Vreemdelingen (TNV) en de gemiddelde duur van verblijf. Sinds januari 2008 is de bezetting van de TNV gestegen van ruim 1 200 plekken naar ruim 1 750 plekken, waarbij de gemiddelde verblijfsduur toenam van 25 naar 32 dagen.

Voor ex-amv's die onder de doelgroep van de pardonregeling vallen konden de leefgelden niet vóór 2008 worden beëindigd. Daardoor waren er in 2008 gemiddeld 970 rechthebbenden.

Operationele doelstelling 15.3

Een vreemdeling die niet rechtmatig of niet meer rechtmatig in Nederland verblijft, verlaat Nederland zelfstandig of gedwongen.

Doelbereiking

In Europees verband zijn gemeenschappelijke normen vastgesteld voor terugkeer, uitzetting, het gebruik van dwangmaatregelen, vreemdelingenbewaring en het opleggen van een inreisverbod.

Beleidsartikelen

Nationaal is de structurele afstemming van inzet en informatie tussen grensautoriteiten gerealiseerd. Voor gezinnen met kinderen is met de ingebruikneming van de vrijheidsbeperkende locatie een alternatief geboden voor vreemdelingenbewaring.

Instrumenten	Doelstelling	Realisatie
Het bevorderen van (zelfstandige) terugkeer	15.3	Loopt
Het in bewaring nemen van vreemdelingen	15.3	Loopt
Bevorderen van Europese Samenwerking	15.3	Loopt
Migratie en ontwikkeling	15.3	Loopt
Verbeteren van grensbewaking	15.3	Loopt
De regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet en de afbouw Project Terugkeer	15.3	Loopt
Visa Waiver Program	15.3	Loopt

Het bevorderen van (zelfstandige) terugkeer

In de reactie op het onderzoek «Illegaal verblijf in Nederland» is het illegalenbeleid voor de komende jaren verwoord (TK 19 637, nr. 1207). De aanpak van illegalen die zich tevens schuldig maken aan criminaliteit of vormen van overlast is een absolute prioriteit. Het beleid wordt op dit punt vormgegeven vanuit het beginsel «uitzetten of vastzetten». Ondermeer de volgende maatregelen zijn ter uitvoering daarvan getroffen dan wel aangekondigd:

- Een landelijk convenant met de politie ten aanzien van de politieke vreemdelingentaak voor de periode 2009–2011 is op 10 oktober 2008 is ondertekend;
- In de zomer van 2008 is het project PGA (persoonsgerichte aanpak) van overlast veroorzakende illegale vreemdelingen van start gegaan;
- Het voornemen de ISD-maatregel, zij het in een aangepaste vorm, ook voor illegalen te doen vorderen (TK, 31 110, nr. 4), De Tbs-maatregel zal behouden blijven voor delictgevaarlijke en psychisch gestoorde ongewenste of nog ongewenst te verklaren vreemdelingen (TK, 29 452, nr. 90);
- Ter bestrijding van illegaal verblijf zal meer gebruik gemaakt worden van het instrument vrijheidsontneming door alsnog het (gedwongen) vertrek te bewerkstelligen van asielzoekers die het land niet verlaten na afloop van een afwijzing van de asielaanvraag en een herhaalde asielaanvraag indienen zonder dat daar nieuwe feiten of omstandigheden aan ten grondslag liggen.

In 2008 is dan ook de doelgroep van de Herintegratieregeling Terugkeer (HRT) uitgebreid, is de Herintegratieregeling toegankelijker gemaakt voor afvallers van de Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet en is een begin gemaakt met de ontwikkeling van de herintegratie-ondersteuning in natura zoals scholing en hulp bij het starten van een eigen bedrijf.

Toezicht en het in bewaring nemen van vreemdelingen

Vanaf 2008 wordt gebruik gemaakt van de vrijheidsbeperkende locatie in Ter Apel. Deze biedt een alternatief voor vreemdelingenbewaring van gezinnen met kinderen wanneer vertrek geïndiceerd is. Ook uitgeproceerde asielzoekers van wie het vertrek na afloop van de vertrekkertijd

Beleidsartikelen

van 28 dagen nog niet was gerealiseerd kunnen in een vrijheidsbepurende locatie worden geplaatst. Gemiddeld waren 134 plaatsen bezet. Verder zijn voor gezinnen met kinderen die in bewaring zijn gesteld de verblijfsruimten kindvriendelijker gemaakt.

Naar aanleiding van de plotselinge toestroom van ruim 800 Chinezen met een asielaanvraag in het eerste kwartaal van 2008 zijn maatregelen genomen gericht op vergroting van het toezicht op de betreffende personen. Ook is intensiever gebruik gemaakt van vreemdelingenbewaring na afwijzing van de asielaanvragen.

Bevorderen van Europese Samenwerking

In 2008 is terugkeer steeds meer onderdeel geworden van het buitenlands beleid, zowel van Nederland als van de Europese Unie. Door het aannemen van de Richtlijn terugkeer zijn duidelijke, transparante en eerlijke gemeenschappelijke normen vastgesteld voor terugkeer, uitzetting, het gebruik van dwangmaatregelen, vreemdelingenbewaring en het opleggen van een inreisverbod, met volledige inachtneming van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden van de betrokkenen. Nederland heeft net als de andere lidstaten tot en met 24 december 2010 de tijd om de richtlijn te implementeren.

Verder is in 2008 specifieke aandacht besteed aan de strategie voor het handelen ten aanzien van landen waarnaar terugkeer moeizaam verloopt, waaronder China. Zowel in BeNeLux verband als in Europees Verband zijn met verschillende belangrijke herkomstlanden zoals Armenië en Rusland onderhandelingen gevoerd over terug- en overname overeenkomsten.

Om de sancties in de verschillende lidstaten voor werkgevers van illegalen op elkaar af te stemmen, is onderhandeld over een richtlijn tot vaststelling van minimumnormen voor sancties. De onderhandelingen vormden de voorbereiding op politieke besluitvorming in 2009.

Migratie en ontwikkeling

Justitie heeft zich in 2008, gezamenlijk met de ministeries van Buitenlandse Zaken en Sociale Zaken en Werkgelegenheid, actief ingezet voor de coherentie van beleid en samenwerking op de terreinen migratie en ontwikkeling, zowel nationaal als internationaal (onder andere in het kader van de Global Approach to Migration van de Europese Unie en het Global Forum on Migration and Development).

Het beleid in samenwerking met de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking is gericht op het stimuleren van de zelfstandige terugkeer van migranten die niet langer in Nederland mogen blijven, mede door herintegratie (TK 30 573, nr. 11). Ingezet wordt ook op versterking van de samenwerking met landen van herkomst en transit op het terrein van terugkeer en herintegratie van eigen onderdanen, capaciteitsopbouw ten behoeve van migratie, bescherming van vluchtelingen en bestrijding van mensenhandel en -smokkel, bijvoorbeeld in samenwerkingsprojecten met Marokko, Tanzania en Sierra Leone.

Verbetering van de grensbewaking

Uitgangspunt bij het verbeteren van het grenstoezicht aan de buitengrens is een goede balans te vinden tussen de mobiliteit van personen en goederen en de nationale veiligheid. In 2008 is Justitie gestart met een Programma «Hernieuwd Grensmanagement» dat erop is gericht de mogelijkheden in beeld te brengen om mede met behulp van vormen van automatische grenspassage en biometrie het grenspassageproces te versnellen en de veiligheid te maximaliseren. Met dit programma wordt tevens

Beleidsartikelen

rekening gehouden met Europese initiatieven op het gebied van buitengrensbeheer.

Daarnaast is het zicht op de grensoverschrijdende vervoerstromen vergroot, het gewenste niveau van handhaving vastgesteld en wordt toezicht meer gericht gehouden en gehandhaafd door coördinatie en combinatie van controles (TK 30 315, nr. 7). Tevens heeft het kabinet in reactie op het terugblik-onderzoek van de Algemene Rekenkamer de sterke en zwakke punten van het grenscontrolesysteem verder in kaart gebracht.

Het Geïntegreerd Toezicht Buitengrens (GTB) is in 2008 gerealiseerd. Daarmee zijn verbeteringen aangebracht in de structurele afstemming van inzet en informatie tussen grensautoriteiten, in de koppeling van informatiesystemen van grensautoriteiten, in de stroomlijning van processen tussen diensten, met name op Schiphol. Daarnaast zijn afspraken gemaakt tussen grensautoriteiten, de Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding (NCTb) en de IND over het opzetten van een informatiehuis, waardoor het mogelijk wordt expertise en informatie op tactisch en operationeel niveau te delen en te analyseren.

Visa Waiver Program

Het US Department of Homeland Security (DHS) is verantwoordelijk voor het visumbeleid van de VS. DHS toetst om de twee jaar het beleid van toelating zonder visumplicht, als vormgegeven in het Visa Waiver Program (VWP). Ook Nederland is deelnemer aan het VWP. Toetsing gebeurt op basis van een vragenlijst en een werkbezoek, dit heeft in 2008 in Nederland plaatsgevonden. Daarnaast is met vertegenwoordigers van het Department of Homeland Security en het State Department gesproken over onder meer het Nederlandse migratiebeleid. Het DHS bepaalt aan de hand van de resultaten van het werkbezoek of Nederland kan blijven deelnemen aan het VWP, zodat de meeste burgers visumvrij voor kort verblijf kunnen worden toegelaten.

Volume- en prestatiegegevens

Capaciteit vreemdelingenbewaring	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Capaciteit vreemdelingenbewaring	1 849	2 430	3 063	2 168	2 174	- 6
Verdeeld naar:						
Vrijheidsbeneming (art. 6 Vw)	220	242	218	223	238	- 15
Vreemdelingenbewaring (art. 59 Vw)	1 598	2 137	2 833	1 937	1 911	26
In bewaring gestelden op politiebureau's	31	51	12	8	25	- 17
Gemiddelde prijs per plaats per dag (x € 1)	167	143	155	159	166	- 7
Bezettingsgraad (%)	89,4	90,6	63,9	64,6	91,3	- 26,7

Capaciteit uitzetcentra	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Capaciteit	880	880	744	599	600	- 1
Gemiddelde prijs per plaats per dag (x € 1)	120	143	155	159	166	- 7

Beleidsartikelen

Toelichting kengetallen

De inzet van capaciteit ten behoeve van de vreemdelingenbewaring en de uitzetcentra vindt in de praktijk op dezelfde locaties plaats. De plaatsen worden zo flexibel mogelijk ingezet, waardoor het niet mogelijk is onderscheid te maken in de gerealiseerde prijs van de twee bewaringscategorieën.

De lagere bezetting kan onder meer worden toegeschreven aan de uitbreiding van de EU, waardoor groepen die voorheen illegaal waren niet meer in aanmerking komen voor vreemdelingenbewaring.

De lagere gemiddelde dagprijs is voornamelijk het gevolg van de relatief lage bezetting van de capaciteit, waardoor de variabele capaciteitsgerelateerde kosten lager zijn uitgekomen.

Omdat de doorplaatsing vanuit de politiebureau's naar de reguliere plaatsen voor vreemdelingenbewaring gemiddeld vlotter kon worden gerealiseerd, is de realisatie van het aantal ingehuurde plaatsen op politiebureau's na de 5e dag van in bewaringstelling lager uitgekomen dan begroot.

Volume- en prestatiegegevens

Terugkeer	2004	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Volume							
– Zelfstandig vertrek				2 100	2 800	4 400	– 1 600
– Gedwongen vertrek				10 950	7 200	2 200	5 000
– Niet aantoonbaar vertrek				13 400	16 800	15 400	1 400
Totaal vertrek	55 637	48 457	54 864	26 450	26 800	22 000	4 800

Het totaal aantal vertrekkenden is hoger dan geraamd, waarbij zich een verschuiving heeft voorgedaan van zelfstandig vertrek naar gedwongen en met name niet-aantoonbaar vertrek. Dit vanwege het feit dat minder vreemdelingen in aanmerking zijn gekomen voor bewaring ter fine van terugkeer en dat door een tijdelijke onvoorziene eenzijdige beëindiging van afspraken door Duitsland minder personen direct verwijderd zijn naar Duitsland. Tot het aantal niet-aantoonbare vertrekkenden behoort het vertrek van een groot aantal Chinezen dat zich kort daarvoor had aangemeld.

IOM	2004	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Apparaatskosten	3 959	4 427	4 739	4 739	3 570	3 762	– 192
Uitvoeringskosten REAN/REAN+/HRPT	4 342	4 905	2 152	2 152	2 663	4 666	– 2003
Totaal kosten	8 301	9 332	6 891	6 891	6 233	8 428	– 2 195

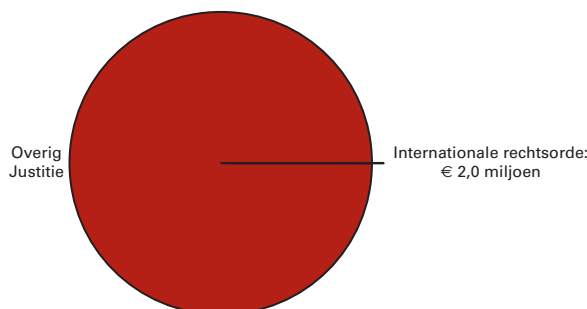
IOM	2004	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Aantallen							
REAN/REAN+	3 028	3 000	2 018	2 000	2 500	3 000	– 500
HRPT	0	2 000	897				
Totaal	3 028	5 000	2 915	2 000	2 500	3 000	– 500

Beleidsartikelen

Dat de kosten lager zijn dan geraamd wordt veroorzaakt doordat minder mensen van de REAN/REAN+-regeling gebruik maakten dan begroot. IOM heeft naast de uitvoering van de REAN-regeling en de HRT-regeling een aantal projecten uitgevoerd die zien op de bevordering van de terugkeer van vreemdelingen. Belangrijkste daarin zijn het project «Assisted Voluntary Return from Detention (AVR-D)» en project «Return Initiative for Irregular Migrants (RIIM)». Met behulp van AVR-D worden vreemdelingen in bewaring door IOM geïnformeerd over de mogelijkheid tot zelfstandige terugkeer.

17 INTERNATIONALE RECHTSORDE

Realisatie begrotingsuitgaven Justitie € 5 825,6 miljoen
art. 17 Internationale rechtsorde 0,04%

Algemene doelstelling

Bevorderen van de totstandkoming van een Europese en internationale rechtsorde.

Doelbereiking en maatschappelijke effecten

Justitie streeft naar een veilige en rechtvaardige samenleving. Dat geldt nationaal maar ook voor de Europese Unie en daarbuiten. Justitie levert een aandeel daaraan door de bevordering van een Europese en internationale rechtsorde en coherentie met de nationale rechtsorde.

Budgettaire gevolgen van beleid				x € 1000		
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Verplichtingen	1 846	1 873	2 073	2 123	1 853	270
Apparaat-uitgaven	1 847	1 873	2 030	2 113	1 853	260
17.1 Internationale regelgeving	1 847	1 873	2 030	2 113	1 853	260
17.1.1 Directie Wetgeving	1 847	1 873	2 030	2 113	1 853	260
Ontvangsten	1	68	90	4	0	4

Operationele doelstelling 17.1

Het bijdragen aan de inzet van Nederland aan de totstandkoming van deugdelijke EU- en internationale regelgeving alsmede de verbetering van samenwerking op het terrein van Justitie en politie in EU-verband en op internationaal niveau.

Doelbereiking

Justitie heeft op verschillende wijze bijgedragen aan de inzet van Nederland op het totstandkomen van deugdelijke EU-en internationale regelgeving. Enerzijds gebeurde dat door de onderstaande rechtsinstrumenten, anderzijds is meer algemeen ingezet op de tijdige en juiste wijze om uitvoering van Europese en internationale regelgeving in de Nederlandse rechtsorde (onder andere door samenwerking in de Interdepartementale Commissie Europees Recht (ICER)) te verankeren.

Instrumenten

Straf- en sanctierecht

De onderhandelingen over de in de begroting genoemde onderwerpen lopen nog. Andere onderwerpen hebben onder het Franse voorzitterschap prioriteit gekregen, zoals de (inmiddels vastgestelde kaderbesluiten inzake criminele organisaties, inzake bescherming persoonsgegevens, inzake terrorismebestrijding, inzake wederzijdse erkenning strafvonnisen vrijheidsstraffen, inzake wederzijdse erkenning voorwaardelijke en alternatieve straffen en inzake het Europees bewijsverkrijgingsbevel. Ook werd vastgesteld de Richtlijn milieubescherming door middel van het strafrecht.

Staats- en bestuursrecht

Bij de onderhandelingen over de diverse nieuwe instrumenten op het terrein van het internationaal (met name Europees) migratierecht, dat wil zeggen onderwerpen met betrekking tot reguliere migratie, harmonisering van de asielpcedure, terugkeer en grensbewaking, is de nodige vooruitgang geboekt. Dit varieert van besprekingen over eerste tekstvoorstellen tot overleg over de afronding en start met implementatie.

Intensief overleg is gevoerd over internationale gegevensuitwisseling, in het bijzonder in het kader van het EU-Kaderbesluit PNR (Passenger name record), waarvan de totstandkoming vanwege de ontwikkelingen rond het Verdrag van Lissabon is vertraagd. Daarnaast vinden onderhandelingen plaats met verschillende andere landen over verschillende instrumenten die gegevensuitwisseling betreffen.

Met betrekking tot het onderwerp kansspelen is een nieuwe Raads-werkgroep in het leven geroepen, waarin Nederland is vertegenwoordigd. Met betrekking tot mensenrechten is sprake van lopende zaken: klachten bij het Europees Hof voor de rechten van de mens en andere internationale klachtinstanties en voldoen aan rapportageverplichtingen. In het bijzonder kan worden gewezen op de rapportages in het kader van het CPT (Committee for the Prevention of Torture van de Raad van Europa).

Privaatrecht

In 2008 is Europees vooral gewerkt aan de ontwikkeling van het gemeenschappelijk referentiekader (CFR) en aan de onderhandelingen over de verordeningen echtscheiding, alimentatie (vastgesteld in 2009), Rome I en II, herziening van het consumentenacquis, richtlijn timeshare, richtlijn consumentenkrediet, richtlijn financiële zekerheidsovereenkomsten, richtlijn aansprakelijkheid scheepseigenaren, aanpassing van de vennootschaprichtlijnen (onder andere 1, 3, 6, en 11e vennootschapsrichtlijn) en de verordening voor de Europese BV. Mondiaal is bijgedragen aan onderhandelingen over verdragen van de Haagse Conferentie voor het internationaal privaatrecht, de IMO (International Maritime Organization), de WIPO (World Intellectual Property Organization) en de OECD (Organization for Economic Co-operation and Development).

Kwaliteit Europese regelgeving

Er zijn in 2008 geen nieuwe initiatieven door Commissie of Raad ter verbetering van de kwaliteit van Europese regelgeving ondernomen zodat hier geen specifieke actie op heeft plaatsgevonden. Op Europees niveau is wel concreet uitvoering gegeven aan eerdere initiatieven op dat vlak, zoals met name de toepassing van het instrument van regulatory impact assessments (RIA) en de codificatie van bestaande vaak versnipperde regelgeving in nieuwe, vervangende richtlijnen. Dit vereist inspanningen aan de zijde van de nationale dossierhouders.

Internationale samenwerking

Nederland anticipeert en tracht invloed uit te oefenen op de Europese ontwikkelingen. Die werkwijze sluit aan bij de doelstelling van het kabinet om de internationale rol van Nederland in de Brusselse arena te versterken. Zo is in 2008 de voorbereiding gestart op een nieuw JBZ-meerjarenbeleidsprogramma, dat naar alle waarschijnlijkheid onder Tsjechisch EU-voorzitterschap wordt voorbereid en voorts onder Zweeds EU-voorzitterschap wordt vastgesteld. Op 27 maart 2008 heeft Nederland schriftelijke inbreng geleverd aan de Future Group of Home Affairs en de Future Group of Justice. Deze werkverbanden op ministerieel niveau hebben de JBZ-Raad in het najaar van 2008 geadviseerd over de inhoud van het JBZ-beleid na 2010. Tevens is sinds het najaar van 2008 gewerkt aan een Kabinetsstandpunt (begin 2009) over een Nederlandse visie – op hoofdlijnen – op alle deelreinen van JBZ. Hiervoor is mede gebruik gemaakt van de Nederlandse inbreng in de Future Groups, de Nederlandse appreciatie van het Europees Migratiepact en de mededelingen inzake respectievelijk het Asielbeleidsplan, het Gemeenschappelijk Immigratiebeleid en de Global Approach.

Nederland heeft in 2008 diverse landen ondersteuning geleverd bij de opbouw van de rechtsstaat. Projecten in dat kader zijn onder meer uitgevoerd in Bulgarije, Roemenië, Kroatië, Turkije en Marokko. Met Suriname zijn (Gezamenlijke Verklaring augustus 2008) afspraken gemaakt over ondersteuning bij de opbouw van het Justitieapparaat. Met Indonesië is een kennisuitwisselingsprogramma voorbereid op het terrein van wetgeving, gevangeniswezen, migratie, mensenrechten en justitieopleidingen.

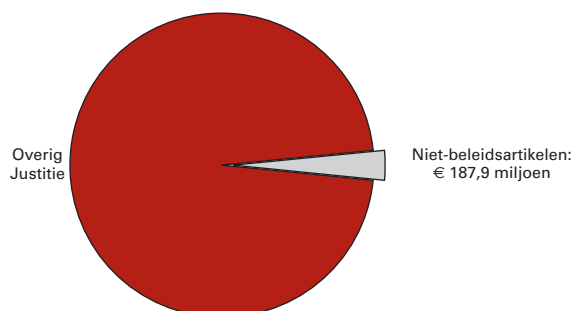
Binnen het Koninkrijk heeft Justitie in 2008 enerzijds gezorgd voor het opstellen van de consensusrijkswetten op het Justitie- en politieterrein (dat wil zeggen; rechtspleging, openbaar ministerie en politiesamenwerking), met name om de gevolgen van de verdere versplintering van het Caribisch deel van het Koninkrijk te ondervangen. Anderzijds is Justitie gestart met het implementeren van maatregelen op de BES-eilanden (Bonaire, St. Eustatius en Saba) in de uitvoering zoals het verbeteren van het gevangeniswezen, het gemeenschappelijk hof en het openbaar ministerie. Tot slot is Justitie vanuit de rol die haar is toebedeeld in het constituerend beraad breder dan het Justitie terrein betrokken geweest bij de voortgang in het staatkundig veranderingsproces.

Beleidsartikelen

Internationale regelgeving				
	Onderhandelingen gaande	Politiek akkoord	Vaststelling	Opmerkingen
Europese Unie				
Onderhandelingen vinden plaats op het terrein van				
Richtlijn 2008/51/EG van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 21 mei 2008 strekt tot aanvulling van richtlijn 91/477/EEG inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens met bepalingen over het markeren en traceren van vuurwapens alsmede bepalingen over transformeerbare wapens			X	Vastgesteld op 29 oktober 2008
Kaderbesluit van de Raad inzake de wederzijdse erkenning van voorwaardelijke en alternatieve sancties			X	Het Kaderbesluit is nog niet vastgesteld
Richtlijn inzake milieubescherming door middel van het strafrecht			X	De richtlijn is vastgesteld op 25 september 2008.
Kaderbesluit van de Raad inzake criminele organisaties			X	Vastgesteld op 25 september 2008.
Kaderbesluit inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op strafrechtelijke beslissingen waarbij vrijheidsstraffen of tot vrijheidsbeneming strekkende maatregelen worden opgelegd met het oog op tenuitvoerlegging ervan in de EU			X	Aanvaard in JBZ-Raad van februari 2007. Het Kaderbesluit zal naar verwachting in januari 2009 worden vastgesteld
Kaderbesluit inzake de wijze waarop rekening wordt gehouden met veroordelingen in andere lidstaten (recidive)		X		Wachten op opheffing parlementaire voorbehouden. Daarna voorbereiding implementatiewetgeving (wijziging in Strafrecht).
EU-kaderbesluit inzake een Europees toezichtbevel in procedures tussen EU-lidstaten in afwachting van het proces		X		Wacht op opheffing parl. voorbehouden.
EU-kaderbesluit Europees bewijsverkrijgingsbevel			X	Wacht op opheffing parl. voorbehouden.
EU-kaderbesluit bescherming persoonsgegevens			X	Vastgesteld 27 november 2008
kaderbesluit terrorismebestrijding (oproepen, werven en trainen voor terrorisme)			X	Vastgesteld 27 november 2008
Richtlijn inzake merkenpiraterij	X			
Herziening consumentenacquis	X			
Richtlijn timeshare	X	X	X	
Verordening internationale echtscheiding	X			
Verordening Rome I			X	
Richtlijn consumentenkrediet	X		X	
Richtlijn verlenging beschermingsduur auteursrecht	X			
Verordening Europese BV	X			
De volgende verdragsonderhandelingen vonden plaats in 2008				
Maritiem arbeidsverdrag		X		Politiek akkoord bereikt november 2008; uitvoeringswetgeving in ambtelijke voorbereiding
HC verdrag inning kinderalimentatie, goedkeuringswet en uitvoeringswet		X		
UNCITRAL Hague-Visby Hamburg <i>Rotterdam</i> rules		X		Vaststelling in Rotterdam, najaar 2009
WOTS – Verdrag met Brazilië		X		Het verdrag wordt op 23 januari 2009 ondertekend.
WOTS-Verdrag met Peru	X			Een voorstel voor een verdrag is eind november 2008 aan de Peruaanse autoriteiten gezonden.
Overeenkomst Europese Unie/Australië inzake de overdracht van passagiersgegevens			X	De overeenkomst is op 30 juni 2008 tot stand gekomen. Wetsvoorstel in procedure

HOOFDSTUK 5 – NIET-BELEIDSARTIKELEN

Realisatie begrotingsuitgaven Justitie € 5 825,6 miljoen
Niet-beleidsartikelen (artikel 91, 92, 93) 3,2%

NIET-BELEIDSARTIKEL 91.1 ALGEMEEN

Algemene doelstelling

Effectieve besturing van het Justitie-apparaat.

Budgettaire gevolgen van beleid							x € 1000
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil	
Verplichtingen	235 183	201 074	237 449	185 624	240 397	- 5 4773	
Programma-uitgaven	36 193	27 427	31 539	0	32 183	- 32 183	
91.1 Algemeen	36 193	27 427	31 539	0	32 183	- 32 183	
91.1.1 Effectieve besturing van het Justitie apparaat	36 193	27 427	31 539	0	32 183	- 32 183	
Apparaat-uitgaven	197 482	181 034	196 627	185 032	208 895	- 23 863	
91.1 Algemeen	197 482	181 034	196 627	185 032	208 895	- 23 863	
91.1.1 Effectieve besturing van het Justitie apparaat	197 482	181 034	196 627	185 032	208 895	- 23 863	
Ontvangsten	32 131	9 256	5 317	5 386	9 034	- 3 648	

Financiële toelichting

Van het niet-beleidsartikel 91.1 Algemeen is gedurende het kalenderjaar 2008 het resterende programmabudget naar het beleidsartikel 13 overgeboekt. Het betreft onder andere het budget voor schadeloosstellingen, waarin begrepen de budgetten voor onrechtmatige detentie. De overgebleven apparaatsuitgaven zijn niet rechtstreeks toe te rekenen aan de diverse operationele doelstellingen van het werkkterrein van Justitie. Het gaat daarbij in de eerste plaats om stafdiensten die voor de Justitieorganisatie als geheel werkzaamheden verrichten. Andere apparaatsuitgaven vormen de uitgaven van de drie Directoraten-Generaal (DG) en hun staven: DG Preventie, Jeugd en Sancties, DG Rechtspleging en Rechtshandhaving en DG Wetgeving, Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken, alsmede de uitgaven van politieke en ambtelijke leiding.

Niet-Beleidsartikelen

Verplichtingen

De verplichtingenstand kwam uiteindelijk € 55 miljoen lager uit dan de stand van de vastgestelde begroting 2008. Voor een bedrag van € 53 miljoen kan verwezen worden naar de toelichting bij de uitgaven. Naast deze € 53 miljoen is er nog een resterende € 2 miljoen aan lagere verplichtingen. Deze heeft te maken met het feit dat een aantal terugbetalingen op de uitgavenbudgetten zijn verwerkt en daarmee dus de uitgaven hebben verlaagd, wat bij de verplichtingen niet het geval was. Door deze verschillende wijze van boeken is genoemd verschil ontstaan.

Uitgaven

De uitgaven in 2008 zijn € 56 miljoen lager uitgevallen dan de vastgestelde begroting 2008. Dit verschil is ten dele te verklaren uit een technische overheveling van € 35 miljoen van ondermeer de schadeloosstellingen en onrechtmatige detentie. De resterende € 21 miljoen die op dit artikel niet zijn uitgeput zijn een saldo van een groot aantal meevallers en tegenvallers. De grootste hiervan betreffen enkele centrale budgetten die later in het jaar zijn verdeeld over de diverse Justitie-onderdelen (circa € 6 miljoen), en diverse posten waarvan de betaling pas in 2009 wordt uitgevoerd of waar het project zelf is vertraagd. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om uitgaven voor het financiële systeem Leonardo, huisvestingstrajecten en enkele kleinere projecten.

Niet-beleidsartikel 92.1 Nominaal en onvoorzien

Algemene doelstelling

Nominaal en onvoorzien.

Budgettaire gevolgen van beleid							x € 1000
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil	
Verplichtingen	0	0	0	0	- 9 289	9 289	
Programma-uitgaven	0	0	0	0	- 9 289	9 289	
92.1 Nominaal en onvoorzien	0	0	0	0	- 9 289	9 289	
92.1.1 Nominaal en onvoorzien	0	0	0	0	- 9 289	9 289	
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	

NIET-BELEIDSARTIKEL 93.1 GEHEIM

Algemene doelstelling

Geheime uitgaven.

Budgettaire gevolgen van beleid						x € 1000
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Verplichtingen	2 515	1 657	2 649	2 808	2 984	- 176
Programma-uitgaven	2 515	1 657	2 629	2 828	2 984	- 156
93.1 Geheim	2 515	1 657	2 629	2 828	2 984	- 156
93.1.1 Geheime uitgaven	2 515	1 657	2 629	2 828	2 984	- 156
Ontvangsten	215	46	53	627	0	627

HOOFDSTUK 6 – BEDRIJFSVOERINGSPARAGRAAF

Ministerie van Justitie
Verslagjaar 2008

De Minister van Justitie verklaart dat:

In het begrotingsjaar 2008 is, uitgaande van het normenkader bedrijfsvoering, op een gestructureerde wijze aandacht besteed aan de primaire- en ondersteunende processen en de hiermee samenhangende beheertaken bij het ministerie van Justitie.

Op basis van een risicoanalyse is een systematische afweging gemaakt inzake de in te zetten instrumenten van sturing en beheersing. Dit omvat mede het vaststellen van het van toepassing zijnde normenkader en de uitgangspunten voor opname van de relevante aandachtspunten in deze bedrijfsvoeringsparagraaf.

Een en ander heeft in het verslagjaar geresulteerd in beheerste bedrijfsprocessen. Daarbij zijn de volgende punten van aandacht naar voren gekomen:

Comptabele rechtmatigheid en getrouwheid

Het aantal fouten en onzekerheden in de uitgavensfeer is gedurende het jaar 2008 binnen de gestelde toleranties gebleven. Daarnaast geven de financiële overzichten een getrouw beeld van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering.

Totstandkoming beleidsinformatie

Van de uit decentrale systemen geaggregeerde centrale (management) informatie kan de betrouwbaarheid niet altijd voldoende worden gewaarborgd. Dit wordt derhalve als een belangrijk aandachtspunt aangemerkt.

Financieel en materieel beheer

Onregelmatigheden in de inkoop bevinden zich binnen de toleranties maar ontwikkeling in de onregelmatigheden wordt als aandachtspunt aangemerkt.

Overige aspecten van bedrijfsvoering

Er hebben zich geen knelpunten voorgedaan die buiten mijn verantwoordelijkheidsgebied liggen en die een belemmering vormen voor het leveren van de prestaties.

De bovengenoemde punten verdienen de aandacht maar zijn niet zodanig dat deze een bedreiging vormen voor de goede uitvoering van de Justitietaken. Ik heb er alle vertrouwen in dat de getroffen maatregelen effect sorteren. De bedrijfsvoering van Justitie voldoet, met inachtneming van bovenstaande punten, aan de daaraan te stellen eisen.

De Minister van Justitie,

Toelichting:

Comptabele rechtmatigheid en getrouwheid:

Het aantal fouten en onzekerheden bevindt zich binnen de tolerantiegrenzen maar vormt een blijvend aandachtspunt (zie financieel en materieel beheer).

Bedrijfsvoeringsparagraaf

Financieel en materieel beheer:

Het financieel beheer is een belangrijk aandachtspunt. Dit naar aanleiding van ontwikkelingen in de rechtmatigheid, maar ook zoals die zich op andere punten in het financieel beheer hebben voorgedaan.

Het inkoopproces, en meer in het bijzonder de naleving van de EU-aanbestedingsregels, is daarbij een belangrijk punt van aandacht. Dit niet in het minst omdat ondanks de genomen maatregelen in de afgelopen jaren, zoals aangescherpte procedures en de instelling van een toetsingscommissie, het bedrag aan niet correct uitgevoerde aanbestedingen onverminderd hoog blijft. Naar aanleiding van de overschrijdingen in 2007 is er in 2008 een Justitiebrede audit uitgevoerd. De audit heeft tot aanvullende maatregelen geleid waarmee het inkoopproces en contractmanagement worden verbeterd. Tevens wordt voorzien in de oprichting van een expertisecentrum waarmee kennis over de EU-aanbestedingsprocedures Justitiebreed op uniforme wijze beschikbaar is. Ondersteunend daarbij wordt het nieuwe financiële systeem (Leonardo), waarin naast het betaalproces ook begrotingsaspecten en het inkoopproces integraal worden meegenomen. Ook zal het systeem informatie leveren over de inkoopstromen. Naar verwachting komt dit nieuwe systeem op medio 2011 beschikbaar. Tevens zal de interne controle op het inkoopproces worden geïntensiveerd.

Dit samenstelsel van maatregelen zal bijdragen aan versterking van het financieel beheer in de volle breedte.

Totstandkoming van beleidsinformatie:

Mede als gevolg van de veelheid aan nieuwe informatiesystemen is in 2006 in de Justitiebrede risicoanalyse gewezen op mogelijke stagneringen in de bedrijfsprocessen door informatiseringsperikelen rondom primaire ICT-systemen. Hoewel een en ander niet ten koste is gegaan van de betrouwbaarheid van de geaggregeerde beleidsinformatie, heeft het audit committee besloten vanaf dat moment de ICT-projecten strak te monitoren. Dit aan de hand van een overzicht waarin de belangrijkste systemen en projecten in onderlinge samenhang worden gepresenteerd. Aanvullend is in 2008 een project gestart om de verbetering van de (bestuurlijke) informatievoorziening en de centrale regie daarop vorm te geven. In 2008 zijn bij OM, IND en Raad voor de Kinderbescherming verbeteringen in de totstandkoming van de beleidsinformatie gerealiseerd.

HOOFDSTUK 7 – TOEZICHTRELATIE ZBO/RWT

ZBO/RWT				X € 1000		
Naam organisatie	ZBO	RWT	Actor	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
1 Slachtofferhulp Nederland (SHN)		X	13.5.1	14 706	14 515	191
2 Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM)	X	X	13.5.2	17 625	21 144	- 3 519
3 College Bescherming Persoonsgegevens (CBP)	X		12.1.3	7 107	5 922	1 185
4 Commissie Gelijke Behandeling (CGB)	X		12.1.3	5 036	5 170	- 134
5 Raden voor de rechtsbijstand (RRB)	X	X	12.2.1	420 011	395 786	24 225
6 Bureau Financieel Toezicht (BFT)	X	X	12.2.2	4 788	4 680	108
7 Particuliere Justitiële Jeugdinrichtingen		X	14.2.1	125 632	112 422	13 210
8 Particuliere Tbs-inrichtingen		X	13.4.2	195 384	228 704	- 33 320
9 HALT-bureaus		X	14.2.3	12 909	12 492	417
			13.4.3/			
10 Reclasseringsorganisaties		X	13.4.4	175 100	158 600	16 500
11 Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA)	X	X	15.2.1	458 311	365 935	92 663
12 Raad voor Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming (RSJ)	X		13.4.6	2 733	2 395	338
13 College van Toezicht op de Kansspelen (CvTK)	X		13.1.2	465	480	- 15
14 College van Toezicht en Auteursrechten en Naburige rechten ¹	X			0	0	0

¹ Het College van Toezicht Auteursrechten en naburige rechten is op 15 juli 2003 opgericht. De begroting van het College verloopt niet via Justitie. Het College wordt bekostigd door de organisaties waarop het toezicht wordt gehouden. De begroting behoeft wel goedkeuring van de Minister van Justitie. Het Jaarverslag van het College wordt vervolgens aangeboden aan de Minister van Justitie, die het doorzendt aan de Tweede Kamer.

Toelichting

2. Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM)

Het verschil tussen begroting en realisatie laat zich verklaren uit de vertraging die is ontstaan in het wijzigingstraject Wet SGM (effect van het nog niet kunnen uitbreiden van de doelgroep naar nabestaanden) en het in 2008 nog niet kunnen realiseren van de (gedeeltelijke) inflatiecorrectie van de normbedragen.

5. Raden voor rechtsbijstand

Het verschil tussen begroting en realisatie wordt vooral verklaard door het amendement Heerts c.s. (TK 31 200 VI, nr. 29), waardoor de taakstelling rechtsbijstand voor het jaar 2008 met € 15 miljoen werd verlaagd. Bij de 1e supplettoire begroting is de begrotingsraming hiervoor aangepast. De overige verschillen worden grotendeels verklaard door de loonbijstelling (circa € 9 miljoen). Het budget voor loonbijstelling is in de loop van 2008 over de daarvoor in aanmerking komende artikelen verdeeld. Mutaties zoals de groei van het aantal asielzoekers (circa € 2 miljoen) en de daling van het aantal vreemdelingenbewaringzaken komen per saldo op nul uit.

7. Particuliere Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI)

Het verschil tussen de begroting en realisatie over het jaar 2008 is te verklaren door de kwaliteitsverbeteringen in het kader van het Visiedocument voor de overige strafrechtelijk geplaatste jeugdigen en de verbetermaatregelen in reactie op de door de gezamenlijke inspecties geconstateerde tekortkomingen in de JJI's. De middelen voor de uitvoering van deze maatregelen zijn in de loop van 2008 beschikbaar gekomen

en waren derhalve niet begrepen in de stand van de ontwerpbegroting. Voorts is het verschil het gevolg van implementatie van zowel bouwkundige als personele maatregelen in het kader van de brandveiligheid, alsmede de algemene loon- en prijsontwikkeling.

8. Particuliere Tbs-inrichtingen

De lagere uitkomst wordt verklaard door de lagere gerealiseerde capaciteit bij de particuliere Tbs-inrichtingen. Uit de tabel volume- en prestatiegegevens bij operationele doelstelling 13.4 blijkt dat er 179 particuliere plaatsen minder zijn gerealiseerd dan in de begroting 2008 geraamd. Dit is onder andere het gevolg van vertragingen in de lopende uitbreidingsprogramma's.

10. Reclasseringsorganisaties

Het verschil van € 16,5 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de loon- en prijsbijstelling over 2007 en 2008 is toegevoegd. De verhoging van de tijdnorm met 5 uur voor het product Toezicht heeft € 4,8 miljoen extra gekost. Vanwege een vraag die fors uitstijgt boven het aantal geplande producten heeft de Stichting Verslavingsreclassering GGz (SVG) een extra subsidie van ruim € 2 miljoen gekregen. Hierin is een subsidie vanuit het programma Justitiële Voorwaarde van € 0,5 miljoen opgenomen in het kader van de verhoging van het aantal toeleidingen van verslaafden naar zorg.

11. Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA)

De totale bezetting van de COA opvang schommelt sinds het voorjaar van 2008 rond de 20 000 plaatsen. Enerzijds is er sprake van een duidelijke uitstroom, onder andere vanwege de voortvarende uitplaatsing van statushouders die op grond van de Regeling een vergunning hebben ontvangen, anderzijds moeten méér mensen worden opgevangen als gevolg van de stijgende asielinstroom in 2008. Hierdoor steeg ook het aantal personen in de Tijdelijke Noodvoorziening Vreemdelingen (TNV) en de gemiddelde duur van het verblijf.

HOOFDSTUK 8 – RAAD VOOR DE RECHTSPRAAK

Algemeen

Hieronder zijn de realisatiegegevens weergegeven over het aantal afgedane zaken door de rechtspraak en de doorlooptijden in het jaar 2008. In het jaarverslag van de Raad voor de rechtspraak, dat tevens aan de Staten-Generaal wordt aangeboden, wordt meer gedetailleerd ingegaan op de diverse ontwikkelingen binnen de rechtspraak in 2008.

In 2008 stroomden ruim 1,8 miljoen zaken in bij de gerechten. Na de lichte instroomdaling in 2007 is nu weer een sterke groei te zien. De instroom is het afgelopen jaar met 6% toegenomen. De toename is grotendeels voor rekening van de sector kanton, waar de incassozaken, bewind- en voogdijzaken en de zogenaamde Mulderzaken in omvang sterk toenamen. Daarnaast nam de instroom kinderrechtzaken (ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing) en de instroom belastingzaken in eerste aanleg substantieel toe. Sterk daalde in 2008 het aantal insolventies en schuldsaneringsprocedures, als gevolg van de gewijzigde wet schuldsanering natuurlijke personen en het over het gehele jaar 2008 gezien nog gunstige economische klimaat.

Productie						
	2005	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Totaal:	1 741 600	1 751 421	1 725 301	1 827 279	1 755 234	- 72 045
Gerechtshoven						
Civiel	13 040	14 417	14 709	15 038	14 544	494
Straf	39 905	39 285	38 075	36 767	42 803	- 6 036
Belasting	13 079	4 906	3 300	2 793	2 410	383
Rechtbanken						
Civiel	256 347	258 173	262 368	261 299	277 807	- 16 508
Straf	219 544	221 802	216 017	219 498	222 032	- 2 534
Bestuur (exc.;VK)	50 912	50 229	49 039	45 457	56 278	- 10 821
Bestuur (VK)	71 402	62 189	56 816	45 090	61 000	- 15 910
Kanton	1 059 696	1 065 792	1 052 913	1 168 785	1 044 182	- 124 603
Belasting	8 796	26 692	24 606	25 177	26 397	- 1 220
Bijzondere colleges						
Centrale Raad van beroep	7 733	7 936	7 458	7 375	7 781	- 406
College van beroep voor het bedrijfsleven	1 146	1 002				

Toelichting kengetallen

Het aantal afgehandelde zaken nam evenals de instroom met 6% toe. Ruim de helft van de werklast bij de Rechtspraak betrof de afhandeling van civielrechtelijke zaken, een kwart betrof de afhandeling van strafzaken en minder dan een kwart van de capaciteit werd besteed aan zaken betreffende het bestuursrecht (inclusief vreemdelingen- en belastingzaken). Het volume aan afgehandelde zaken in eerste aanleg hield in grote lijnen gelijke tred met de instroom. In hoger beroep bleef het aantal afgehandelde zaken 4% achter bij de instroom. Er is dan ook sprake van een beperkte toename van de voorraden in een aantal sectoren. Het totaaloverzicht met gemiddelde doorlooptijden laat een zeer uiteenlopende ontwikkeling zien. Wat dit betekent voor de, door de rechtspraak, genormeerde doorlooptijden en wat mogelijke oorzaken hiervan zijn

wordt toegelicht in het jaarverslag van de Raad voor de rechtspraak.

Doorlooptijden					In dagen
Gemiddelde doorlooptijden van procedures in dagen, 2005–2008					
	2005	2006	2007	2008	Vershil 2008
Rechtbank, sector kanton					
Handelszaak met enquête, descende of pleidooi	303	308	300	327	9%
Handelszaak verweer zonder enq. Desc. Of pleidooi	110	107	111	135	22%
Handelszaak zonder verweer (verstek)	9	8	8	8	0%
Beschikking ontbindingsprocedure arbeidsovereenkomst	18	17	18	20	7%
Overige beschikkingen (Handel en Huur)	94	54	69	113	64%
Familiezaak	29	25	31	32	4%
Kort geding	30	29	29	32	8%
Strafzaak bij kanton (overtreding + mulder)	55	44	42	46	10%
Rechtbank, sector civiel					
Handelszaak met verweer	577	524	421	429	2%
Handelszaak zonder verweer (verstek)	33	35	37	41	13%
Verzoekschriftprocedure handel (met name insolventie)	65	61	59	56	-5%
Beeindigde faillissementen	1 057	1 130	731	788	8%
Scheidingszaak	117	113	112	110	-2%
Beschikking verzoekschriftprocedure kinderrecht	48	54	55	54	-1%
Overige familiezaak (b.v. adoptie)	154	154	155	164	6%
Kort geding	47	47	45	46	3%
Rechtbank, sector straf					
Strafzaak (meervoudig behandeld=MK)	98	98	96	104	8%
Uitwerken vonnis strafzaak voor hoger beroep (MK)	118	125	136	117	-14%
Politierechterzaak (incl. economische)	32	34	35	35	0%
Strafzaak bij de kinderrecht (enkelvoudig)	43	36	35	36	4%
Rechtbank, sector bestuur					
Bodemzaak bestuur regulier	302	301	320	320	0%
Voorlopige voorziening bestuur regulier	43	44	45	41	-8%
Belastingzaak	0	263	372	375	1%
Vreemdelingenzaak	315	210	229	209	-9%
Gerechtshof					
Handelszaak	492	488	493	502	2%
Familiezaak	206	218	221	220	0%
Belastingzaak	566	778	824	592	-28%
Strafzaak (MK &EK)		217	207	231	11%
Uitwerken arrest t.b.v. Cassatie		167	174	168	-4%
College van beroep voor het bedrijfsleven					
Bestuurszaak	467	483	510	535	5%
Voorlopige voorziening	54	38	31	51	65%
Centrale Raad van beroep					
Bestuurszaak	606	552	566	580	2%
Voorlopige voorziening	44	49	52	53	2%

C. JAARREKENING

HOOFDSTUK 9 – VERANTWOORDINGSSTAAT

Departementale verantwoordingsstaat 2008 van het ministerie van Justitie (VI)												x € 1000
Artikel Omschrijving	(1)				(2)				(3) = (2) – (1)			
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting		Realisatie		Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting		Ontvangsten		Uitgaven		Ontvangsten	
	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplichtingen	Uitgaven	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven
TOTAAL	5 489 279	5 489 960	1 100 627	5 827 743	5 825 626	1 201 348	338 464	335 666			100 721	
Totaal beleidsartikelen												
11 Nederlandse rechtsorde	10 682	10 682	0	12 289	12 187	34	1 607	1 505			34	
12 Rechtspleging en rechtsbijstand	1 328 683	1 328 683	186 295	1 314 339	1 346 680	182 519	- 1 4344	17 997			- 3 776	
13 Rechtshandhaving, criminaliteitsbestrijding en terrorismebestrijding	2 521 479	2 521 479	832 679	2 722 045	2 694 104	818 542	200 566	172 625			- 1 4137	
14 Jeugd	522 336	522 336	1 487	481 470	517 921	4 010	- 40 866	- 4 415			2 523	
15 Vreemdelingen	870 154	870 154	71 132	1 107 045	1 064 761	190 226	236 891	194 607			119 094	
17 Internationale rechtsorde	1 853	1 853	0	2 123	2 113	4	270	260			4	
Totaal niet-beleidsartikelen	234 092	234 773	9 034	188 432	187 860	6 013	- 4 5660	- 4 6913			- 3 021	
91 Algemeen	240 397	241 078	9 034	185 624	185 032	5 386	- 54 773	- 56 046			- 3 648	
92 Nominaal en onvoorzien	- 9 289	- 9 289	0	0	0	0	9 289	9 289			0	
93 Geheim	2 984	2 984	0	2 808	2 828	627	- 176	- 156			627	

De financiële en niet-financiële toelichting op de departementale verantwoordingsstaat is opgenomen in het beleidsverslag

HOOFDSTUK 10 – DEPARTEMENTALE SALDIBALANS

Saldibalans per 31 december 2008 van het ministerie van Justitie (bedragen in euro's)

bedragen in €		
Debetzijde van de balans	2008	2007
Uitgaven ten laste van de begroting	5 825 622 474,67	5 925 221 368,76
Liquide middelen	263 119,89	361 405,98
Uitgaven buiten begrotingsverband	4 390 236,56	7 117 526,93
Openstaande rechten	0,00	0,00
Extra-comptabele vorderingen	520 661 086,90	499 073 922,95
Tegenrekening extra-comptabele schulden	0,00	0,00
Voorschotten	1 400 183 040,16	1 758 815 046,99
Tegenrekening garantieverplichtingen	113 171 905,37	3 630 203,41
Tegenrekening openstaande verplichtingen	1 062 506 705,91	1 265 871 968,89
Deelnemingen	0,00	0,00
Totaal	8 926 798 569,46	9 460 091 443,91

Creditzijde van de balans	2008	2007
Ontvangsten ten gunste van de begroting	1 201 351 419,79	1 132 169 326,61
Rekening-courant RHB	4 349 877 843,98	4 540 459 922,25
Ontvangsten buiten begrotingsverband	279 046 567,35	260 071 052,81
Tegenrekening openstaande rechten	0,00	0,00
Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	520 661 086,90	499 073 922,95
Extra-comptabele schulden	0,00	0,00
Tegenrekening voorschotten	1 400 183 040,16	1 758 815 046,99
Garantieverplichtingen	113 171 905,37	3 630 203,41
Openstaande verplichtingen	1 062 506 705,91	1 265 871 968,89
Tegenrekening deelnemingen	0,00	0,00
Totaal	8 926 798 569,46	9 460 091 443,91

Toelichting op de saldibalans per 31 december 2008 van het ministerie van Justitie

Onderstaand wordt een toelichting verstrekt op de posten die zijn opgenomen in de saldibalans per 31 december 2008 in Euro's.

Debetzijde van de saldibalans

Uitgaven ten laste van de begroting

De post uitgaven ten laste van de begroting geeft per jaar de volgende stand:

	2008	2007
Uitgaven ten laste van de begroting 2007	0,00	5 925 221 368,76
Uitgaven ten laste van de begroting 2008	5 825 622 474,67	0,00

De post «uitgaven ten laste van de begroting 2008» geeft het totaal weer van de in het jaar verantwoorde begrotingsuitgaven. Volledigheidshalve wordt verwezen naar de financiële toelichting op de (niet)beleidsartikelen waarin deze uitgaven nader worden toegelicht.

Onder het hoofd «uitgaven ten laste van de begroting 2007» is het totaalbedrag opgenomen van de begrotingsuitgaven over het begrotingsjaar 2007. De afrekening in 2008 heeft plaatsgevonden op initiatief van het ministerie van Financiën, nadat de Slotwet over het begrotingsjaar 2007 door de Staten-Generaal was goedgekeurd.

Liquide middelen

De liquide middelen worden als volgt gespecificeerd:

	2008	2007
Kas	198 825,53	245 504,34
Postbank	64 294,36	115 901,64
Bank	0,00	0,00
Saldo liquide middelen	263 119,89	361 405,98

Departementale saldibalans

Uitgaven buiten begrotingsverband (intra-comptabele vorderingen)

De uitgaven buiten begrotingsverband (intra-comptabele vorderingen) worden als volgt gespecificeerd:

	2008	2007
Door te belasten uitgaven	3 817 828,32	7 030 198,85
Salarisvoorschotten	–	11 973,60
Nog te verantwoorden salarisjournaal	572 408,24	67 808,36
Nog te betalen premies	–	7 546,12
Saldo uitgaven buiten begrotingsverband (intra-comptabele vorderingen)	4 390 236,56	7 117 526,93

Door te belasten uitgaven

Het saldo van deze post wordt voornamelijk gevormd door projecten die door het ministerie van Justitie worden uitgevoerd en waarbij de uitgaven en ontvangsten niet binnen hetzelfde jaar worden verantwoord, doordat achteraf op declaratiebasis de projectafrekening plaatsvindt.

Nog te verantwoorden salarisjournaal

Het betreft hier mutaties uit het salarisjournaal die naar deze balansrekening zijn geboekt. Na beoordeling van de salarisadministratie worden deze posten verantwoord.

Extra-comptabele vorderingen

	2008	2007
Vorderingen binnen begrotingsverband	520 661 086,90	499 073 922,95
Saldo extra-comptabele vorderingen	520 661 086,90	499 073 922,95

Een onderscheid naar Justitie-organisatie geeft het volgende beeld:

Justitiebrede vorderingen	
Bestuursdepartement	4 147 493,51
Jeugdbescherming en Reclassering	378 619,02
Rechtspleging	23 255 487,18
CJIB	492 879 487,19
Totaal	520 661 086,90

Departementale saldibalans

Naar aard kunnen de vorderingen als volgt worden ingedeeld:

Salarisvorderingen op ex-personeel	1 513 603,68
Ministeries	2 285 307,54
Semi-overheden/gesubsidieerde instellingen	90 739,24
Voorlopig buiten invordering gestelde vorderingen	3 353 824,08
Eénmalige debiteuren	13 177 709,88
Advocaten rechtspraak	3 580 231,01
Strafrechtelijke boetes (STRABIS)	124 833 859,00
Sancties (wet Mulder)	193 212 840,00
Vorderingen opgelegde ontnemingsmaatregelen	174 832 788,19
Derden	3 780 184,28
Totaal	520 661 086,90

Opbouw van de vorderingen gerangschikt naar ouderdom is als volgt:

Jaar waarin de vordering is ontstaan	Bedrag
<2004	47 313 319,18
2004	60 073 234,75
2005	40 018 027,08
2006	61 227 679,44
2007	96 568 727,85
2008	215 460 098,60
Totaal	520 661 086,90

Omzetgegevens debiteuren over het jaar 2008

	aantal	bedrag (* € 1 mln)
Stand per 1 januari 2008	4 168 978	499,1
Bij: opgeboekte vorderingen	12 903 892	1 164,4
	17 072 870	1 663,5
Af: betaalde vorderingen	- 11 942 054	- 1 090,1
Stand per 31 december 2008	4 167 509	520,7

Voorschotten

De post voorschotten wordt als volgt gespecificeerd:

	2008	2007
Voorschotten gesubsidieerde instellingen	1 325 010 152,34	1 647 896 830,93
Incidentele reisvoorschotten	121 457,64	187 766,18
Doorlopende reisvoorschotten	38 253,29	9 739,06
Kasvoorschothouders	21 775,00	23 544,41
Voorschotten PC-privé	1 251,57	1 251,57
Overige voorschotten	74 990 150,32	110 695 914,84
Saldo voorschotten	1 400 183 040,16	1 758 815 046,99

Departementale saldibalans

Opbouw van de voorschotten gerangschikt naar ouderdom van twee items is als volgt:

Jaar	Subsidies	Overige voorschotten
<2005	1 628 045,78	3 068 188,32
2005	593 770,99	3 638 322,07
2006	5 849 610,93	2 629 837,63
2007	30 500 368,13	8 223 427,66
2008	1 286 438 356,51	57 430 374,64
Totaal	1 325 010 152,34	74 990 150,32

Overeenkomstig met de subsidievoorschriften dienen de gesubsidieerde instellingen binnen dertien weken na afloop van het boekjaar een door een registeraccountant gecertificeerde jaarrekening bij het ministerie van Justitie in te dienen. Na controle en akkoordbevinding van de stukken wordt de subsidie definitief vastgesteld en vindt de verrekening met de verstrekte voorschotten plaats. Indien in afwijking van de wens van een gesubsidieerde instelling een of meerdere posten uit de jaarrekening niet subsidiabel worden verklaard, vindt overleg met betrokkenen plaats, alvorens tot vaststelling van de exploitatiesubsidie wordt overgegaan. Bij de overige voorschotten bestaat het saldo voornamelijk uit betalingen waarbij de bijbehorende prestatie op het moment van de betaling nog niet is verricht.

Tegenrekening garantieverplichtingen

	2008	2007
Tegenrekening garantieverplichtingen	113 171 905,37	3 630 203,41

De tegenrekening garantieverplichtingen maakt onderdeel uit van de obligoboeking garantieverplichtingen.

Tegenrekening openstaande verplichtingen

	2008	2007
Tegenrekening openstaande verplichtingen	1 062 506 705,91	1 265 871 968,89

De tegenrekening openstaande verplichtingen maakt onderdeel uit van de obligoboeking openstaande verplichtingen

Departementale saldibalans

Creditzijde van de saldibalans

Ontvangsten ten gunste van de begroting

De post ontvangsten ten gunste van de begroting geeft per jaar de volgende stand:

	2008	2007
Ontvangsten ten gunste van de begroting 2007	0,00	1 132 169 326,61
Ontvangsten ten gunste van de begroting 2008	1 201 351 419,79	0,00

De post «ontvangsten ten gunste van de begroting 2008» geeft het totaal weer van de in het jaar verantwoorde begrotingsontvangsten. Volledigheidshalve wordt verwezen naar de financiële toelichting op de (niet) beleidsartikelen waarin deze ontvangsten nader worden toegelicht.

Rekening-courant RHB

De post rekening-courant bij de Rijkshoofdboekhouding geeft de volgende stand:

	2008	2007
Rekening-courant RHB	4 349 877 843,98	4 540 459 922,25

Het saldo van deze post geeft de financiële verhouding met het ministerie van Financiën weer. Het saldo sluit aan bij het Rekening-Courant overzicht van de Afdeling Rijkshoofdboekhouding van het ministerie van Financiën.

Ontvangsten buiten begrotingsverband

De post ontvangsten buiten begrotingsverband wordt als volgt gespecificeerd:

	2008	2007
RC-kasbeheerders	19 668,03	543 421,36
Vooruit ontvangen bedragen	18 615 884,30	35 632 113,35
Af te dragen inhoudingen	41 618 497,37	40 078 491,98
Tussenrekening liquide middelen	8 434 322,75	6 916 437,38
Af te wikkelen proceskosten	1 955 970,26	2 041 683,22
Af te wikkelen OM	68 375 719,23	53 931 905,87
Conservatoir IBG	111 424 289,10	111 428 411,00
Gedeponeerde geldsommen	10 366 275,96	9 498 588,65
Nog te betalen premies	18 175 259,12	–
Salarisvoorschotten	60 681,23	–
Saldo ontvangsten buiten begrotingsverband (intra-comptabele schulden)	279 046 567,35	260 071 052,81

Departementale saldibalans

RC-kasbeheerders

Met de onder het ministerie ressorterende kasbeheerders wordt een Rekening-Courantverhouding aangehouden. Het saldo wordt normaliter veroorzaakt door een tijdsverschil tussen het boeken in de concern-administratie en de decentrale financiële administratie.

Vooruit ontvangen bedragen

Het saldo van deze rekening bestaat voornamelijk uit sociale lasten over de maand december die bij de agentschappen in rekening zijn gebracht. Deze bedragen zijn in januari 2009 aan de diverse instanties afgedragen. Daarnaast wordt het creditsaldo opgenomen van de projecten die door het ministerie van Justitie worden uitgevoerd en waarbij de uitgaven en ontvangsten niet in hetzelfde jaar worden verantwoord.

Af te dragen inhoudingen

Op de rekening af te dragen inhoudingen is met name de loonheffing verantwoord, die in de maand december 2008 op de ambtenaren-salarissen is ingehouden. In de maand januari 2009 is deze post aan de Belastingdienst afgedragen.

Tussenrekening liquide middelen

Op deze rekening worden met name de ontvangsten tijdelijk verantwoord, waarbij er op het moment van ontvangst nog geen zekerheid bestaat over de bestemming van het geld. Het CJIB heeft een bedrag van € 8,0 miljoen ontvangen dat doorgestort gaat worden.

Af te wikkelen proceskosten

Deze rekening geeft het saldo weer van de proceskosten die nog met partijen moet worden afgerekend.

Af te wikkelen OM

Bedragen die in het kader van het «vrijlaten op borgtocht» van een verdachte zijn ontvangen, worden op deze rekening verantwoord. Daarnaast wordt deze rekening gecrediteerd voor de gelden die in beslag genomen zijn. De uiteindelijke bestemming van de gelden kan worden bepaald door een uitspraak van de rechter in de desbetreffende zaak of door het Openbaar Ministerie. Een dergelijke beslissing kan leiden tot geheel of gedeeltelijke teruggave of verbeurdverklaring van het inbeslag genomen geld.

Conservatoir In Beslaggenomen Gelden

Het creditsaldo op deze rekening wordt gevormd door de gelden waarop in het kader van ontnemingsmaatregelen conservatoir beslag is gelegd.

Gedeponeerde geldsommen

Betreft ontvangsten van partijen in rechtszaken waarvan de rechter een deskundigenonderzoek heeft gelast. De kosten van het deskundigenonderzoek worden hiermee gefinancierd.

Salarisvoorschotten

Op deze rekening worden de salarisvoorschotten verantwoord die door de decentrale diensten zijn verstrekt na goedkeuring van de salarisadministratie. Het verstrekte voorschot wordt vervolgens op het salaris van de medewerker ingehouden.

Departementale saldibalans

Nog te betalen premies

Deze premies zijn afkomstig uit het salarisjournaal van december 2008 en zijn in januari 2009 betaalbaar gesteld.

Tegenrekening extra-comptabele vorderingen

De post tegenrekening extra-comptabele vorderingen wordt als volgt gespecificeerd:

	2008	2007
Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	520 661 086,90	499 073 922,95

De tegenrekening extra-comptabele vorderingen maakt onderdeel uit van de obligoboeking van de extra-comptabele vorderingen.

Tegenrekening voorschotten

De tegenrekening voorschotten maakt onderdeel uit van de obligoboeking van de openstaande voorschotten.

	2008	2007
Tegenrekening voorschotten	1 400 183 040,16	1 758 815 046,99

Garantieverbindingen

De rekening garantieverbindingen geeft de volgende stand:

	2008	2007
Garantieverbindingen	113 171 905,37	3 630 203,41

In vergelijking met vorig jaar zijn de garantieverbindingen van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers opgenomen.

Voor het bedrag van € 108 100 000.

De door het ministerie van Justitie afgegeven garanties betreffen ultimo 2008:

Het Centraal Opvang orgaan Asielzoekers:	Rekening Courant Limiet	70 miljoen
	Afgegeven Leenplafond	38,1 miljoen
Procesrisico's faillissements- curatoren		5,072 miljoen
		113,172 miljoen

Openstaande verplichtingen

De rekening openstaande verplichtingen geeft de volgende stand:

	2008	2007
Openstaande verplichtingen	1 062 506 705,91	1 265 871 968,89

Staat van de openstaande verplichtingen per 31 december 2008 (bedragen x € 1 000)

Openstaande verplichtingen per 1 januari 2008*		1 269 502
Aangegane verplichtingen in het begrotingsjaar 2008	5 618 627	
Tot betaling gekomen in het begrotingsjaar 2008	– 5 825 622	
		– 206 995
Openstaande verplichtingen per 31 december 2008	1 062 507	

* Dit bedrag is inclusief garantieverplichtingen faillissementscuratoren.

Een opgave per begrotingsartikel van de stand per 31 december 2008 van het deel van de aangegane verplichtingen dat nog niet tot uitgaven heeft geleid (bedragen x € 1 000 naar boven afgerond), geeft het volgende beeld:

Artikelnr	Omschrijving	(bedragen x € 1000)
11	Nederlandse rechtsorde	762
12	Rechtspleging en rechtsbijstand	401 940
13	Rechtshandhaving en criminaliteitsbestrijding	128 173
14	Jeugd	28 946
15	Vreemdelingen	454 615
16	Integratie	0
17	Internationale Rechtsorde	0
91	Algemeen	48 071
93	Geheim	0
Totaal aangegane verplichtingen, die nog niet tot uitgaven hebben geleid		1 062 507

Naast de hierboven opgenomen overlopende verplichtingen ten laste van de Justitiebegroting, zijn namens de Minister voor Jeugd en Gezin in 2008 verplichtingen aangegaan die in 2009 tot betaling zullen leiden. Het betreft hier de subsidietoezeggingen aan het LBIO van € 4,0 miljoen en een viertal subsidiebetalingen van in totaal € 0,7 miljoen. De Uitgaven die voortvloeien uit deze aangegane verplichtingen zullen in 2009 in de financiële verantwoording van de Minister voor Jeugd en Gezin worden opgenomen.

HOOFDSTUK 11 – BATEN-LASTENDIENSTEN

11.0 SAMENVATTENDE VERANTWOORDINGSSTAAT 2008 INZAKE BATEN-LASTENDIENSTEN VAN HET MINISTERIE VAN JUSTITIE (VI)

x € 1000			
Art. Omschrijving	1	2	(3) = (2)-(1)
	Oorspronkelijk vastgestelde begro- ting	Realisatie	Verschil realisatie en oorspronkelijk vast- gestelde begroting
1 Immigratie en Naturalisatiedienst			
Totale baten	285 997	328 501	42 504
Totale lasten	285 997	360 500	74 503
Saldo van baten en lasten	0	- 31 999	- 31 999
Totale kapitaalontvangsten	6 200	47 936	41 736
Totale kapitaaluitgaven	10 804	27 778	16 974
2 Dienst Justitiële Instellingen			
Totale baten	2 101 573	2 191 594	90 021
Totale lasten	2 126 573	2 273 527	146 954
Saldo van baten en lasten	- 25 000	- 81 933	- 56 933
Totale kapitaalontvangsten	54 000	34 287	- 19 713
Totale kapitaaluitgaven	86 700	129 071	42 371
3 Centraal Justitieel Incasso Bureau			
Totale baten	90 027	97 861	7 834
Totale lasten	90 027	98 625	8 598
Saldo van baten en lasten	0	- 764	- 764
Totale kapitaalontvangsten	2 360	21 760	19 400
Totale kapitaaluitgaven	6 951	27 232	20 281
4 Nederlands Forensisch Instituut			
Totale baten	65 841	68 218	2 377
Totale lasten	65 841	67 423	1 582
Saldo van baten en lasten	0	795	795
Totale kapitaalontvangsten	3 700	5 386	1 686
Totale kapitaaluitgaven	9 265	13 132	3 867
5 Justitiële Uitvoeringsdienst Toetsing, Integriteit, Screening			
Totale baten	20 694	23 942	3 248
Totale lasten	20 326	19 591	- 735
Saldo van baten en lasten	368	4 351	3 983
Totale kapitaalontvangsten	125	73	- 52
Totale kapitaaluitgaven	2 892	5 273	2 381
6 Gemeenschappelijke Beheerorganisatie			
Totale baten	18 756	25 633	6 877
Totale lasten	18 176	25 913	7 737
Saldo van baten en lasten	580	- 280	- 860
Totale kapitaalontvangsten	2 612	2 612	0
Totale kapitaaluitgaven	4 187	2 488	- 1 699

11.1 IMMIGRATIE EN NATURALISATIEDIENST (IND)

Toelichting exploitatie 2008

Baten

Opbrengst Moederdepartement

Bij 1e en 2e suppletoire wet is de bijdrage Moederdepartement verhoogd met ruim € 70 miljoen. De verhoging van de bijdrage komt voornamelijk voort uit de oplossing van de legesproblematiek (€ 32,5 miljoen), een bijdrage voor de stijging van de asielinstroom (€ 10,5 miljoen) en een bijdrage voor de hogere uitvoeringskosten IND (€ 25 miljoen).

Opbrengst derden

De legesinkomsten uit de ingediende aanvragen regulier en naturalisatie zijn € 33 miljoen lager dan begroot. Dit wordt enerzijds verklaard doordat de gerealiseerd aantal ingediende aanvragen lager is dan begroot. Daarnaast heeft de geraamde ophoging van de leges Naturalisatie vanuit het nieuwe legeshuis niet plaatsgevonden. De uiteindelijke lagere legesinkomsten zijn bij 1e suppletoire begroting volledig gecompenseerd.

Lasten

Personele en materiële lasten

De personele lasten zijn hoger dan begroot. De stijging wordt voornamelijk verklaard vanuit het feit dat de begroting is opgebouwd op basis van kostprijzen die niet overeenstemmen met de realiteit. Door deze kostprijzproblematiek is een groot deel van de personele lasten en de materiële lasten niet gefinancierd. Uit de nacalculatie 2006 en 2007 is dit reeds gebleken. Op basis hiervan is begin 2008 een verzoek tot herijking van de kostprijzen ingediend.

Daarnaast wordt de stijging van de personele lasten verklaard doordat aanvullend capaciteit benodigd was voor de afhandeling van de gestegen asielinstroom. Als laatste oorzaak geldt de CAO bijstelling in 2008.

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten zijn hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de forse (materiële) investeringen in de vervanging van het informatiesysteem INDIGO. Met de herijking van de business case «IND bij de Tijd» is meer inzicht gekregen in de noodzakelijke investeringen. In de begroting is slechts rekening gehouden met een indicatief bedrag. Doordat de investeringen met name in het laatste deel van het uitvoeringsjaar zijn gepleegd, nemen de afschrijvingskosten in 2009 verder toe. Bij de 1e suppletoire begroting is hiervoor een (structurele) aanvullende bijdrage ontvangen.

Voorzieningen

Voorzieningen 2008						x € 1000
Omschrijving	Stand per 31-12-2007	Vrijval in 2008	Dotatie in 2008	Onttrekking in 2008	Stand per 31-12-2008	
Voorziening FPU+ (Remkesregeling)	7 800		9	- 1 563	6 246	

Baten-lastendiensten

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft voor de rijksdiensten de mogelijkheid geschapen aan medewerkers die daarvoor in aanmerking komen een Flexibele Pensioen Uitkering (FPU-plus arrangement) aan te bieden.

Saldo Baten en Lasten

Over 2008 is een negatief saldo van baten en lasten gerealiseerd van € 32 miljoen. Het verlies wordt voor het grootste deel veroorzaakt doordat de werkelijke kosten 2008 hoger waren dan de genormeerde kostprijzen, waarop de begroting 2008 was gebaseerd. Bij 1e suppletoire begroting 2009 wordt voor aanvulling van het eigen vermogen zorg gedragen in overeenstemming met de Regeling baten lastendiensten 2007 van het ministerie van Financiën.

Doelmatigheid

Doelmatigheid 2008				
Omschrijving	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008
<i>Asiel</i>				
Doorlooptijd (wettelijke termijn) in %	91	51	65	100
Standhouden van beslissingen in %	79	81	82	85
Aantal gegronde klachten in %	2,3	1,0	1,1	2,0
Gemiddelde kostprijs	3 114	3 988	8 400	4 444
<i>Regulier</i>				
Doorlooptijd (wettelijke termijn) in %	89	81	88	100
Standhouden van beslissingen in %	77	78	81	80
Aantal gegronde klachten	1,8	0,7	0,5	2,0
Gemiddelde kostprijs	529	502	680	497
<i>Naturalisatie</i>				
Doorlooptijd (gestelde termijn) in %	99	85	84	100
Aantal gegronde klachten	0,3	0,2	0,1	0,5
Gemiddelde kostprijs	493	580	700	473

Doorlooptijd

Na een daling in 2007 is bij asiel en regulier in 2008 een stijgende lijn zichtbaar. Door de Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet lag voor zowel asiel als regulier het percentage (incidenteel) lager. Voor asiel geldt dat de verhoogde asielinstroom de doorlooptijd in 2008 stevig onder druk heeft gezet. Ook de wijzigingen van het categoriaal beschermingsbeleid hebben effect gehad op de doorlooptijd.

Standhouding van beslissingen

Voor de standhouding van beslissingen is in de laatste jaren een gestage groei van het percentage te zien. De realisatie over 2008 komt nagenoeg overeen met de doelstelling uit de begroting. Daarbij moet worden opgemerkt dat het gerealiseerde percentage bij asiel wordt beïnvloed doordat in een aantal gevallen in afwachting van jurisprudentie van de Raad van State de Vreemdelingenkamers zaken gegrond heeft verklaard.

Aantal gegronde klachten

De aantallen gegronde klachten liggen een aantal jaren onder de gestelde doelstelling. In 2008 is het gerealiseerde percentage gelijk gebleven (Natu-

Baten-lastendiensten

ralisatie) dan wel gedaald (Regulier). Bij asiel is een stijging zichtbaar, maar blijft daarmee binnen de doelstelling.

Kostprijzen

De gemiddelde tijdsbesteding voor het afhandelen van de instroom asiel lag in 2008 hoger dan voorzien in de in 2005 vastgestelde kostprijzen. Door een toename van de instroom zijn nieuwe medewerkers aange-trokken. Door opleidingen en ondersteuning aan deze medewerkers is de productiviteit van asiel gedaald. Hierdoor stijgt de kostprijs. Daarnaast is de kostprijs asiel gestegen door een kostenstijging van de staven en ondersteunende directies. Als laatste wordt opgemerkt dat de kostprijs asiel is opgebouwd uit producten met verschillende behandelingstijden. Door een wijziging in de opbouw van de producten wordt de gemiddelde kostprijs asiel negatief beïnvloed.

De gemiddelde tijdsbesteding voor het afhandelen van een aanvraag regulier lag in 2008 hoger dan voorzien in de in 2005 vastgestelde kost-prijzen. Daarnaast is de verdere inrichting van de afsprakenlijn/IND loketten een belangrijke oorzaak voor de stijging van de kostprijs. In 2007 was nog sprake van een opbouwfase; in 2008 waren de loketten volledig operationeel. Ten slotte wordt de stijging verklaard vanuit de kosten-stijging van de staven en de ondersteunende directies.

De tijdsbesteding van de verzoeken naturalisatie is de afgelopen drie jaren nagenoeg gelijk. Hieruit blijkt dat de stabiele situatie vanuit het proces doorwerkt in de kostprijsontwikkeling. De stijging van de kostprijs natura-lisatie wordt dan ook nagenoeg geheel verklaard door de kostenstijging van de staven en de ondersteunende directies.

Balans per 31 december 2008		x € 1000
	Balans 2008	2007
Activa		
Immateriële activa	9 698	–
Materiële activa		
– grond en gebouwen	5 439	5 167
– installaties en inventarissen	2 235	2 739
– overige materiële vaste activa	12 513	5 119
Vorraden	1 573	1 500
Debiteuren	2 960	2 383
Nog te ontvangen	13 381	12 140
Liquide middelen	26 745	24 886
Totaal activa	74 545	53 934
Passiva		
Eigen Vermogen		
– exploitatiereserve	– 9 698	–
– verplichte reserves	9 698	–
– onverdeeld resultaat	– 31 999	– 25 428
Leningen bij het ministerie van Financiën	31 991	13 962
Vorzieningen	6 246	7 800
Crediteuren	8 838	22 652
Nog te betalen	59 469	34 948
Totaal passiva	74 545	53 934

Baten-lastendiensten

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa hebben betrekking op het in eigen beheer te bouwen informatiseringssysteem INDIGO. Omdat INDIGO ultimo 2008 nog niet in gebruik is genomen, heeft in 2008 nog geen afschrijving plaatsgevonden.

Eigen Vermogen

In 2008 is bij 1e suppletoire begroting het negatieve eigen vermogen (€ 25,4 miljoen) per ultimo 2007 aangevuld tot nul. Over 2008 is een negatief saldo van baten en lasten gerealiseerd van € 32,0 miljoen. Dit resulteert in een negatief eigen vermogen van dezelfde omvang per ultimo 2008. Conform de regelgeving wordt dit bij 1e suppletoire begroting 2009 aangevuld tot nul.

Met het activeren van immateriële activa in 2008 is, ten laste van het exploitatiereserve een verplichte reserve gevormd voor een bedrag van € 9,7 miljoen.

Het maximum voor het eigen vermogen bedraagt, uitgaande van 5% van de gemiddelde omzet van de afgelopen 3 jaar, maximaal € 16,0 miljoen.

Gespecificeerde staat van baten en lasten 2008				x € 1000
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begro- ting	(2) Realisatie 2008	(3)=(2) – (1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vast- gestelde begroting	
Baten				
Opbrengst Moederdepartement	213 320	283 423	70 103	
Opbrengst derden	72 477	44 642	– 27 835	
Rentebaten	200	436	236	
Totaal baten	285 997	328 501	42 504	
Lasten				
Apparaatskosten				
– personele kosten	177 592	227 475	49 883	
– materiële kosten	102 598	126 045	23 447	
Rentelasten	396	533	137	
Afschrijvingskosten				
– materieel	5 411	6 438	1 027	
Overige lasten				
– dotaties voorzieningen	0	9	9	
Totaal lasten	285 997	360 500	74 503	
Saldo van baten en lasten	0	– 31 999	– 31 999	

Baten-lastendiensten

x € 1000			
Kasstroomoverzicht 2008	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begro- ting	(2) Realisatie	(3) = (2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vast- gestelde begroting
1 Rekening Courant RHB 1 januari 2008	20 392	24 879	4 487
2 Totaal operationele kasstroom	5 177	- 18 333	- 23 510
3a Totaal investeringen	- 6 200	- 23 322	- 17 122
3b Totaal boekwaarden desinvesteringen	0	23	23
3c Totaal investeringskosten	- 6 200	- 23 299	- 17 099
4a Eenmalige uitkering aan Moederdepartement	0	0	0
4b Eenmalige storting door Moederdepartement	0	25 428	25 428
4c Aflossing op leningen	- 4 604	- 4 456	148
4d Beroep op leenfaciliteit	6 200	22 485	16 285
4 Totaal financieringskasstroom	1 596	43 457	41 861
5 Rekening Courant RHB 31 december 2008			
(5)= (1+2+3+4)	20 965	26 704	5 739

11.2 DIENST JUSTITIELE INRICHTINGEN (DJI)

Toelichting exploitatie 2008

Baten

De bijdrage 2008 van het Moederdepartement is gedurende het jaar met in totaal € 85,5 miljoen bijgesteld in verband met beleidsin- en extensiveringen (– € 20,4 miljoen), loon- en prijsbijstelling (€ 52,0 miljoen), (inter-) departementale overboekingen (€ 54,6 miljoen) en technische bijstellingen (– € 0,7 miljoen).

Het bedrag van de beleidsin- en extensiveringen heeft voornamelijk betrekking op de in de Justitiebegroting 2009 opgenomen neerwaartse bijstelling van de capacitaire taakstellingen van het gevangeniswezen (– € 42,7 miljoen), de Justitiële jeugdinrichtingen (– € 21,9 miljoen) en de Tbs-klinieken (– € 16,9 miljoen). Hier staat tegenover dat de bijdrage onder meer is verhoogd in verband met de autonome groei van de forensische zorg in het strafrechtelijk kader (€ 11,1 miljoen), de intensivering van de samenwerking van het gevangeniswezen en de drie reclasseringsorganisaties (€ 9,9 miljoen), de opheffing van het arrestantenregime (€ 8,1 miljoen), de verbetermaatregelen in de Justitiële Jeugdinrichtingen in reactie op de inspectierapporten (€ 7 miljoen) en biometrie in het gevangeniswezen (€ 6 miljoen).

De verhoging van de bijdrage als gevolg van interdepartementale overboekingen is voornamelijk het gevolg van een additionele overboeking vanuit het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten (AFBZ) ten behoeve van de inkoop van forensische zorg in het strafrechtelijk kader (€ 59,5 miljoen).

De Outputfinanciering-afrekening op grond van de gerealiseerde productie- en bezettingscijfers is uitgekomen op € – 2,9 miljoen. Dit bedrag is als aan het Moederdepartement terug te betalen post in de financiële verantwoording opgenomen. Vanuit de balanspost vooruitontvangen projectbijdragen is per saldo € 3,5 miljoen geboekt als opbrengst Moederdepartement, «ter matching» met de betreffende projectkosten. Hierdoor is per saldo de gerealiseerde opbrengst van het Moederdepartement in de staat van baten en lasten € 86,2 miljoen hoger dan de stand in de oorspronkelijke begroting.

Voorts dient nog € 1,0 miljoen aan het Moederdepartement terugbetaald te worden in verband met het niet (volledig) realiseren van projecten, waarvoor in voorgaande jaren een specifieke projectbijdrage is ontvangen.

De gerealiseerde opbrengsten van derden zijn ten opzichte van de oorspronkelijke begroting € 12,1 miljoen hoger uitgekomen. Deze hogere opbrengst is voornamelijk het gevolg van de toename van de dienstverlening aan derden, waaronder de doorberekening van IT-kosten aan andere Justitiediensten.

Aan rentebaten is in totaal € 0,2 miljoen gerealiseerd.

De bijzondere baten komen voort uit vrijval uit de balanspost «voorzieningen». Verderop in dit hoofdstuk worden de mutaties van de voorzieningen afzonderlijk toegelicht.

Met de bijdrage van het Moederdepartement en de overige opbrengsten dient DJI de kosten af te dekken die worden gemaakt om de afgesproken productietaakstelling en de opdrachten voor derden te realiseren. De

Baten-lastendiensten

gerealiseerde prestatie-indicatoren zoals capaciteiten en dagprijzen, zijn opgenomen en nader toegelicht bij de betrokken operationele doelstellingen, te weten: 13.4, 14.2 en 15.3.

Lasten

De apparaatskosten zijn circa € 104,8 miljoen (circa 5%) hoger uitgekomen dan de oorspronkelijk vastgestelde begroting. De loon- en prijsontwikkeling in 2008 en de diverse maatregelen die zijn getroffen in het kader van de brandveiligheid van de inrichtingen hebben geleid tot een stijging van de kosten. Bovendien is met additioneel overgeboekte middelen uit het AFBZ, alsmede met de extra groeimiddelen, aanzienlijk meer forensische zorg in het strafrechtelijk kader ingekocht dan oorspronkelijk was begroot.

De rentelasten zijn lager uitgekomen omdat in 2007 en 2008 voor een lager bedrag aan nieuwe leningen is afgesloten dan oorspronkelijk geraamd.

De hogere realisatie van de afschrijvingskosten is voornamelijk het gevolg van hogere investeringen in installaties in het kader van de brandveiligheid.

Voorzieningen

Voorzieningen 2008						x € 1000
Omschrijving	Stand per 31-12-2007	Vrijval in 2008	Dotatie in 2008	Onttrekking in 2008	Stand per 31-12-2008	
Functioneel leeftijdsontslag	38 818	- 505	25 181	- 13 171	50 323	
FPU-plus	47 437	- 32	0	- 10 331	37 074	
Wachtgelden	7 089	0	0	- 1 889	5 200	
Afkoop boekwaarde gebouwen	42 882	- 1	3 923	- 16 455	30 349	
Reorganisatie	7 365	- 590	9 181	- 3 169	12 787	
Verzelfstandiging Mesdagkliniek	11 000	0	2 263	- 693	12 570	
De Lingeurcht	0	0	2 000	0	2 000	
Totaal	154 591	- 1 128	42 548	- 45 708	150 303	

Functioneel leeftijdsontslag (FLO)

De omvang van de voorziening voor FLO is gebaseerd op de bestaande verplichting aan personeelsleden die op 31 december 2008 gebruik maken van de FLO-regeling. Aan deze personen bestaat een verplichting die maximaal tot het einde van 2013 loopt. De in 2008 betaalde FLO-uitkeringen zijn aan de voorziening onttrokken. De dotatie aan de voorziening houdt verband met de nieuwe instroom in de FLO in 2008.

FPU-plus

In 2004 is een voorziening gevormd in verband het gebruik maken van het FPU-plus arrangement door DJI-medewerkers. De betalingen ad € 10,3 miljoen aan de ex-medewerkers die van dit arrangement gebruik maken zijn aan de voorziening onttrokken.

Wachtgelden

In 2007 is besloten om een voorziening wachtgelden te vormen voor ex-DJI-medewerkers die op deze datum onder de wachtgeldregeling

Baten-lastendiensten

vallen. De omvang van de voorziening is berekend op basis van het aantal deelnemers en de verwachte einddatum van de uitkering.

Afkoop boekwaarde gebouwen

DJI heeft ten aanzien van een aantal van de RGD gehuurde panden de beslissing genomen deze af te stoten. Aan deze beslissingen zijn veelal kosten verbonden, zoals nog resterende huren, kosten wederoplevering en sloopkosten. De dotaties in 2008 houden voornamelijk verband met de capacitaire krimp van het gevangeniswezen. De in 2008 met de RGD afge-rekende bedragen zijn onttrokken aan de voorziening.

Reorganisatie

In verband met de verplichtingen die voortvloeien uit (voorgenomen) reorganisaties is een reorganisatie-voorziening gevormd. De dotaties in 2008 vloeien voornamelijk voort uit reorganisatie die verband houden met de capacitaire krimp.

Verzelfstandiging Mesdagkliniek

Per 1 januari 2008 is de Van Mesdagkliniek verzelfstandigd in de vorm van een private stichting. Dit heeft tot gevolg dat de medewerkers van de Van Mesdag-kliniek zijn overgegaan naar een ander pensioenfonds. In 2008 is een herberekening van deze kosten gemaakt die heeft geleid tot een extra dotatie aan de voorziening.

De Lingeurcht

In 2008 is afgesproken 120 plaatsen te realiseren bij De Lingeurcht ten behoeve van Pij-ers en Tbs-gestelden. Doordat er inmiddels een capaciteits-overschot in de jeugdsector is, zal DJI geen gebruik meer maken van deze capaciteit. Hierom heeft de instelling die dit gebouw exploiteert een schad-declaim ingediend. Vanaf 2009 moet gedurende een periode van vijf jaar jaarlijks € 0,4 miljoen worden betaald. Hiervoor is een voorziening getroffen van € 2 miljoen.

Saldo Baten en Lasten

Over 2008 is een negatief exploitatieresultaat ad € 81,933 miljoen gereali-seerd. Dit komt overeen met circa 3,7 % van de totale omzet in 2008. Dit saldo is het resultaat van de consolidatie van de verlies- en winstrekenin-gen van de onder de DJI ressorterende inrichtingen en diensten. Bij het opstellen van de begroting 2008 was reeds duidelijk dat DJI de financiële problematiek (waaronder de taakstelling meerpersoonscel-gebruik uit het Coalitieakkoord) in 2008 nog niet volledig met tekort-beperkende maatregelen zou kunnen afdekken. Hierom is in de agent-schapsbegroting DJI 2008 een negatief saldo van baten en lasten geraamd ter grootte van € 25 miljoen.

Daarnaast is een belangrijke oorzaak van de hogere uitkomst van het negatieve exploitatieresultaat 2008 gelegen in de financiering van de capaciteit van de sector gevangeniswezen. Omdat op basis van het prognosemodel justitiële ketens (PMJ 2007) reeds werd voorzien dat niet de volledige capaciteit van het gevangeniswezen in 2008 benodigd zou zijn, is in de Justitiebegroting 2008 (blz. 64) de productietaakstelling 2008 met 1 115 plaatsen neerwaarts bijgesteld. Een deel van de productietaak-stelling 2008 (i.c. 814 plaatsen) is voorts in de Justitiebegroting 2009 door het Moederdepartement, in de vorm van tijdelijk aan te houden capaciteit, gefinancierd tegen een tarief per plaats per dag dat lager is dan de gemid-deld gefinancierde prijs van een reguliere plaats in het gevangeniswezen. Ondanks de sturing op de lagere dagprijs, is de uitvoering 2008 naar

Baten-lastendiensten

voren gekomen dat door doorlopende verplichtingen aangaande personeel de geraamde verlaging van de dagprijs niet volledig is gerealiseerd. In de eerste helft van 2009 wordt het «Masterplan Detentiecapaciteit Gevangeniswezen» opgeleverd. Dit plan beschrijft hoe het gevangeniswezen zal om gaan met de vraag naar celcapaciteit. Het optimaal benutten en flexibel(er) inzetten van celcapaciteit is daarbij leidend. In overeenstemming met de Regeling baten- en lastendiensten 2007 wordt voorgesteld het negatieve exploitatieresultaat ad € 81,933 miljoen ten laste te brengen van de exploitatiereserve. De omvang van de exploitatiereserve zal hierdoor dalen tot € 14,943 miljoen.

Doelmatigheid

Voor de prestatiegegevens (waaronder productie en prijzen) wordt verwezen naar de betreffende tabellen en toelichtingen bij de operationele doelstellingen 13.4, 14.2 en 15.3.

Balans per 31 december 2008		x € 1000
	Balans 2008	2007
Activa		
Immateriële activa	–	–
Materiële activa		
– grond en gebouwen	–	–
– installaties en inventarissen	192 619	163 726
– overige materiële vaste activa	13 415	12 636
Voorraden	3 779	4 650
Debiteuren	19 155	13 538
Nog te ontvangen	149 629	165 568
Liquide middelen	86 325	193 264
Totaal activa	464 922	553 382
Passiva		
Eigen Vermogen		
– exploitatiereserve*	96 876	91 465
– verplichte reserves	–	–
– onverdeeld resultaat	– 8 1933	17 439
Leningen bij het Ministerie van Financiën	66 381	59 022
Voorzieningen	150 303	154 591
Crediteuren	14 420	12 545
Nog te betalen	218 875	218 320
Totaal passiva	464 922	553 382

* In verband met de verzelfstandiging van de Van Mesdagkliniek is van de exploitatiereserve in 2008 € 1,9 miljoen overgeboekt naar de particuliere stichting.

Baten-lastendiensten

Gespecificeerde staat van baten en lasten 2008				x € 1000
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begro- ting	(2) Realisatie 2008	(3)=(2) - (1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vast- gestelde begroting	
Baten				
Opbrengst Moederdepartement	2 027 099	2 113 263	86 164	
Opbrengst derden	64 964	77 036	12 072	
Rentebaten	500	167	- 333	
Bijzondere baten	9 010	1 128	- 7 882	
Totaal baten	2 101 573	2 191 594	90 021	
Lasten				
Apparaatskosten				
– personele kosten	986 000	1 064 654	78 654	
– materiële kosten	1 077 273	1 103 388	26 115	
Rentelasten	5 300	2 498	- 2 802	
Afschrijvingskosten				
– materieel	58 000	60 439	2 439	
– immaterieel	–	–	–	
Overige lasten				
– dotaties voorzieningen	–	42 548	42 548	
Totaal lasten	2 126 573	2 273 527	146 954	
Saldo van baten en lasten	- 25 000	- 81 933	- 56 933	

Kasstroomoverzicht 2008				x € 1000
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begro- ting	(2) Realisatie	(3) = (2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vast- gestelde begroting	
1 Rekening Courant RHB 1 januari 2008	101 264	191 140	89 876	
2 Totaal operationele kasstroom	22 700	- 11 889	- 34 589	
3a Totaal investeringen	- 68 300	- 106 310	- 38 010	
3b Totaal boekwaarden desinvesteringen		14 287	14 287	
3c Totaal investeringskosten	- 68 300	- 92 023	- 23 723	
4a Eenmalige uitkering aan Moederdepartement	0	- 10 120	- 10 120	
4b Eenmalige storting door Moederdepartement	0			
4c Aflossing op leningen	- 18 400	- 12 641	5 759	
4d Beroep op leenfaciliteit	54 000	20 000	- 34 000	
4 Totaal financieringskasstroom	35 600	- 2 761	- 38 361	
5 Rekening Courant RHB 31 december 2008	91 264	84 467	- 6 797	
(5)= (1+2+3+4)				

Toelichting op kasstroomoverzicht

Toelichting op het kasstroomoverzicht	x € 1000
Saldo van baten en lasten	- 81 933
Afschrijvingen (incl. afschrijvingen interne overboekingen)	60 783
Mutaties voorzieningen	- 4 288
Mutaties werkkapitaal	13 549
Totaal operationele kasstroom	- 11 889

De mutaties in het werkkapitaal zijn voornamelijk het gevolg van de afname van de post kortlopende vorderingen (€ 10,3 miljoen) en de toename van de post kortlopende schulden (€ 2,4 miljoen). De totale investeringskasstroom is hoger uitgekomen als gevolg van investeringen in het kader van de brandveiligheid. De eenmalige uitkering aan het Moederdepartement komt voort uit de resultaatsverdeling 2007. Na het bereiken van de maximale omvang van de exploitatiereserve, is het restant van het exploitatieresultaat 2007 teruggevloeid naar het Moederdepartement.

Omdat de stand van de langlopende voorzieningen hoger is dan oorspronkelijk geraamd, is een lager beroep op de leenfaciliteit gedaan. Met het saldo van de langlopende voorzieningen en de leenfaciliteit wordt de boekwaarde van de vaste activa gefinancierd.

11.3 CENTRAAL JUSTITIEEL INCASSOBUREAU (CJIB)

Toelichting exploitatie 2008

Baten

De opbrengst Moederdepartement is iets hoger dan de begroting. Mede als gevolg van de politieacties en daardoor de lagere productieaantallen is de opbrengst uit de outputfinanciering lager dan begroot. Voor onder andere het programma Toezicht en het voorschotfonds Terwee is projectfinanciering ontvangen, waardoor de uiteindelijke opbrengst Moederdepartement iets hoger is uitgekomen.

De opbrengsten overige departementen zijn hoger door uitbreiding van het aantal opdrachtgevers.

De rentebaten zijn eveneens gestegen ten opzichte van de begroting.

Lasten

Mede door de politieacties in het eerste kwartaal 2008 zijn de productieaantallen van de WAHV-sancties en de transacties lager uitgekomen dan verwacht. Hierdoor zijn de variabele kosten lager uitgekomen dan begroot. Dit effect is zichtbaar in de materiële kosten. Omdat het hier een incidentele afname betreft, heeft het geen invloed gehad op de vaste kosten, waaronder de personeelskosten.

De personeelskosten zijn gestegen doordat het CJIB de formatie op de hogere jaarplanproductie van de WAHV-sancties (12,8 miljoen zaken) heeft ingericht, er uitvoering wordt gegeven aan het afgesloten convenant met de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) en de CAO-loonstijgingen doorwerken in de kosten. Verder heeft het CJIB in verband met krapte op de arbeidsmarkt een aantal ICT-sleutelfuncties tijdelijk met externen moeten invullen.

De materiële kosten zijn lager uitgekomen door de hierboven genoemde lagere productie, het nieuwe contract voor de printmail-service en lagere kosten betalingsverkeer.

De afschrijvingskosten van de materiële vaste activa zijn iets lager doordat investeringen lager waren dan begroot, dan wel zijn uitgesteld. In verband met de activering van de ontwikkelkosten van het programma «Noorder-Wint» onder de immateriële vaste activa zijn deze kosten hoger dan verwacht.

De financiering van de systeemvernieuwing is per 1 januari 2007 gewijzigd van lumpsumfinanciering naar een financiering vanuit de leenfaciliteit bij het ministerie van Financiën. Dit houdt verband met de wettelijk verplichte activering van de ontwikkelkosten conform de Regeling baten-lastendiensten 2007 (i.c. BW 2, Titel 9). De vermelde kosten betreffen de niet-activeerbare uitgaven en zijn direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Voorzieningen

Voorzieningen 2008						x € 1000
Omschrijving	Stand per 31-12-2007	Vrijval in 2008	Dotatie in 2008	Onttrekking in 2008	Stand per 31-12-2008	
FPU-plus	794		17	- 115	696	

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft voor de rijksdiensten de mogelijkheid geschapen om medewerkers die daarvoor in aanmerking komen een FPU-plus arrangement aan te bieden. De dotatie heeft betrekking op de toegepaste indexering. De onttrekkingen betreffen de feitelijk uitbetalingen.

Saldo Baten en Lasten

Het saldo van baten en lasten bedraagt € 0,8 miljoen negatief. Het tekort zal ten laste van de exploitatiereserve worden gebracht. De exploitatiereserve en het eigen vermogen blijven binnen de hiervoor geldende maximum en minimum grenzen.

Uit het kasstroomoverzicht blijkt de afwikkeling van de financiering van het programma «NoorderWint». De ontvangen lumpsumfinanciering tot en met 2007 is terugbetaald onder gelijktijdige afroep van een leenfaciliteit voor de geactiveerde uitgaven.

Doelmatigheid

CJIB						
	2005	2006	2007	Begroting 2008	Realisatie 2008	Vershil
WAHV-Sancties						
Aantal	11 028 552	11 646 232	12 754 001	12 310 000	11 647 249	- 662 751
Kostprijs	4,07	4,04	3,93	4,09	4,15	0,06
Boetevonnissen						
Aantal	183 742	201 013	213 788	190 000	200 027	10 027
Kostprijs	44,95	43,74	45,77	43,01	54,54	11,53
Transacties						
Aantal	675 375	672 897	624 393	670 000	561 801	- 108 199
Kostprijs	13,38	13,82	16,22	14,01	16,58	2,57
Schadevergoedingsmaatregelen						
Aantal	13 385	13 576	13 656	15 000	13 660	- 1 340
Kostprijs	305,93	409,44	397,02	464,02	489,42	25,40
Ontnemingsmaatregelen						
Aantal	1 311	1 514	1 539	1 575	1 375	- 200
Kostprijs	1 206,46	1 385,24	1 787,16	1 570,46	1994,72	424,26

De productie van de WAHV-sancties is lager dan begroot vanwege de politieacties begin 2008 en het onderhoud aan de trajectcontroles. Het aantal transacties is lager dan begroot als gevolg van de politieacties begin 2008 en doordat een aantal feitcodes bij de WAHV-sancties zijn ondergebracht.

Baten-lastendiensten

Bij de schadevergoedingsmaatregelen zijn de effecten van de optimalisatie van de processen, waaronder een meer persoonsgerichte aanpak, zichtbaar in het hogere afdoeningpercentage. De verwachte toename van het aantal zaken heeft zich niet voorgedaan.

Bij de ontnemingsmaatregelen is het aantal aangeleverde zaken lager dan begroot. Het aantal afgedane zaken is gedaald in verband met het vervallen van de vervangende hechtenis.

Voor bijna alle producten geldt dat de werkelijke productie lager is dan begroot. Omdat de vaste kosten op het niveau liggen van de begrote productie en verdeeld worden over lagere productieaantallen stijgen de nacalculatorische kostprijzen. Hoe groter het verschil tussen werkelijke en begrote productie, hoe groter het verschil tussen de voorcalculatorische kostprijs en de nacalculatorische kostprijs.

Balans per 31 december 2008		x € 1000
	Balans 2008	2007
Activa		
Immateriële activa	12 893	10 651
Materiële activa		
– grond en gebouwen	4 192	2 783
– installaties en inventarissen	3 700	4 301
– overige materiële vaste activa	6 177	8 137
Voorraden	–	–
Debiteuren	29	122
Nog te ontvangen	3 158	3 040
Liquide middelen	30 824	29 545
Totaal activa	60 973	58 579
Passiva		
Eigen Vermogen		
– exploitatiereserve	– 9 264	– 7 655
– verplichte reserves	12 893	10 651
– onverdeeld resultaat	– 764	633
Leningen bij het Ministerie van Financiën	35 611	18 267
Vorzieningen	697	794
Crediteuren	11 164	9 648
Nog te betalen	10 636	26 241
Totaal passiva	60 973	58 579

Baten-lastendiensten

x € 1000			
Gespecificeerde staat van baten en lasten 2008	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begro- ting	(2) Realisatie 2008	(3) = (2) - (1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vast- gestelde begroting
Baten			
Opbrengst Moederdepartement	87 972	93 801	5 829
Opbrengst overige departementen	1 805	3 211	1 406
Rentebaten	250	849	599
Bijzondere baten	0	0	0
Totaal baten	90 027	97 861	7 834
Lasten			
Apparaatskosten			
– personele kosten	38 073	47 405	9 332
– materiële kosten	32 283	26 997	– 5 286
Rentelasten	773	701	– 72
Gerechtskosten	7 620	7 330	– 290
Afschrijvingskosten			
– materieel	4 537	3 717	– 820
– immaterieel	206	2 642	2 436
Dovergelden	1 003	1 500	497
Systeemvernieuwing	5 532	8 316	2 784
Overige lasten			
– dotaties voorzieningen	0	17	17
Totaal lasten	90 027	98 625	8 598
Saldo van baten en lasten	0	– 764	– 764

x € 1000			
Kasstroomoverzicht 2008	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begro- ting	(2) Realisatie	(3) = (2) - (1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vast- gestelde begroting
1 Rekening Courant RHB 1 januari 2008	27 630	29 542	1 912
2 Totaal operationele kasstroom	4 743	6 750	2007
3a Totaal investeringen	– 2 360	– 7 626	– 5 266
3b Totaal boekwaarden desinvesteringen	0	10	10
3c Totaal investeringskosten	– 2 360	– 7 616	– 5 256
4a Eenmalige uitkering aan Moederdepartement	0	– 15 200	– 15 200
4b Eenmalige storting door Moederdepartement	0	0	0
4c Aflossing op leningen	– 4 591	– 4 406	185
4d Beroep op leenfaciliteit	2 360	21 750	19 390
4 Totaal financieringskasstroom	– 2 231	2 144	4 375
5 Rekening Courant RHB 31 december 2008	27 782	30 820	3 038
(5) = (1+2+3+4)			

11.4 NEDERLANDS FORENSISCH INSTITUUT (NFI)

Toelichting exploitatie 2008

Baten

De gerealiseerde opbrengst van het Moederdepartement is gedurende 2008 € 2,1 miljoen lager dan begroot. Deze verlaging is het saldo van de loon- en prijsbijstelling, de taakstellingen op huisvesting en personeel en het terugvloeien van € 2,8 miljoen naar het departement als gevolg van het vermoedelijk beloop 2008. Enkele projecten (waaronder CBRN-E) kenden een vertraagde opstart in 2008.

De post «opbrengst derden» is € 3,3 miljoen hoger; dit betreft met name onttrekkingen aan de balans van het NFI zelf door de ontwikkeling van het Track & Trace-systeem en DNA-onderzoek.

De hogere rentebaten worden veroorzaakt door het resultaat 2007 dat eind 2008 is terugbetaald aan het departement.

Lasten

De gerealiseerde apparaatskosten zijn € 6,4 miljoen hoger dan begroot. De oorzaak daarvan is voor een belangrijk deel gelegen in de wijze van presentatie. In de begroting zijn de Coalitieakkoorduitgaven van € 4,2 miljoen apart opgenomen. De gerealiseerde Coalitieakkoorduitgaven zijn verantwoord als apparaatskosten. Verder zijn de uitgaven hoger dan begroot als gevolg van de ontwikkeling van het Track & Trace-systeem en is er veel geïnvesteerd in projecten om de levertijden te verlagen en de kwaliteit te verhogen.

Voorzieningen

Voorzieningen 2008						x € 1000
Omschrijving	Stand per 31-12-2007	Vrijval in 2008	Dotatie in 2008	Onttrekking in 2008	Stand per 31-12-2008	
FPU-plus	366	0	0	- 99	267	
Wachtgelden	940	- 555	0	- 139	246	
Totaal	1 306	- 555	0	- 238	513	

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft voor de rijksdiensten de mogelijkheid geschapen aan medewerkers die daarvoor in aanmerking komen een FPU-plus arrangement aan te bieden. In 2007 is, naast de bestaande voorziening FPU, een voorziening getroffen voor wachtgelden. Op grond van de Regeling baten-lastendiensten 2007 van het ministerie van Financiën is deze voorziening gevormd ten laste van het resultaat 2007. In 2008 is een vrijval geboekt ten laste van voorziening wachtgelden in verband met het bijstellen van de voorziening.

Saldo Baten en Lasten

Een klein deel van het resultaat 2008 (€ 271 000 van de € 795 000) zal worden toegevoegd aan de exploitatiereserve, die daarmee binnen de 5% begrenzing valt. Het resterende deel boven de 5% en ter hoogte van € 524 000 vloeit terug aan het Moederdepartement.

Doelmatigheid

NFI		Kostprijs x € 1		
Aantal geleverde producten forensisch onderzoek (per extern product)	Realisatie 2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Digitale Technology en Biometrie				
Aantal	600	900	–	
Kostprijs	10 637	9 628	–	
Frontoffice				
Aantal	400	1 100	–	
Kostprijs	5 068	1 971	–	
Fysische en Chemische Technologie				
Aantal	1 200	1 100	–	
Kostprijs	4 905	6 141	–	
Humane Biologische Sporen				
Aantal	27 000	38 000	–	
Kostprijs	547	431	–	
Microsporen				
Aantal	1 400	1 200	–	
Kostprijs	5 087	6 334	–	
Pathologie/Toxicologie				
Aantal	5 800	6 100	–	
Kostprijs	1 390	1 572	–	
Verdovende middelen				
Aantal	5000	5 100	–	
Kostprijs	690	719	–	
Totaal				
Aantal	41 400	53 500	*	*
Kostprijs	1 152 *	1 025	–	

* De kostprijs 2007 is niet helemaal vergelijkbaar met 2008 maar een benadering. Dit wordt veroorzaakt door een reorganisatie waarbij één afdeling is opgegaan in de overige afdelingen. Daarnaast zijn productgroepen gesplitst en samengevoegd en is de staf gereorganiseerd waardoor deze kosten alleen bij benadering kunnen worden doorbelast aan lijnafdelingen.

In 2008 is de omschakeling gemaakt naar de meting van externe (eindproducten) in plaats van interne producten (halfabrikaten). Daarnaast is een nieuw kostprijsmodel uitgewerkt en geïmplementeerd. Van de externe producten (forensisch onderzoek) worden zowel voor 2008 als voor 2007 de aantallen en de gemiddelde kostprijzen volgens het nieuwe kostprijsmodel gepresenteerd. De groei van het aantal externe producten (forensisch onderzoek) ten opzichte van 2007 (29%) betreft vooral DNA-onderzoek.

Baten-lastendiensten

Balans per 31 december 2008		x € 1000
	Balans 2008	2007
Activa		
Immateriële activa		
Materiële activa		
– installaties en inventarissen	16 006	17 057
– overige materiële vaste activa	1 445	1 259
Vorraden	48	73
Debiteuren	455	441
Nog te ontvangen	427	727
Liquide middelen	11 638	16 186
Totaal activa	31 019	35 743
Passiva		
Eigen Vermogen		
– exploitatiereserve	2 641	2 346
– onverdeeld resultaat	795	4 695
Leningen bij het ministerie van Financiën	17 302	17 536
Voorzieningen	513	1 306
Crediteuren	1 565	1 150
Nog te betalen	8 203	8 710
Totaal passiva	31 019	35 743

Gespecificeerde staat van baten en lasten 2008				x € 1000
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begro- ting	(2) Realisatie 2008	(3) = (2) – (1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vast- gestelde begroting	
Baten				
Opbrengst Moederdepartement	64 396	62 305	– 2 091	
Opbrengst derden	1 385	4 734	3 349	
Rentebaten	60	624	564	
Bijzondere baten		555	555	
Totaal baten	65 841	68 218	2 377	
Lasten				
Apparaatskosten				
– personele kosten	29 647	31 970	2 323	
– materiële kosten	26 716	30 834	4 118	
Rentelasten	672	642	– 30	
Coalitieakkoord uitgaven	4 200		– 4 200	
Afschrijvingskosten				
– materieel	4 606	3 977	– 629	
– immaterieel				
Totaal lasten	65 841	67 423	1 582	
Saldo van baten en lasten	0	795	795	

Baten-lastendiensten

x € 1000			
Kasstroomoverzicht 2008	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begro- ting	(2) Realisatie	(3) = (2) - (1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vast- gestelde begroting
1 Rekening Courant RHB 1 januari 2008	13 098	16 182	3 084
2 Totaal operationele kasstroom	4 606	3 201	- 1 405
3a Totaal investeringen	- 3 700	- 3 469	231
3b Totaal boekwaarden desinvesteringen		357	357
3c Totaal investeringskosten	- 3 700	- 3 112	588
4a Eenmalige uitkering aan Moederdepartement	0	- 4 400	- 4 400
4b Eenmalige storting door Moederdepartement	0	0	0
4c Aflossing op leningen	- 5 565	- 5 263	302
4d Beroep op leenfaciliteit	3 700	5 029	1 329
4 Totaal financieringskasstroom	- 1 865	- 4 634	- 2 769
5 Rekening Courant RHB 31 december 2008 (5) = (1+2+3+4)	12 139	11 637	502

11.5 JUSTITIËLE UITVOERINGSDIENST TOETSING, INTEGRITEIT, SCREENING (DIENST JUSTIS)

Toelichting exploitatie 2008

Baten

De baten zijn in 2009 hoger uitgevallen door een hogere bijdrage van het moederdepartement voor enkele projecten (waar onder Herziening Toezicht Rechtspersonen), meer legesinkomsten (vooral bij het Centraal Orgaan Verklaring Omtrent Gedrag) en een bijzondere bate (afrekeningsverschil 2006).

Lasten

De lasten zijn lager dan begroot doordat de kosten voor het project Elektronische Verklaring Omtrent Gedrag niet ten laste van de exploitatie zijn gebracht, maar verantwoord wordt onder immateriële activa. Daarvoor is een verplichte reserve gevormd ten laste van de exploitatiereserve. Het resultaat 2008 zal daarom voor circa € 0,7 miljoen worden aangewend om de exploitatiereserve weer op het toegestane maximale niveau te brengen.

Voorzieningen

Voorzieningen 2008						x € 1000
Omschrijving	Stand per 31-12-2007	Vrijval in 2008	Dotatie in 2008	Onttrekking in 2008	Stand per 31-12-2008	
FPU-plus	312		111	- 71	352	
Reorganisatie	126		79	- 121	- 84	
Wachtgelden	0		217	0	217	
Totaal	438		407	- 192	653	

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft voor de rijksdiensten de mogelijkheid geschapen aan de medewerkers die daarvoor in aanmerking komen een FPU-plus arrangement aan te bieden, waarvoor een voorziening is gevormd.

Daarnaast is er naar aanleiding van een reorganisatie een voorziening gevormd.

Daarnaast heeft dienst Justis een voorziening getroffen voor wachtgelden. Op grond van de Regeling baten-lastendiensten 2007 van het ministerie van Financiën is deze voorziening gevormd ten laste van het resultaat 2007.

Saldo Baten en Lasten

Over het jaar 2008 is een positief resultaat ad € 4,4 miljoen gerealiseerd. Conform de regeling baten-lastendiensten is het maximum van de exploitatiereserve beperkt tot 5% van de gemiddelde omzet van de drie meest recente jaren. Op grond van de gemiddelde omzet over de jaren 2006, 2007 en 2008 bedraagt de maximale stand van de exploitatiereserve € 1,1 miljoen.

Baten-lastendiensten

x € 1000	
Exploitatiereserve 31/12/2008	409
Maximale toevoeging uit exploitatieresultaat	718
Maximale stand van de exploitatiereserve	1 127

Na het toevoegen van € 0,7 miljoen aan de exploitatiereserve resteert van het exploitatieresultaat 2008 nog € 3,6 miljoen. Conform de Regeling baten-lasten-diensten 2007 zal laatstgenoemd bedrag terugvloeien naar het Moederdepartement.

Doelmatigheid

Volume en prijsindicatoren Dienst Justis					
	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Vershil
Kostprijs (x € 1)					
Verklaring van geen bezwaar inzake nieuwe statuten en wijziging van statuten vennootschappen	44,08	55,58	48,19	48,54	- 0,35
Aanvraag BIBOB	nvt	nvt	9 755,92	10 630,00	874,08
Aanvraag VOG:					
Beslissing natuurlijke personen	18,99	13,45	13,82	21,35	- 7,53
Beslissing rechtspersonen	99,33	65,40	69,11	106,75	- 37,64
Verzoek tot naamswijziging	300,26	460,63	518,15	487,50	30,65
Inschrijving in het CTR	3,17	nvt	nvt	nvt	nvt
Gratie	235,99	309,55	374,77	262,56	112,21
VIV			31,04		
GSR			390,12		
WPBR vergunningen			249,78	428,92	- 179,14
WPBR toestemmingen			166,52	285,95	- 119,43
WPBR weigeringen/intrekkingen			499,56	857,84	- 358,28
Wet Bescherming Persoonsgegevens			970,82	2 147,84	- 1 177,02
EG-verklaringen			1 250,57	1 666,67	- 416,10
WWM administratieve beroepen			1 847,58	4 418,56	- 2 570,98
WWM ontheffingen			266,99	638,75	- 371,76
BOA aktes			103,21	121,29	- 18,08
Volume (stuks)					
Verklaring van geen bezwaar inzake nieuwe statuten en wijziging van statuten vennootschappen	85 397	88 856	86 073	85 000	1 073
Aanvragen BIBOB	127	197	261	300	- 39
Aanvragen VOG:					
Waarvan Aantal beslissingen natuurlijke personen	277 720	370 029	467 647	400 000	67 647
Waarvan Aantal beslissingen rechtspersonen	2 137	3 043	3 653	8 000	- 4 347
Verzoeken tot naamswijziging	3 054	2016	1998	2 200	- 202
Inschrijvingen in het CTR	321 096	nvt	nvt	nvt	nvt
Gratie	3 887	3 281	2 755	4 000	- 1 245
VIV			17 811		
GSR			354		
WPBR vergunningen			679		
WPBR toestemmingen			514		
WPBR weigeringen/intrekkingen			280		
Wet Bescherming Persoonsgegevens			113		
EG-verklaringen			10		
WWM administratieve beroepen			186		
WWM ontheffingen			220		
BOA aktes			6 583		

Baten-lastendiensten

Volume en prijsindicatoren Dienst Justis					
	2006	2007	Realisatie 2008	Begroting 2008	Verschil
Bedrag (x € 1000)					
Verklaring van geen bezwaar inzake nieuwe statuten en wijziging van statuten vennootschappen	3 764	4 939	4 147	4 126	- 21
Aanvragen BIBOB	1 612	1 750	2 546	3 190	- 644
Aanvragen VOG:					
Waarvan Aantal beslissingen natuurlijke personen	5 273	4 975	6 464	8 540	- 2 076
Waarvan Aantal beslissingen rechtspersonen	208	199	252	854	- 602
Verzoeken tot naamswijziging	917	929	1 035	1 072	- 37
Inschrijvingen in het CTR	1 018	nvt	nvt	nvt	nvt
Gratie	917	1 016	1 032	1 050	- 18
VIV			553		
GSR			138		
WPBR vergunningen			169		
WPBR toestemmingen			86		
WPBR weigeringen/intrekkingen			140		
Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP)			110		
EG-verklaringen			10		
WWM administratieve beroepen			344		
WWM ontheffingen			59		
BOA aktes			679		

Toelichting kengetallen

Ten aanzien van het productieproces COVOG wijkt de gerealiseerde kostprijs af van de begrootte kostprijs. Deze wijziging wordt veroorzaakt door een efficiency-verbetering. De kostprijs voor naamswijziging is ten opzichte van de begroting 2008 met 6% gestegen. Deze stijging wordt veroorzaakt door een productieafname en een lichte daling van de kosten binnen dit werkproces.

De productiviteit binnen het werkproces gratie is afgenomen. De productie is voor het jaar 2008 sterker gedaald dan de kosten ten opzichte van de begroting. Deze daling wordt veroorzaakt door het wegwerken van achterstandszaken en is van effect geweest op de kostprijzen.

De producten VIV, GSR, WPBR, WBP, EG-verklaringen, WWM en BOA zijn niet eerder opgenomen waardoor vergelijkende gegevens ontbreken.

Baten-lastendiensten

Balans per 31 december 2008		x € 1000
	Balans 2008	2007
Activa		
Immateriële activa	695	0
Materiële activa		
– grond en gebouwen		
– installaties en inventarissen	389	403
– overige materiële vaste activa	60	120
Voorraden		
Debiteuren	2 938	2 537
Nog te ontvangen	80	40
Liquide middelen	9 882	6 700
Totaal activa	14 044	9 800
Passiva		
Eigen Vermogen		
– exploitatiereserve	409	1 104
– verplichte reserves	695	0
– onverdeeld resultaat	4 351	5 003
Leningen bij het ministerie van Financiën	413	493
Voorzieningen	653	439
Crediteuren	528	0
Nog te betalen	6 995	2 761
Totaal passiva	14 044	9 800

Gespecificeerde staat van baten en lasten 2008				x € 1000
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begro- ting	(2) Realisatie 2008	(3)=(2) – (1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vast- gestelde begroting	
Baten				
Opbrengst moederdepartement	1 446	2 909	1 463	
Opbrengst derden	19 248	20 397	942	
Rentebaten		200	200	
Bijzondere baten		661	661	
Totaal baten	20 694	23 942	3 248	
Lasten				
Apparaatskosten				
– personele kosten	12 030	11 967	– 63	
– materiële kosten	7 838	7 007	– 831	
Rentelasten	5	20	15	
Afschrijvingskosten				
– materieel	453	190	– 263	
Overige lasten				
– dotaties voorzieningen		407	407	
Totaal lasten	20 326	19 591	– 735	
Saldo van baten en lasten	368	4 351	3 983	

Baten-lastendiensten

x € 1000			
Kasstroomoverzicht 2008	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begro- ting	(2) Realisatie	(3) = (2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vast- gestelde begroting
1 Rekening Courant RHB 1 januari 2008	4 608	6 697	2 089
2 Totaal operationele kasstroom	821	8 383	7 562
3a Totaal investeringen	- 125	- 116	9
3b Totaal boekwaarden desinvesteringen			
3c Totaal investeringskosten	- 125	- 116	9
4a Eenmalige uitkering aan Moederdepartement	- 2 314	- 5 004	- 2 690
4b Eenmalige storting door Moederdepartement			
4c Aflossing op leningen	- 453	- 153	300
4d Beroep op leenfaciliteit	125	73	- 52
4 Totaal financieringskasstroom	- 2 642	- 5 084	- 2 442
5 Rekening Courant RHB 1 januari 2008 (5)= (1+2+3+4)	2 662	9 880	7 218

11.6 GEMEENSCHAPPELIJKE BEHEERORGANISATIE (GBO)

Toelichting exploitatie 2008

Het jaar 2008 was het laatste verslagjaar voor de baten-lastendienst GBO. Vanaf 1 januari 2009 is GBO opgegaan in het Gemeenschappelijk Dienstencentrum ICT (GDI). Het jaar 2008 stond in het teken van de bundeling van GBO met de ICT-afdeling van het Bestuursdepartement als eerste stap naar het toekomstig Shared Service Centre ICT (SSC ICT) van Justitie.

De GBO verzorgt het beheer van de personele en financiële systemen, de ontwikkeling en het beheer van websites en het beheer van andere gemeenschappelijke gemeenschappelijke IT-diensten en bedrijfsvoeringssystemen van het ministerie van Justitie. Daarnaast adviseert GBO over de inrichting van deze systemen.

Baten

Ten opzichte van de begroting is er een hogere omzet van € 2,8 miljoen behaald uit projecten voor diverse opdrachtgevers binnen Justitie. Daarnaast is er voor verschillende beheerdiensten, met name voor DJI en SAP-HR, sprake van meer én nieuwe omzet van € 2 miljoen ten opzichte van het jaarplan.

Lasten

Tegenover de extra baten staat een toename van de lasten als gevolg van meer inhuur en materiële kosten vanwege deze klantprojecten en minder intern vervulde fte's. Daartegenover staan meevallers, zoals minder salariskosten eigen personeel.

Ten opzichte van de begroting zijn de lasten inzake inhuur op formatie € 4,5 miljoen hoger. Dit is veroorzaakt door minder intern vervulde fte's als gevolg van de reorganisatie van het GBO naar de GDI en taakstelling waardoor de werving en selectie beperkt is gebleven. Dit leidde tot het noodzakelijkerwijs inhuren – of verlengen van inzet van externen. Daarnaast heeft er door de toenemende klantvraag voor € 3,8 miljoen meer inhuur ten behoeve van projecten plaatsgevonden.

Voorzieningen

De mutatie in de voorziening betreft de FPU regeling.

Voorzieningen 2008					x € 1000
Omschrijving	Stand per 31-12-2007	Vrijval in 2008	Dotatie in 2008	Onttrekking in 2008	Stand per 31-12-2008
FPU-plus	464			- 81	383

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft voor de rijksdiensten de mogelijkheid geschapen aan medewerkers die daarvoor in aanmerking komen een FPU-plus arrangement aan te bieden. De ontrekkingen betreffen uitbetalingen aan ex-medewerkers die van deze regeling gebruik maken.

Saldo Baten en Lasten

Het resultaat van 2008 komt uit op een verlies van € 280 000. Dit is onder andere het gevolg van extra kosten voor offertetrajecten, extra inhuur door arbeidsmarktproblematiek en de reorganisatiekosten vanwege GDI. Het negatieve resultaat kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen, dat blijft binnen de 5% norm.

Doelmatigheid

De doelmatigheid van GBO is vanuit verschillende invalshoeken gemeten en bevorderd:

- **Kostprijzen:** Vanaf 2009 hanteert GDI kostprijzen per component, waarvan de ontwikkeling de komende jaren beter kan worden gemeten. Voor dit verslag over 2008 wordt volstaan met volgende indicatoren:
 - **Gemiddeld tarief beheerdiensten:** het gemiddelde tarief van de gecontinueerde diensten is in 2008 gestabiliseerd. Om deze trend zichtbaar te maken zijn de vervallen nieuwe en sterk gewijzigde diensten meegenomen.
- **Productie:** de omvang stijgt jaarlijks door meer vraag naar beheerdiensten; in 2008 groei van 10% en in 2009 groei van 30% door bundeling met DBOB/ICT tot GDI.
- **Kwaliteit:**
 - **Betrouwbaarheid dienstverlening:** percentage gerealiseerde serviceniveaus over de complete dienstverlening;
 - **Beschikbaarheid systemen:** percentage beschikbaarheid tijdens de afgesproken openingstijden.
- **Doelmatigheidsafwijking:** uit de jaarlijkse meting in een onafhankelijke benchmark ten opzichte van vergelijkbare ICT-organisaties volgt een afwijking van de gemiddelde marktprijs. Daarin is rekening gehouden met volume, complexiteit, kwaliteit en productiviteit. Hieruit blijkt dat de doelmatigheidsafwijking van GBO van 2005 tot 2007 is gedaald. In 2008 is ondanks de reorganisatie naar GDI de doelmatigheid vergelijkbaar gebleven met de markt.

Doelmatigheid 2008					
Omschrijving	GBO 2005	GBO 2006	GBO 2007	GBO 2008	GDI 2009
<i>Kostprijzen</i>					
Gemiddeld tarief beheerdiensten (x € 1000)		1 019	836	828	837
Kostprijs standaard ICT-werkplek					2 325
<i>Productie</i>					
Beheeruren	89 195	96 637	112 896	121 153	160 000
Projecturen	32 109	32 938	35 480	53 144	40 000
<i>Kwaliteit</i>					
Betrouwbaarheid dienstverlening (%)	95	97	98	97,34	97,5
Beschikbaarheid systemen (%)	99,6	99,95	99,98	99,87	99,95
Doelmatigheidsafwijking (%)	9	5,9	- 3,6	1,6	2

Baten-lastendiensten

Balans per 31 december 2008		x € 1000	
	Balans 2008	2007	
Activa			
Immateriële activa			
Materiële activa			
– grond en gebouwen			
– installaties en inventarissen	126		135
– overige materiële vaste activa	2 375		2 477
Voorraden			
Debiteuren	3 206		4 006
Nog te ontvangen	1 610		2 362
Liquide middelen			0
Totaal activa	7 317		8 980
Passiva			
Eigen Vermogen			
– exploitatiereserve	813		1 081
– verplichte reserves			
– onverdeeld resultaat	– 280		32
Leningen bij het ministerie van Financiën	2 472		969
Voorzieningen	383		464
Crediteuren	1 418		3 474
Nog te betalen	2 482		1 681
Liquide middelen	29		1 279
Totaal passiva	7 317		8 980

Gespecificeerde staat van baten en lasten 2008				x € 1000	
	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begro- ting	(2) Realisatie 2008	(3)=(2) – (1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vast- gestelde begroting		
Baten					
Opbrengst Moederdepartement	16 391	22 850	6 459		
Opbrengst overige departementen	2 265	2 783	518		
Opbrengst derden	0				
Rentebaten	100		– 100		
Totaal baten	18 756	25 633	6 877		
Lasten					
Apparaatskosten					
– personele kosten	9 148	16 788	7 640		
– materiële kosten	7 201	7 600	399		
Rentelasten	75	34	– 41		
Afschrijvingskosten	1 751	1 490	– 261		
– materieel					
– immaterieel					
Overige lasten					
– dotaties voorzieningen	0				
Totaal lasten	18 176	25 913	7 737		
Saldo van baten en lasten	580	– 280	– 860		

Baten-lastendiensten

x € 1000			
Kasstroomoverzicht 2008	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begro- ting	(2) Realisatie	(3) = (2)-(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vast- gestelde begroting
1 Rekening Courant RHB 1 januari 2008	3 028	- 1 279	- 4 307
2 Totaal operationele kasstroom	2 267	1 126	- 1 141
3a Totaal investeringen	- 2 612	- 1 379	1 233
3b Totaal boekwaarden desinvesteringen	0		
3c Totaal investeringskosten	- 2 612	- 1 379	- 1 233
4a Eenmalige uitkering aan Moederdepartement	0		
4b Eenmalige storting door Moederdepartement	0		
4c Aflossing op leningen	- 1 575	- 1 109	466
4d Beroep op leenfaciliteit	2 612	2 612	0
4 Totaal financieringskasstroom	1 037	1 503	466
5 Rekening Courant RHB 31 december 2008	3 720	- 29	- 3 749
(5)= (1+2+3+4)			

D. BIJLAGEN

HOOFDSTUK 12 – OVERZICHTSCONSTRUCTIE ASIEL EN MIGRATIE

Tabel 1 Overzichtsconstructie asiel en migratie

Departement	15 Beleidsdoelstelling Vreemdelingen (met relevante activiteiten)	Operationele doelstelling	Prestatiegegevens/streefwaarden	Realisatie
15.1 Verblifsrechten vreemdelingen Justitie	Toelating asiel en regulier	15.1 Een vreemdeling die een verblijfsvergunning aanvraagt krijgt binnen de daarvoor gestelde termijn een beslissing uitgereikt.	<ul style="list-style-type: none"> Aantal afgehandelde procedures asiel, regulier en naturalisatie Het binnen de wettelijke termijn genomen aantal eerste beslissingen asiel, regulier en naturalisatie Houdbaarheidspercentage van beschikkingen bij de rechter 	Afhandelingen: Asiel 15 700 procedures Regulier 228 700 procedures Naturalisatie 26 500 procedures Het binnen de wettelijke termijn genomen aantal eerste beslissingen: Asiel 65% Regulier 88% Naturalisatie 84% Het houdbaarheidspercentage van beschikkingen bij de rechter Asiel 82% Regulier 81%
BZK – Politie	15.1 Toelating <ul style="list-style-type: none"> Toetsen van bepaalde aanvragen regulier Uitreiken beschikkingen asiel en regulier 	Integrale financiering van de politiezorg	<ul style="list-style-type: none"> Aantal politierelevante asielprocedures Aantal instromers Aantal procedures Aantal verwijdering 	Aantal instromers 15 275 Aantal procedures (voorheen aantal politierelevante asielprocedures) 16 126 Aantal verwijdering 7 800

Overzichtsconstructie Asiel en migratie

Departement	15 Beleidsdoelstelling Vreemdelingen (met relevante activiteiten)	Operationele doelstelling	Prestatiegegevens/streefwaarden	Realisatie
Buitenlandse zaken		Als ketenpartner kwalitatief hoogwaardige bijdragen leveren aan de uitvoering van het Nederlandse vreemdelingenbeleid	<ul style="list-style-type: none"> • Het EU-visum-, asiel- en migratiebeleid is verder geharmoniseerd, met specifieke aandacht voor de externe dimensie van dit beleid en de uitvoering daarvan, en de samenwerking met derde landen. • De internationale uitwisseling van ervaringen en «best practices» op het gebied van personenverkeer is verbeterd door middel van samenwerking in de IGC. • Beleid op het gebied van ontwikkeling en migratie, bescherming in de regio en terugkeer is, in verschillende nationale en internationale fora, verder ontwikkeld en uitgewerkt. • Individuele- en algemene ambtsberichten zijn tijdig geleverd en accuraat voor de beoordeling van asiolverzoeken en de vaststelling van het landgebonden asielbeleid. • De Nederlandse vertegenwoordigingen hebben het inburgeringsexamen zoals geregeld in de vreemdelingenwet gefaciliteerd. • Het nieuwe geautomatiseerde visuminformatiesysteem (NVIS) wordt geïmplementeerd. 	<p>Het EU-visum-, asiel- en migratiebeleid is verder geharmoniseerd, met specifieke aandacht voor de externe dimensie van dit beleid en de uitvoering daarvan, en de samenwerking met derde landen.</p> <p>Buitenlandse Zaken en Justitie hebben bijgedragen aan de internationale uitwisseling van ervaringen en «best practices» op het gebied van personenverkeer door frequente deelname aan door de IGC georganiseerde werkgroepen, bijvoorbeeld op het gebied van circulaire migratie. Ook hebben Buitenlandse Zaken en Justitie deelgenomen aan de (Mini) Full Round op hoogambtelijk niveau. Buitenlandse Zaken en Justitie hebben input geleverd op verzoeken van IGC-deelnemers ten behoeve van vergelijkingen van beleid en uitvoering tussen deelnemende IGC-Landen.</p> <p>In 2008 is een nieuwe beleidsnotitie uitgebracht over migratie en ontwikkeling, alsmede een kamerbrief over de herziene inzet op «bescherming in de regio». De Herintegratieregeling Terugkeer is verlengd.</p> <p>Individuele- en algemene ambtsberichten voor de beoordeling van asiolverzoeken en de vaststelling van het landgebonden asielbeleid zijn volgens planning geleverd.</p> <p>De Nederlandse vertegenwoordigingen hebben het inburgeringsexamen zoals geregeld in de vreemdelingenwet gefaciliteerd.</p> <p>Het nieuwe geautomatiseerde visuminformatiesysteem (NVIS) is geïmplementeerd.</p>

Overzichtsconstructie Asiel en migratie

Departement	15 Beleidsdoelstelling Vreemdelingen (met relevante activiteiten)	Operationele doelstelling	Prestatiegegevens/streefwaarden	Realisatie
15.2 Gedurende beoordeling verblijf Justitie	Asielopvang	15.2 Asielzoekers die in afwachting zijn van een uitspraak over hun eerste aanvraag voor een verblijfsvergunning worden opgevangen	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal op te vangen rechthoudende personen; • Aantallen opvangplaatsen; • Uit te voeren regelingen; • Aantal te huisvesten vergunninghouders en statushouders.; in 2006 zijn volgens opgave van de gemeenten 7427 vergunninghouders gehuisvest. Met de achterstand op de gemeentelijke taakstellingen per 1 januari 2007 van 1408 plaatsen en de huisvestingstaakstelling voor de eerste helft van 2007 van 3000 personen dienen er tot ultimo juni 20 074 408 plaatsen te worden geleverd. Voor de tweede helft van 2007 is de gemeenten een nieuwe taakstelling opgelegd van 2300 plaatsen. Het betreft hier de «reguliere» huisvestingstaak. Vanaf de tweede helft van 2007 is er op grond van de Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet sprake van een tweede (deel) taakstelling. In het met de VNG gesloten Bestuursakkoord is afgesproken is dat de onder deze doelgroep vallende personen vóór eind 2009 zullen worden gehuisvest. De eerste huisvestingstaakstelling voor deze doelgroep is indicatief vastgesteld en bedraagt 5 000 te huisvesten personen. • Uitvoering van de nasleep van de reeds ingetrokken Zorgwet. In 2006 zijn door het COA t.b.v. de daarvoor nog in aanmerking komende ex-VVTV-ers in procedure aan de gemeenten de rijksbijdragen verstrekt, die hen in staat stelden de zorg te bieden, waarop zij op grond van de wet recht hadden. Volgens de opgave van de gemeenten bedraagt de populatie op 1 januari 2007 nog zo'n 775 personen. 	<p>Aantal op te vangen rechthoudende personen 20 279.</p> <p>Aantallen opvangplaatsen 22 553.</p> <p>Uitvoering regelingen: RVA 20 279 Reba 20 279 Faciliteitenbesluit 22 553 Rvb 2 150.</p> <p>In 2008 zijn volgens opgave van de gemeenten circa 3940 vergunninghouders gehuisvest, waardoor op 1 januari 2009 de achterstand op de gemeentelijke taakstellingen 990 plaatsen bedraagt. Het betreft hier de «reguliere» huisvestingstaak. Vanaf de tweede helft van 2007 is er op grond van de Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet sprake van een afzonderlijke (deel)taakstelling. In het met de VNG gesloten Bestuursakkoord is afgesproken is dat de onder deze doelgroep vallende personen vóór eind 2009 zullen worden gehuisvest. Tot en met ultimo 2008 zijn rond de 19 600 gepardonneerde statushouders gehuisvest.</p> <p>Uitvoering van de nasleep van de reeds ingetrokken Zorgwet: In 2008 zijn door het COA t.b.v. de daarvoor nog in aanmerking komende ex-VVTV-ers in procedure aan de gemeenten de rijksbijdragen verstrekt, die hen in staat stelden de zorg te bieden waarop zij op grond van de wet recht hadden. Volgens de opgave van de gemeenten bedraagt de populatie op 1 januari 2009 nog ruim 50 personen.</p>

Overzichtsconstructie Asiel en migratie

Departement	15 Beleidsdoelstelling Vreemdelingen (met relevante activiteiten)	Operationele doelstelling	Prestatiegegevens/streefwaarden	Realisatie
15.3 Terugkeer Vreemdelingen Justitie	Toezicht en terugkeer vreemdelingen	15.3 Een vreemdeling die niet rechtmatig of niet meer rechtmatig in Nederland verblijft, verlaat Nederland zelfstandig of gedwongen.	<ul style="list-style-type: none"> De gemiddelde formele capaciteit van vrijheidsontneming, van vreemdelingenbewaring voor kort- en langdurig verblijf, van vreemdelingenbewaring in uitzetcentra, en de capaciteit van politiecellen. Het aantal vreemdelingen waarbij de IND activiteiten verricht voor toezicht en terugkeer. 	<p>De capaciteit voor vrijheidsbepaling (art. 6 Vw) is 223, de capaciteit voor vreemdelingenbewaring (art. 59 Vw) is 1937, de capaciteit voor in bewaring gestelden op politiebureau's is 8, de capaciteit van uitzetcentra is 599.</p> <p>De activiteiten gericht op toezicht en terugkeer zijn overgenomen door de DT&V. Voor 22 213 vreemdelingen zijn activiteiten voor toezicht en terugkeer verricht van wie 13 387 in 2008 zijn uitgestroomd en 8 826 op 31 december 2008 nog in procedure waren.</p>
BZK Politie	15.3 Toezicht en terugkeer vreemdelingen	Doen uitzetten van vreemdelingen die voor vertrek in aanmerking komen	Controle conform bepalingen Schengengrenscodes omtrent de verschillende vervoerssegmenten en, voor wat betreft Schiphol, binnen de met Amsterdam Airport Schiphol overeengekomen normen voor de doorlooptijden bij de persoonscontroles aan de paspoortbalies:	
Defensie – Koninklijke Marechaussee	15.3 Toezicht en terugkeer vreemdelingen	Het uitvoeren van de grensbewaking, waaronder het uitvoeren van persoonscontroles en het verstrekken van nooddocumenten.	<p><i>Burgerluchtvaart:</i> 100% administratieve en fysieke controle op in- en uitreis.</p> <p><i>Cruiseschepen:</i> 100% administratieve controle t.a.v. bemanning en passagiers. 100% fysieke controle t.a.v. passagiers die van boord gaan (afhankelijk van risicoanalyse).</p> <p><i>Vrachtferry's:</i> 100% administratieve en fysieke controle op in- en uitreis van bemanning conform wijze van controle t.a.v. zeelieden.</p>	<p><i>Burgerluchtvaart</i> Administratieve en fysieke controle op in- en uitreis: 100%</p> <p><i>Cruiseschepen</i> Administratieve controle t.a.v. bemanning en passagiers: 100% Fysieke controle t.a.v. passagiers die van boord gaan (afhankelijk van risicoanalyse): inreis 75% en uitreis 81%.</p> <p><i>Vrachtferry's</i> Administratieve controle op in- en uitreis van bemanning conform wijze van controle t.a.v. zeelieden 100%. Fysieke controle op in- en uitreis van bemanning conform wijze van controle t.a.v. zeelieden: inreis 71% en uitreis 63%.</p>

Overzichtsconstructie Asiel en migratie

Departement	15 Beleidsdoelstelling Vreemdelingen (met relevante activiteiten)	Operationele doelstelling	Prestatiegegevens/streefwaarden	Realisatie
			<p><i>Personenferry's</i>: 100% administratieve en fysieke controle, op in- en uitreis van passagiers en een 100% administratieve en fysieke controle conform wijze van controle t.a.v. zeelieden.</p> <p><i>Pleziervaart</i>: een streven naar 100% administratieve en fysieke controle t.a.v. opvarenden en tenminste 3 landelijke projectdagen, welke geselecteerd zijn op basis van een risicoanalyse, waarop een 100% fysieke persoonscontrole plaatsvindt.</p> <p><i>Vissersschepen</i>: een streven naar 100% administratieve en fysieke controle t.a.v. opvarenden en tenminste 3 projectdagen, welke geselecteerd zijn op basis van een risicoanalyse, waarop een 100% fysieke persoonscontrole plaatsvindt.</p> <p><i>Vrachtvaart</i>: 100% administratieve controle t.a.v. bemanning en passagiers. 100% fysieke controle t.a.v. passagiers die van boord gaan (afhankelijk van risicoanalyse).</p> <p><i>Wachtrij normen te Schiphol</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 95% van de passagiers bij aankomst mag max. 10 min. wachten voorafgaand aan de paspoortcontrole. • 95% van de vertrekkende of transfererende passagiers mag max. 6 min wachten voorafgaand aan de paspoortcontrole. 	<p><i>Personenferry's</i> Administratieve controle op in- en uitreis van bemanning conform wijze van controle t.a.v. zeelieden: 100% Fysieke controle op in- en uitreis van bemanning conform wijze van controle t.a.v. zeelieden: inreis 96% en uitreis 96%.</p> <p><i>Pleziervaart</i> Administratieve en fysieke controle t.a.v. opvarenden en ten minste 3 landelijke projectdagen, welke geselecteerd zijn op basis van een risicoanalyse, waarop een 100% fysieke persoonscontrole plaatsvindt: 3 projectdagen.</p> <p><i>Vissersschepen</i> Administratieve en fysieke controle t.a.v. opvarenden en tenminste 3 projectdagen, welke geselecteerd zijn op basis van een risicoanalyse, waarop een 100% fysieke persoonscontrole plaatsvindt: 3 projectdagen.</p> <p><i>Vrachtvaart</i> Administratieve controle t.a.v. bemanning en passagiers: 100%. Fysieke controle t.a.v. passagiers die van boord gaan (afhankelijk van risicoanalyse): inreis gemiddeld 31% en uitreis gemiddeld 20%.</p> <p><i>Wachtrij op de luchthaven Schiphol</i> Percentage van de passagiers dat bij aankomst maximaal 10 minuten moet wachten voorafgaand aan de paspoortcontrole: 99%. Percentage van de vertrekkende of transfererende passagiers dat maximaal 6 minuten moet wachten voorafgaand aan de paspoortcontrole: Vertrekhallen 2 & 3 93%, Schengen – Niet Schengen 91%, Niet Schengen – Schengen 83%¹.</p>
		Het uitvoeren van mobiel toezicht vreemdelingen (MTV) waaronder het houden van controles	De KMar draagt zorg voor onderkenning van illegalen in het grensgebied. Inzet vindt plaats in overleg met het bevoegd gezag. Realisatie is afhankelijk van het aanbod.	Aantal vaststellingen van illegalen in het grensgebied: 4 051. Inzet vindt plaats in overleg met het bevoegd gezag
		Het uitvoeren van hoogstaand documentenonderzoek op asielcentra	Vaststelling van de identiteit in het AC-proces 100%	Vaststelling van identiteit in het AC-proces: 100%.

Overzichtsconstructie Asiel en migratie

Departement	15 Beleidsdoelstelling Vreemdelingen (met relevante activiteiten)	Operationele doelstelling	Prestatiegegevens/streefwaarden	Realisatie
		<p>Het verwijderen of uitzetten van geweigerde of illegale vreemdelingen</p> <p>Het uitvoeren van onderzoeken naar incidenten op het vlak van mensensmokkel vanuit de taken op grond van de vreemdelingenwet en projectmatige strafrechtelijke onderzoeken naar mensensmokkel voortkomend uit c.q. samenhangend met de grensbewaking en/of het MTV.</p>	De KMar draagt zorg voor de uitzetting van vreemdelingen uit Nederland. Realisatie is afhankelijk van het aanbod en de beschikbare capaciteit.	Aantal uitzettingen van vreemdelingen uit Nederland: 4 389.

¹ Percentages zijn gebaseerd op de conceptrapportage 2008

Overzichtsconstructie Asiel en migratie

Tabel 2 Vreemdelingen, budgetten 2007–2008 (x € 1 mln.)

	Realisatie 2007	Begroting 2008	Realisatie 2008
Justitie			
1. IND	326,4	272,0	360,5
2. COA incl. alleenstaande minderjarige vreemdelingen	469,7	316,7	404,0
• Alleenstaande minderjarige vreemdelingen; opvang en voogdij ¹	19,5	10,9	16,4
• Vreemdelingenkamers	68,3	46,3	47,1
• Rechtsbijstand	21,7	23,2	25,8
• Zorgwet ²	4,9	1,1	1,7
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties			
• Politie asiel	36,7	29,4	31,4
Hoge Colleges van Staat			
• Raad van State, rechtspraak	12,7	12,3	12,7
Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen ³	24,5	17,4	17,9
Defensie (Koninklijke marechaussee)	126,9	124,3	129,2
Buitenlandse zaken ⁴	14,1	12,4	14,9

¹ Per 1 januari 2007 zijn de woonvoorzieningen KWE (Kleinschalige Woonenheden) en KWG (Kleinschalige Woongroepen) overgedragen aan het COA. Het budget wat gemoeid is met de opvang van de groep die in deze woonvoorzieningen verblijft, is eveneens overgeheveld. Dit verklaard het verschil tussen de begroting en de realisatie in 2007.

² Op dit artikel is verantwoord de tegemoetkoming van het Rijk, die de gemeenten in staat moet stellen de zorgplicht voor voormalige houders van een Voorwaardelijke Vergunning tot Verblijf in procedure (ex-VVtV-ers in procedure) af te wikkelen, waartoe zij op grond van de invoeringswet Vreemdelingenwet 2000 zijn verplicht.

³ De OCenW-reeks betreft:

- de reguliere onderwijskosten voor het aantal asielzoekers dat geen definitieve verblijfstatus heeft;
- de onderwijskosten voor leerplichtige asielzoekers die korter dan een jaar in Nederland verblijven en nog niet in de reguliere onderwijs-bekostiging zijn opgenomen.

⁴ De realisatiecijfers van het ministerie van Buitenlandse Zaken zijn exclusief personeels- en materiële kosten, maar inclusief de kosten die samenhangen met de ontwikkeling van het nieuwe visum en informatiesysteem (NVIS).

HOOFDSTUK 13 – TOEZEGGINGEN AAN DE ALGEMENE REKENKAMER

Aandachtspunten Algemene Reken- kamer	Toezeggingen (door de minister) aan de Algemene Rekenkamer	Stand van Zaken
Personeelsdossiers	<p>a. Verbeteren en invoering van gecertificeerde werkprocessen rond voeding van de personeelsdossiers</p> <p>b. Verbeteren van de kwaliteit van bestaande dossiers</p> <p>c. Monitoren proces van verbetering door middel van inrichten controleprogramma.</p>	<p>a. Plan van aanpak substitutie is vastgesteld en uitvoering ter hand genomen. Planning is dat alle sectoren van Justitie in de loop van 2009 overgaan tot substitutie. Uitzondering is de Rechtspraak die naar de huidige inzichten in 2010 zover zal zijn.</p> <p>b. Het Project Initiatie Document van het project Verbetering Kwaliteit Personeelsdossiers (VKP) met hierin het gewenste kwaliteitsniveau van het (digitale) p-dossier is vastgesteld. In maart 2009 wordt de wijze waarop een p-dossier dat niet aan het kwaliteitsniveau voldoet moet worden hersteld vastgesteld. De justitiesectoren zijn gestart met het inrichten van een projectorganisatie ten einde de noodzakelijke werkzaamheden voor het einde van 2009 af te ronden.</p> <p>c. Vanuit het project VKP is gestart met het inrichten van een reguliere controlecyclus ten behoeve van de kwaliteitsmonitoring van de digitale personeelsdossiers. Deze controlecyclus zal voor afronding van de herstelwerkzaamheden gereed zijn.</p>
Inkoopbeheer	<p>Inrichten Justitiebrede raamovereenkomsten op centraal niveau</p> <p>Audit naar het verkrijgen van inzicht in de oorzaken van de niet-naleving van Europese Aanbestedingsregelgeving.</p>	<p>Audit naleving Europese aanbestedingsregels is uitgevoerd. De aanbevelingen uit het rapport audit naleving Europese aanbestedingsregelgeving worden zoveel mogelijk in 2009 ter hand genomen. Op basis hiervan wordt een voorstel geformuleerd voor de inrichting van een Expertisecentrum Europees aanbesteden.</p> <p>Tevens is aanzet gegeven voor de invoering van categoriemanagement binnen Justitie mede in het verlengde van rijksbreed categoriemanagement.</p> <p>Verder is als tijdelijke maatregel een aanvang gemaakt met het inrichten van een eenheid voor contractmanagement van Justitiebrede contracten.</p>
Projectgeldenbeheer DJI	<p>Opstellen handreiking projectbeheer</p> <p>Verbeteren inzicht in projectadministraties en tijdig boeken van projectkosten.</p>	<p>In 2008 is een circulaire uitgegaan over projectgelden beheer. Het instrumentarium is ontwikkeld en geïmplementeerd. In 2009 wordt gemeten of dit ook daadwerkelijk leidt tot een verbetering.</p>
Inrichting Control- functie binnen Justitie	<p>Het Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechts-handhaving heeft in 2007 een directie control ingericht. Binnen Justitie zal nader worden gezien hoe de controlspleging, binnen de twee andere Directoraten-Generaal in 2008 is in te richten.</p>	<p>In 2008 is nader vorm gegeven aan de uitwerking van de controlfunctie binnen het bestuursdepartement, hetgeen geresulteerd heeft in de inrichting van een controldirectie bij de Directoraten-Generaal WIAV en DGPJS. Deze zijn per 1 januari 2009 operationeel geworden.</p>
Coördinatie vernietiging drugs	<p>Betrekken van de Ministers van Defensie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Financiën bij uniformering van afhandeling in beslaggenomen drugs</p>	

Toezeggingen aan de Algemene Rekenkamer

Aandachtspunten Algemene Reken- kamer	Toezeggingen (door de minister) aan de Algemene Rekenkamer	Stand van Zaken
<p>Personeelsdossiers</p> <p>In de begroting 2009 is de kwaliteit van de niet-financiële beleidsinformatie op diverse fronten verbeterd. De beoogde resultaten op de coalitiedoelstellingen zijn meer systematisch in de beleidsagenda opgenomen, diverse doelstellingen zijn aangescherpt en waar noodzakelijk is de indeling van de artikelen verbeterd. Daarbij is de comply-or-explainregel beter toegepast, zo bleek ook uit de analyse van de Algemene Rekenkamer (glaasjes) bij de begroting van 2009.</p> <p>Kwaliteit niet-financiële beleidsinformatie</p>	<p>a. Verbeteren en invoering van gecertificeerde werkprocessen rond voeding van de personeelsdossiers</p> <p>b. Verbeteren van de kwaliteit van bestaande dossiers</p> <p>c. Monitoren proces van verbetering door middel van inrichten controleprogramma.</p> <p>In de begroting van 2009 worden diverse verbeteringen doorgevoerd waar het de kwaliteit van de niet-financiële beleidsinformatie, de toegankelijkheid en de leesbaarheid betreft.</p>	<p>a. Plan van aanpak substitutie is vastgesteld en uitvoering ter hand genomen. Planning is dat alle sectoren van Justitie in de loop van 2009 overgaan tot substitutie. Uitzondering is de Rechtspraak die naar de huidige inzichten in 2010 zover zal zijn.</p> <p>b. Het Project Initiatie Document van het project Verbetering Kwaliteit Personeelsdossiers (VKP) met hierin het gewenste kwaliteitsniveau van het (digitale) p-dossier is vastgesteld. In maart 2009 wordt de wijze waarop een p-dossier dat niet aan het kwaliteitsniveau voldoet moet worden hersteld vastgesteld. De justitiesectoren zijn gestart met het inrichten van een projectorganisatie ten einde de noodzakelijke werkzaamheden voor het einde van 2009 af te ronden.</p> <p>c. Vanuit het project VKP is gestart met het inrichten van een reguliere controlecyclus ten behoeve van de kwaliteitsmonitoring van de digitale personeelsdossiers. Deze controlecyclus zal voor afronding van de herstelwerkzaamheden gereed zijn.</p> <p>Waar Justitie in de begroting voor 2008 nog in 50 procent van de gevallen de comply-or-explainregel op adequate wijze toepaste was dat in de begroting voor 2009, 100 procent. De mate waarin op maatschappelijke effecten wordt verantwoord is nog niet navenant verbeterd. Hoewel het volledig verantwoord op maatschappelijke effecten niet haalbaar is – gezien de aard van de Justitiedoelstellingen en de veelal gedeelde verantwoordelijkheden – zal Justitie de wijze waarop en mate waarin wordt verantwoord op de maatschappelijke effecten (outcome) van beleid verder verbeteren. Hiervoor zijn al diverse initiatieven genomen.</p>

HOOFDSTUK 14 – OVERZICHT UIT PUBLIEKE MIDDELEN GEFINANCIERDE TOPINKOMENS BIJ HET MINISTERIE VAN JUSTITIE

Op grond van artikel 6 van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Stb. 2006, 95) dient elk departement via het departementaal jaarslag een overzicht op te nemen van medewerkers die in het verslagjaar meer verdiend hebben dan het gemiddelde belastbare jaarloon van een minister. Dit gemiddelde belastbare jaarloon is voor 2008 vastgesteld op € 181 000,-.

Het betreft hier medewerkers waarvan het uitbetaalde belastbare jaarloon ten laste is gekomen van het ministerie van Justitie.

Voor het ministerie van Justitie geldt dat er drie functionarissen werkzaam zijn waarvan het inkomen (gemiddeld belastbaar loon over 2008 uitstijgt boven de grens van € 181 000,-).

Functie	X €						
	Belastbaar jaarloon 2007	Pensioen-afdracht etc. 2007	Totaal 2007	Belastbaar jaarloon 2008	Pensioen-afdracht etc. 2008	Totaal 2008	Motivering & opmerkingen
Directeur NCTb	132 521,78	31 661,76	164 183,54	148 520,40	33 809,28	182 329,68	Eindafrekening in verband met beëindiging dienstverband
Psychiater	94 468,05	17 218,61	111 686,66	190 207,00	28 719,18	218 926,18	Behoud-toeslagen
Pen. Inr. Werker	-	-	-	170 607,00	24 959,74	195 566,74	Herstel onterecht ontslag

Gegeven de aard van de informatie bestaat er een inherente onzekerheid omtrent de volledigheid van dit overzicht. Dit heeft te maken met de inrichting van de financiële systemen en de afhankelijkheid van derden voor wat betreft de aanlevering van benodigde informatie.

HOOFDSTUK 15 – OVERZICHT NIET-FINANCIËLE INFORMATIE OVER INKOOP VAN ADVISEURS EN TIJDELIJK PERSONEEL

Ministerie van Justitie

Verslagjaar: 2008

Uitgaven in 2008	(in € x 1000)
Programma- en apparaatskosten	
1. Interim-management	24 770
2. Organisatie- en Formatieadvies	34 770
3. Beleidsadvies	2 916
4. Communicatieadvisering	181
Beleidsgevoelig (som 1 t/m 4)	62 637
5. Juridisch advies	8 626
6. Advisering opdrachtgevers automatisering	78 416
7. Accountancy, financiën en administratieve organisatie	2 921
Beleidsondersteunend (som 5 t/m 7)	89 963
8. Uitzendkrachten (formatie & piek)	167 039
Ondersteuning bedrijfsvoering (som 8)	167 039
Totaal uitgaven inhuur externen	319 639

Toelichting

Het overzicht betreft de inkoop van adviseurs en tijdelijk personeel bij het bestuursdepartement en de baten-lastendiensten van Justitie (IND, DJI, CJIB, NFI, Dienst Justis en GDI)
Deze opgave is exclusief de Raad voor de rechtspraak.

HOOFDSTUK 16 – LIJST MET AFKORTINGEN

A	
ACVZ	Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken
AFBZ	Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten
AID	Algemene Inspectie Dienst
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
AJB	Arrondissementaal Justitieel Beraad
AMK	Advies- en Meldpunt Kinder mishandeling Nederland
Amv	Alleenstaande minderjarige vreemdeling
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ARAR	Algemeen Rijksambtenarenreglement
Awb	Algemene Wet Bestuursrecht
AZ	Ministerie van Algemene Zaken
B	
BES	Bureau Euregionale Samenwerking
BFT	Bureau Financieel Toezicht
BHV	Bedrijfshulpverlening
BIBOB	Bevordering Integere Besluitvorming Openbaar Bestuur
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BOA	Buitengewone Opsporingsambtenaar
BOID	Bijzondere Opsporingsdienst
BOOM	Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie
BS/GBA	Burgerlijke stand/Gemeentelijke Basis Administratie
BPP	Basis Penitentiair Programma
BUZA	Ministerie van Buitenlandse Zaken
BVV	Basisvoorzieningen vreemdelingen
BVOM	Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie
BW	Burgerlijk Wetboek
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties
C	
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBIB	Coördinerend Beraad Integrale Beveiliging
CBP	College Bescherming Persoonsgegevens
CBRN	Chemisch, Biologisch, Radiologisch en Nucleair
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
CGB	Commissie Gelijke Behandeling
CGV	Coördinatiegroep Vreemdelingenketen
CIEC	Internationale Commissie voor de burgerlijke stand
CIOT	Centraal Informatiepunt Onderzoek & Telecommunicatie
CJIB	Centraal Justitieel Incasso Bureau
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
CTOV	Cameratoezicht Openbaar Vervoer
CTR	Centraal Testamenten register
COVOG	Centraal Orgaan Verklaring Omtrent het Gedrag
CPT	Committee for the prevention of torture
CRvB	Centrale Raad van Beroep
CVOM	Centrale Verwerkingseenheid Openbaar Ministerie
CvTK	College van Toezicht op de Kansspelen
CW	Comptabiliteitswet

Lijst met afkortingen

C&SCO (RIPP)	Conflicthantering & Sociale Competentie in het Onderwijs Responding in Peaceful and Positive ways
D	
DBBC	Diagnose Behandeling en Beveliliging Combinaties
DBM	Detentie en behandeling op maat
DBM-V	Detentie en Behandeling op Maat – Volwassenen
DCL	Detentieconcept Lelystad
DEMO	Stichting Door, Vereniging Exodus Nederland, Stichting Moria en Stichting de Ontmoeting
DG	Directoraat-Generaal
DHS	Department of Homeland Security
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DNA	Deoxyribose Nucleic Acid
DNO	Diensten Niveau Overeenkomst
DSI	Dienst Speciale Interventies
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek
DTN	Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland
DV&O	Dienst Vervoer & Ondersteuning
E	
ED	Elektronische Detentie
EIS	Europol Informatie systeem
EG	Europese Gemeenschap
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
EK	Eerste Kamer der Staten-Generaal
ET	Elektronisch Toezicht
EU	Europese Unie
EU-VIS	Europees Visum Informatiesysteem
EVF	Europees Vluchtelingen Fonds
EVRM	Europees Verdrag voor de rechten van de mens en de Fundamentele Vrijheden
EZ	Ministerie van Economische Zaken
F	
FES	Fonds Economische Structuurversterking
FIOD-ECD	Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst – Economi- sche Controle Dienst
FIU	Financial Intelligence Units
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
FPU	Flexibele Pensioen Uitkering
FRONTEX	Europees Agentschap voor het beheer van de operatio- nele samenwerking aan de buitengrenzen
FSO	Forensische Samenwerking in de Opsporing
FPT	forensisch psychiatrisch toezicht
G	
GBO	Gemeenschappelijke Beheerorganisatie
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GPS	Geïntegreerd Processysteem Strafrecht
GSR	Garantstellingsregeling
GW	Gevangeniswezen
H	
HALT	Het Alternatief

Lijst met afkortingen

HIV	Human Immunodeficiency Virus
HRM	Human Resource Management
HRPT	Herintegratieregeling Project Terugkeer
HTR	Herzien Toezicht Rechtspersonen
I	
IBG	In Beslaggenomen Gelden
IBS	Inbewaringstelling
ICAO	International Civil Aviation Organization
ICCW	Interdepartementale Commissie voor Constitutionele aangelegenheden en Wetgevingsbeleid
ICER	Interdepartementale Commissie Europees Recht
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IGC	Inter-governmental consultations on Asylum, Refugee and Migration Policies
IMO	International Maritime Organization
IMPACT	Integraal Multidisciplinair Panel ter advisering over Convergerende Technolgieen.
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
INDIGO	aanbestedings informatievoorziening IND
IOD	Inlichtingen- en Opsporingsdienst
IOM	International Organisation for Migration
IPR	Internationaal Privaatrecht
ISD	Inrichting voor Stelselmatige Daders
ISt	Inspectie voor de Sanctietoepassing
ITB	Individuele Trajectbegeleiding
IVO	Incidenteel Versneld Ontslag
IWB	Internationaal Wetgevingsberaad
J	
JBZ	Justitie en Binnenlandse Zaken
Jib	Justitie in de buurt
JIT	Joint Investigation Team
JJI	Justitiële Jeugdinstellingen
JNP	Jaarverslag Nederlandse Politie
Just-ID	Justitiële Informatiedienst
Justis	Justitiële uitvoeringsdienst toetsing, integriteit, screening
K	
KCW	Kenniscentrum Wetgeving
KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
KMar	Koninklijke Marechaussee
KNB	Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie
KWC	Kenniscentrum Wetgeving
KWE	Kleine Woon Eenheden
KWG	Kleinschalige Woongroepen
L	
LBIO	Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen
LCA	Landelijk Coördinatie Arrestatiebevelen
LKNP	Landelijke Kader Nederlandse Politie
LNV	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
M	
MAOC-N	Maritieme Analyse en Operatie Centrum Narcotica

Lijst met afkortingen

MARIJ	Model Architectuur RIJksdienst
MCB	monitor criminaliteit bedrijfsleven
MDI	Meldpunt Discriminatie Internet
MGw	Modernisering Gevangeniswezen
MOT	Meldpunt Ongebruikelijke Transacties
MR	Ministerraad
MMD	Medewerker maatschappelijke dienstverlening
MTV	Mobiel Toezicht Vreemdelingen
MvF	Ministerie van Financiën
MVV	Machtiging tot Voorlopig Verblijf
N	
NCIPS	Nederlands Centrum voor Internationale Politiesamenwerking
NCTb	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding
NDM	Nationale Drugsmonitor
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
NICC	Nationale Infrastructuur Cybercrime
Nidos	Jeugdbescherming voor vluchtelingen
NIFP	Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie
NJCM	Nederlands Juristencomité voor de mensenrechten
NPP	Nationaal Platform Personenschade
NRM	Nationale Rapporteur Mensenhandel
NTP	Nederlands Taxonomie Project
NORA	Nederlandse Overheid Referentie Architectuur
NovA	Nederlandse Orde van Advocaten
NVIS	Nieuwe Visum en Informatie Systeem
NVvK	Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet
NVvR	Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak
O	
OCTA	Organized Crime Threat Assessment
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODA	Official Development Assistance
OH	Onherroepelijk(e)
OM	Openbaar Ministerie
OPF	Outputfinanciering
OTIF	Organisation intergouvernementale pour les transports internationaux ferroviaires
OTS	Ondertoezichtstelling
OVA	Overheidsbijdrage in de arbeidsontwikkeling
OVS	Optimalisering voorwaardelijke sancties
OVSE	Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa
P	
PBC	Pieter Baan Centrum
PBO	Particuliere Beveiliging en Opsporing
PBV	Programma Bureau Veiligheid
PC	Personal Computer
PEGI	Pan European Game Information
PI	Penitentiaire Inrichting
PIDS	Platform Interceptie Decriptie en Signaalanalyse
PIJ	Plaatsing in een Jeugdinstelling
PM	Pro memorie
PMJ	Prognosemodel Justitiële Ketens

Lijst met afkortingen

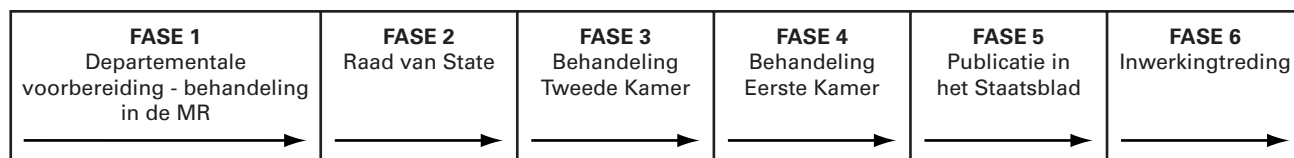
PNR	Passenger Name Record
PP	Penitentiair Programma
PROGIS	Programma Informatievoorziening Strafrechtketen
PROMIS	Project Motiveringsverbetering in Strafvonnissen
PV	Proces Verbaal
PVAGM	Programma Versterking Aanpak Georganiseerde Criminaliteit
R	
RC	Rekening-Courant
REAN	Return and Emigration of Aliens from the Netherlands
RelS	Rechterlijk Informatiesysteem
RGD	Rijksgebouwendienst
RHB	Rijkshoofdboekhouding
RISc	Recidive Inschattings Schalen
RM	Rechterlijke Macht
RRB	Raden voor rechtsbijstand
RSJ	Raad voor de Strafrechttoepassing en Jeugd- bescherming
RVA	Regeling Verstrekkingen aan Asielzoekers
Rvb	Regeling verstrekkingen bepaalde categorieën vreemdelingen
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
Rvdr	Raad voor de rechtspraak
RvS	Raad van State
RWT	Rechtspersoon met een Wettelijke Taak
3RO	Onder andere onderzoeken en taakstraf-onderzoeken
S	
SCC-ICT	Samenwerking Service Centrum-ICT
SER	Sociaal-Economische Raad
SGM	Schadefonds Geweldsmisdrijven
SHN	Vereniging Slachtofferhulp Nederland
SIB	Stichting Slachtoffer in Beeld
SIOD	Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst
SOT	Sturen Op Tijdigheid
SOV	Strafrechtelijke opvang van verslaafden
SRAN	Stichting Rechtsbijstand Asiel Nederland
SRN	Stichting Reclassering Nederland
Stb	Staatsblad
Stcrt	Staatscourant
STP	Scholings- en Trainingsprogramma's
STV	Stichting tegen Vrouwenhandel
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T	
Tbs	Terbeschikkingstelling
TGO	Teams Grootschalige Opvang
TK	Tweede Kamer
TMO	Terugkeer, Migratie en Ontwikkeling
TNV	Tijdelijke Noodvoorzieningen Vreemdelingen
U	
UAH	Uitvoerbaarheids- en Handhaafbaarheidstoets
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees

Lijst met afkortingen

UNCITRAL	United Nations Commission on International Trade Law
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V	
Vbbv	Veiligheid begint bij Voorkomen
VIA	Veiligheidsverbetering door Information Awareness
VIS	Visum Informatie Systeem
VIV	Vennoot Inlichtingen Verstrekkingen
VK	Vreemdelingenkamer
VMR	veiligheidsmonitor Rijk
VN	Verenigde Naties
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOG	Verklaring omtrent gedrag
VOGnp	Verklaring omtrent gedrag voor natuurlijke personen
VOGrp	Verklaring omtrent gedrag voor rechtspersonen
VON	Vluchteling organisaties Nederland
VOV	Versterking Opsporing en Vervolgning
VP	Vreemdelingenpolitie
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VVA	Verblijfsvergunning asiel
VvGB	Verklaring van Geen Bezwaar
VVR	Vergunning tot Verblijf Regulier
VVtV	Voorwaardelijke Vergunning tot Verblijf
Vw	Vreemdelingenwet
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
W	
WAHV	Wet Administratiefrechtelijke Handhaving Verkeersvoorschriften
WAM	Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen
Wbp	Wet bescherming persoonsgegevens
WIB	Wet Inburgering in het buitenland
WIPO	World Intellectual Property Organization
Wna	Wet op het notarisambt
Wobka	Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Wrb	Wet op de rechtsbijstand
Wsnp	Wet schuldsanering natuurlijke personen
WVPS	Wet pensioenverevening bij echtscheiding
WWM	Wet Wapens en Munitie
X	
XBRL	eXtensible Business Reporting Language
Z	
ZBO	Zelfstandig Bestuursorgaan
ZM	Zittende Magistratuur

HOOFDSTUK 17 – OVERZICHT VAN VOORTGANG WETSVORSTELLEN/WETGEVINGSINITIATIEVEN

De stadia die een wetsvoorstel doorloopt van «beleidsvoornemen» tot geïmplementeerde wet is hieronder in schema op hoofdlijnen weergegeven:

Het tijdsbeslag om van één stadium naar een volgend stadium te gaan is nooit gelijk. Daarom is indicatief aangegeven in welke fase een wetsvoorstel zich bevindt en wanneer het over gaat naar een volgend stadium. Eventuele oorzaak van een vertraging of een speciale vermelding is daarbij specifiek weergegeven.

Wetsvoorstel/onderwerp	Kamerstuk	Gevorderd t/m fase	Verwachte doorgang naar volgende fase d.d.	Beoogde inwerkingtre- ding	Opmerking
<i>Straf- en sanctierecht</i>					
Wetsvoorstel verruiming mogelijkheden voordeelsontneming	-	1	februari 2009	1-1-2010	
Wetsvoorstel inzake thuisdetentie	-	1	maart 2009	1-6-2010	
Wetsvoorstel wijziging art. 13b Opiumwet	30 515	6	-	-	1-11-2007 iwt
Wetsvoorstel duur voorwaardelijke beëindiging Tbs	28 238	6	-	-	1-1-2008 iwt
Wetsvoorstel voorwaardelijke invrijheidstelling	30 513	6	-	-	1-7-2008 iwt
Wetsvoorstel verruiming mogelijkheden gedragsbeïnvloeding	30 332	6	-	-	1-2-2008 iwt
Wetsvoorstel positie slachtoffer in het strafproces	30 143	4	april 2009	1-9-2009	
Wijziging Wet schadefonds geweldsmisdrijven	-	1	mei 2009	1-10-2009	
Wetsvoorstel verplichte medewerking bloedtest in strafzaken	31 241	4	mei 2009	1-10-2009	
Wetsvoorstel aanwijzingen ernstige overlast en bestrijding voetbalvandalisme	31 467	3	april 2009	1-1-2010	
Wetsvoorstel implementatie richtlijn telecommunicatiegegevens	31 145	4	april 2009	1-7-2009	
Wetsvoorstel implementatie derde EU-Richtlijn witwassen m.h.o. op terrorismebestrijding	31 237	6	-	-	1-8-2008 iwt
Wetsvoorstel implementatie EU-Kaderbesluit wederzijdse erkenning beslissingen tot confiscatie	31 555	3	maart 2009	1-6-2009	
Wetsvoorstel deskundige in strafzaken	31 116	4	februari 2009	1-5-2009	
Wetsvoorstel positie rechter-commissaris en gerechtelijk vooronderzoek	-	1	februari 2009	1-1-2011	
Wetsvoorstel positie slachtoffer in het vooronderzoek	-	1	2010	1-1-2011	
Wetsvoorstel herziening strafrechtelijke uitspraken	-	1	februari 2009	1-7-2010	
Wetsvoorstel schadevergoeding strafvorderlijk overheidsop treden	-	1	maart 2009	1-7-2010	
Wetsvoorstel identificatie in de strafrechtshet keten	31 436	3	maart 2009	1-9-2009	

Wetsvoorstel/onderwerp	Kamerstuk	Gevorderd t/m fase	Verwachte doorgang naar volgende fase d.d.	Beoogde inwerkingtreding	Opmerking
<i>Straf- en sanctierecht</i>					
Wetsvoorstel tot implementatie van het kaderbesluit inzake het Europees bewijsverkrijgingsbevel	–	1	oktober 2009	1-1-2011	
Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties	30 699	6	–	–	lwt 2-12-2007
Wetsvoorstel tot implementatie van het kaderbesluit inzake recidive	–	1	mei 2009	1-1-2011	
Wetsvoorstel implementatie van de richtlijn milieubescherming door middel van het strafrecht	–	1	maart 2009	25-9-2010	
Wetsvoorstel goedkeuring Raad van Europa-verdrag mensenhandel	31 429	4	mei 2009	1-6-2009	
Wetsvoorstel goedkeuring en uitvoering Raad van Europa-verdrag inzake witwassen	31 455	6	–	–	6-6-2008 lwt
<i>Staats- en bestuursrecht</i>					
Wetsvoorstel aanpassing bestuursprocesrecht (bestuurlijke lus)	–	2	najaar 2009	1-7-2010	
Wetsvoorstel samenhangende besluiten	30 980	6	–	–	1-7-2008 lwt
Wetsvoorstel vierde tranche Algemene wet bestuursrecht	31 124	4	voorjaar 2009	1-7-2009	
Wetsvoorstel tot aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht met algemene regels inzake schadevergoeding en nadeelcompensatie	–	2	najaar 2009	1-7-2010	
Wetsvoorstel elektronisch procederen	–	3	voorjaar 2009	1-4-2010	
Wetsvoorstel staatssteun	31 418	3	oktober 2009	1-7-2010	
Herziening van de Ontheeningswet	–	1	PM	PM	project stroomlijning procedures Awb
Herziening van de Wet op de Kansspelen en het Kansspelbesluit	–	1	PM	PM	
Aanpassing Wet Wapens en munitie (steekwapens)	–	1	april 2009	1-7-2009	
Wijziging Luchtvaartwet en Wet wapens en munitie	30 543	6	–	–	18-7-07 lwt
Wetsvoorstel aanpassing Wet RO i.v.m. commissie Deetman	–	1	februari 2009	1-7-2010	
Wetsvoorstel tot aanpassing wet op de rechtsbijstand i.v.m. stelselherziening	30 436	5	1-6-2009	1-6-2009	Amvb's in procedure
Voorstellen tot aanpassing van Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren	31 277	5	1-7-2009	1-7-2009	Amvb in procedure
Wetsvoorstel herverkaveling rechtsmacht bestuursrechtspraak	–	3	najaar 2009	1-7-2010	
Wijziging Wet RO i.v.m. uitbreiding werkingssfeer Wob tot rechterlijke organisatie	–	–	PM	PM	Afgesloten i.v.m. taakstelling
Wijziging Advocatenwet i.v.m. evaluatie	–	1	zomer 2009	1-7-2010	Van Wijmen
Wijziging Wet op het notarisambt i.v.m. evaluatie	–	1	voorjaar 2009	1-7-2010	Hammerstein
Wetsvoorstel notaris in loondienst	30 350	4	PM	1-7-2011	Aangehouden door EK
Wetsvoorstel afschaffen nationaliteitseis notariaat	31 040	4	PM	1-1-2009	Aangehouden door EK
Wetsvoorstel gerechtstolken en vertalers	29 936	6	–	–	1-1-2009 lwt
Wetsvoorstel tuchtrecht accountants	30 397	6	–	–	14-8-2008 lwt
Wijziging Bekendmakingswet i.v.m. elektronische bekendmaking	31 084	5	april 2009	1-4-2009	
Wetsvoorstel herstructurering Raad van State	30 585	3	februari 2009	1-7-2009	
Wetsvoorstel doorzettingmacht	–	2	februari 2009	1-7-2010	
Aanpassingswet Justitie-ZBO's;	–	1	voorjaar 2009	1-1-2011	

Wetsvoorstel/onderwerp	Kamerstuk	Gevorderd t/m fase	Verwachte doorgang naar volgende fase d.d.	Beoogde inwerkingtreding	Opmerking
<i>Straf- en sanctierecht</i>					
Rijksregelgeving i.v.m. nieuwe Koninkrijksverhoudingen	–	2	voorjaar 2009	PM	
Nederlandse wetgeving voor de BES eilanden	–	2	voorjaar 2009	PM	
Rijkswet personenverkeer	–	1	voorjaar 2009	PM	
Wijzigingen Vw 2000 i.v.m. modern migratiebeleid	–	1	mei 2009	1-7-2010	
Wijziging Vreemdelingenwet 2000 ivm de verlening van visa	31 549	3	voorjaar 2009	1-1-2010	
Wijziging Vw 2000 en Vb 2000 i.v.m. Schengengrenscode	31 208	6	–	–	1-5-2008 lwt
Wijziging Wet COA	–	1	mei 2009	1-12-2009	
Wijziging wet bescherming persoonsgegevens i.v.m. administratieve lasten	–	2	februari 2009	1-7-2009	
Wetsvoorstel herziening toezicht rechtspersonen	–	2	april 2009	1-7-2010	
Wetsvoorstel aanpassing Wet BIBOB	–	1	PM	PM	Onderzoek nog gaande
indiening wetsvoorstel aanpassing Wet justitiële gegevens;	–	1	PM	PM	Onderzoek nog gaande
<i>Privaatrecht</i>					
Wetsvoorstel afschaffing procureaat	30 815	6	–	–	1-9-2008 lwt
Wetsvoorstel herziening griffierecht	31 758	3	maart 2009?	1-7-2009	
Wetsvoorstel eenvoudige procedure in eerste aanleg	–	1	2010	1-1-2011	In afwachting van cijfers van Raad voor de rechtspraak l.v.m. taakstelling geschrapt
Wetsvoorstel vastlegging beginselen procesrecht en oprichting raad voor regels burgerlijk procesrecht	–	1	–	–	
Wetsvoorstel deelgeschilprocedure voor letselschadezaken	31 518	3	april 2009	1-7-2009	
Wetsvoorstel personenvennootschap	28 746	4	PM	1-7-2009	EK wacht op behandeling invoeringswet
Wetsvoorstel vereenvoudiging bv-recht	31 058	3	mei 2009	1-1-2010	
Wetsvoorstel toezicht rechtspersonen	–	2	mei 2009	1-7-3020	
Wetsvoorstel invoering personenvennootschap	31 065	3	maart 2009	1-7-2009	
Wetsvoorstel spreekrecht ondernemingsraad (o.a. betrokkenheid bij het beloningsbeleid)	–	2	voorjaar 2009	1-7-2009	
Wetsvoorstel maatschappelijke onderneming	–	2	zomer 2009	1-1-2010	
Wetsvoorstel monistisch bestuursstelsel	31 763	3	zomer 2009	1-1-2010	
Wetsvoorstel gelijkstelling fiscale en commerciële jaarrekening	31 116	6	–	–	25-6-2008 lwt
Wettelijke regeling beheer van bedrijfs- en winkelterreinen (parkmanagement)	–	1	2010	2011	Posterioriteit in kader van taakstelling
Wetsvoorstel verscherping toezicht op collectieve beheersorganisaties	31 766	3	zomer 2009	1-1-2010	
Wetsvoorstel auteurscontractenrecht. –	1	2010	2011	Posterioriteit in kader van taakstelling	
Wetsvoorstel aanpassing huwelijksvermogensrecht	28 867	4	mei 2009	1-7-2009	N.B voortgang
Wetsvoorstel huisverbod pleger huiselijk geweld	30 657	6	–	–	1-1-2009 lwt
Wetsvoorstel verzoek gezamenlijk gezag;	29 353	5	februari 2009	28-2-2009	
Wetsvoorstel wijziging Rijkswet op het Nederlanderschap in verband met dubbele nationaliteit en ontneming nationaliteit wegens terroristische misdrijven	30 166	– Ingetrokken	–	–	Vervangen; zie Kamerstukken 31 813

Wetsvoorstel/onderwerp	Kamerstuk	Gevorderd t/m fase	Verwachte doorgang naar volgende fase d.d.	Beoogde inwerkingtreding	Opmerking
<i>Straf- en sanctierecht</i>					
Wetsvoorstel verklaring van verbondenheid bij verlening Nederlandschap	30 548	5	maart 2009	1-3-2009	
Wetsvoorstel verbetering kinderbeschermingsmaatregelen.	–	2	februari 2009	1-1-2010	
Wetsvoorstel conflictenrecht goederenrecht	30 876	6	–	–	1-5-2008 lwt
Wetsvoorstel codificatie wetgeving op het gebied van het internationaal privaatrecht.	–	1	eind 2009	PM	Posterioriteit in kader van taakstelling
Wetsvoorstel uitvoeringrichtlijn oneerlijke handelspraktijken	30 928	6	–	–	15-10-2008 lwt
Wetsvoorstel uitvoeringsrichtlijn internationale fusies	30 929	6	–	–	15-7-2008 lwt
Wetsvoorstel uitvoering richtlijn aandeelhoudersrechten	31 746	3	mei 2009	3-8-2009	impl. datum 3-8-2009
Wetsvoorstel uitvoering verordening Europees betalingsbevel	31 513	4	april 2009	z.s.m.	Impl. datum: 12-12-2008
Wetsvoorstel uitvoering wijziging 2e richtlijn inzake kapitaalbescherming	31 220	6	–	–	11-6-2008 lwt
Wetsvoorstel uitvoering wijziging 4e en 7e richtlijn inzake het jaarrekeningrecht	31 508	6	–	–	23-12-2008 lwt
Wetsvoorstel uitvoering verordening geringe vorderingen	31 596	4	april 2009	z.s.m.	Impl. datum: 1-1-2009
Uitvoering wijziging betekenisverordening	31 522	4	april 2009	z.s.m.	Impl. datum: 12-12-2008

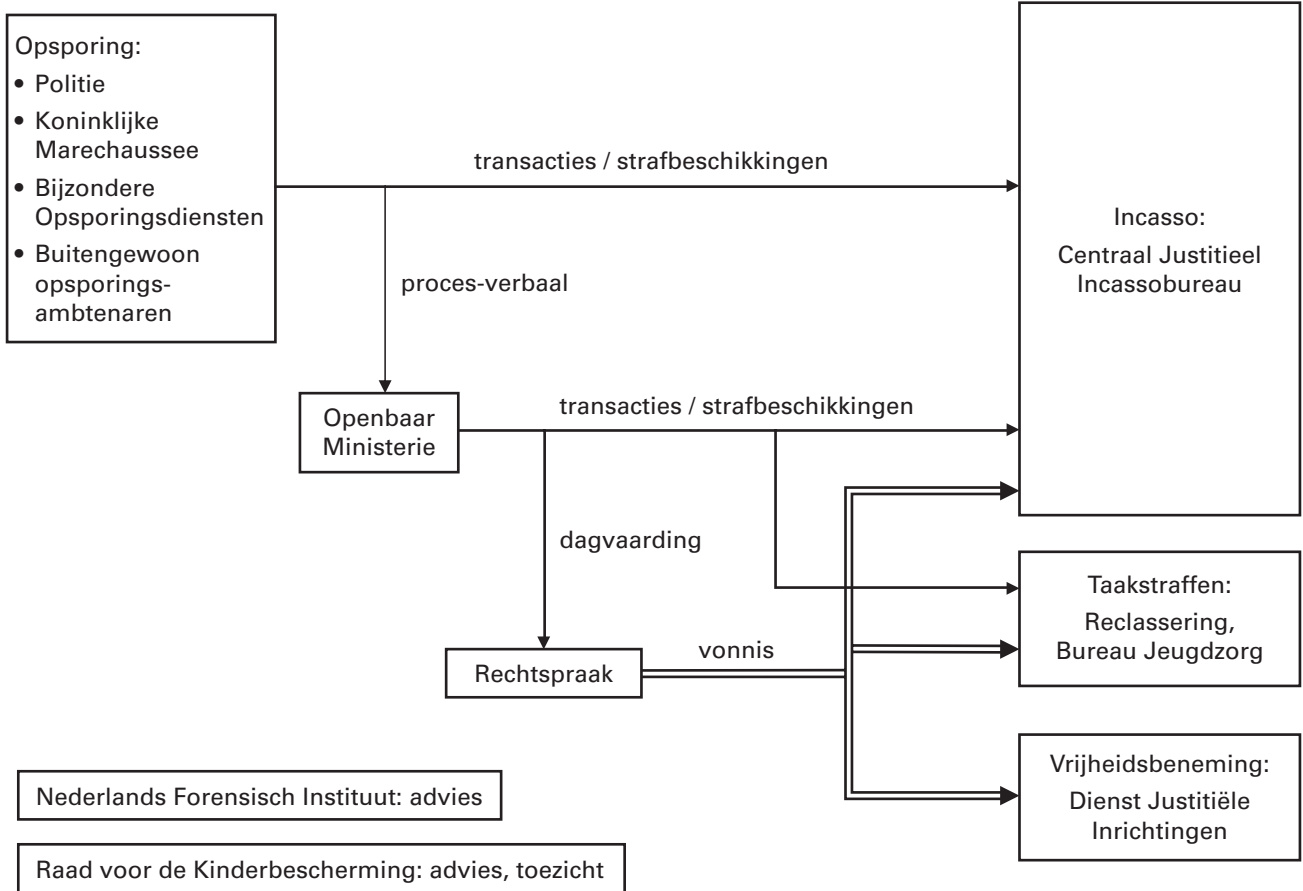
IN 2008 TOT STAND GEKOMEN WETTEN

Wetsvoorstel/(Citeertitel)	Staatsblad	Datum inwerkingtreding
Goedkeuring van het te Prüm totstandgekomen Verdrag tussen het Koninkrijk België, de Bondsrepubliek Duitsland, het Koninkrijk Spanje, de Republiek Frankrijk, het Groothertogdom Luxemburg, het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Oostenrijk inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van het terrorisme, de grensoverschrijdende criminaliteit en de illegale migratie	Stb. 2008, 25	30-01-2008
Wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte	Stb. 2008, 40	
Wet conflictenrecht goederenrecht	Stb. 2008, 70	01-05-2008
Wijziging van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (voorwaardelijke machtiging en dwangbehandeling)	Stb. 2008, 80	01-06-2008
Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 met het oog op de uitvoering van Verordening (EG) nr. 562/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 tot vaststelling van een communautaire code betreffende de overschrijding van de grenzen door personen (Schengengrenscore) (PbEU L 105)	Stb. 2008, 84	01-05-2008
Reparatiewet III Justitie	Stb. 2008, 85	26-03-2008
Rijkswet Kustwacht voor de Nederlandse Antillen en Aruba	Stb. 2008, 98	
Wet afschaffing procureaat en invoering elektronisch berichtenverkeer	Stb. 2008, 100	01-09-2008
Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 ter implementatie van richtlijn 2004/83/EG van de Raad van 29 april 2004 betreffende minimumnormen voor de erkenning en de status van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchteling of als persoon die anderszins internationale bescherming behoeft, en de inhoud van de verleende bescherming (PbEU L 304)	Stb. 2008, 115	25-04-2008
Reparatiewet gesloten jeugdzorg	Stb. 2008, 162	16-05-2008
Uitvoering van richtlijn 2006/68/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 6 september 2006 (PbEU L 264) tot wijziging van richtlijn 77/91/EEG betreffende de oprichting van naamloze vennootschappen en de instandhouding en wijziging van hun kapitaal	Stb. 2008, 195	11-06-2008
Wijziging van enige wetten teneinde het verhaal van kosten van reïntegratiemaatregelen te vergemakkelijken	Stb. 2008, 199	13-06-2008
Wet samenhangende besluiten Awb	Stb. 2008, 200	01-07-2008

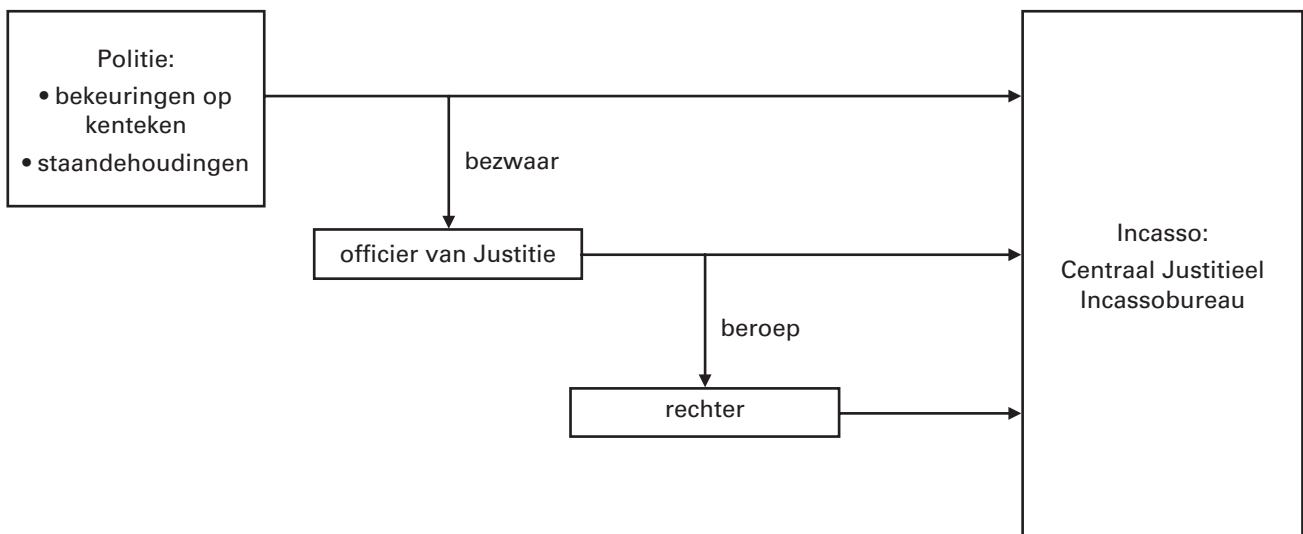
Wetsvoorstel/(Citeertitel)	Staatsblad	Datum inwerkingtreding
Goedkeuring van het te Prüm totstandgekomen Verdrag tussen het Koninkrijk België, de Bondsrepubliek Duitsland, het Koninkrijk Spanje, de Republiek Frankrijk, het Groothertogdom Luxemburg, het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Oostenrijk inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van het terrorisme, de grensoverschrijdende criminaliteit en de illegale migratie	Stb. 2008, 25	30-01-2008
Wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met invoering van de mogelijkheid de jaarrekening van kleine rechtspersonen op te stellen volgens fiscale grondslagen	Stb. 2008, 217	25-06-2008
Wijziging van de Wet Justitiesubsidies in verband met slachtofferhulp en reclassering	Stb. 2008, 225	01-01-2009
Wijziging van de Wet toezicht accountantsorganisaties en Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, ter implementatie van richtlijn nr. 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad, en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad (PbEU L 157)	Stb. 2008, 243	28-06-2008
Wijziging van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de implementatie van richtlijn nr. 2005/56/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie betreffende grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen (PbEU L 310)	Stb. 2008, 260	15-07-2008
Wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap ter invoering van een verklaring van verbondenheid, en tot aanpassing van de regeling van de verkrijging van het Nederlanderschap na erkenning	Stb. 2008, 270	01-03-2009
Goedkeuring van: de op 25 juni 2003 te Washington D.C. totstandgekomen Overeenkomst betreffende uitlevering tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika (Trb. 2004, 297); het op 29 september 2004 te 's-Gravenhage totstandgekomen Verdrag bevattende het instrument bedoeld in artikel 3, tweede lid, van de Overeenkomst betreffende uitlevering tussen de Verenigde Staten van Amerika en de Europese Unie, ondertekend te Washington op 25 juni 2003, inzake de toepassing van het uitleveringsverdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Amerika, ondertekend te 's-Gravenhage op 24 juni 1980, met bijlagen (Trb. 2004, 299); de op 25 juni 2003 te Washington D.C. totstandgekomen Overeenkomst betreffende wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika (Trb. 2004, 298); het op 29 september 2004 te 's-Gravenhage totstandgekomen Verdrag bevattende het instrument bedoeld in artikel 3, tweede lid, van de Overeenkomst betreffende wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de Verenigde Staten van Amerika en de Europese Unie, ondertekend te Washington op 25 juni 2003, inzake de toepassing van het verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Amerika aangaande wederzijdse rechtshulp in strafzaken, ondertekend te 's-Gravenhage op 12 juni 1981, met bijlagen (Trb. 2004, 300)	Stb. 2008, 280	18-07-2008
Wet tuchtrechtspraak accountants	Stb. 2008, 290	deels 25-08-2008
Wijziging van de Wet identificatie bij dienstverlening en de Wet melding ongebruikelijke transacties ter uitvoering van richtlijn nr. 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (PbEU L 309) en ter uitvoering van richtlijn nr. 2006/70 van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van tot vaststelling van uitvoeringsmaatregelen van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de definitie van politiek prominente personen en wat betreft de technische criteria voor vereenvoudigde klantenonderzoeksprocedures en voor vrijstellingen op grond van occasionele of zeer beperkte financiële activiteiten (PbEU L 214)	Stb. 2008, 302	01-08-2008
Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme	Stb. 2008, 303	01-08-2008
Aanpassing van de Boeken 3 en 6 van het Burgerlijk Wetboek 3 en 6 van het Burgerlijk Wetboek en andere wetten aan de richtlijn betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt	Stb. 2008, 397	15-10-2008
Wijziging van enige bepalingen van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot het geregistreerd partnerschap, de geslachtsnaam en het verkrijgen van gezamenlijk gezag	Stb. 2008, 410	
Aanpassing van de wet van 11 december 1980, houdende uitvoering van het te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag inzake de verkrijging van bewijs in het buitenland in burgerlijke en handelszaken (Stb. 653), de wet van 24 december 1958, houdende uitvoering van het te 's-Gravenhage ondertekende verdrag betreffende de burgerlijke rechtsvordering (Stb. 677) en de wet van 12 juni 1909 tot uitvoering van het te 's-Gravenhage gesloten verdrag betreffende de burgerlijke rechtsvordering (Stb. 141) aan de Uitvoeringswet EG-bewijsverordening	Stb. 2008, 411	01-12-2008
Wet tijdelijk huisverbod	Stb. 2008, 421	01-01-2009
Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met verkorting van de adoptieprocedure en wijziging van de Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie in verband met adoptie door echtgenoten van gelijk geslacht tezamen	Stb. 2008, 425	01-01-2009
Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met de invoering van een recidive-regeling voor ernstige verkeersdelicten (puntenstelsel)	Stb. 2008, 433	

Wetsvoorstel/(Citeertitel)	Staatsblad	Datum inwerkingtreding
Goedkeuring van het te Prüm totstandgekomen Verdrag tussen het Koninkrijk België, de Bondsrepubliek Duitsland, het Koninkrijk Spanje, de Republiek Frankrijk, het Groothertogdom Luxemburg, het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Oostenrijk inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van het terrorisme, de grensoverschrijdende criminaliteit en de illegale migratie	Stb. 2008, 25	30-01-2008
Wijziging van de Wet op de rechterlijke organisatie in verband met de aanwijzing van de nevenvestigingsplaatsen Wageningen, Gorinchem, Winschoten, Groenlo en Oude IJsselstreek als nevenzittingsplaats	Stb. 2008, 434	01-01-2009
Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Gerechtsdeurwaarderswet in verband met de bevoegdheid van deurwaarders om informatie op te vragen en elektronisch te betekenen in geval van derdenbeslag	Stb. 2008, 435	
Uitvoering van richtlijn nr. 2007/63/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 13 november 2007 tot wijziging van Richtlijn nr. 78/855/EEG van de Raad en Richtlijn nr. 82/891/EEG van de Raad wat betreft de verplichte opstelling van een verslag van een onafhankelijke deskundige bij fusies of splitsingen van naamloze vennootschappen	Stb. 2008, 469	26-11-2008
Wijziging van de Wet op het financieel toezicht en enige andere wetten ter implementatie van richtlijn nr. 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 15 december 2004 betreffende de transparantievereisten die geleden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten en tot wijziging van Richtlijn 2001/34/EG (PbEU L 390)	Stb. 2008, 476	01-01-2009
Wet bevordering voortgezet ouderschap en zorgvuldige scheiding	Stb. 2008, 500	
Goedkeuring van twee op 12 februari 2004 te Parijs tot stand gekomen Protocollen houdende wijziging onderscheidenlijk van het verdrag van Parijs van 29 juli 1960 inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie en van het Verdrag van Brussel van 31 januari 1963 tot aanvulling van het Verdrag van Parijs, beide verdragen zoals gewijzigd bij Aanvullend Protocol van 28 januari 1964 en bij Protocol van 16 november 1982	Stb. 2008, 508	12-12-2008
Wijziging van de Wet aansprakelijkheid kernongevallen ter uitvoering van het Protocol van 12 februari 2004 houdende wijziging van het verdrag van 29 juli 1960 inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie en ter uitvoering van het Protocol van 12 februari 2004 houdende wijziging van Verdrag van 31 januari 1963 tot aanvullen van het Verdrag van 29 juli 1960 inzake wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie	Stb. 2008, 509	
Wijziging van de Embryowet in verband met het schrappen van de termijn waarbinnen een voordracht moet worden gedaan voor een koninklijk besluit op grond waarvan artikel 24, onderdeel a, vervalt	Stb. 2008, 511	12-12-2008
Wijziging van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek ter uitvoering van Richtlijn 2006/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG, 83/349/EEG, 86/635/EEG en 91/674/EEG betreffende de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening (PbEU L 224)	Stb. 2008, 550	23-12-2008
Wet elektronische bekendmaking	Stb. 2008, 551]	

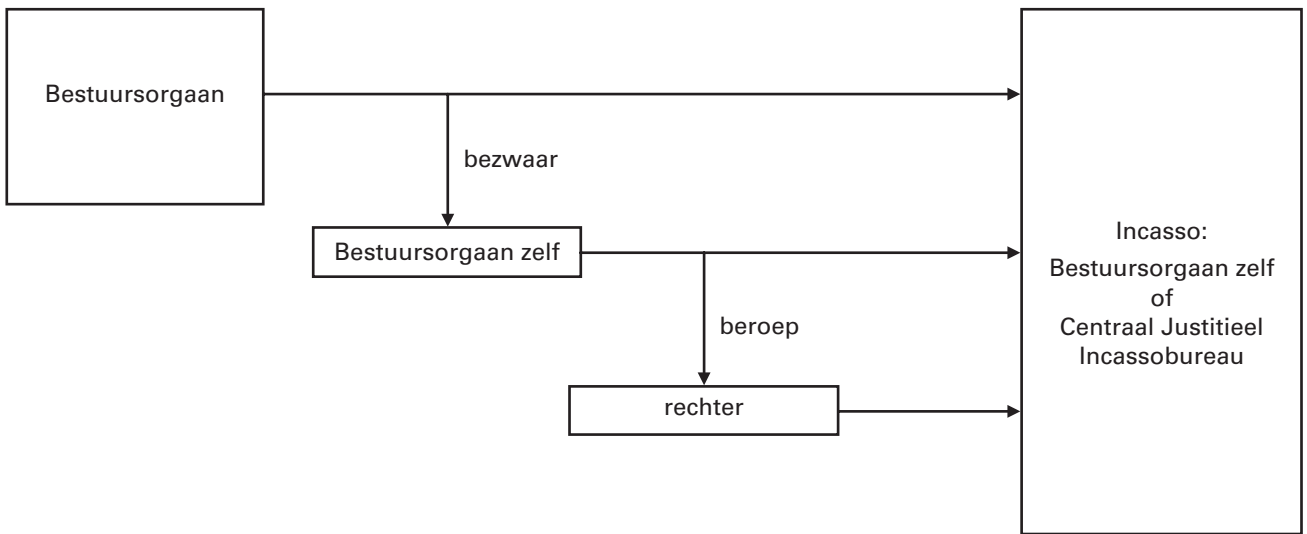
Strafrechtketen

Wet administratieve handhaving verkeersvoorschriften

Bestuurlijke boete

Vreemdelingenketen¹

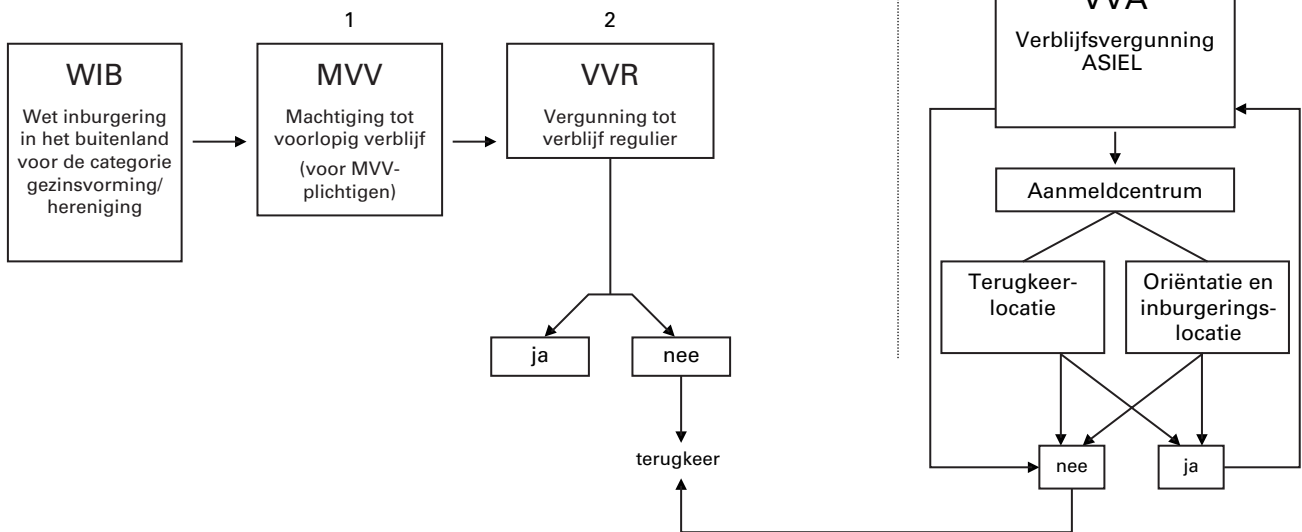
Onderscheid: verblijf < of ≥ 3 maanden

Verblijf < 3 maanden:

Op basis van nationaliteit is iemand visumplichtig ja of nee en moet betreffende aanvraagprocedure in het buitenland doorlopen worden.

Verblijf ≥ 3 maanden:

Doorlopen procedure 1 of 2 is afhankelijk van onder meer de nationaliteit.

¹ Dit schema is een modulaire weergave om de procedures op hoofdlijnen in een beeld te brengen. Het is geen volledige weergave van alle processen. Zo geldt voor bepaalde groepen, zoals EU-onderdanen en kennismigranten, een versoepelde toelatingsregeling.